یهی توطئی
برسلهی حیری

د روسانو

له وتو

د ائتلافی حکومت

ترنسکوریدو

Ketabton.com

حکمتیار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب له متن څخه

لدې نه په مخکې مراحلو کې هم د دوست او دښمن جبهه څرګنده وه او هم د جګړې لاملونه، آرمانونه او شعارونه. د دوست او دښمن په پیژندلو کې ډیر کم کسان په مغالطې او اشتباه کې پریوتل، خو پدې پړاو کې چې بهرنی فوځونه زمونږ له هیواد نه ستانه شوي وو او په جګړو کې د دښمن فعال خو نامرئی او له نظره پټ حضور هرچا ته څرګند نه وو، پدې پړاو کې د جګړې دوام ډیرو ته د توجیه وړ نه بریښیدو، پدې نه پوهیدل چې دښمن له دروازې وتلی خوله کړکۍ بیرته راننوتلی، څیره ئې بدله کړې، په جګړې کې ئې د سابق په شان ونډه ده خو په بدلې څیرې کې، که څه هم کمونست نجیب له پریړو بریتو سره ګوښه شوی، خو د ده د سیاستونو وارث له پکول، عبا او قبا سره د ده لوبه کوي او د ده د بادارانو په خدمت کې دی.

هغه کسان چې د پیښو په ماهیت او په پیښو کې د پردې شاته د اصلي لوبغاړو په ونډې دقیقاً نه پوهیدل او د دښمن د تبلیغاتی سرچینو له دروا‌غجنو او زهرجنو تبلیغاتو نه متأثره شوی وو، ټولي خواوی ئې د استثناء او تفکیك نه پرته محکومول، د جګړې د داخلی او خارجی عواملو له پیژندو نه عاجز وو، نه پوهیدل چې د نجیب له نسکوریدو نه وروسته د ټولو جګړو اصلی عاملین د ببرك طرفداران وو چې غوښتل ئې نجیب په ببرك کارمل تعویض کړي، د شهنواز تنی له کودتا نه وروسته چې خلقیان تصفیه شول، ځینی بندیان او ځینی له هیواد نه وتښتیدل، د چارو واګې د جنرال نبی عظیمی او جنرال آصف دلاور په شان د ببرك د پلویانو لاس ته ورغلی، دوی لا د مخه د کودتا منصوبه جوړه کړې وه، ببرك ئې د همدې لپاره له مسکونه راوغوښت، د کې جی بی موافقه ئې ترلاسه کړه، امریکا او په منطقې کې ځینو نورو مؤثرو هیوادونو دوی ته اطمئنان ورکړ چې د دوی تر مشرې لاندې له ځینو جهادی ډلو سره د یوه ائتلافی حکومت ملاتړکوي.

لدې حقایقو نه بې خبره کسان داسې ګمان کوي چې د جبل السراج ننګینه معاهده، له خپلو ټولو خونړیو عواقبو سره، یوه تصادفي پیښه وه چې د ځینو جاه طلبه او قدرت غوښتونکو څیرو له فرصت طلبی نه راولاړه شوی. نه دا چې د دې خطرناکی او خونړی توطئی اصلی طراحان د کې جی بی او سی آی ای په شان بین المللی جاسوسی شبکی دی چې غوښتل ئې پدې سره د یوه اسلامی حکومت د جوړیدو مخنیوی وکړی، کې جی بی د همدې مقصد لپاره یو ځل بیا د ببرك ډله استخدام کړه، خو دا ځل د روسی فوځونو د رابللو په ځای باید د یوی داسې ائتلافی جبهی تر پردې شا ته خپل نقش ترسره کړی چې له ځینو غولیدلو قدرت غوښتونکو سره به ئې جوړوی !!

دغو حلقو ته پدې مطلب پوهیدل ګران دی چې ولی مسکو او واشنګټن څنګ په څنګ او په یوه وخت د جبل السراج له معاهدی او د دې معاهدی په بنسټ د جوړې شوی ائتلافی جبهی ملاتړ کولو؟ نه پوهیږي چې واشنګټن ته پدې پړاو کې ترټولو مهمه مسئله دا وه چې څنګه د مجاهدینو په لاس د یوه اسلامی حکومت د جوړیدو مخنیوی وکړی، امریکا د جهاد د دې تاریخي تجربې بریا او په یوه اسلامی حکومت د هغه منتج کیدل، ټوله اسلامی نړۍ کې دخپلو استعماری ګټو لپاره جدی تهدید ګڼلو، ګمان ئې دا وو چې که دا تاریخي تجربه ناکامه نکړی او د مجاهدینو په لاس د اسلامی حکومت د جوړیدو مخنیوی ونکړی، دا تجربه به په نورو ملکونو کې هم هرو مرو تکراریږي، نور ملتونه مخصوصاً هغه چې په خپلو هیوادونو کې د پردیو له سیاسی، اقتصادی او فرهنګی تسلط نه ستومانه شوی، د دوی له سلطی نه د ژغورنی او د استقلال او خپلواکی په لټه کې دی، د افغان مجاهدینو لار به غوره کوي، پدوی پسې به اقتدا کوي او پدې سره به امریکا ته په خپلو مستعمراتوکی هماغه مشکلات راولاړوی چې افغان مجاهدینو شوروی اتحاد ته راولاړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

د ناشر مقدمه...أ
سريزه ....ج
مسکو وتلو ته اړ شو...۱۱
با عزته وتل..۱۲
د مسکو او واشنگټن موافقه..۱۹
د پاکستان دريځ ۲۰
په وتونکو فوځونو حملې...۲۳
د مسکو پيغامونه...۲۵
وتل..۲۷
دنجيب د حکومت په نسکورېدوکي ځنډ ۳۰
د بينظير او عرفات په غونډې کې...۳۵
د مؤقت حکومت د خارجه وزير په توگه ۳۷
د رباني او مجددی عکس العمل..۳۹
د جلا ل آباد جگړه..۴۲
روسانو ولې مسعود انتخاب کړ؟!..۴۷
د مسعود او ۴۰ نمبر فرقې ترمنځ تړون...۵۸
د تړون مسوده ۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجیب پیغامونه........ ۶۲
رکود او د کودتا هڅه........ ۶۹
د ځینو حزبیانو مخالفت........ ۷۵
نجیب څه وکړل........ ۷۷
د اسلامي شئونو وزارت........ ۷۸
د خوست فتحه........ ۸۰
کابل ته د کارمل راستنېدل........ ۸۰
د بینن سیوان هڅې........ ۸۴
د نجیب استعفی........ ۸۸
د حزب اسلامي طرحه........ ۹۱
پېښې........ ۹۴
د شمال پېښې او د ببرك د پلویانو لوبه........ ۹۴
د جبل السراج معاهده........ ۹۵
په کابل د حملې ګوابن........ ۹۸
د فتحې زیرې........ ۱۰۳
د امریکا عکس العمل........ ۱۰۹
د ګاونډیو دریځ........ ۱۱۲
له کابل نه تر وتلو وروسته........ ۱۱۲
د جنرال دوستم د جلبولو هڅې........ ۱۱۷
د رباني واکمني........ ۱۲۱
د استاد فرید صدارت........ ۱۲۴
لویه ګډه حمله........ ۱۲۷
د دې حملې نتائج........ ۱۲۹
د خنجان عملیات........ ۱۳۰
ائتلاف او د سولې هڅې........ ۱۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورړ، ائتلاف او پاکستان ۱۳۵
د ائتلافیونو ژمنې.. ۱۴۰
د ائتلاف په مقابل کې د نورو ډلو دریځ ۱۴۴
حرکت انقلاب اسلامي ۱۴۴
اتحاد اسلامي.. ۱۴۶
په غرب پورې تړلې کړې.. ۱۴۹
مائوویستان... ۱۴۹
د شینډنډ سقوط ۱۵۳
د اسلام آباد مذاکرات.. ۱۵۷
د اسلام آباد د معاهدې بشپړ متن.. ۱۵۹
وظایف او صلاحیتونه ۱۶۲
جمهور رئیس: ۱۶۲
د جمهور رئیس صلاحیتونه:... ۱۶۲
د صدراعظم صلاحیتونه:.. ۱۶۴
کابینه او ائتلاف.. ۱۶۸
د جنرال دوستم کفالت.. ۱۷۱
د شورئ هم آهنگي تأسیس... ۱۷۳
د جنرال مؤمن مرگ.. ۱۷۹
د مسعود واکمني... ۱۸۱
زما په کور بمباري... ۱۸۷
د سولې د هڅو بل دور ۱۹۴
دطالبانو حرکت ۱۹۷
د حزب اسلامي په ضد ۲۱۱
د طالبانو جنگ.. ۲۱۱
د غزني سقوط ۲۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چهارآسیاب مجدد سقوط ۲۲۴
له رباني او مسعود سره مذاکرات ۲۳۰
د معاهدې متن ۲۳۲
د جمهور رئیس صلاحیتونه ۲۳۴
د صدراعظم او کابینې صلاحیتونه ۲۳۵
په حکومت کي د هري ډلي موقعیت ۲۳۵
کابل ته تګ ۲۳۹
د تګلاري بشپړ متن ۲۴۲
د امنیت د تأمین په برخه کي ۲۴۸
د دفاعی چارو په برخه کي ۲۴۸
په اداري برخه کي ۲۴۹
په اجتماعي برخه کي ۲۵۰
د ښووني او روزني په برخه کي ۲۵۲
د روغتیا په برخه کي ۲۵۳
د کرهني په برخي کي ۲۵۳
د اقتصاد او تجارت په برخه کي ۲۵۳
د بهرني سیاست په برخه کي ۲۵۵
د مات وزرو خېل کي ۲۲۵
بې رحمه ګاونډي ۲۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د ناشر مقدمه

د میثاق ایثار اداره ویاړي چې د ورور حکمتیار دا له تاریخي اسنادو نه غني اثر، چې لدې نه مخکې په پښتو، دري، اردو او عربي کې د بېلو بېلو نشراتي مؤسسو له خوا چاپ شوی، یو ځل بیا په نوې قطع او صحافت کې د افغانستان د لرغوني تاریخ مینه والو ته وړاندې کوي. چا چې دا کتاب څو کاله د مخه او زموږ په ګران هېواد افغانستان باندې د امریکائي ځواکونو له یرغل نه مخکې لوستلی، ډېرې برخې به ئې په هغه وخت کې ورته داسې وړاندوینې بریښېدلې وي چې نن ئې د خپلو سترګو وړاندې د څرګندو حقایقو په بڼه کې ګوري. څو بېلګې ئې ستاسو مخې ته ږدو:

- د طالبانو حکومت د اوږدې مودې لپاره دوام نشي کولی، د دوی ناکام سیاستونه، د هېواد اجتماعي جوړښت، د دې سیمې وضعیت او د اسلام په ضد د امریکا او روسیې ګډ سازشونه دوی ته په قدرت کې د پاتې کېدو مجال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ورکوي.

- د شمال جبهه د مسکو او واشنگټن د گډ سازش په نتیجه کي جوړه شوې، هدف ئې دا وو چي له دغې ډلي نه د جگړې د دوام او پدې هېواد کي د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوي په کار کي استفاده وکړي.
- امریکا به ظاهر خان راولي، خو د راوستو یوازنی لار ئې د دې هېواد نظامي اشغال دی.
- شمالي ټلواله به د روسانو په وینا لدې امریکائي منصوبې سره توافق کوي.
- امریکا د روسانو په څېر افغانستان نیولی شي او خپل کارمل پدې هېواد د لنډې مودې لپاره تپلی شي، خو د دې هېواد دائمي اشغال ورته ممکن ندی.

د دې کتاب ډېري نوري خبري به دې ته ورته او داسي وموميء چي نن ئې عملاً تحقق موندلی.

موږ نه یوازې د قطع او صحافت له اړخه د دې ارزښتناك کتاب په نوي چاپ کي څه نوښتونه راوستي او مخکني اشتباهات مو تر ډېره حده راکم کړي، بلکي د کتاب په پای کي مو د ورور حکمتیار هغه دوه جالبي ادبي ټوټې هم اضافه کړې چي د هېواد د دغې مرحلې پېښي پکي انځور شوې.

هدف مو دا دی چي خپل ولس له حقایقو خبر کړو، د دښمن توطئو ته ئې متوجه کړو، د دښمنانو د سپکو او ذلیلو ملگرو کرغېړني څېرې افشاء کړو او د افغان ولس راتلونکي نسل ته د مجاهدینو هغه ارزښتناکي تجربې انتقال کړو چي هره یوه ئې په ډېر گران قیمت او د زرهاوو سرتېرو مجاهدینو د وینو په بیه ترلاسه شوې. پدې امید چي ارحم الراحمین خدای مو د خپلي لاري د مجاهدینو په ډله کي قبول کړي.

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

سریزه

د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته پړاو، مخصوصاً د نجیب حکومت له نسکورېدو رادیخوا، د اسلامي جهاد ترټولو سخت، غامض او کړکېچن پړاو وو چې له مخکنیو مراحلو سره ئې پوره تفاوت درلود. لدې نه په مخکې مراحلو کې هم د دوست او دښمن جبهه څرګنده وه او هم د جګړې لاملونه، آرمانونه او شعارونه. د دوست او دښمن په پېژندلو کې ډېر کم کسان په مغالطې او اشتباه کې پرېوتل، خو پدې پړاو کې چې بهرني فوځونه زموږ له هېواده ستانه شوي وو او په جګړو کې د دښمن فعال خو نامرئي او له نظره پټ حضور هرچا ته څرګند نه وو، پدې پړاو کې د جګړې دوام ډېرو ته د توجیه وړ نه برېښېدو، پدې نه پوهېدل چې دښمن له دروازې وتلی خوله کړکۍ بېرته راننوتلی، څېره ئې بدله کړې، په جګړې کې ئې د سابق په شان ونډه ده خو په بدلي څېرې کې، که څه هم کمونست نجیب له پرېږو بریتو سره ګوښه شوی، خو د ده د سیاستونو وارث له پکول، عبا او قبا سره د ده لوبه کوي او د ده د بادارانو په خدمت کې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کسان چې د پېښو په ماهيت او په پېښو کې د پردې شاته د اصلي لوبغاړو په ونډې دقيقاً نه پوهېدل او د دښمن د تبليغاتي سرچينو له درواغجنو او زهرجنو تبليغاتو نه متأثره شوي وو، ټولې خواوې ئې د استثناء او تفکيك نه پرته محکومولې، د جګړې د داخلي او خارجي عواملو له پېژندو نه عاجز وو، نه پوهېدل چې د نجيب له نسکورېدو نه وروسته د ټولو جګړو اصلي عاملين د ببرك طرفداران وو چې غوښتل ئې نجيب په ببرك کارمل تعويض کړي، د شهنواز تڼي له کودتا نه وروسته چې خلقيان تصفيه شول، ځيني بنديان او ځيني له هېواد نه وتښتېدل، د چارو واګې د جنرال نبي عظيمي او جنرال آصف دلاور په شان د ببرك د پلويانو لاس ته ورغلې، دوی لا د مخه د کودتا منصوبه جوړه کړې وه، ببرك ئې د همدې لپاره له مسکونه راوغوښت، د کي جي بي موافقه ئې ترلاسه کړه، امريکا او په منطقې کې ځينو نورو مؤثرو هېوادونو دوی ته اطمئنان ورکړ چې د دوی تر مشرۍ لاندې له ځينو جهادي ډلو سره د يوه ائتلافي حکومت ملاتړ کوي.

له دې حقايقو نه بې خبره کسان داسې ګمان کوي چې د جبل السراج ننګينه معاهده، له خپلو ټولو خونړيو عواقبو سره، يوه تصادفي پېښه وه چې د ځينو جاه طلبه او قدرت غوښتونکو څېرو له فرصت طلبۍ نه راولاړه شوې. نه دا چې د دې خطرناکې او خونړۍ توطئې اصلي طراحان د کي جی بی او سي آی ای په شان بين المللي جاسوسي شبکې دي چې غوښتل ئې پدې سره د يوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي، کي جی بی د همدې مقصد لپاره يو ځل بيا د ببرك ډله استخدام کړه، خو دا ځل د روسي فوځونو د رابللو په ځای بايد د يوې داسې ائتلافي جبهې تر پردې شا ته خپل مأموريت ترسره کړي چې له ځينو غولېدلو قدرت غوښتونکو سره به ئې جوړوي !!

دغو حلقو ته پدې مطلب پوهېدل ګران دی چې ولې مسکو او واشنګټن څنګ په څنګ او په يوه وخت د جبل السراج له معاهدې او د دې معاهدې په بنسټ د جوړې شوې ائتلافي جبهې ملاتړ کولو؟ نه پوهېږي چې واشنګټن ته پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پړاو کي ترټولو مهمه مسئله دا وه چي څنگه د مجاهدينو په لاس د يوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي، امريکا د جهاد د دې تاريخي تجربې بريا او په يوه اسلامي حکومت د هغه منتج کېدل، ټوله اسلامي نړۍ کي د خپلو استعماري گټو لپاره جدي تهديد گڼلو. گمان ئې دا وو چي که دا تاريخي تجربه ناکامه نکړي او د مجاهدينو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی ونکړي، دا تجربه به په نورو ملکونو کي هم هرو مرو تکرارېږي، نور ملتونه مخصوصاً هغه چي په خپلو هېوادونوکي د پرديو له سياسي، اقتصادي او فرهنگي تسلط نه ستومانه شوي، د دوی له سلطې نه د ژغورني او د استقلال او خپلواکي په لټه کي دي، د افغان مجاهدينو لار به غوره کوي، پدوی پسې به اقتدا کوي او پدې سره به امريکا ته په خپلو مستعمراتوکي هماغه مشکلات راولاړوي چي افغان مجاهدينو شوروي اتحاد ته راولاړ کړل.

دوی دې ته نه دي متوجه چي د دې مرحلې جگړې په اصل کي د تېرو جگړو تسلسل او د سابق په شان له بهرنه تپل شوې جگړې دي، منطقوي رقابتونه د دې جگړو د ادامې لامل دي، واشنگټن او مسکو او پدوی پوري تړلي محلي ځواکونه پدې جگړو پانگه اچوی او په جگړو لگيا ډلي حمايه کوي.

له هيچا بايد دا حقيقت پټ نه وي چي زموږ هېواد، مخصوصاً د ۱۹ او ۲۰ پيړۍ په بهيرکي د يوه داسي معبر او پله حيثيت درلود چي ښکيلاکگرو ځواکونو غوښتل له هغه نه آخوا تېر شي خپل هغه پراختيا غوښتونکي اهداف ترلاسه کړي چي د دې هېواد دواړو خواوو ته پراته وو، مخکي شوروي اتحاد غوښتل له افغانستان نه تېر شي، تودو اوبو او د خليج د تيلو زېرمو ته ورسېږي، د کرملين واکدارانو د تزار له زمانې نه بيا د کمونستانو تر واکمني پوري تل ويلي چي روسي سرتېري به هرومرو خپلي پښې د هند په سمندرکي وينځي! د همدې لپاره مسکو دا جگړه زموږ په هېواد تحميل کړه، لومړی د کمونستانو په ذريعه او د عسکري کودتاگانو له لاري، چي د کمونستانو له ماتو نه وروسته په خپله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړې ډګر ته راوړاندې شول او لس کاله په افغانستان کې وجنګېدل، د مسکو له نظره د افغانستان د نیولو او پدې هېواد کې د یوه خپلواک اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوي په اهمیت هلته ښه پوهېدی شو چې دې خبرې ته دقیقاً ځیر شو چې مسکو د لسو کلونو جګړې په دوران کې یو ملیون سرتېري په مختلفو ټولګیو کې افغانستان ته ولېږل، هومره ئې پدې جګړې پانګه واچوله چې ملا ئې ورماته کړه او د شوروي اتحاد د وېروونکې امپراطورۍ په نسکورېدو منتج شوه، خو اوس او د شوروي اتحاد له زواله وروسته پداسې حال کې چې مسکو له ملا ماتوونکو اقتصادي ستونزو او سختو داخلي مشکلاتو سره مخامخ دی، د رباني له دولت سره دجګړې د دوام لپاره بې دریغه مالي اونظامي مرستې کوي.

غرب نشوکولی چې د تودو اوبو او د خلیج د تیلو د څاګانو په لوري د شوروي ځواکونو مخکې تګ وزغمي ، دا څاګانې عمدتاً د امریکائي کمپنیو په واک کې وې، دوی له شوروي اتحاد سره د ډغرو وهلو توان په خپلو مټوکې نه لیدلو ، د زړه ورو افغانانو نه ماتېدونکی مقاومت ئې داسې وموندو چې له هغه نه د حمایت په صورت کې کولی شي د دې مخکې تګ مانع شي او د خپلو پخوانیو ماتو غچ واخلي او په خلیج او د هند سمندر شا او خواکې خپلې ګټې خوندي وساتي.

خو د شوروي اتحاد له زواله وروسته، اوس امریکا غواړي چې له افغانستان نه د یوه معبر په حیث استفاده وکړي او د مرکزي آسیا د تیلو زېرمې ترلاسه کړي، د دې سیمې هېوادونه له مسکو نه رابېل کړي او په روسیې د اتکاء او اعتماد په ځای ئې د افغانستان له لاري له ځان سره وصل کړي، پدې سیمې د مسکو د بیا واکمنۍ مخه ونیسي، پرې نږدي چې د دې هېوادونو ترځمکې لاندې پراخې زېرمې او ګټور تجارتي بازارونه د مسکو په ګټه وړیا له لاسه ورکړي. ټولو ته معلومه ده چې د شوروي اتحاد په جنوبي سرحداتو کې پراته هېوادونه، د خپلو زېرمو له پلوه هومره غني دی چې د غربي هېوادونو د کمپنیو پاملرنه ئې ځانته

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلب کړي، له سياسي او اجتماعي اړخه له مسکو نه د آزادۍ په لټه کي دي، پدې سيمي کي د نفوذ پراخ او مناسب شرائط شته، امريکا غواړي په کابل کي يو مزدور او لاس پوڅی حکومت ولري ترڅو د دوی لاره د مرکزي آسيا په لوري پرانېزي.

حقيقت دا دی چي د افغانستان رواني جگړي په اصل کي د تيلو د کمپنيو جگړي دي، پدې خبري يوازي هغه کسان نشي پوهېدی چي ډېر بې عقله او بې خبره وي، نه د محلي رقابتونو په ماهيت خبر وي او نه د بين المللي توطئو له څرنگوالی نه اطلاع لري، پدې نه پوهېږي چي مسکو د څه لپاره د نجيب او ببرک په ځای رباني او مسعود انتخاب کړل، کله ئې انتخاب کړل؟ کومو لاملونو مسکو دې کار ته اړ کړ؟ څنگه او ولې د نظار شوری له ۱۹۸۲ نه وروسته د يوې پټي معاهدې په ترڅ کي له روسانو سره ملگرې شوه او له هماغه نېټې راهيسي له مسکو څخه پيسې او وسلې ترلاسه کوي؟ دا يوه تصادفي پېښه نه وه، بلکي مسکو تل او د خپل استعماري تاريخ په اوږدو کي، په خپلو ټولو مستعمراتو کي وړوکې، التقاطي، دوه مخي او سازشي ډلې د ځواکمنو، انقلابي او سازش نه منونکو ډلو په خلاف انتخاب کړې، هغوی ته ئې وده ورکړې، د مقاومت د ټکولو او په خپلو مستعمراتو د سلطې لپاره ئې له هغوی نه استفاده کړې. دا حقيقت خو اوس د ډېرو سطحی نظر خاوندانو نه هم پټ ندی چي پدې سيمي کي د مسکو ستراتيژيکي گټي، د افغانستان د جگړي له دوام سره غوټه شوې، د همدې لپاره مسکو داسي يو محور انتخاب کړ او داسي يوه ډلگۍ ئې استخدام کړه چي يوازي د جگړي د دوام باعث شي او په افغانستان کي د سولي او ثبات راتلو مخنيوی وکړي.

متأسفانه ځيني کسان لا تر اوسه له هغو حقايقو ندي خبر چي په افغانستان کي د مېشت روسي قواوو قومندانانو او د کې جی بی لوړ رتبه مأمورينو، د خپلو خاطراتو په کتابونو کي افشاء کړي، دوی په خپلو ضخيمو کتابونو کي د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرحلې ټول انکشافات څېړلي او ټول پټ اسرار ئې افشاء کړي، دا ئې څرګند کړي چې روسانو څنګه د بد ضمیره او جهاد خرڅوونکو قوماندانانو د اخستو، د مقاومت په لیکوکې د داخلي جګړو اور بلولو او د دې جګړو او مخصوصاً د حزب اسلامي په خلاف د ګډو عملیاتو لپاره د مسعود په شان د پروتوکولي قوماندانانو استخدام په برخه کې څومره پانګه اچولې او څومره پراخې او پرله پسې هڅې ئې کړې؟!

دوی د دښمنانو د اعتراف سره سره او د دغو پټو اسرارو له څرګندېدو نه وروسته هم پدې ندي پوه شوي چې حزب اسلامي د اسلامي مقاومت د ملاتیر او د اسلامي تحریك د باني او مؤسس په حیث د اسلام د دښمنانو له ګډې ستري توطئې سره مخامخ شو، د کمونستانو او غولېدلو څېرو ائتلاف ئې د همدې لپاره جوړ کړ، د طالبانو حرکت ئې د همدې لپاره جوړ او د حزب اسلامي په خلاف د جګړې ډګر ته راوړاندي کړ، د همدې ځواکونو په ایما او اشاره او د دوی په وساطت، طالبانو د پیدایښت په لومړیو مرحلو کې ائتلاف ته د ملګرتیا لاس ورکړ او په ګډه د حزب اسلامي په خلاف وجنګېدل. دا حلقې نه پوهېږي چې اسلام آباد له یوې خوا د امریکا تر سخت فشار لاندې وو او پدې نشو توانېدی چې د امریکا له اغېز نه آزاد، د خپلو ملي مصالحو په رڼا کې خپلواك سیاست غوره کړي او د افغانستان د راتلونکې په اړه د واشنګټن شرائطو ته تسلیم نشي، مجبور وو هماغه څه وکړي چې امریکا ئې ورته خوښوي، له بلې خوا د امریکائیانو او په امریکا پورې د تړلو حلقو د دې تبلیغاتو تر اغېز لاندې تللې وو چې که په کابل کې داسې یو حکومت جوړ شي چې په سرکې ئې کوم پښتون مشر وي او حزب اسلامي په هغه کې فعاله او مؤثره ونډه ولري، دا کار اسلام آباد ته د پښتونستان کشاله راولاړوي او په پاکستان کې د دوی د مخالفو اسلامي ډلو د تقویې او مزید ځواکمن کېدو اسباب برابروي، دهمدې لپاره د ISI د هغه وخت مشر، جاوید ناصر، د حزب اسلامي د مجاهدینو په لاس د کابل د فتح کېدو په ورځ، په پېښور کې له افغاني مشرانو سره د خپلې غونډې په ترڅ کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان به هیڅکله اجازه ورنکړي چي حزب اسلامي په کابل حکومت وکړي، حتی له قوې نه د استفادې په بیه !!

مگر دا هسې يو تصادف وو چي پاکستان دوه ځله رباني د جمهور رئيس او مسعود د دفاع وزير په توگه په نورو تحميل کړل؟! لدې کار نه د اسلام آباد مقصد څه وو، د دوی په انتخاب کي ئې کومې گټې مضمرې وې؟!

دا کسان گمان کوي چي د نجيب له نسکورېدو نه وروسته ټولي جگړې، د اقتدار د لاس ته راوړو جگړې وې چي د جهادي ډلو ترمنځ راولاړې شوې، پداسي حال کي چي دا جگړې، د سابقه جگړو تسلسل او ادامه ده، د دې جگړو واگي او قومنده د همغو افسرانو په لاس کي وه چي مخکي له ټولو مجاهدينو سره جنگېدل، خو اوس يوازې له حزب سره، مخکي له کمونست رژيم نه د دفاع لپاره او اوس له اسلامي دولت نه د دفاع تر غولوونکې پلمې لاندې. د نجيب د حکومت لوی درستيز، د کابل د گارنيزيون قومندان، له کمونست رژيم نه د پاتې قطعاتو قومندانان، د روسانو په لاس جوړې شوې او روزل شوې ملېشې، دا هغه ځواکونه وو چي د دغو جگړو مهار ئې سل په سلو کي په لاس کي وو، د شورای نظار په شان د منحطو ټولگيو نه هغوی فقط د يوې غولوونکې پردې په حيث استفاده کوله.

ځيني بې خبره کسان داسې گمان کوي چي گواکي د نجيب له نسکورېدو وروسته، قدرت مجاهدينو ته انتقال شوی، اسلامي حکومت جوړ شوی او جگړه تر يوې مودې متوقف شوې خو وروسته د قدرت د وېش په سر د مجاهدينو ترمنځ نزاع راولاړه شوې او په جگړې منتج شوې !! پداسي حال کي چي نه مخکنۍ جگړه د يوې شېبې لپاره متوقف شوې، نه قدرت مجاهدينو ته انتقال شوی او نه په کابل کي د چارو واگي مجاهدينو ته سپارل شوې، جگړه د سابق په شان، د کمونستو افسرانو تر قومندې لاندې روانه وه، په کابل کي د چارو واگي په کامله توگه د کمونستانو په واک کي وې، ارگ، د دفاع وزارت، د دولتي امنيت (خاد) وزارت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

راډیو، تلویزیون، هوایي میدان، د ښار امنیت، د کابل امنیتي کمربند، په ښار او د ښار شا او خوا حاکم نقاط ټول د کمونستانو او ملیشو په اختیارکې وو. کوم مجاهدین چې کابل ته تللي وو په حقیقت کې مېلمانه وو چې د تصفیې لپاره کابل ته بلل شوي وو، د کابل په شا او خوا کې د حزب شته والی کمونستانو ته موقع ورنکړه چې دوی تصفیه کړي.

پدی کتاب کې د روسي فوځونو له وتو نه د ائتلافي حکوت تر پرېوتو پورې جریانات څېړل شوي، امید دی لدې نه مخکې او وروسته مراحل هم په بېلابېلو کتابونو کې وڅېړو.

د دې جریاناتو له څېړلو نه مو مقصد دا دی چې زموږ هوشیار او با ایمانه ولس، د دې خونړیو پېښو اصلي لوبغاړی او د پردې شا ته د دښمنانو نامرئي لاسونه درك کړي، هغه ډلي وپېژني چې په پردیو پورې تړلې او د بهرنیو ځواکونو د ګټو لپاره جنګېږي، د جګړو د عواملو، لاملونو او موخو په پېژندګلوی کې اشتباه ونکړي، د هېواد او منطقې د وضعیت او د دې سیمې په جریاناتو کې د ذیدخله مؤثرو اړخونو په هکله ژور معلومات ترلاسه او د دې په رڼاکې وتوانېږي چې د روان دردوونکي حالت نه د وتو لار تشخیص او مناسب تصمیم ونیسي.

موږ د دې تورې شپې په ختمېدو باور لرو، روښانه راتلونکې ته په طمع یو، ډاډه یو چې دا پړاو به هم حتماً او ژر پای ته رسېږي، پټې او څرګندې توطئې به یوه په بل پسې شنډېږي، پټ او ښکاره دښمنان به زموږ د مؤمن او صبور ولس د عزم او ایمان په وړاندې ماتې خوري او زموږ د شهیدانو آرمان به هرو مرو او په نږدې راتلونکې کې تحقق مومي.

و ما ذلك على الله بعزيز

حکمتیار

۱۳۷۸/۲/۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسکو وتلو ته اړ شو

برژنف چې په کومې هیلې افغانستان ته د فوځونو د لېږلو فیصله کړې وه، لدې تصور سره چې د دریو میاشتو په ترځ کې به روسي قطعات په کامله توګه د افغانستان د پېښنو بهیر مهار کړي، په اوضاع به مسلط شي، مقاومت به وټکوي او "انقلابي!" رژیم به د "ارتجاعي!" ځواکونو په خلاف هومره مضبوط کړي چې د سقوط وېره به ئې د تل لپاره ختمه شي، خو دا هیله نه یوازي ترسره نه شوه او د ده دا تصور نه یوازي غلط ثابت شو، بلکې برعکس د ده دا اقدام د یوې سترې وېرونکې امپراطورۍ په زوال منتج شو.

برژنف دا فیصله پداسي وخت کي کړې وه چې:

۱ - د دنیا هیڅ نظامي ځواك له مسکو سره د ټکر او تصادم جرأت نشو کولی او د هغه مخي ته د ودرېدو توان ئې په ځان کي نه لیدو، امریکا د دنیا بل دوهم طاقت په ویتنام کي د روسانو په وړاندي داسي شرمناکه او عبرتناکه ماتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوړلې وه چې د دوهم ځل لپاره، د دنیا په بل ځای کې، مخصوصاً په آسیا او روسیې ته نږدې ملکونو کې د روسانو سره د تصادم تصور ئې نشو کولی.

په بین المللي پېښنو کې امریکا ورځ په ورځ او په ډېر سریع توګه په شا تمبېده، یو په بل پسې ئې نظامي اډې، د وسلو د خرڅلاو بازارونه او ملګري رژیمونه د مسکو په ګټه له لاسه ورکول، په آسیا، اروپا، افریقا او د لاتیني امریکا په ملکونوکې انقلابي بدلونونه،کودتاګاني اومسلح قیامونه د امریکا پلوه ارتجاعي رژیمونو په خلاف تر سره کېدل او له کمونستي افکارو نه متأثر ځواکونه قدرت ته رسېدل او د مسکو پلوه رژیمونو شمېر ورځ په ورځ په زیاتېدو وو. د دنیا په هر ګوټ کې چې به د کوم انقلاب، عسکري کودتا، مسلحانه قیام، بغاوتونو، مظاهرو، د یوه رژیم د سقوط او د بل د مسلط کېدو خبر خپرېدو نو ډېر ژر به ټولو ته څرګنده شوه چې پدې پېښنو کې اصلي لوبغاړي روس پلوه کمونستان دي.

۳ - د کمونستانو په لاس کې پرېوتی ملك او د سرو فوځونو له خوا اشغال شوی کوم هېواد، بیا ندی توانېدلی چې د دوی له منګولو خپله آزادي او استقلال تر لاسه کړي، په نړۍ کې حاکم ذهنیت همدا وو چې د داسې هېواد بیا آزادي امکان نلري.

۴ - په امریکا کې قدرت د دیموکراتانو په لاس کې وو، د امریکا ولس دوی ته پدې خاطر د جمهوري غوښتونکو په خلاف رأیه ورکړې وه چې دوی له مسکو سره د تصادم او جګړې مخالف وو او غوښتل ئې د بهرنیو مسائلو په ځای کورنۍ وضعې ته توجه وکړي او د ویتنام د پېښنو په شان د حوادثو د راولاړېدو مخالف وو.

زه د امریکا د هغه وخت، د سیاسي وضعیت او د امریکائي واکمنانو د ذهني کیفیت د توضیح لپاره، د یوه خاص جریان رانقلول دلته ضروري ګڼم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امین رژیم ته د آخري گوزار ورکولو لپاره موږ د یوه عسکري اقدام ترتیبات نیولي وو، زموږ وفادارو افسرانو احوال راولېږو چې د اقدام لپاره تیار یو، خو معلومات مو دا دی چې روسان حتماً فوځي مداخله کوي، تاسو د گاونډیو هېوادو، مخصوصاً له امریکائیانو نه معلومه کړئ چې د روسانو د فوځي مداخلې په صورت کي به د دوی عکس العمل څه وي؟

تر دې نه د مخه، موږ له امریکائیانو سره هیڅ ډول بالواسطه یا بلا واسطه تماس نه درلود، ما نه غوښتل چې له امریکائیانو سره او هغه هم د داسي یوې مهمي مسئلې په ارتباط خبره وکړو، خو وروسته مو دا مناسبه وگڼله چې د دوی رأیه د روسانو د عسکري مداخلې د احتمال په هکله او بیا د وقوع په صورت کي د دوی د عکس العمل په اړه ځانته معلومه کړو.

ما استاد امین الله ته وظیفه ورکړه چې په پېښور کي د امریکا له کنسل سره پدې هکله خبره وکړي چې آیا دوی د روسانو د عسکري مداخلې او د فوځونو لېږلو راپورونه دقیق گڼی که نه؟ او څومره دا کار محتمل گڼی؟ او که فرضاً روسانو زموږ په هېواد تېری وکړ د دوی عکس العمل به څه وي؟ د امریکا کنسل هغه ته وویل چې زه د ځواب ورکولو نه عاجز یم، واشنگټن سره تماس نیسم، ډېر ژر به د واشنگټن رسمي ځواب درکړم!

په هماغه هفته کي کنسل، استاد امین الله ته وویل چې د واشنگټن رسمي ځواب دا دی: " واشنگټن گمان نکوي چې روسان به په افغانستان تېری وکړي او دې هېواد ته به خپل فوځونه ولېږي که فرضاً داسي وشول نو واشنگټن به دوه کاره کوي:

الف: له روسانو سره به د (سالټ ټو) مذاکرات متوقف کوي.

ب: او روسانو ته د غنمو مرستي به بندوي".

د دې ځواب معنا څرگنده وه او د روس په وړاندي، د امریکا وضعیت او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناتواني له احساس نه د راولاړ شوي پسیف سیاست ښه ځرگندونه ئې کوله ! څو ورځي وروسته روسي فوځونه د هوا او ځمکي له لاري د کابل په لوري وخوځېدل، امین ئې په قتل ورسولو او ببرك ئې د اقتدار په کرسۍ کښېنولو.

د واشنگټن رسمي عکس العمل د کارتر په ژبه دا وو:

"امریکا، د افغانستان په آزاد هېواد د شوروي اتحاد فوځي تېرى په کلکه غندي،... او دا خبره په ډاگه کوي چي د جنوب په لوري د دوی مزید مخکي تگ نشي زغملی..." د دې رسمي دریځ، مفهوم هم ډېر ځرگند وو، یعنی: افغانستان لا د مخه د شوروي اتحاد تر اغېز لاندي کړی کي منل شوی، پدې هېواد د مسکو د فوځي تېري په مقابل کي امریکا کوم خاص عکس العمل نه ښیي! خو که د جنوب په لوري مزید مخکي ولاړ شي بیا به امریکا عکس العمل ښیي !!

بریژنف ته د واشنگټن نبض ښه معلوم وو، د همدې لپاره هغه په ډېر ډاډ او جرأت سره، په ډهلي کي د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترځ کي وویل:

د افغانستان په سرحداتو کي چي کومي پېښې راولاړې شوې، د دریو راتلونکو میاشتو په منځ منځ کي به کاملاً پای ته ورسېږي او پدې هېواد کي به کامل امنیت تأمین شي. خو داسي و نشول، روسي فوځونو د **۱۳۵۸** کال د جدي له **۶** نه د **۱۳۶۷** کال د دلوی تر **۲۵** نېټې خپل ټول ممکن توان طاقت په کار واچولو، له هیڅ جنایت نه ئې ډډه ونکړه، ټول وسایل ئې وآزمویل، خو نه یوازي دا چي د مقاومت په ختمولو قادر نشو بلکي د هغه د ورځ په ورځ مزید ځواکمن کېدو مخنیوی ئې ونشو کړی او په پای کي له دې هېواد نه وتلو ته اړ شو.

د روسانو د ناکامي او له افغانستان نه د فوځونو د ایستلو د پرېکړې لاندي اساسي عوامل وو:

۱. په جگړې کي د روسي فوځیانو د مرگ ژوبلي شمېر ورځ په ورځ زیاتېدو، دې کار په طبیعي توگه په روسي فوځیانو، د دوی په خپلوانو او ملگرو کي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړې په خلاف کرکه او نفرت راولاړولو او هغه ئې يوه ناکامه او بې حاصله هڅه شمېرله او همدې احساس د دوی رزمي روحيه ورځ په ورځ کمزورې کوله.

۲. د جګړې مالي مصارف هغه حد ته رسېدلي وو چې نور د شوروي اتحاد، مات ګوډ اقتصاد ته د زغملو نه وو.

۳. پدې ونتوانېدل چې د خلق او پرچم د مختلفو ډلو ترمنځ شديد اختلافات حل کړي او يو قوي افغاني حزب او د هغه له لارې يو ډاډمن افغاني فوځ جوړکړي، د جګړې ټول بار په خپله د روسانو په غاړه وو، د داسې جګړې، نه ګټل ورته ممکن وو او نه ئې د تلفاتو زغمل.

۴. د مسکو سخت دريځه، زاړه واکداران مخصوصاً هغه چې افغانستان ته ئې د فوځ د لېږلو پرېکړه کړې وه يو په بل پسې يا په طبيعي مرګ مړه شول يا په يوه، بل دليل له صحنې لېرې شول او واك داسې کسانو ته په لاس ورغی چې غوښتل ئې د دې بې نتيجې او بې فايدې جګړې له نه زغمېدونکي مالي او ځاني تاوان نه شوروي اتحاد ډېر ژر وژغوري او د ولس د اقتصادي ستونزو د حل کولو فرصت اوکريدت ترلاسه کړي.

۵. روسانو د افغانستان د اشغال په جريان کي تقريباً يو مليو ن فوځيان يو په بل پسې دې هېواد ته لېږلی چې پس له څه مودې پاتې کېدو ئې تعويض کړي، دې فوځيانو له ځان سره د دې جګړې ټول منفي تأثرات شوروي ته انتقال کړل او په ولس کي ئې د جګړې په خلاف حساسيتونه تشديد کړل.

۶. په روسانو باندې، په افغانستان کي د زياتې پاتې کېدو او په جګړې کي د عدم موفقيت په وجه بين المللي فشار ورځ په ورځ زيات شوي وو.

۷. د جګړې په ميدان کي عملاً د دوی ناکامي او د مقاومت په ختمولو او حتی تضعيف کي د دوی پاتې راتلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

با عزته وتل

مسکو له افغانستان نه د فوځونو د ایستلو فیصله وکړه، خو غوښتل ئې:

- وتل ئې باعزته وي.
- د وتلو په وخت کې پدوی حملې و نشي.
- دا پېغور ئې په برخه نشي چې خپل ملګري ئې د مرګ په پوله یوازي او بې اسرې پرېښودل.
- د ماتې له طبیعي منفي اثراتو نه د خوندي پاتې کېدو تضمین ترلاسه کړي.
- وتل ئې له امریکا سره د یوه توافق په اساس وي او لږ تر لږه د دوی وتل داسي توجیه شي چې د یوې معاهدې په اساس او له سولې سره د مسکو د علاقمندی په وجه ترسره شوي نه د یوه نظامي ماتې په وجه.

روسانو پدې ټینګارکولو چې د نجیب د حکومت د بقا ضمانت دي وشي، استدلال ئې دا وو چې که د نجیب حکومت ابقا نشي، یا کمونستان په حکومت کي شریك نه وي، په بل صورت کي د دوی ژوند نشي تضمینېدی او ټول به دې ته مجبورېږي چې هېواد پرېږدي او مسکو د دې توان نلري چې څو لکه کمونستانو او د دوی پلویانو ته په خپل هېواد کي پناه ورکړي، دوی دا هم ویل چې اوس خو د خلق د دیموکراتیك ګوند هم نوم بدل شوی او هم تګلاره، هغه اوس د وطن د ګوند په نامه یادېږي، اسلام ته ئې مخه کړې او په اساسي قانون کي ئې په واضح الفاظو لیکلي چې د هېواد رسمي دین اسلام دی، ملي مصالحه ئې اعلان کړې، د حکومت واګي ئې د حسن شرق په شان بې طرفه کسانو ته سپارلې، له مجاهدینو سره ائتلافي حکومت ته چمتو دی، مجاهدین باید له خپل سخت دریځ نه راکوز شي او د وطن له ګوند سره د ائتلافي حکومت جوړولو ته تیارشي. واشنګټن په لاندي دلائلو د مسکو له دریځ سره اتفاق کولو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. دوی ته ترټولو مهمه موضوع د روسي فوځونو ماتې، له افغانستان نه وتل او پدې ترتیب د ویتنام د ماتې غچ اخستل وو.

۲. د امریکا جمهوري غوښتونکي ګوند غوښتل چې د دوی د اقتدار په موده کې روسي فوځونه له افغانستان څخه ووځي او پدې ترتیب د خپل کامیاب خارجي سیاست یو نه هیرېدونکی ریکارد قائم کړي او په راتلونکو نږدې انتخاباتو کې یو ځل بیا بری ترلاسه کړي.

۳. امریکایانو غوښتل چې ګورباچوف ته چې د شوروي اتحاد په دړې وړې کولوکې ترې ښه استفاده کېدلی شوی دا امتیاز ورکړي چې د روسي فوځونو وتل په عزت سره ترسره شوي او د مسکو پلوي حکومت په کابل کې په خپل حال پاتې شوي.

۴. امریکا پدې خاطر هم دا نه غوښتل چې د روسي فوځونو له وتلو سره سم دي د نجیب حکومت نسکور او په ځای دې د مجاهدینو اسلامي حکومت جوړ شي چې:

• د نجیب لپاره ئې داسې بدیل نه درلود چې د امریکا د خوښې حکومت په کابل کې جوړ کړي.

• د مجاهدینو په لاس دیوه اسلامي حکومت جوړېدل ورته په څو دلیله خطرناك برېښېدو:

• د ایران د تجربې له تکرار نه ئې وېره درلوده او دا تشویش ورسره وو چې که د ایران تر څنګ یو بل انقلابي رژیم په منطقه کې رامنځته شي، په منطقې او مخصوصاً خلیج کې د امریکا ګټې له جدي ګواښ سره مخامخ کېږي.

• د افغانانو اسلامي پاڅون او جهادي شعارونو او د اسلامي جهاد له لارې د یوه استعماري مجهز ځواك مقابلې او پدې نابرابري جګړې کې د دوی بریالیتوبونو په اسلامي امت کې هغه جهادي ولوله راویښه کړه چې په اسلامي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو او د دوی په اقتصادي زېرمو مسلط استعماري ځواکونو تل له هغې نه ترهه درلوده او د هغې د ټکولو او له منځه وړلو لپاره ئې ډېرې هڅې او ډېر مصارف کړي وو. اسلامي ملکونه چې د دوی د وسلو د خرڅلاو په بازارونو، د مصنوعاتوپه مارکیټونو او د خامو موادو د لاس ته راوړلو په ذخایرو بدل شوي او په سیاسي او اقتصادي لحاظ په مستقیم او غیرمستقیم توګه په هغوی حکومت کوي، د افغان جهاد له ادامې او برې نه د دې ملکونو په اسلام غوښتونکو او آزادي غوښتونکو کې په طبیعي توګه دا احساس او دا هیله قوت مومي چې کولی شي د افغانانو په شان د جهاد له لارې د خپلو هېوادونو آزادي ترلاسه کړي.

د امریکا استخباراتي شبکو او سیاسي مبصرینو په فلسطین کې نوی جهادي خوځښت، د کشمېر مسلحانه جهاد، د الجزائر پېښې، د مصر جریانات، په سودان او یمن کې د مسلمانو ځواکونو تحرکات او د دنیا په ګوټ ګوټ کې د اسلام او جهاد تر نامه لاندې راولاړ شوي نهضتونه د افغان جهاد طبیعي اثرات ګڼل او په مسلسله توګه ئې سپیني ماڼۍ او د سنا جرګې مربوطه کمیسونونو ته دا راپورونه وړاندې کول چې د افغان جهاد د ادامې له خطرناکو اثراتو نه په اسلامي ملکونوکې د امریکا ګټو ته شدید خطر متوجه دی،که دا جهاد خپل هدف ته ورسېږي او د یوه مستقل اسلامي حکومت په جوړولو وتوانېږي او دا جهادي تجربه ناکامه نکړې شي، د خطرناکو عواقبو مخنیوی به ئې ډېر ګران وي، دغو استخباراتي شبکو په خپلو راپوررونو کې دې ټکي ته هم اشاره کوله چې د ایران له انقلاب نه پداسې حال کې چې د اسلامي امت د یوه وړوکې مذهبي فرقې نمایندګي کوي د امریکا ګټو ته کومه صدمه رسېدلې او دوی ته ئې کوم جنجالونه راولاړ کړي، که افغان مجاهدین د ایران تر څنګ، د دنیا د سني مذهبه مسلمانانو لپاره په یوه محور بدل شي او په کابل کې د مجاهدینو په لاس اسلامي حکومت رامنځته شي، امریکا ته به بیا د دې بهیرمقابله ګرانه وي. دوی په خپلو راپورونو کې په درواغو دا هم لیکل چې د افغان مجاهدینو څخه حزب اسلامي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایران د سپاه پاسدارانو سره ژوري اړیکي لري، د نړۍ په سطح ئې د تروریستي فعالیتونو لپاره ګڼ تربیتي او عملیاتي مراکز جوړکړي او په پاکستان کي د حزب اسلامي ترڅنګ د ایران د سپاه پاسدارانو سابقه رئیس او په اسلام آباد کي د ایران زوړ سفیر جناب ابو شریف په او سېدو ئې استناد کولو او هغه ئې د خپلي درواغجني ادعا د ثبوت لپاره د دلیل په حیث وړاندي کولو، حال دا چي ابوشریف په پاکستان کي د یوه مهاجر په حیث ژوند کولو، د ایران له حکومت سره ئې مناسبات ښه نه وو او ایران ته نشو تلی.

د مسکو او واشنګټن موافقه

واشنګټن او مسکو د افغانستان د کشالې په اړه د خپلو اختلافاتو د کمولو لپاره په لاندي خبرو توافق وکړ:

- روسي فوځونه به د۱۳۶۷ کال د دلوي تر ۲۵ (د ۱۹۸۹ کال د فبروری تر ۱۵) پوري له افغانستان نه وځي.
- د نجیب حکومت به په خپل حال پاتې وي او د روسانو مالي او نظامي مرستي به لدې حکومت سره ادامه لري.
- له مجاهدینو سره به مرستي متوقف کېږي او دې ته به اړ کېږي چي د وطن له ګوند سره د تفاهم له لاري مشکل حل کړي.
- په ژنیو کي به د داسي مذاکراتو په ترڅ کي د روسي فوځونو د وتلو په مهال وېش او مربوطه معاهدې امضاء کېږي چي د پاکستان او افغانستان د حکومتونو استاځي به هم پکي برخه لري او د معاهدې اصلي طرفونه او امضاء کوونکي به د پاکستان او افغانستان د حکومتونو استاځي وي نه د واشنګټن او مسکو استاځي !!
- امریکائیان به د دې هڅه کوي چي د مجاهدینو استاځي د ناظر په حیث پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذاکراتو کې برخه واخلي، ترڅو د نوموړې معاهدې په مراعات ملزم کړی شي او لږ تر لږه دنیا ته داسې وښودل شي چې د مجاهدینو په سر امریکائیانو له مسکو سره سودا نده کړې، بلکې د دوی په موجودیت کې ئې د دوی د خوښې معاهده امضاءکړې.

د پاکستان دریځ

پدې وقت کې د پاکستان د حکومت واګې د جونیجو په شان د یوه بې انتهاء نرم مزاج او ضعیف شخص په لاس کې وې، غوښتل ئې له یوې خوا د روسي فوځونو وتل د ده د حکومت په دوران کې ترسره شي او پدې ترتیب شخصاً دی او د ده حزب" مسلم لیګ" په ولس کې خاص اعتبار او حیثیت ترلاسه کړي او له بلې خوا د امریکا غوښتنو ته په مثبت ځواب ویلو سره د خپل ضعیف حکومت لپاره قوي بهرنی تائید او ملاتړ پیدا کړي. د همدې لپاره ئې د ژنیو د مذاکراتو او د مسکو او واشنګټن ترمنځ د شوو موافقو په کلکه ملاتړ کولو او ویل یې: د روسي فوځونو په وتلو باید اکتفاء وشي، د نجیب حکومت دې په رسمیت وپېژندلی شي او له مجاهدینو سره دې نظامي مرستې متوقف شي. ده د امریکائیانو له غوښتنې سره سم له مجاهدینو نه په کلکه غوښتنه کوله چې حتماً د ژنیو په مذاکراتو کې شرکت وکړي او د ژنیو د مذاکراتو او معاهدې له هر راز مخالفت نه ډډه وکړي !!

خو موږ په کلکه، صراحت او مکرره توګه د دې مذاکراتو او په هغه کې د ګډون مخالفت وکړ او دا خبره مو د ګڼ شمېر مطبوعاتي کنفرانسونو او اجتماعاتو په ترځ کې اعلان کړه چې:

- د ژنیو په مذاکراتو کې هیڅوك د مجاهدینو او افغان ولس نمایندګي او ترجماني نشي کولی.
- موږ د دې مذاکراتو د نتائجو په اړه هیڅ التزام نه لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ترڅو چې قدرت د مسکو د لاس پوڅي حکومت څخه یوه مؤقت حکومت ته نه وي انتقال شوی، د افغانستان بحران نشي حل کېدی.
- د افغانستان د بحران په ارتباط د پاکستان او د نجیب د استاځو تر منځ د یوې معاهدې د امضاء معنا دا وه چې د نوموړې کشالې اصلي طرفونه دوی دي، ګواکي دا د پاکستان او افغانستان ترمنځ یوه سرحدي منازعه وه چې د دواړو د استاځو ترمنځ د ژنیو د نوموړې معاهدې د امضاء په نتیجه کې حل شوه.

زموږ او د پاکستان د خارجه وزارت د دریځونو ترمنځ د شدید او څرګند اختلاف د رفع کولو لپاره، د جهادي تنظیمونو د مشرانو او د پاکستان د هغه وخت د خارجه چارو د وزیر ترمنځ د یوې ګډې جلسې ترتیبات ونیول شول، پدې جلسې کې صاحب زاده یعقوب خان، د ژنیو له مذاکراتو نه د دفاع په خاطر څه مات ګوډ استدلالونه وکړل او په پای کې ئې وویل: "پاکستان د خپلو مجبوریتونو په وجه پدې مذاکراتو کې شرکت کوي او له تاسو نه هم دا توقع کوو چې زموږ مجبوریتونه درك کړئ او له نوموړو مذاکراتو سره توافق وکړئ".

ما په ځواب کې ورته وویل: روسي فوځونه حتماً او په هر صورت کې له افغانستان نه وځي که د ژنیو معاهده وشي او که ونشي، مسکو په خپله دا خبره مکرر اعلان کړې چې خپل فوځونه په هر صورت کې له افغانستان نه باسي. پداسې مذاکراتوکې چې د نجیب استاځي برخه ولري نه ستاسو شرکت مناسب دی او نه دافغان مجاهدینو د هیئت ګډون. تاسو له نجیب نه یوه بې طرفه مؤقت حکومت ته د قدرت په انتقال ټینګار وکړې او استدلال وکړې چې د نجیب د پاتې کېدو په صورت کې پدې هېواد کې امنیت نشي راتلای او جګړه پای ته نشي رسېدي. موږ هم خاص مجبوریتونه لرو او د هغه په وجه موږ لدې مذاکراتو سره له توافق نه معذور وګڼې. زما د دې ځواب په مقابل کې صاحب زاده یعقوب خان د ډیپلوماتیکي آدابو نه ډېر ډېر لېرې په عصباني لهجی وویل: "پاکستان یو آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملك دی، هره پالیسي ئي چي زړه وغواړي غوره کوي به ئې، موږ د خپل هېواد ګټې په خطر کي نشو اچولی او د چا د اقتدار لپاره ئې نشو قرباني کولی...)

ما ورته وویل: بیشکه چي پاکستان یو آزاد ملك دی او کولی شي د خپلي خوښي پالیسي غوره کړي خو د پاکستان په ارتباط نه د افغانستان په اړه. موږ هم دا حق لرو چي د خپل هېواد په هکله د خپلي خوښي سیاست غوره کړو او پرې نږدو چي زموږ برخلیك دي نور وټاکي او زموږ د ولس قرباني دي هدر لاړه شي.

د ISI مشر مداخله وکړه، د مشاجرې د مزید تریخوالي مخه ئې ونیوله، صاحب زاده یعقوب خان ئې په کومه پلمه له جلسې نه د څو شیبو لپاره له ځان سره بهر وایستلو او د بېرته راستنېدو نه وروسته ده او خارجه وزیر غوښتل چي مخکي تریخوالی جبران شي او جلسه په آرامه فضاء کي پای ته ورسېږي.

د پاکستان د هغه وخت جمهور رئیس جنرال ضیاءالحق هم د جونیجو د حکومت د دریځ په هکله اندېښمن وو، جونیجو ته ئې ویل چي روسان حتماً وتونکي دي، باید په خپل پخواني دریځ، "یوه موقت حکومت ته د قدرت په انتقال" ټینګار وکړو او د نجیب حکومت د پاتې کېدو په هکله د مسکو شرط ته تسلیم نشو. ښایي هغه پدې پوهېدو چي د نجیب د پاتې کېدو عواقب به افغانستان او پاکستان ته څومره خطرناك وي. خو جونیجو د ضیاءالحق مشورو ته خاصه توجه ونکړه، هیچا د دې تصور نشو کولی چي جونیجو به د ضیاءالحق مشورو ته نه یوازي دا چي توجه ونکړي بلکي د هغه په خلاف به په څرګنده ګام اوچت کړي، خو همداسي وشول.

ده د ژنیو د معاهدې په هکله د خپل دریځ په ګټه د سیاسي ګوندونو د ملاتړ ترلاسه کولو لپاره، د ټولو ګوندونو ګډ "دګردي میز" کنفرانس دائر کړ، د ولسي تائید ترلاسه کولو لپاره ئې د ټول پاکستان د مهمو ښارونو دوره وکړه او په عامو جلسو کي ئې د دغو مذاکراتو په ګټه پوره تبلیغات وکړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي د جونيجو د حکومت د انحلال څه نور عوامل هم وي خو زه گمان کوم چې تر ټولو ستر عامل ئې د ژنيو د معاهدې په سر له جنرال ضياءالحق سره د ده اختلاف وو.

د دغو مذاکراتو په دوران کې مونږ له جنرال ضياءالحق سره گڼ شمېر اوږدې جلسې درلودې، يو ځل خو زمونږ جلسه چې ماښام شروع شوې وه د سحار له لمانځه نه لږ د مخه پای ته ورسېده. د دغو جلساتو د بحث اصلي موضوع دا وه چې د مسکو او واشنگټن ترمنځ د توافق او د ژنيو له معاهدې نه د راولاړ شوي وضعيت له احتمالي ستونزو سره څنگه مقابله کولی شو او د پاکستان او مجاهدينو تر منځ څنگه د سوء تفاهم او اختلاف مخنيوی کولی شو.

د همدغو غونډو په نتيجه کې مرحوم ضياءالحق له ځان سره دا پرېکړه وکړه چې د امريکا فشارونو ته تسليم نشي او پرې نږدې چې پاکستان د داسې فشارونو لاندې د افغانستان د کشالې په اړه داسې کوم گام اوچت کړي چې د مجاهدينو د قربانۍ او ارمان سره د جفا معنا ورکړي.

دا تصميم څه آسان کار نه وو، د مرحوم ضياءالحق دا پرېکړه د ده د ژوند په بيه تمامه شوه، زه په ټول ډاډ او اطمئنان سره دا ويلی شم چې د مرحوم ضياءالحق ترور او د طيارې انفجار د همدې پرېکړې نتيجه وه.

په وتونکو فوځونو حملې

د روسي فوځونو د مصئون انسحاب په هکله چې په ژنيو کې کومه موافقه شوې وه، مونږ د دې موافقې په خلاف اعلان وکړ چې په روسي فوځونو به ترهغه زمونږ د مجاهدينو حملې رواني وې چې آخري فوځي ئې له سرحد نه آخوا تېرېږي. هدف مو دا وو چې له يوې خوا نړيوالو ته ثابته کړو چې شوروي فوځونه د ماتې په نتيجه کې وځي نه په افغان ولس د پيرزويني په وجه او يا د ژنيو د موافقې په وجه، له بلې خوا موغوښتل چې مسکو ته عملاً تفهيم کړو چې د افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسئله له امریکا یا د دې هېواد له ګاونډیو سره د تفاهم او توافق له لارې نه، بلکې په خپله له افغانانو سره د تفاهم له لارې او د افغانستان استقلال او آزادي ته داحترام له لارې حل کېدی شي، همدا راز د ژنیو په مذاکراتو سره چې د مجاهدینو کوم سپکاوی شوی وو، داسې حملې د هغه طبیعي نتیجه وه، موږ باید دا حقیقت ټولو ته څرګند کړو وی چې افغانان د هیڅا وصایت او قیمومیت نه مني، هیڅا ته د دې حق نه ورکوي چې د دوی په سرله نورو سره سودا وکړي. د روسي فوځونو د وتلو په ارتباط د یوې خاصې پېښې څرګندول مفید ګڼم: ماته د پاکستاني مأمورینو له لارې په پاکستان کې د افغانستان په اړه د یوه موظف عالیرتبه او با صلاحیته امریکایي مأمور سره د تفصیلي خبرو او د سوء تفاهم د رفع کولو وړاندیز وشو چې ما موافقه وکړه، دا هغه وخت وو چې واشنګټن د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته د افغانستان د راتلونکې په هکله دا اندیښنه درلوده چې مبادا د نجیب حکومت مقاومت ونشي کړی، د وضعې له سنبالولو عاجز شي او مجاهدین د کوم غیرمترقبه اقدام په نتیجه کې قدرت ترلاسه نکړي او د ایران ترځنګ یو بل اسلامي حکومت په منطقې کې رامنځته نشي. د همدې لپاره ئې زما د ترور ګڼ شمېر هڅې وکړې، لدې امریکایي استاځي سره د خبرو په ترځ کې ما له هغه نه پوښتنه وکړه چې د CIA مأمورینو د څه لپاره دا سروی پیل کړي او له افغانانو نه تپوسونه کوي چې که حکمتیار نه وي نو په مقاومت به د ده د نشتوالی اثرات څه وي؟ لدې سروی نه او د ډېرو نورو دلائلو نه ما ته داسې معلومېږي چې CIA زما د ترور منصوبه لري، ما ته ووایاست چې ولې دا کار کوي؟ هغه په وار خطا لهجه وویل: زه قسم خورم چې موږ دا اراده نلرو برعکس موږ تاسوته احترام لرو او پدې اعتراف کوو چې تاسو شخصاً او حزب اسلامي د روسانو په خلاف مقاومت کې محوری او ستره ونډه درلوده ...

د خبرو په پای کې هغه ما ته وویل: اجازه راکړي تاسو ته د جمهور رئیس خصوصي پیغام ورسوم چې هغه ستاسو لدې موقف سره شخصاً موافق دی چې په روسي فوځونو دې د وتلو په جریان کې حملې جاري وي !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي دې امريکايي مأمور، داسي ګمان کړی وي چي د امريکا د جمهور رئيس د دې خصوصي او مهم پيغام !! په نتيجه کي به د واشنګټن په هکله زما ټول تشويشونه او بدګماني، په ډاډ او د منني په احساس بدل شوي وي، ځکه هغه به حتماً د آسيايي ملکونو ډېر داسي ستر ستر شخصيتونه ليدلی وي چي د امريکا د سفارت د يوه عادي مأمور په تلفوني (هلو)، تر ډېره وخته له خوشحالی او فخر نه په جامو کي نه ځائېږي !! خو ما چي هغه ورځ او د همدې خبري له اورېدو نه وروسته په خپل زړه کي د امريکائيانو د دوه مخي او منافقانه سياست په هکله کومه ژوره کرکه احساس کړې، سابقه ئې نه درلوده. امريکائيان په ژنيو کي له روسانو سره د باعزته او مصئون وتلو معاهده امضاءکوي، خو په معاهدې د امضاء رنګ لا نه دئ وچ شوی چي د دې معاهدې جدي مخالف او په روسي قطعاتو د وتلو په وخت کي د حملو طرفدارو ته، د جمهور رئيس لخوا خصوصي پيغام لېږي چي د ده له دريځ سره موافق دی !!

د مسکو پيغامونه

مسکو د خپلو هيئتونو په ذريعه او له ډېرو نورو لارو نه موږ ته پدې مرحله کي ګڼ شمېر پيغامونه ولېږل، يو ځل ګرباچوف خپل ډېر اعتمادی مشاور، د خبرو آترو لپاره د مسکو د رسمي پيغام د انتقال لپاره پاکستان ته راولېږو، په اسلام آباد کي د حزب د نمايندګي په دفتر کي مي لده سره ليدنه کتنه وشوه. د هغه دخبرو لنډيز داسي وو:

۱ – ګرباچوف په کلکه تصميم نيولی چي شوروي فوځونه حتماً له افغانستان څخه و باسي، پدې کي هيڅ شك مه کوي.

۲ – روسي جنګي اسيران موږ ته وسپاري، دا کار به دګرباچوف دريځ د هغو ځواکونو په خلاف پياوړی کړي چي په افغانستان کي د شوروي فوځونو د پاتې کېدو پلويان دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ – باید د وطن له گوند سره چې کافي بدلونونه پکې راغلي او سابقه کمونستي تگلاره ئې پرېښې، گډ حکومت جوړ کړي، موږ پدې هکله ستاسو ترمنځ وساطت کولی شو.

۴ – که د وطن گوند په اقتدارکي شریك نه وي څنگه به د دې گوند د غړو ژوند تضمینوو؟

۵ - موږ نشو کولی د وطن گوند ټولو غړو او د نجیب د حکومت دومره لوی شمېر پلویانو ته پناه ورکړو، دوی باید په خپل هېواد کې په ډاډ او اطمئنان سره پاتې شي.

۶ – آیا مسکو د شوروي فوځیانو د وتلو نه وروسته له افغانستان سره د خپلي عنعنوي دوستي په دوام حساب کولی شي؟

۷ – آیا په افغانستان کې خو به د شوروي اتحاد په خلاف د دښمني او مخالفت اډه نه جوړېږي؟

۸ – لدې سره ئې زیاته مینه وه چې پوه شي آیا د مسکو ـ کابل ترمنځ دوستانه تعلقات مخصوصاً د وسلو پلورلو په ارتباط به په خپل سابقه حال پاتې وي که نه؟

چې کله ما په خبرو پیل وکړ، پدې پلمه زما خوا ته رانږدې شو چې گواکې په کومې جگړې کې ئې د غوږ پردې صدمه لیدلی او له لېرې نه خبره نه اوري! زما د ځوابونو خلاصه دا وه:

۱ - دفوځونو وتل تر هرڅه د مخه ستاسو په گټه ده.

۲ – د فوځونو د وتلو په مهال وېش او د افغانستان د بحران د حل لټولو لپاره باید تاسو له مجاهدینو سره خبرو ته ناست وی نه له هغه چا سره چې د مجاهدینو ترجماني او نمایندگي نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ – د وطن له ګوند سره ائتلافي حکومت جوړول نه عملي او ممکن کار دی او نه د بحران د حل لار، چا چې تاسو ته د داسې ائتلاف د امکان په هکله اطمئنان درکړی وي، د افغانستان د حاکم ذهني او عیني وضعیت په هکله ئې بې بنیاده او غلط راپور درکړی.

۴ – موږ عمومي عفوه اعلان کړې، د وطن ګوند دې له همدې عفوې نه استفاده وکړي، د دوی لپاره همدا امتیاز کفایت کوي، پدې اړه تفاهم کېدی شي.

۵ - د دې خبرې سل په سلو کې اطمئنان درکوو چې افغانستان به ستاسو په خلاف د امریکا په نظامي اډې نه بدلېږي.

۶ - د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د راتلونکو اړیکو څرنګوالی د مسکو په چلند او دریځ پورې اړه لري، که مسکو په خپل سیاست کې تجدید نظر وکړي، تېر اشتباهات جبران کړي، دیوه خاص ټولګي په ځای د ټول افغان ولس سره دوستي وغواړي، پدې صورت کې مسکو د افغانستان په دوستي حساب کولی شي.

۷ – جنګ ځپلي، خوار افغانستان ته د خپلو ټولو زړو وسلو په نوو وسلو بدلول، هغه هم په لنډه موده کې ناشونی کار دی.

۸ – د جنګي اسراوو په هکله به موږ له مشورې نه وروسته تاسو ته د خپل تصمیم اطلاع درکړو.

۹ – د افغانستان د بحران د حل یوازنۍ عملي لار دا ده چې قدرت یوه داسې مؤقت غیرائتلافي حکومت ته انتقال شي چې کابینه ئې له غیرمتنازع فیها دریمګړو شخصیتونو نه جوړه شوې وي او بیا انتخابات تر سره شي.

وتل

بالآخره د روسي فوځونو و تل پیل شول، کابل او نورو مراکزو ته د خورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورو قطعاتو د راغونډولو او بیا په لویو لویو قطارونو کې د شمال او سرحد په لوري د هغوی د لېږدولو په دوران کې، دلارو په دواړو خواوو کې د مجاهدینو په مراکزو مسلسلې او درنې بمبارۍ کېدې، خو لدې سره سره مجاهدینو هغوی آرام نه پرېښودل او پرله پسې حملې ئې ورباندې کولې، دې حالت هرستنېدونکې روسي فوځي ته د جګړې د پای د څرنګوالی، د روسي فوځونو د وتلو د لاملونو او د دوی په نسبت د افغان ولس د احساس جامع تصور ورکولو او پدې ئې پوهول چې د روس ملت او واکدارانو ته د افغان ولس پیغام، د ګلونو په هغو آمیلونو کې چې په کابل کې د روسي افسرانو په غاړه کې ولیدل او یا د ګلانو په هغو ګېډیو کې چې افغاني کمونستانو د دوی په ټانکونو ایښودل تمثیل کېده او که د ګولیو په هغه باران کې چې د وتلو په وخت او د لارو په اوږدو کې د مجاهدینو له خوا پدوی ورېدې؟ ښایي د مجاهدینو د دغه واقعي استقبال په وجه وو چې کله د ۱۹۸۸ کال د فبرورۍ په ۱۵ آخري روسي فوځي د افغانستان له پولې نه د شوروي اتحاد په لوري تېرېدو نو شا ته ئې د کتلو شوق نه درلود او د فوځونو قومندان اعلان وکړ چې روسان به بیا افغانستان یا بل پردي هېواد ته د فوځونو د لېږلو غلطې تکرار نکړي!! که د وتلو په وخت کې یوازې د ګلونو په شیندلو او د ګلونو په ګېډیو او آمیلونو استقبال شوي وی او د لارې په اوږدوکې ئې پرله پسې ګولۍ د غوړونو څنګ ته نه وی تېرې شوې، ممکن د دې خبرې د کولو ضرورت ئې نه وی احساس کړې...

په هغه ورځ چې کله دا خبره د دنیا د ټولو راډیوګانو په څپو کې اعلان شوه چې دا دی د روسي فوځونو آخري فرد، د افغانستان له پولې نه واوښت په ما عجیب حالت راغې، د شکرسجده مې په ځای کړه، څو رکعته لمونځ مې وکړ، مسلسل او ټوله ورځ مې له سترګو نه بې اختیاره اوښکې بهېدې، دا نه د خوشحالۍ اوښکې وې نه د خپل شهید پلار، ورونو او همسنګرو شهیدانو د رایادولو اوښکې او نه هم د دې آرمان اوښکې چې کاش زموږ شهیدان ژوندي وی او د برۍ دا صحنه ئې په خپلو سترګو لیدلې وی، بلکې دا د رحمان رب د وسیع

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې انتهاء پيرزويني له احساس نه راخوټېدونکې د شکر اوښکې وې، ما په خپل ټول وجود سره او د زړه په سلول سلول سره د هغه لوی آرمان د ترسره کېدو ننداره کوله چې هر چا ته ناشونی معلومېدو، خو زما زړه تل گواهی راکوله چې دا آرمان به تر سره کېږي، د زړه دا ډاډمن شهادت به مې تل په غونډو، ویناگانو، لیکونو کې په وار وار څرگندېدو او ویل به مې چې روسي فوځونه به حتماً زمونږ له هېواد نه په وتلو مجبورېږي، نن هماغه خبره رښتونې شوې وه.

زه ډېر ماشوم وم، خوکله چې پوه شوم د روم او فارس په شان دوه ستري امپراطورۍ د پیغمبر علیه السلام په لاس نسکوری شوې، ما الله ته دا دعا پیل کړه او تل به مې د هر لمانځه نه وروسته تکراروله چې (خدایه په ما د روس او امریکا زوال وگورې او په زوال کې ئې ما ته لویه ونډه راپه برخه کړې) نن د خپلې هغې زړی مکرری دعا د یوې برخې د تحقق او اجابت شاهد وم. پدې خاطر مې له سترگونه د شکر اوښکې بهېدې، امید مې دا دی چې، د دعا گانو منونکی رب، زما د دعا هغه دوهمه برخه هم ترسره کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجیب د حکومت په نسکوریدو کې ځنډ

د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته، د هر چا انتظار دا وو چې د نجیب حکومت به ډېر ژر رانسکور شي، خو د دې انتظار په خلاف، د نجیب حکومت د څه مودې لپاره دوام وکړ، راشي وګورو چې آیا د دې خلاف انتظار مقاومت وجه هماغه وه چې جنرال ګروموف" په افغانستان کې د روسي فوځ عمومي قومندان" ئې دعوی کوي، که بل څه؟ جنرال ګروموف په خپل کتاب (سرې لښکرې په افغانستان کې) لیکي: د خوست دفاع او د جلال آباد ساتنې، چې یوکال اوږده شوه، د لمر غوندې روښانه کړه چې د ځلوېښتم لښکر له جزو تامونو سره اوږه په اوږه جنګېدلې حکومتي فوځ رښتینې قوت دی" آیا په رښتیا د نجیب د فوځ پیاوړتیا او د شوروي اتحاد پراخو مرستو د دې حکومت د فوری سقوط مخنیوی وکړ که عوامل ئې نور څه وو؟

د روسي فوځونو د وتلو نه وروسته د نجیب د حکومت په فوری سقوط کې د ځنډ، خاص کورني او بهرني عوامل وو چې ځینې ئې دا دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ – جهادي تنظيمونه په هماغو حساسو شپو ورځو کې چې کابل رژیم ته د وروستی او پرېکنده ګوزار ورکولو تر ټولو مناسب وخت وو، د حکومت د جوړولو په لوبه کې مصروف کړي شول او هغه هم پدې شکل چې د ټولو تنظیمونو ۲۰، ۲۰ تنه مؤثر قومندانان او مهم شخصیتونه باید په راولپنډۍ کې راغونډ شي او د حکومت د جوړولو په سر د اوږدو مرکو، بحثونو او مشاجرو نه وروسته توافق وکړي.

۲ – امریکائیانو پدې ټینګار کولو چې باید د مجاهدینو د حکومت له څرنګوالی نه پدې شکل مطمئن شي چې پدې حکومت کې باید ملي ګرایان محوری رول ترلاسه کړي. پاکستانیانو د بنسټ پالو له مسلط کېدو نه د واشنګټن د وېرې د ختمولو لپاره د داسې یوې شورۍ د جوړېدو فیصله له افغاني تنظیمونو نه واخستله چې ستر او واړه تنظیمونه به په هغې کې برابره برخه لري. دې ۴۲۰ کسیزې مشورتي غونډې ته به هر تنظیم ۲۰ غړي معرفي کوي او همدا غونډه به د راتلونکي حکومت د مهمو ادارو د وېش په اړه پدې شکل فیصله کوي چې هر غړی به د دوو رایو ورکولو حق لري. د دې غونډې دوې حتمي او خطرناکې نتیجې وې:

الف: مجاهدین د اساسي عسکري کار په ځای په یوه سیاسي جنجال کې مصروف کړي شول.

ب: د وړو تنظیمونو ترمنځ د ائتلاف په نتیجه کې حساسې ادارې تر ټولو ضعیفو تنظیمونو ته وسپارل شوې، دې کار د مؤثرو او قوي تنظیمونو د مجاهدینو په روحیې منفي اثر وکړ او په اکثرو ځایونوکې د جګړې په سوړوالی منتج شو.

۳ – د کابل رژیم لا د روسي فوځونو د وتلو نه د مخه له اطراف نه خپل ځواکونه مهمو ښارونو او هغو حساسو ځایونو ته راغونډ کړل چې په کوم کې دفاع کول ورته آسان وو، په لویو ښارونو د عملیاتو لاندې ضروري او لازمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتني وې:

الف: د مجاهدینو ترمنځ جدي او ژور یووالی او تنسیق او په یوه وخت ګډ عملیات.

ب: کافي درنې وسلې.

ج: د هوایي بریدونو د مدافعی مؤثر نظام.

د: د داسي عملیاتو کافي تجارب.

هـ: په ډېرو قوي مراکزو د عملیاتو په ځای په ځو نسبتا ضعیفه مراکزو پرله پسې کامیاب عملیات.

مجاهدینو ته له یوې خوا د راولپنډۍ جوړ شوي مؤقت حکومت صدمه ورسوله، له بلي خوا د جلال آباد په شان په یوې ناکامي نښتي کي پداسي حال کي مصروف شول چي د لویو ښارونو د نیولو جنګي تجارب ئې نه درلودل، له بلي خوا ځینو هغو قومندانانو د دې جګړو د مخالفت غږ اوچت کړ چي د کابل له رژیم او روسانو سره ئې اوربندونه او پروتوکولونه درلودل، غربي آژانسونو د دوی مخالفتونه په پراخه پیمانه خورول او د عملیاتو په خلاف ئی خلك راپارول.

۴ – امریکا او پلویانو ئې نه غوښتل چي د روسي فوځونو د وتلو سره سم دي د نجیب حکومت نسکور شي، ځکه د دې په نتیجه کي به په کابل کي د هغو ځواکونو حکومت جوړېدو چي امریکا خطرناك بنستې پالان ګڼل. دوی د نجیب د حکومت د فوری سقوط او په کابل کي د مجاهدینو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوی لپاره لاندي کارونه وکړل:

الف: د غربي خبري آژانسونو، اخبارونو، مجلو او راډیو ګانو مخصوصاً بي،بي،سي او امریکا غږ تبلیغاتي لهجه په ناڅاپي ډول بدله شوه، د مجاهدینو په خلاف او د نجیب په ګټه تبلیغات پیل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب: په امريکا پوري تړلې ډلي او قومندانان مکلف شول چې د نظامي عملياتو مخالفت او مخنيوی وکړي او لږ تر لږه پداسي عملياتو کي له ګډون نه ډډه وکړي.

د دې مرحلې د نظامي عملياتو په خلاف به د مسعود او د مسعود په شان د ځينو قومندانانو دريځ او تبليغات د ټولو په ياد وي.

ج: له مجاهدينو سره هر راز مرستي بايد په ټپه ودرېږي، د مجاهدينو په خلاف بايد تبليغات هومره تشديد شي چې په اسلامي نړۍ کي د مجاهدينو سره انفرادی مرستي هم متوقف شي.

د – د راولپنډۍ د اوجړی کمپ او ورپسې د نوښار د وسلو لوی سلاح کوټونه ئې په لنډه موده کي يو په بل پسې منفجر کړل، غوښتل ئې له يوې خوا مجاهدينو ته د مهماتو د رسېدو ټول امکانات ختم کړي او له بلي خوا په پاکستاني ولس کي د جنګ په خلاف احساسات راوپاروي.

هـ: خو چې د فشارونو، تهديدونو او اخطارونو سره سره، د پاکستان په دريځ کي تبديلی رانغله، نو مرحوم ضياءالحق ئې له خپلو ګڼ شمېرمهمو ملګرو سره د بهاولپور په فضاء کي د ده د سورلی د طيارې په انفجار کي له منځه يووړ او افغان ولس ئې له يوه رښتوني دوست نه محروم کړ.

ډېر ناپوه او له حالاتو نه بې خبره خلك به دا ګمان کوي چې د نوموړو سلاح کوټونو او بيا د طيارې انفجار به تصادفي پېښي وي، پدې کي هيڅ شك نشته چې دا کارونه د امريکا د هغه پلان برخي وې چې په کابل کي د مجاهدينو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنيوی لپاره وضع شوی وو. دغو پېښو وښودله چې امريکا ډېر بې اعتباره، خود غرضه، بې مروته او نامرده دوست او د اسلام او مسلمانانو نه پخلاکېدونکی دښمن دی، يا به ډېر احمق انسان په امريکا باورکوي او يا ډېر بې ايمانه، امريکا مزدور خوښوی نه ملګري، داسي مزدور چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا د ګټو لپاره هره شېبه د ځان او د خپل هېواد او ولس قرباني کولو ته چمتو وي.

۵. د ضیاءالحق له ترور نه وروسته، غلام اسحق خان د جمهور رئیس په حیث وټاکل شو، د ده په وخت کې د افغانستان په اړه د پاکستان پالیسي پدې دلیل د سابق په څېر پاتې شوه چې د فوځ لوی درستیز، جنرال اسلم بیګ او د ISI مسئول جنرال حمید ګل وو او د فوځ او نورو حساسو او مهمو ادارو واګې د داسې کسانو په لاس کې وې چې د ضیاءالحق نږدې همفکره او هم مزاجه خلك ګڼل کېدل. د جنرال ضیاءالحق یو د یادونو وړ امتیاز دا وو چې اکثراً ئې هغه افسران راوړاندې کړې وو چې د اسلامي شخصیت په درلودو او په پاکوالی او وطن پالنې مشهور وو.

غلام اسحق خان مجبور وو په دریو میاشتوکې د انتخاباتو تر سره کېدل اعلان کړي، په انتخاباتوکې پیپلزپارتي هومره رایې ترلاسه کړې چې د یوه ائتلافي حکومت په جوړولو قادر شي.

له امریکا سره د دې ګوند د نږدې دوستانه اړیکو په وجه، امریکائیانو دا انتظار درلودو چې د افغانستان په ارتباط به د پاکستان په دریځ کې د دوی د خوښې تبدیلی راشي، خو د جنرال اسلم بیګ، جنرال حمید ګل او ګڼ شمېر نورو مؤثرو شخصیتونو د شته والی په وجه د امریکا دا انتظار تر سره نشو، همدا وجه وه چې د پاکستان د فوځ او ISI په هکله په غربي ورځپاڼو او راډیوګانو کې دا تبلیغات کېدل چې په حساسو ادارو کې لاتراوسه هغه افسران پاتې دي چې بنسټ پاله دي او د افغان مجاهدینو ملاتړ کوي، امریکا د پاکستان په واکمنانو شدید فشار اچولی وو چې دا افسران باید ژر تر ژره تعویض شي.

په همدې اړه د یوه خاص جریان لیکل راته پدې خاطر ضروري برېښي چې ډېر پټ اسرار او حقایق په ګوته کوي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنرال اسلم بيګ د تقاعد دمودې رانږدې کېدو او د ده په عوض د بل لوی درستيز د ټاکلو په شپو ورځو کې، ما د وقت له جمهور رئيس غلام اسحاق خان سره يوه تفصيلي ليدنه کتنه درلوده، د نورو خبرو په ترڅ کې ما هغه ته د نوي لوی درستيز ټاکلو په ارتباط وويل: زه ګمان کوم چې د پاکستان او د پاکستان د شا او خوا حالات دا تقاضا کوي چې تاسو جنرال حميدګل د دې دندې لپاره وټاکې ... کاش پاکستان او افغانستان د ده په څېر ډېرشمېر لايق او با احساسه افسران درلودې...

هغه مسکی شو او ما ته ئې وويل: ستاسو خبره صحيح ده، خو پدې کار سره به امريکائيان ډېر حساس او خفه شي!! هغوی وايي چې جنرال حميدګل بنيادپرست دی!!

د بينظير او عرفات په غونډې کې

د افغانستان په اړه د بينظيربوتو دګوند دريځ د هغې غونډې له خبرو آترو نه معلومولی شي چې د ياسرعرفات په افتخار د جوړې شوې مېلمستيا په پای کې ما لدوی سره درلوده. په غونډې کې د بې نظير په شمول نصرت بوتو، د بهرنيو چارو وزير، جنرال بابر د کورنيو چارو وزير او د آی اس آی مسئول او ياسرعرفات او د ده د هيئت غړو برخه درلوده، د ياسر عرفات د غوښتني په اساس ما ته پدې مېلمستيا او غونډې کې بلنه راکړل شوې وه، بې نظيربوتو غوښتل چې د دواړو طرفونو ګډه خبره د ياسرعرفات په ذريعه وشي، هغه ماته مخ کړ او وئی ويل: "ته ځوان ئې او روښانه راتلونکې لرې...په خپلو د غو بچيانو (کمونستانو) رحم وکړه، دوی مؤقتا په خپلي غېږ کې ونيسه، په يوه ګډ ائتلافي حکومت توافق وکړي او پدې ترتيب روانه جګړه پای ته ورسوي، بيا انتخابات وکړي، په انتخاباتو کې طبعاً او له شکه پرته، ملت تا ته رأی درکوي..."

ما ورته وويل: زموږ د هېواد وضعيت داسي دی چې د مجاهدينو او نجيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمنځ د ائتلافي حکومت د جوړېدو هيڅ امکان نشته، بايد په يوې داسې طرحې فکر وکړو چې عملي وي او واقعاً او د تل لپاره د جګړې عوامل او امکانات پای ته ورسوي. هغه وويل: نو تاسو دواړه ظاهرشاه د مؤقتې مودې لپاره د سمبول په حيث ومنې، اصل قدرت به ستاسو په لاس کې وي.

ما وويل: "د ظاهرشاه د راتلو هيڅ چانس نشته، نه ئې مجاهدين مني او نه هغه د افغانستان په شان د کړکېچنوحالاتو د سمبالولو استعداد او توان لري، په کوم چاچې هيڅ توافق نشي راتلای هغه ظاهرشاه دی. د حل عملي او آسانه لار دا ده چې يوه داسې مؤقت حکومت ته قدرت انتقال شي چې ټولو طرفونو ته د منلو وړ وي او له منل شوو صالح افغاني شخصيتونو نه جوړ شوی وي. د پاکستان په شان موږ هم يوه مصطفی جتويي ته ضرورت لرو، ټولو وخندل (جتوئی په پاکستان کې د مؤقت حکومت صدر اعظم ټاکل شوی وو): ما علاوه کړه: بيا دې انتخابات تر سره شي. هغه کسان چې ګمان کوي په افغانستان کې انتخابات يا عملي ندي يا سابقه نلري اشتباه کوي، په افغانستان کې د انتخاباتو سلسله د ظاهرشاه په دور کې پيل شوې او څو ځله انتخابات تر سره شوي،که افغانستان ته ورته، د نړۍ د نورو هېوادونو اوږدې داخلي جګړې، لکه د جنوبي افريقا او کمبوديا په څېر منازعات، د انتخاباتو له لارې حل کېدی شي او هلته ائتلافي حکومتونه غيرعملي ګڼل کېږي، ولې د افغانستان بحران په همدې ترتيب حل نشي"؟!

د هغې غونډې په پای کې ياسرعرفات له بينظيربوتو نه وغوښتل چې د ده (ياسرعرفات) او امريکا ترمنځ منځګړيتوب وکړي! داسې معلومېده چې ياسرعرفات په هماغو شپو ورځو کې د خپلې پخوانۍ تګلارې له نتائجو نه مأيوسه شوی وو، د حماس د انقلابي خوځښت وسيع تحرکات او ورځ په ورځ زياتېدونکی نفوذ ئې د الفتح سازمان لپاره جدي خطر ګڼلو او غوښتل ئې د امريکا له لارې له اسرائيلو سره کوم توافق ته ورسېږي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مؤقت حکومت د خارجه وزير په توګه

ما په مؤقت حکومت کي د خارجه وزير په توګه خپل کار په جدي توګه پيل کړ، په هغي مرحلې کي زموږ په وړاندي دوه مهم هدفونه پراته وو: په اسلامي کنفرانس کي د افغانستان خالي څوکۍ تر لاسه کول او د اسلامي نړۍ د يو شمېر ملکونو له خوا د مؤقت حکومت په رسميت پېژندل.

د دې لپاره ما شخصاً د يوه ګډ هيئت په سرکي د ايران، سعودي، ليبيا، عراق، ماليزيا، سنګاپور، بروناي، بنګله ديش، اندونيزيا، آستراليا او چين دوره وکړه او ډېرو نورو ته مو هيئتونه ولېږل.

ما غوښتل چي تر ټولو د مخه ايران زموږ مؤقت حکومت په رسميت وپېژني، د همدې لپاره مي لومړی سفر ايران ته وو، ايراني مسئولينو ته مو وويل چي راشي دا تاريخي ګام تاسو اوچت کړي او دا افتخار تاسو تر لاسه کړي چي د مجاهدينو حکومت مو تر ټولو د مخه په رسميت وپېژندلو، پدې سره به هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلامي نړۍ کي ستاسو اعتبار ته ګټه ورسېږي او هم به په افغان ولس کي ستاسو په نسبت د مینې او احترام جذبه تقویه شي، هغوی ته مي وویل چي د نجیب حکومت حتماً او ډېر ژر نسکورېږي، د مجاهدینو حکومت به په نږدې راتلونکې کي د هغه ځای نیسي، ښه به دا وي چي په کابل کي تر استقرار نه د مخه هغه په رسمیت وپېژني، پدې سره به مجاهدین د تل لپاره ستاسو مرهون وي. خو ایران پدې ارتباط دوه مشکله درلودل:

الف: په مؤقت حکومت کي، په ایران کي د مستقر شیعه تنظیمونو عدم شمولیت.

ب: له مسکو سره د تهران د نږدې روابطو له خړ پړ کېدو نه د دوی تشویش.

ما له یوې خوا هڅه وکړه چي دا تنظیمونه حتماً په یوه څه راضی کړو او په مؤقت حکومت کي ئې شرکت ته تیار کړو او له بلي خوا د تهران مسئولین پدې قانع کړو چي د مؤقت حکومت په ارتباط خپل دریځ د شیعه تنظیمونو په شمولیت او عدم شمولیت پوري ونه تړی، خو متأسفانه پدې موفق نشوم.

د اسلامي کنفرانس په غونډې کي، مجاهدینو ته د افغانستان د خالی څوکۍ د سپارلو په ارتباط د هغو هېوادونو او هیئتونو د مخالفت د مخنیوی لپاره چي له مسکو سره ئې نږدې روابط درلودل، موږ د لیبیا او عراق د موافقې ترلاسه کول ضروري وګڼل، د همدې لپاره ما شخصاً د دې دواړو ملکونو دوره وکړه، له معمرالقذافی او صدام حسین سره مي تفصیلي لیدني کتني وشوې له دواړو څخه مي قطعی اطمئنان ترلاسه کړ، ما د دواړو استقبال او تائید د خپل انتظار نه ډېر ډېر اوچت وموندو.

یوازنی طرف چي د مخالفت وېره مي ترې درلوده د الفتحی هیئت وو، د همدې لپاره مي له یاسرعرفات سره تلفوني خبري وکړې او له هغه نه مي وغوښتل چي که تائید او ملاتړ نشي کولی کولی لږ تر لږه باید مخالفت ونکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغو هلو ځلو په نتيجه کې موږ له يوې خوا په اسلامې کنفرانس کې د افغانستان څوکۍ تر لاسه کړه چې ډېر زيات اهميت ئې درلودو او له بلې خوا ځلورو ملکونو زموږ مؤقت حکومت په رسميت وپېژندو.

متأسفانه د بې نظير بوتو حکومت، پدې خاطر چې واشنګټن ناراضه نشي زموږ په مؤقت حکومت له اعتراف نه ډډه وکړه، د ډېرو نورو هېوادونو د عدم اعتراف وجه يا د پاکستان عدم اعتراف وو او يا د امريکا مخالفت.

بينظيربوتو ويل چې که مجاهدين ځينې لوى ښارونه ترلاسه کړي او يا د دوى حکومت داخل ته انتقال شي پاکستان به ئې په رسميت وپېژني، پداسې حال کې چې مجاهدينو د کنر، خوست، تخار او پکتيکا په شان مهم ولايتونه نيولى وو.

د رباني او مجددى عکس العمل

استاد رباني له مؤقت حکومت نه د جوړېدو له لومړۍ ورځې څخه ښه خاطره نه درلوده، ځکه ده او ګيلاني ته تر ټولو کمه رأيه او تر ټولو غير مهم پستونه په لاس ورغلى وو. په همدې خاطر هره شېبه د دې حکومت د ړنګېدو په انتظار کې وو.

مجددى ته د وزارت خارجه زيات فعالېدل او يو په بل پسې مهم موفقيتونه په لاس ورتلل د زغملو وړ نه وو.

دواړو، د امريکا او سعودى سفارتونو او ISI ته شکايتونه کول، د مجددى حوصله هومره تنګه شوه چې خبره ئې تر اخبارونو ورسوله. مسعود په شمال کې د حزب له ګڼ شمېر جبهاتو سره په جګړو بوخت شو، که څه هم د ده جګړې لا د مخه او له روسانو سره په ۱۹۸۲ کال کې د اوربند د علني او له يوه بل سره د مرستو د مخفى معاهدې له امضاء کولو نه وروسته پيل شوې وې چې په دغو کې د اشکمش، اندراب، لرخاب، کشم، تخار، فرخار، ګلبهار، بولغين او کوهستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړې د يادولو وړ دي. د حزب اسلامي ستر ستر قومندانان، لکه انجنير سليم، انجنير عبدالوهاب، قاضي جاويد، عبدالحی شيدا، ابراهيم بت شکن، سيد ناصر، مولوی عبدالوهاب، محمد عبدالله، ملاحسن ...پداسي حالت کي د شورای نظار په ذريعه په شهادت رسېدلی چي يا ئې مذاکراتو ته دعوت کړي او د تلو راتلو په جريان کي ئې وژلي، يا ئې د معاهدو نه وروسته د نامردانه کمينونو په ترڅ کي په شهادت رسولي. د همدغو جګړو په ترڅ کي د مؤقت حکومت په دوران کي، په تخارکي د حزب اسلامي د قومندان سيدجمال شهيد سره د يوه تکر په نتيجه کي د جمعيت څو تنه داسي قومندانان په قتل ورسېدل چي ټولو له مسعود سره سخت مخالفت درلودو، موږ ته اطلاع ورسېده چي نوموړی قومندانان په اسارت نيولی شوي، فوراً مو سيدجمال او نورو قومندانانو ته د مخابری له لاري هدايت ورکړ چي نوموړی کسان بايد ډېر ژر خوشي کړي شي، خو وروسته معلومه شوه چي دوی په قتل رسېدلي، موږ د دې پېښې په اړه خپل خفګان، د شهداوو له خپلوانو او جمعيت سره غم شريکي او د حادثې غندنه رسماً د يوې اعلاميې په ترڅ کي اعلان کړه، خو رباني او مجددی د نوموړی پېښې په ارتباط زما په خلاف شديد تبليغات وکړل او داسي ئې وښودله چي ګواکي دا کار زما په هدايت ترسره شوي. له بلې خوا جمعيت په شمال کي د مختلفو ولايتونو څخه خپل قوتونه راغونډ کړل او په تخار کي ئې د سيد جمال او د حزب اسلامي د نورو جبهاتو په خلاف وسيع عمليات پيل کړل، سيد جمال د خپلي کورنۍ او جبهې له ګڼ شمېر کسانو سره ونيولی شو او وروسته ټول اعدام شول. د اعدام صحنه ئې د بی بی سي او امريکا غږ له لاري پداسي پارونکي انداز کي منعکس شوه چي د حزب اسلامي ټول غړي ئې غچ اخستلو ته وهڅول. د جمعيت ټولي اکمالاتي لاري چي د حزب له منطقو نه تېرېدي، بندي شوي... موږ هڅه وکړه چي د تشنج له تشديد نه مخنيوی وکړو او پری نږدو چي دښمن له هغه نه استفاده وکړي... دغو پېښو په ګډه حکومت کي د يوځای کار کولو امکانات ختم کړل او موږ ئې دې ته مجبور کړو چي د مؤقت حکومت په کابينې کي خپل عضويت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیق په حالت کې اعلان کړو. هسې هم نوموړی حکومت خپل افادیت له لاسه ورکړی وو، د ګټې په ځای ئې جهاد ته صدمه رسوله، تنظیمونو خپل کارونه ځانته په مستقله توګه پر مخ بیول، نه ئې د افغانانو مشکلات حل کولی شوی او نه ئې د دوی توقعات پوره کولی شوي. امریکائیانو له یوې خوا د حکومت په خلاف شدید تبلیغات کول او غوښتل ئې افغانانو ته دا ثابته کړي چې مجاهدین د حکومت کولو اهلیت نلري، له بلې خوا ئې په داخل کې د قومندانانو شوراګانې جوړولی او د خپلې خوښې قومندانانو سره ئې مخامخ مرستې کولی او هغوی ئې د مؤقت حکومت په خلاف هڅول او د هغوی په خوله ئې د حکومت په خلاف تبلیغات کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جلا ل آباد جگړه

د جلال آباد ناکامي جگړې د کابل رژيم ته له څو پلوه گټه ورسوله:

۱ – د رژيم د فوځي قطعاتو او پلويانو مړاوى روحيه ئې راژوندۍ کړه او د فورى نسکورېدو تصور ئې د بقا او مقاومت په يوه کاذب ډاډ او اطمئنان بدل کړ.

۲ – د مجاهدينو روحيه ئې تضعيف کړه او په رژيم د عاجل برلاسي په هکله ئې شکمن کړل.

۳ – له نوموړى جگړې سره د مسعود په شان د ځينو قومندانانو مخالفت او د بى بى سي له لارې د دې عملياتو په خلاف د دوى د څرگندونو په ملاتړ کې پراخ تبليغات، مجاهدينو ته د جگړې د افاديت او راتلونکې په هکله تشويشونه راولاړ ول.

۴ – پدې دوران کې مسعود په سالنگ او نورو ځايونو کې په څرگنده توگه د عملياتو مخالفت کولو، د دې لپاره چې د نوموړى مخالفت وجه څرگنده شي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو ته معلومه شي چې دا له روسانو او د کابل له رژیم سره د مسعود د پروتوکولونو په نتیجه کې وه، زه دلته په افغانستان کې د روسي قطعاتو د عمومي قومندان جنرال ګروموف له خوا د لیکل شوي کتاب د ځینو برخو رااخستل ضروري ګڼم:

هغه دخپل کتاب په ۲۲۵ مخ کې لیکي: "له همدې امله د محدودو قطعاتو قومنداني سخته علاقه درلوده چې مسعود د همکارۍ لپاره ځانته رامات کړي او پدې توګه په پنجشیر او د افغانستان شمال ختیځ په نورو ولایتونو کې د خونړیو جګړو د پېښېدو مخنیوی وکړي. د څلوېښتم لښکر د استخباراتي مرکز هڅو، په پای کې ټاکلې نتیجې ورکړې، په ۱۹۸۲ کال کې موږ خپل لوی مقصد ته ورسېدو، له احمد شاه سره مو داسې ټینګې اړیکې پیدا کړې چې ان له افغانستان څخه د شوروي فوځونو د وتلو تر وخته په خپل حال پاتې شوې. په افغانستان کې زموږ د فوځي حضور په ټولوکلونو کې له مسعود سره زموږ اړیکو بریالی وده موندله، خو لدې سره سره د محدودو فوځي ټولګیو قومنداني د ده د وسله والو باندونو فعالیت له نظره نه غورزاوو. په ۱۹۸۲ کال کې د څلوېښتم لښکر د استاځو او شخصاً د مسعود له خوا یو تړون لاس لیك شو چې د هغه له مخې مسعود ژمنه کړې وه چې په جنوبي سالنګ کې به چې د ده د بې رقیبه باداری سیمه وه، پر شوروي فوځي قطارونو یرغل ته اجازه نه ورکوي. احمد شاه دخپلو ډلو د وسلو او مهماتو د کمبود له امله مجبور شو چې دغه تړون ته غاړه کښېږدي، د پنجشیر درې د کلابندۍ او دغه راز په کاپیسا کې چې پنجشیریانو ته د وسلو د رسولو کارواني لارې پرې تېرې شوې وې د جمعیت خلاف د حزب اسلامي د باندونو شدید فعالیت د دې سبب شو چې احمدشاه ته د وسلو او مهماتو په رسولو کې کمی راشي. له بلې خوا دسیمه ایزو خلکو ناخوښی چې د احمدشاه د باندونو د فعالیت له امله ورته زیان رسېدلی وو، هم نوموړی د دغسې یوې سولې کولو ته اړ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاس لیك شوي تړون له مخي مسعود خپلو وسله والو باندونو ته امر وکړ چي د حکومتي عسکرو خلاف دي له جګړي نه لاس واخلي او خپل ټول ځواك دي د مخالفی ډلي اسلامي حزب د باندونو خلاف جګړي ته متوجه کړي.

مسعود په بدل کي له موږ نه غوښتل چي شوروي عسکر دي له پنجشير څخه ووځي او له دغي ولسوالی نه دي د افغانستان اردو ته د سرتېرو له جلب نه ډډه وشي."

هغه وروسته په ۲۲۸ صفحی کي داسي لیکي: "د ۱۹۸۲ کال په دسمبر کي چي احمدشاه کومه سوله د شوروي ځواکونو له خوا دهغه د باندونو د بشپړی تباهی له وېری کړې وه، د ۱۹۸۴ تر اپریله اوږده شوه"

بیا لیکي: "روغه جوړه څو میاشتي نوره هم اوږده شوه. د یادولو وړ بولم چي مسعود له ځینو کوچنیو مواردو پرته خپلي ژمني بشپړي سرته رسولې."

ګروموف د (کي،جی،بی) د هغو راپورونو په هکله چي د احمدشاه په هکله به ئې مسکو ته لېږل په ۲۲۹ صفحی کي داسي لیکي: "احمدشاه دي د افغانستان له دیموکراتیك جمهوري دولت سره رسمي تماس ټینګولو ته رامات کړي شي، د لومړی ګام په توګه دي احمدشاه ته وویل شي چي په زندان کي دخپلو نږدې پلویانو د خوشي کولو په هکله دي د افغانستان دیموکراتیك جمهوریت مشرتابه ته نیغ په نیغه مراجعه وکړي، له احمدشاه سره په اړیکو کي دي زیات زور د هغه له خوا په افغانستان کي د موجوده رژیم د مشروعیت په مستقیمي یا غیرمستقیمي پېژندني واچولی شي"

هغه وروسته په ۲۷۳ مخ کي لیکي: احمدشاه په خپله هم خپل موقعیت ښه پېژاندو او همدې حالت د هغه پرسیاست او له شوروي فوځیانو سره د هغه په اړیکو اغېزه شیندله، هغه ښه پوهېدو چي د څه شي د کولو اجازه لري او د کوم شي د کولو له امله به ئې غوږونه تاوېږي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې کتاب ژباړونکی، پردیس مسافر، د کتاب په پیل کې د "ماشکوفسکي کمسمولیچ" په نامه د مسکو د یوې ډېرې معتبرې ورځپاڼې هغه مرکه رااخلي چې له ایګور باریسوویچ د روسیې د فوځي استخباراتو له مأمور سره ئې کړې او د همدې ورځپاڼې د ۱۹۹۴ کال د اپریل د ۱۳ نېټې په ګڼې کې خپره شوې داسې رااخلي:

خبریال: ایګور بارسوویچ ! په هغو ټولو پېښو کې څه شي ته د فوځي استخباراتو د ادارې د بریا نوم ورکولی شي؟

ځواب: هره ورځ مو زیار ایستو چې د سر د زیان اندازه تر ډېره حده راکمه کړو. دا نه یوازې ستونزمن کار وو بلکې له ځاني خطره ډك کار وو او ځکه پدې لړ کې د "کوم ستر بري" په ګوته کول آسان نه برېښي... ښه به وي که بری یا ماته په هره ځانګړې پېښه کې په جلا جلا توګه ولټولی شي.

خبریال: خوله دې ټولو سره سره.

ځواب: زموږ د ادارې کارکونکي کله ناکله پدې بریالی کېدل چې له احمدشاه مسعود سره مخامخ تماس ونیسي.

خبریال: لږ صبر وکړې، لږ صبر وکړې! آیا ستا مقصد دا دی چې ګني احمدشاه مسعود د شوروي فوځي استخباراتو جاسوس وو؟

ځواب: نه، خوکه ټیك خبره رانه غواړې نو هغه زیاته موده په موږ پوري تړلی او زموږ د نفوذ عامل وو، نږدې یو کال زموږ مأمورینو لده سره لیده کاته کول، بېلې بېلې موضوع ګانې ئې ورسره څېړلې او ګډې پرېکړې مو سره کولی او هغه به زیات وخت هغه څه کول چې موږ ورته ویل".

دغه حقایق او دې ته ورته ډېر نور اسرار چې د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته ګڼ شمېر روسي افسرانو او د (کې،جی، بی) غړو او روسي لیکوالانو لیکلي او خپاره شوي او له روسانو سره ئې د مسعود روابط افشاکړې، له حزب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د ده د جګړو او د کابل رژیم په خلاف د مجاهدینو له عملیاتو سره د ده د مخالفت لاملونه په ښه توګه څرګندوي.

حقیقت دا دی چې د مسکو له پلوه چې تر نن پورې له مسعود سره د پیسو او وسلو کومې مرستې کېږي د دې سلسله د ۱۹۸۲ کال د اوربند له هماغه معاهدې سره سم پیل شوې او تر اوسه ادامه لري.

نجیب په واضح الفاظو دا خبره اعلان کړه چې موږ د دفاع وزارت څوکۍ مسعود ته خالي پرېښې !!

حسن شرق، د وخت صدراعظم دخپل کتاب " کرباس پوشان برهنه پا ۲۵۲ مخ کې لیکي چې له ګرباچوف سره د لیدنې په وخت کې د مسکو واکمن ده ته وویل: تاسو له مسعود سره په شمال کې د یوې خپلواکې سیمې د جوړولو موافقه وکړې او پدې هکله د ده مرسته وکړې، پدې ترتیب به دی له جګړې نه لاس واخلي، د ده ځینو ملګرو پدې هلکه تمایل ښودلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسانو ولې مسعود انتخاب کړ؟!

له ډېرو کسانو سره دا سوال دی چې کې جی بی ولې مسعود انتخاب کړ؟ پداسې حال کې چې هغه د فرانسویانو له خوا مطرح شو او سي آی ای په هغه کارکولو، د یوه منظم فوځ جوړولو لپاره ئې ده ته ځوکاله کافي مالي مرستې ورکولی، پاکستان ئې تل تر فشار لاندې نیولو چې ده ته زیات امتیازات، ډېر وسایل او امکانات ورکړي، اسلام آباد ئې دې ته اړ کړ چې د مجاهدینو په حکومت کې رباني د جمهور رئیس او مسعود د دفاع وزیر په توګه وټاکي او ټول جهادي احزاب د دې خبرې منلو ته اړ کړي !!

هغه کسان چې د غربي آژانسونو، مخصوصاً بی بی سي او امریکا غږ د پراخو تبلیغاتو تر تأثیر لاندې تللي او مسعود د دغو تبلیغاتو په هنداره کې د جهاد د اتلانو په څېره کې ګوري، پدې خبرې پوهېدل ورته ګران برېښي چې څنګه د فرانسې او امریکا د حمایت ترڅنګ، له کې جی بی سره ټینګ روابط جوړوي او د مسکو مرستې ترلاسه کوي. ځیني خو حتی نن هم چې د کې جی بی ګڼ شمېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مأمورينو او په افغانستان کي مستقر، د روسي قطعاتو ګڼ شمېر قومندانانو د خپلو خاطراتو په کتابونو کي دا اسرار افشا کړي او له روسانو سره ئې د مسعود له معاهدو او پټو ارتباطاتو نه پرده اوچته کړې د دې معما له پوهېدو نه عاجز دي.

موږ هم د ۱۹۸۰ـ ۱۹۸۲ کلونو ترمنځ دا راپورونه ترلاسه کول چي مسعود له روسانو نه مالي او نظامي مرستي ترلاسه کوي او د حزب اسلامي په خلاف له روسانو سره ګډ عمليات تر سره کوي، د پنجشير د شا او خوا جبهاتو قومندانانو له اندراب، ورسج، فرخار، اشکمش، کوهستان، کاپيسا، جبل السراج او غوربند نه موږ ته ليکل چي مسعود په ډېر مقدار کي هغه افغاني خوروی چي روسان ئې نجيب ته ورکوي، په ورته بنډلونوکي او د ورته نمبرونو بانك نوټونه او زموږ په جبهاتوباندي د بريد په وخت کي روسي قطعات په هوايي حملو او د توپچي په ډزو سره د ده مرسته کوي او زموږ په ضد ګډ عمليات لري ! ګمان موکولو چي ښايي دا راپورونه د محلي رقابتونو زيږنده وي، نبايد جدي وګڼلی شي، خو کله چي موږ ته مؤثق اطلاعات راورسېدل، له روسانو سره د مسعود دتړون کاپی مو ترلاسه کړه، د ده او روسانو د اوربند معاهده د راډيوګانو له لاري اعلان شوه نو د جريان په حقيقت پوه شوو.

روسانو د ضعيف النفسه قومندانانو په اخستلو، د مجاهدينو ترمنځ د شخړو او جګړو راولاړولو، په پوستو او اکمالاتي قطارونو د مجاهدينو د بريدونو په مخنيوی او د پايپ لاين له لاري د تيلو په خوندي انتقال ډېر مصارف کړي، د دې لپاره ئې د مجاهدينو په ليکو کي استخدام شوو ټولګيو ته ضرورت درلود، له ډېرو قومندانانو سره ئې تماسونه نيولي، هغوی ته ئې زړه راښکونکي وړانديزونه کړي خو له لږو کسانو نه ئې مثبت ځواب اورېدلی، اکثرو منفي ځواب ورکړي. د روسانو سره روغه جوړه او اوربند ئې ملي خيانت ګڼلی او لدې نه ئې په کلکه ډډه کړې، يوازنی معروف قومندان چي له روسانو سره لومړی په پټه او بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څرګنده خبرو آترو ته کښېنستی او د اوربند ننګينه معاهده ئې امضاء کړې مسعود وو. روسانو له مسعود سره د پروتوکول د امضاء او د ده د استخدام لپاره څو محرکات درلودل:

۱ـ ښکيلاکګر غواکونه تل د ملي مقاومتونو د ټکولو لپاره وړې ډلې د لويو په خلاف او اقليتونه د اکثريتونو په خلاف استعمالوی او د مقاومت په ليکو کې د خپل منځی جګړو لپاره په وړو ډلو پانګه اچوی.

۲ـ له روسانو سره د مسعود څرګند اوربند او له جګړو لاس اخستل، له ټولو هغو پراخو تبليغاتو سره سره چې غربي آژانسونو د ده لپاره کول د کې جی بی لويه بريا ګڼل کېده چې لږ تر لږه ئې لدې سازش نه پراخه تبليغاتي استفاده کولی شوی.

۳ ـ په جنوبي سالنګ کې د تونل له خولې نه تر جبل السراج پورې د روسي قطارونو امنيت تأمين کېدو.

۴ـ د حزب اسلامي په خلاف ئې لده نه پراخه استفاده کولی شوی.

۵ـ د پنجشير جبهه له څلورو خواوو د حزب اسلامي جبهاتو احاطه کړې وه، مسعود له پنجشير نه د وتلو او په نورو منطقو کې د نفوذ او د پښو ځای موندلو لپاره دې ته ځان اړ ګڼلو چې له حزب سره د جګړې لار غوره کړې، روسانو د ده دا د ضعف نقطه ښه درك کړې وه هيله من وو چې د اوربند، له يوه بل سره د نظامي مرستو او ګډو عملياتو په اړه به د روسانو وړانديز ته حتماً مثبت ځواب وايي.

۶ـ حاکم کمونست حزب لا ډېر د مخه خپل مؤثريت له لاسه ورکړې وو، روسان د بديل په لټه کې وو، د کمونستانو هيڅ ډله د مسکو لپاره بديل نشوه جوړېدی، غوښتل ئې د مسعود نه د يوه محتمل بديل په څېر کار واخلي. پدې مطلب هلته ښه پوهېدی شو چې د هغه روسي هيئت د رئيس وينا ته ځير شو چې په کولاب کې ئې له رباني او ملګري هيئت سره ليده کاته درلودو او هغه ته ئې په خپل خطاب کې وويل: "ښاغلې استاده ! مسکو په خپلو مخکنيو اشتباهاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف کوي چې کمونست حزب ئې انتخاب کړ او له نجیب نه ئې ملاتړ وکړ، تاسو تر نجیب نه مسکو ته ډېر غوره او مفید وئ!!"

د دې لپاره چې له روسانو سره د مسعود په ژورو اړیکو او پدې کار د کې جی بی ترکیز او پانګې اچولو له اهدافو نه ښه خبر شو، د یوه امریکایي آزاد او مستقل لیکوال، بروس ریچاردسن له هغه کتاب نه څه اقتباسات کوو چې د افغانستان په هکله ئې لیکلی، د افغان ولس په نامه ئې اهداء کړی، نوم ئې (افغانستان د شوروي وېرونکي تسلط پای ته رسوونکی) دی، دا کتاب په انګلیسي لیکل شوی او په دري ترجمه شوی، د کتاب لیکونکی د کې جی بی او په افغانستان کې د روسي قطعاتو د لوړ رتبه افسرانو په ډېرو لیکنو استناد کوي او ډېر په زړه پوري اسرار ئې افشا کړي. بروس ریچاردسن د خپل کتاب په هکله لیکي: ما د دې کتاب په لیکنې کې د بوریس بی ګروموف (د روسي فوځونو د ۴۰ نمبر قول اردو قومندان) او د لیوند شیبارشین (د کې جی بی د لومړۍ شبکې رئیس) د خاطراتو له کتابونو نه استفاده کړې او د مسعود او په افغانستان کې د مېشت روسي افسرانو ترمنځ د تړون تفصیلات مې ترلاسه کړي. د دوی په کتابونو کې د روسي فوځونو د عملیاتو تفصیلي معلومات موندلی شو، دا معلومات چې د افغان شوروي ټول جنګ احتواء کوي، که د مخابرو راپورونه دي، که پټ اوراق او اسناد او زما د دې کتاب د لیکنې نه څه موده د مخه د اسرارو له دوسیونه راوتلی او منتشر شوی. ما له لاندنیو آثارو نه استفاده کړې:

- "دسپاهیانو کیسه"او "روسي فوځیانو د جګړو خاطرې په یاد دي" د هانیاما، لیپانن او ویور چنګو آثار.
- "په افغانسان کې عام سیاسي قتل" د روزان کلاس اثر.
- "افغان ځواکونه او روسي سپتناتز" د محمد حسن کاکړ، بروس آمستوتز، الکساندربنګسن او ایلی کراکراسکي آثار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- او د خاطراتو هغه کتابونه چې د روسي قطعاتو مهمو افسرانو لیکلي لکه د الکساندر فوتودوف او پروفیسور اناتولی سودوپلاتوف خاطرات چې د جګړو په هکله لومړني معلوماتونه ورکوي. خو کوم کتابونه چې "د اسنادو د ساتنې مرکز" له خوا په مسکو کې نشر شوی، د پېښو د تفصیلاتو او په هغو کې د بېلابېلو څېرو ونډه او د رسمي ملاقاتونو راپورونه نشر شوي ډېر ارزښتناك دي.

هغه لیکي: پداسې ټولنو کې چې ګڼ ملیته دي، پدوی د حکومت کولو لپاره روسانو تل د بېلابېلو قومي، اجتماعي او مذهبي ټولنو ترمنځ اختلافات راولاړ کړي، د ځواکمن په خلاف ئې د ضعیف ټولګې مرسته کړې، لکه چې د ققفاز په جګړو کې د تزاری دولت مشرانو د "کباردی" او "کومیك" له قومونوسره د "آوار" او "چیچین" د ولس پرضد مرسته وکړه او د مسیحي" اوستانیانو" په مقابل کې د "دیګور" د قبایلو او د آذربایجاني مسلمانانو په خلاف ئې د ارمني مسیحیانو ملاتړ وکړ. د تزاری دولت له تجربو نه کمونستو بلشویکیانو استفاده وکړه، په ۱۹۱۸ میلادی کال کې د "بشکریانو" نه ئې د خپلو ځواکونو او جنګیالیو رقیبانو (تاتاریانو) په وړاندې حمایت وکړ، په ۱۹۲۰ کې ئې د ققفاز په شمال کې د"دآلین" په مقابل کې له "آواریانو" او د چیچینیانو" په خلاف له "انګوشیانو" نه دفاع وکړه، د قزاقستان په کورنیو جګړو کې ئې یوه ډله کوچیان اغوا کړل او له هغوی نه ئې د نورو په ضد کارواخیست "وګورئ: بنګسن ۳ مخ"، همدا کار دوی په خوارزم او فرغانه کې وکړ، "اوزبك" او "قره کالپیتك" ئې د ترکمنانو په خلاف استعمال کړل او له تاجیکانو" نه ئې د باسمچې خوځښت د ټکولو لپاره استفاده وکړه، باسمچیان هغه چریکي مبارزین وو چې د خوقند له سقوط نه وروسته دبلشویکیانو په خلاف د مبارزې ډګر ته راووتل.

شورویانو داسې انګېرله چې په افغانستان کې د مختلفو قومي او مذهبي ډلو ترمنځ د شخړو د راولاړولو کافي امکانات شته، کولی شي د پښتنو مختلفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبیلی، یوه د بلې په خلاف، شیعه د سني په ضد، اسماعیلی فرقه د شیعه او سني په خلاف او ښاریان د کلیوالو او بزګرانو په ضد راوپاروی، خو روسان پداسې محیط کې راګیر شوی وو چې د ټولني له فکری او اجتماعي جوړښت سره نابلده وو او د یوې داسې موفقی ستراتیژی په جوړولو ونه توانېدل چې وکولی شي خپل دښمنان تجزیه کړي او د یوه بل په خلاف ئې وجنګوي.

بروس لیکي: خو یوه ډېره جالبه استخباراتي هڅه هغه وه چې په افغانستان کې د شوروي استخباراتي ډلو، د پنجشیر له قومندان، احمد شاه مسعود سره د یوې پټې معاهدې په اړه درلوده او پدې هڅې کې ډېر ژر بریالی شول. مسعود د / ۳۵۰۰۰۰ ډالرو غوښتنه وکړه، چې د ۱۹۸۳ کال د فروری په میاشت کې، په معاهدې د امضاء په مقابل کې ئې ترلاسه کړل "وګورئ د فوتودوف کتاب".

دا دوهم تړون وو چې په یوه بل د عدم تعرض په اړه مسعود له روسي افسرانو سره امضاء کړي وو. لومړی تړون د ۱۹۸۲ کال د جون په میاشت کې ترسره شوی وو، چې د پیسو د ترلاسه کولو نه علاوه د ده درې نوري غوښتني هم منل شوې وې:

- له روسي چارواکو سره مخامخ او مسلسل تماس"د ببرك کارمل د حکومت په ځای".
- له خپلو دښمنانو سره د مقابلې لپاره له روسانو نه مالي او نظامي مرستي ترلاسه کول.
- په پنجشیر د ده سلطه. "وګورئ: امستوتز: ۲۹۲ مخ".

کله چې استخباراتي مأمور، فرانز کلنسوویچ، خپل مافوق نظامي افسر، ډګروال واستروتین ته اطلاع ورکړه چې مسعود د شوروي له فوځ سره د فعال او منظم ارتباط غوښتونکی دی، ده ته وویل شوو: دا یوه مهمه استخباراتي کودتا ده، خاص استراتیژیك اهمیت لري، تا ته ئې د دې کودتا په خاطر د "شجاعت او

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلوالی نشان" سپارشتنه کړې!!

کلنسوویچ له مسعود سره د خپلې لیدنې په هکله لیکي: خپل منځی اختلافات تل موږ ته ګټور وو، ما هم دې لورې ته پاملرنه وکړه، موږ (ما او مسعود) په یوې بې طرفی منطقې کې، په یوې داسې لوړې له یوه بل سره ولیدل چې له هغه ځایه موږ دواړو، ټوله هغه ساحه لیدلی شوه کوم چې مسعود غوښتل د ده تر ولکې لاندې وې. بیا هغه د شپې په تیاره کې زما ځای ته راغی او تړون مو امضاءکړ. د دې تړون له مخې به هغه په خپلې منطقې کې د روسانو او د کابل حکومت پر فوځونو له حملو نه ډډه کوي، له هر هغه پیلوټ سره به مرسته کوي چې طیاره ئې د ده په منطقې کې راپرېوزی او موږ به په پنجشیر کې د ده په چارو کې مداخله نه کوو او له ده سره به د پیسو، وسلو، مهماتو، خوراکې موادو او طبی وسائلو مرسته کوو. دې ته ورته معاهدې د رسمي هدایاتو له مخې له هغو مخالفینو سره تړل کېدی چې له روسي فوځونو سره تړون او ملګرتیا ته چمتو کېدل. هدف ئې دا وو چې د لویو نظامي عملیاتو او بې ځایه تلفاتو مخنیوی وشي. وګورئ: د "شوفیلد کتاب-غوره شورویان ۱۱۳-۱۱۴ مخ".

واستروتین وایي: د شوروي ځواکونو ۳۴۵ فرقې له مسعود سره د اوږدې مودې لپاره ټینګې اړیکې درلودی او د یوه بل مرسته ئې کوله، د ده په ملګرتیا مو ډېرې هغه جهادې ډلې وټکولې چې په نورو تنظیمونو پورې تړلې وې او د ده لومړی درجه دښمنان ول. "وګورئ: شوفیلد: غوره شورویان: ۱۱۳-۱۱۴ مخ".

دګروال واستروتین، هغې استخباراتې ټولګې ته چې د فرانز کلینسوویچ تر اشراف لاندې ئې کارکولو د " شاملون" نوم ورکړی وو، دا ټولګی چې له څه مودې کارنه وروسته، د ۳۴۵ فرقې په یوه فعال او قوي مټ بدل شوی وو، په اصل کې د شوروي اتحاد له پوهنتونونو او انسټیټونو نه فارغ شوي افراد وو چې عمر ئې اکثراً له ۲۰ کلونو نه زیات او اکثراً تاجیك او اوزبك وو خو په پښتو، دري او هندي ژبو هم بلد وو، د افغانانو له دود دستور سره آشنا وو او پدې هکله تر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسي افسرانو ډېر مخکي وو.

له افغاني ډلو سره دا راز معاهدو پدې خاطر روسانو ته اهمیت درلود چي پدې سره مو لږ تر لږه دا هدف ترلاسه کولی شو چي نظامي اکمالاتي قطارونه، د کابل ـ حیرتان د لویې لاري له ځینو برخونه په پوره ډاډ او اطمینان تېرکړو، دغې لویې لاري موږ ته حیاتي اهمیت درلود.

کلنسوویچ چي افغانانو د کپتان فرانز په نامه پېژندو له مسعود سره د خپل لومړني تماس په اړه لیکي: ما ته ډېره گرانه وه چي داسي څوك پیدا کړو چي مسعود ته زما د پیغام رسولو ته تیار شي، قاصدانو د ده له غبرگون نه او د نورو ډلو له عکس العمل نه تشویش درلودو." وگورئ: شوفیلد ۱۱۲ مخ".

مسعود پداسي موقعیت کي وو چي که دی داسي یوه تړون او معاملې ته تیار شي، نورو ډلو ته لار پرانستل کېږي او د هغوی دې کار ته تشویقول آسان کېږي. واستروتین استدلال کولو چي له مسعود سره داسي یو تړون په حقیقت کي یوه ارزښتناکه او استراتیژیکه سیاسي کودتا ده، پکار ده چي د سپتسپروف استخباراتي ټولگي ته پوره صلاحیت او کافي امکانات ورکړی شي ترڅو له مسعود سره د لازیاتو تعهداتو او مزید منظمو اړیکو شرایط برابر کړي "وگورئ د سودو پلاتوف خاطرات".

کلنسوویچ د خپل هغه پیغام تفصیلات چي مسعود ته ئې لېږلی وو داسي لیکي: غواړم پدې خبره دي خبرکړم چي زه حاضریم هرځای او هرکله چي ته وغواړې له وسلې نه پرته ستا لیدو ته درشم!!

هغه چا ته چي زما دا پیغام ئې مسعود ته ورسولو، شپږ کامازه اوړه، غنم، وریځي او کالی مو ورکړل، جواب ته سترگي په لاري وم، چي ناڅاپي راورسېدو او په هغه کي ده له ملاقات او د یوې معاهدې له عقد سره موافقه کړې وه "وگورئ: شوفیلد: غوره شورویان: ۱۱۳مخ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

"شاملون" د مواصلاتي لارو د امنيت په تأمين او کابل ته د کاروانونو په روغ رمټ رسولو کي ډېر مؤفق وو، له ګڼ شمېر پروتوکولي قومندانانو مخصوصاً مسعود سره د نه تعرض له معاهداتونه ډېر راضی برېښېدو، په حقيقت کي دا يوه لويه او ستراتيژيکه سوبه وه چي په آساني او ارزان قيمت روسانو ته په لاس ورغلی وه او پدې توانېدلی وو چي د پروتوکولي قومندانانو اعتماد او صادقانه ملګرتيا ترلاسه کړي. "وګورئ: شيبارشين: ۱۸۰ مخ".

هغه ليکي: د "ايوان شاملوف" هغه روسي سپاهی چي د جګړي لپاره افغانستان ته لېږل شوی وو، شفاهی شهادت دا حقيقت افشاء کوي چي څنګه د مقاومت په ليکو کي ځينو کسانو، شورويانو ته دا شرايط برابر کړل چي له شمال نه تر کابل پوري د هغي لويي مواصلاتي لاري امنيت تأمين کړي چي نه يوازي اوږده او طولاني وه بلکي له غرنيو سيمو نه تېره شوې وه." شاملوف وايي: زما نوم ايوان شاملوف دی، زه په ۱۹۸۷ کال کي افغانستان ته ولاړم او په ۱۹۸۹ کال کي له وروستۍ قطعی سره بېرته خپل هېواد ته ستون شوم، زه له لنډې نظامي روزني نه وروسته افغانستان ته ولېږلی شوم، زموږ د روزني موده دوه مياشتي وه، ما ته د ماشينګنی د استعمال روزنه راکړې شوه، له دوو مياشتو نه وروسته زموږ د قطعی مربوط ټولګی د افغانستان په لوري وخوځېدل، لومړی ټولګی بيا دوهم او بيا دريم، ۲۰ نفره پاتې وو، موږ ته وويل شول چي له پاتې کسانو نه يوه نمونه قطعه جوړېږي ترڅو د فوځ جنرالانو ته وښيو چي لېږل شوو فوځيانو ته څنګه روزنه ورکړې شوې. خو ډېر ژر معلومه شوه چي يو بل بلوك هم بايد ولېږلی شي، له پاتو دېرشو کسانو څخه لس کسيز ګروپ انتخاب شو، زه هم پدې ډلګي کي وم، د کاماز په ذريعه مو د ترمز له لاري د افغانستان په لوري سفر پيل کړ، موږ ته ويل شوي نه وو چي چيرته لېږل کېږي، دګمرك په دفتر کي راته معلومه شوه چي کندز ته درومو، خو په پای کي تاشقرغان ته ورسېدو! دا زما د کار لومړۍ ساحه وه، وروسته څو نورو سيمو ته د کار لپاره ولېږلی شوم... د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو له وتلو نه د مخه زموږ قطعه د ۲۰۱ فرقې په ساحه کي چي بغلان او سمنگان ته څېرمه واقع وه په عملیاتو لگیا وه، مسعود دلته ځیني چریکي گروپونه درلودل، لدې ټولگیو سره زموږ اړیکو په زړه پوري بڼه غوره کړې وه، دوی به زموږ مرکز ته راتلل، زغره والو موټرو په سربه د یوه بل خواته کښېنستلو او په گډه به مو سگرټ دودول، حقیقت دا دی چي د مسعود گوریلایانو روسي فوځیانوته هیڅ نه ویل، موږ ئې خپل کارته آرام پرېښودلو خو د کابل حکومت فوځیان به ئې ځورول. "وگورئ د حسیني کتاب"

پدی منطقې کي، دلوېي لاري په امتداد کي دوه پایپ لاینونه غزول شوي وو، چي ډیزل او تیل خاك پکي انتقالېدل، موږ د مسعود د ټولگیو سره دا تړون درلودو چي په ښارونو او سړکونو به موږ د پایپ لاین امنیت ساتو او غرنۍ سیموکي به دوی دا کارکوي، د دې کار په مقابل کي به موږ هره میاشت څو ټنه اوړه او یو ټانکر تیل دوی ته ورکول.

تر هغه ځایه چي زما په یاد دي زموږ له خوا زموږ د فرقې قومندان او د مجاهدینو له خوا د دوی قومندان "مسعود" دا تړون امضاءکړي وو، زموږ اړیکي د مسعود له گوریلایانو سره هومره ښې او خوندوري وې چي د دوی آمران به ډله ډله زموږ د قطعی قومنداني ته راتلل، موږ به مجللي مېلمستیاوی ورته برابرولی، مسعود او زموږ د قطعی قومندان په خپلو منځونوکي تعهد کړي وو چي یوه بل ته به تاوان نه رسوی، لدې تړون نه وروسته زموږ ژوند ډېر سوکاله، له جگړو لېري تېرېدو "وگورئ: هایناما، لیپاتین او یورچنگو: له ۱۱۵ تر ۱۳۳ مخ پوري."

د مقاومت په ټکولوکي د روسانو تکتیك دا وو چي له یوې خوا به ئې ستر فوځي عملیات تر سره کول، یوه لویه سیمه به ئې محاصره کړه، کوتلونه، لوړی او د تلو راتلو لاري به ئې ونیولی او د مجاهدینو حامي کلی به ئې محاصره او تر شدید اور لاندي ونیول، کلیوال به ئې هومره وځپل چي بیا څوك له مجاهدینو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرستې او ملګرتیا جرأت ونکړي. له بلې خوا به ئې د رشوت له لارې د مجاهدینو ځینې ټولګي له نورو سره جنګول، د کابل حکومت هم ډېر کسان واخستل او له دوی نه ئې "پلاروطنه جبهه" جوړه کړه، د مجاهدینو ترمنځ به ئې ډېرې خونړۍ جګړې (چې په اصل کې د روسانو د استخباراتي شبکو کار وو) په دروا غو ځان ته منسوب کړې... له نورو مجاهدینو سره د مسعود خونړۍ او ستره جګړه پدې منتج شوه چې نوموړی له روسي چارواکو سره سازش ته ملا وتړی او لدوی سره داسي یوه معاهده امضاء کړي چې د هغې له مخې به نورو تنظیمونو ته اجازه نه ورکوي چې په روسي فوځونو او د کابل حکومت په قطعاتو او پوستو حمله وکړي. " وګورئ: شیبارشین: ۱۷۷ـ۲۱۴ مخ"

شیبارشین د خپل کتاب په همدې برخي کي لیکي: په همدې وخت کي مسعود، د شوروي قواوو د قومندان په غوښتنه د یوه داسي تړون امضاء ته تیار شو چې د ۱۹۸۴ کال د اپریل تر ۲۱ ئې دوام درلود، د دې تړون له مخي مسعود ژمنه کړې وه چې د روسانو په خلاف به له هر راز مخاصمانه تبلیغاتو نه ډډه کوي، د روسي فوځونو او د کابل حکومت د قطعاتو په ضد به خپل عملیات متوقف کوي، نورو جهادي ډلو ته به اجازه نه ورکوي چې د ده په سیمي کي داسي عملیات ترسره کړي، ده دا خبره هم ومنله چې د پنجشیر مهاجرین کولی شي بېرته خپل کورکلی ته راستانه شي او یا د پنجشیر نه کابل او د دولت تر تسلط لاندي نورو ولایاتو ته ولاړ او هلته مېشت شي، ده ژمنه کړې وه چې د پنجشیر په درې کي مستقر د روسانو او کابل حکومت په قطعاتو به هیڅکله حمله نه کوي، خو مسعود د تړون پدې مودې کي د کابل له حکومت سره د مخاخ خبرو نه ډډه کوله او دې ته ئې ترجیح ورکوله چې خبرې او اړیکي ئې مخامخ له روسي چارواکو سره وي !! د ده لدې دریځ نه په څرګنده معلومېده چې دی او د جمعیت مشرتابه له روسي چارواکو سره د یوه ځانګړي سیاست پلوي کوي او غواړي چې له نورو ډلو نه بېل په مستقل طور تفاهم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعیت چارواکو له روسي فوځونو سره له جګړې او له نظامي مقابلې نه د ځان ساتلو سیاست ته دوام ورکړ او د دې هڅه ئې کوله چې د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته مرحلې ته ځان چمتو کړي، د دوی په خلاف د روسي فوځونو عملیات هم متوقف شول، خو کله ناکله به ئې داسي حرکات کول چې دوی ته دا وښیي چې شوروي به د توافقاتو له روحیې نه هیڅ ډول تخطی او انحراف ونه زغمي.

د مسعود او ۴۰ نمبر فرقې ترمنځ تړون

د شوروي اتحاد استاځو هڅه وکړه چې له مسعود سره اړیکي ټینګې کړي او د شوروي له حکومت سره د ده ملګرتیا ترلاسه کړي، د شوروي فوځ اعلی قومندان، د نجیب له موافقې نه وروسته د اعتدال خوښوونکو له لاري له مسعود سره تماس قایم کړ او د مذاکری لپاره ئې لاندي آجندا چې په کابل کي د شوروي د سفارت مهر ورباندي وهل شوی وو، تیاره کړه:

سند: له مسعود سره د مذاکری آجندا:

۱ـ د تاجك مېشته داسي سیمو تأسیس چې د متحده افغانسان په چوکات کي به نسبی خپلواکي لري، په بدخشان، تخار، کندز او د پروان په ځینو سیمو کي به خپلواکه حکومتونه جوړېږي.

۲ ـ ده ته د تاجك قوم د تمثیل حق ورکول او په دولتي اداراتو او د جمهوري ریاست، پارلمان او کابینې په تشکیلاتو کي دوی ته مناسبه برخه سپارل.

۳ ـ د رباني اسلامي جمعیت د یوه مستقل سیاسي ګوند په حیث په رسمیت پېژندل او هغه ته مساوی حقوق منل.

۴ ـ د تاجك قوم لپاره د جمعیت اسلامي تر اشراف لاندي منظم فوځي ځواك جوړول او په دولتي ادارو کي د هغه شاملول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې نظامي ځواك د جوړېدو اهداف او مقاصد به د ملي ګټو په اړه او د حکومتي اهدافو په ارتباط، د کابل حیرتان لويې لارې د حفاظت په شمول د مذاکراتو په ترځ کې تعریف کېږي.

۵. د تاجك قوم د خپلواکو سيمو په داخل کې د سولې تأمين او د دې سيمو ولس ته د عادي ژوند د اعادي شرايط برابرول.

۲. په شمال ختيځ افغانستان کې اقتصادي انکشاف، پدې هکله د دولت له لوري مرستې، همدا راز څو اړخيزه مرستې په مالي، نظامي او نورو برخوکې او همدا راز د سرحدي تجارت د انکشاف په اړه.

هغه ټکي چې ما پدې سند کې ځای کړي، د شوروي اتحاد لوی سفير دا ټکي د افغانستان د جمهوري رياست له نظره تېر کړي او د هغوی موافقه ئې ترلاسه کړې.

مسعود ما ته په ځواب کې دا پيغام راولېږو چې پدغو موضوعاتو د خبرو لپاره تيار دی او لده سره هم د مذاکراتو لپاره ځيني نور وړانديزونه شته. د شوروي اړخ استاځي له وسلې او محافظ نه پرته هغه ځای ته لاړل چې د مذاکراتو لپاره ټاکل شوی وو. ورنتسوف او جنرال وی. ای وانيکوف پدې هيئت کې شامل وو، د مذاکراتو په ترځ کې مسعود ته وويل شو چې يا دې له حکومت سره کوم تړون امضاء کړي او په ګډه دې د کابل - حيرتان لويې لارې امنيت وساتي او يا دې يوازې د خپلو قطعاتو په ذريعه د دې لارې امنيت تأمين کړي او تحريری تضمين دې ورکړي چې د اردو قطعاتو او قطارونو ته به پدې ساحه کې هيڅ راز مزاحمت نه راولاړېږي" وګورئ: شيبارشين: **۱۷۷ - ۲۱۴** مخونه."

د تړون مسوده

د هغې معاهدې د مسودې متن چې د شوروي ځواکونو د قومنداني او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجشير د مسلح ډلې ترمنځ ورباندي بحث شوی دا وو:

د افغانستان له سولې او ثبات سره د رغبت په وجه او پدې هېواد کې د سولې د تأمين لپاره د ترون دواړه خواوی دا پروتوکول امضاء کوي او د هغې له مخې لاندي مکلفيتونه په غاړه اخلي:

۱ـ په جنوبي سالنگ او د حيرتان ـ کابل لويې لارې ته څېرمه سيمو کې د نظامي عملياتو کامل توقف او د جمعيت اسلامي په لوري پورې مربوطو سيمو او د شوروي اردو ، د کابل حکومت ځواکونو ، سرحدي محافظينو او په څارندوی پورې مربوطو کلو ، پوستو او قطعاتو باندي له هرې وسلې نه د هر راز ډزو قطع.

۲ـ د پنجشير مسلح قطعات به د لويې لارې د هغې برخې امنيت ساتي چې له تاجکانو (د جبل السراج يوکلی) نه تر چوگنی (د سالنگ تونل ته نږدې کلی) پورې غزېدلې، پدې ساحې که به د شوروي فوځونو او کابل حکومت په خلاف د ډزو ، بريد ، غلا ، شوکو او هر راز خصمانه عملياتو د مخنيوی تضمين کوي.

۳ـ د شورويانو اړخ تعهد کوي چې د دې ترون له مخې به لازم مقدار وسائل او تجهيزات او د اړتيا وړ مواد د همدې ترون د مودې په جريان کې سپاری ترڅو د پنجشير او د سالنگ مشخص شوو سيمو اړتياوې رفع کړي.

۴ـ د نورو تنظيمونو مجاهدينو ته به اجازه نه ورکول کېږي چې پدې ترون کې ټاکل شوو سيمو ته ننوځي او د شوروي ځواکونو او کابل حکومت په خلاف عمليات وکړي او يا پايپ لاين تخريب کړي، که د نورو ډلو له خوا د داسې عملياتو هڅه وشي د شوروي ځواکونه به دې ته تياروی چې د پنجشير د مسلح قطعاتو له غوښتنې سره سم په توپچی او هوايي بريدونو د دوی مرسته وکړي.

۵ـ د هغو روسي اتباعو د موندلو لپاره گډې هڅې او د معلوماتو تبادله کوم چې پدې ترون کې ټاکل شوو سيمو کې ورك شوي.

۶ـ د دې ترون ساحه له تاجکانو نه تر چوگنی پورې د لويې لارې دواړو خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو تر ۳۰ کیلومترۍ پورې اعتبار لري. لدې ساحې نه آخوا ، روسي ځواکونه او د پنجشیر مسلح ډله دا حق لري چې د هغو قطعاتو او وسله والو ډلو د ختمولو لپاره نظامي عملیات تر سره کړي چې د روسي فوځونو او د پنجشیری قطعاتو په خلاف ئې خپل نظامي عملیات ندي متوقف کړي.

۸ـ دا تړون له امضاء نه وروسته فوراً عملي کېږي.

د اطلاعاتو منبع: په افغانستان کې دشوروي قواوو د نظامي عملیاتو گروپ ـ د ۱۹۸۸ کال د دسمبر میاشت.

دا سند جنرال وی بی گروموف، د شوروي اتحاد د دفاع وزیر، شهنواز تنی او احمد شاه مسعود- امضاء کړي. شیبارشین: ۱۷۷ـ ۲۱۴ مخ.

د وروستي تحلیل له مخی، شاملون (د ۴۰ نمبر قول اردو استخباراتي مرکز) لدې توافقاتو نه ځیني خاص نتایج ترلاسه کړل، په ۱۹۸۲ کال کې موږ پدې بریالی شوو چې له مسعود سره تماس ونیسو او یوه توافق ته ورسېږو ، دا توافق د شوروي فوځونو تر وتلو پورې په خپل حال پاتې شو. وگورئ: گروموف:محدود قطعات: ۱۸۸ ـ ۱۹۷ مخ

هغه لیکي: بیا هم د توجه وړ بریاوی د روسانو په برخه شوې، د شوروي تهاجم د لس کلن جنگ په بهیرکې، د اوربند تر ټولو مهمه موافقه هغه وه چې د ۱۹۸۲ کال د فبروری په میاشت کې له مسعود سره تر سره شوه. د دې موافقې له مخې د پنجشیر مجاهدینو د مسعود تر قوماندې لاندې دا ژمنه کړې وه چې په روسي او د کابل حکومت په قطارونو به ډزی او حمله نه کوي او د نورو جهادي ډلو د حملو مخه به نیسي. له روسانو سره د مسعود همدې معاهدې، د حکمتیار له حزب اسلامي سره د مسعود اختلاف راوپاراوو چې تر نن پورې دوام لري، مسعود د ۴۰ نمبر قول اردو د وسائلو په حمایت او مرسته په مسلسله توگه د حزب اسلامي په سپاهیانو بریدونه کړي او مرگ ژوبله ئې وراړولی. "وگورئ: د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسيني كتاب "

دا معاهده دواړو خواوو ته ګټوره وه، شوروي قواوو ته د سالنګ لويه او حياتي لار، چي ډېر ژر او په آساني تاوان منونکې وه، د دې معاهدې له مخي خوندي شوه او مسعود ته ئې د دې امکان ميسر کړ چي خپل ځواکونه اکمال او منظم کړي او له هغو وسلو او پيسو نه په استفادی سره چي روسانو ده ته ورکولی د خپل نظامي قدرت بنسټ مزيد ټينګ کړي، ... روسانو دا ژمنه کړې وه چي د هغه تجارتي اموالو د ټولي بيې د پنځمي برخي برابر پيسې به ده ته ورکوي پدې شرط چي دا اموال د سالنګ له لاري کابل ته خوندي ورسېږي. "وګورئ: روبين: ۱۵۹ مخ".

د دولت هڅي د قومندانانو او سرحدي قبايلو د اخستلو په لارکي تل بريالی نه وې، د مثال په توګه په ۱۹۸۰ کال کي د سرحداتو وزير فيض محمد د دې لپاره چي د ځدراڼو قبېله له دولت سره ملګرتيا ته چمتو کړي اته ويشت زره ډالر ئې د دې قبېلی مشرانو ته د رشوت ورکولو لپاره له ځان سره يووړل، پدې هکله له نوموړو مشرانو سره مخکنۍ موافقه شوې وه، خو د دې قبېلی سرتېرو نوموړی وزير او د ده دوه ملګري ووژل او پيسې دوی ته په لاس ورغلی.

د سياف د ډلي يوه قومندان له کابل نه رشوت ترلاسه کړ او له رژيم سره ملګری شو خو د ده د جبهې اکثر مجاهدين لده نه بېل او له بلې ډلي سره ملګري شول.

پروفيسور روبين (د امريکا او سېدونکی) د ۱۹۸۸ کال د فبروری په مياشت کي د ننګرهار ديوه قومندان له خولی ليکي چي د خاد مأمورينو ده ته د ډېرو پيسو وړانديز وکړ ترڅو د روسانو ملګرتيا وکړي خو هغه وايي چي ما د دوی په مخ تو کړل، دوی ګمان کوي چي جهاد يو تجارت دی !! " وګورئ: روبين: ۳۳۲ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گروموف پدې هکله چي د دوی استخباراتي اداره څنگه وتوانېده چي د رشوت له لاري ضعيف النفسه قومندانان استخدام کړي او په ځينو سيمو کي مقاومت تضعيف او د مجاهدينو عمليات په تپه و دروی ليکي: د دې تکتيك د برياوو خاصي بېلگي په دوو ستراتيژيکو سيمو، بغلان او پروان کي ليدلی شو، له کومو نه چي د کابل او شوروي اتحاد تر منځ غزېدلی حياتي لار تېرېده، په پروان کي د تعجيز او اغوا (د ځپلو او په پيسو اخستلو) سياست هومره برياوی درلودی چي يوه غربي خبريال په ۱۹۸۳ کي د دې ولايت په هکله راپور ورکړ چي دلته مقاومت کاملاً فلج شوی. وگورئ: گروموف: ۱۱۸ـ۱۹۷ مخ"

پروفيسور الکزاندر فيدوتوف له راډيو پيام آزادي سره په خپلي مرکې کي وايي: روسان لا تر اوسه په افغانسان کي خپلو مخفی عواملو نه گټي اخستو ته دوام ورکوي ترڅو په خپلي بربنډی لاس وهني پرده واچوی.

بروس ريچاردسن ليکي: له جگړي نه د مخه، پښتانه د افغاني ټولني، ۴۰ـ ۵۰ په سلوکي وو، دوی توريالي، جنگيالي او آزادي غوښتونکي دي، له تاريخي لحاظه هيڅکله د پرديو سلطې ته ندي تسليم شوی، د بل چا سلطه ئې نده منلی، دوی پدې هېواد حکومت کولو، د سکندر له زمانې نه ترنن پوري دوی پدې هېواد خپل خاص هويت او سليقه تحميل کړي. "وگورئ: کارو ۱۳۴ ـ ۱۳۵ مخ"

پښتانه د آمو دريا شمال ته مېشت قومونو سره قومي او ژبني اړيکي نه درلودی، د همدې لپاره روسانو ته غير قابل هضم پاته شوي. روسانو د افغانستان د نيولو لپاره د پښتنو مهاجر کول او لدې هېواده ايستل ضروري گڼل، همداراز پاکستان ته د دغو پښتنو هجرت په هغه هېواد کي د عدم استقرار باعث کېدو، ځکه هلته د پښتنو يوه لويه برخه، له کلونو کلونو راديخوا، د بېلېدو او استقلال هڅه کوي، روسان ئې تشويقوي او د کابل حکومت ورسره مرسته کوي: "وگورئ: کلاس: ۱۳۰ ـ ۱۳۱ مخ"

که څه هم د افغانستان د ټولو سيمو اوسېدونکي د روسانو له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځورېدلی خو د روسانو معامله له پښتنو او غیر پښتنو سره ډېر توپیر درلودو، که څه هم د وېرې اچوني نظامي عملیات د ځینو نورو سیمود تخلیې لپاره هم تر سره شوي خو د روسانو عمومي ستراتیژی دا وه چي پښتون مېشته سیمي تخلیه کړي او لدې لاري د افغانستان اجتماعي جوړښت تبدیل کړي، چي پدې سره ئې په آساني کولی شوی دا مهمه او ستراتیژیکه سیمه د مرکزي آسیا له اشغال شوو جمهوریتونو سره یو ځای کړي، دا ځکه چه افغاني تاجکان، ازبکان او ترکمنان د پولی آخوا خلکو سره قومي او ژبني اړیکي لري او په آساني له هغوی سره یو ځای کېدی شي، دا کار د مسعود په لاس چي له یوې خوا تاجك وو او له بلې خوا د روسانو یو پروتوکولی قومندان، په آساني تر سره کېدی شو. "وګورئ: فودوتوف خاطرات"

د هغي احصایې له مخي چي پاکستاني او ایراني حکومتونو ترسره کړي د افغاني مهاجرینو شمېر شپږ ملیونو ته رسېدو چه مطلق اکثریت ئې پښتانه وو. وګورئ: د کلاس اثر: ۱۳۰ـ۱۳۳ مخ

د دوی د مهاجر کولو لپاره له مختلفو لارو چارو نه استفاده کېده، په کلو ئې بمونه ورول، د تېښتي په حال کي کلیوال به ئې د هلیکوپترو په ذریعه تعقیبول او وژل، فصلونو ته ئې د ریبلو په وخت کي اور اچولو، باغونه ئې له بیخه ایستل، رمې ئې ورته وژلې او د دې لپاره چي خواره شوي کلیوال بېرته خپلو کلیو ته راستانه نشي نهرونه، څاګاني او کاریزونه به ئې ورانول، دا د دوی پرېکړه وه، پدې پوهېدل چي د کلیوالو ژوند په زراعت متکي دی د اوبو نه پرته پدغو سیمو کي ژوند نشي کولی. وګورئ: کلاس: ۱۳۰ـ۱۳۳ مخ

د ۱۹۹۰ کال تر نیمایي پوري د افغاني مهاجرینو شمېر هومره وو چي د دنیا د ټولو مهاجرینو نیمایي دوی وو. افغانستان تقریباً له نیمایي نفوس نه محروم شوی وو خو د روسانو حملې لاهماغسي رواني وې ترڅو د یو شمېر پاتې کلیو اوسېدونکي هم وتلو ته اړ کړي. په جنوب کي د پښتنو تقریباً ټولي سیمي تخیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا تخریب شوې وې. د مثال په توګه د کندهار نفوس چې د هېواد دوهم ستر ښار وو او اکثریت اوسېدونکې ئې پښتانه دي، له ۲۵۰۰۰۰ نه ۳۵۰۰۰۰ کسانو ته راکوز شو، اکثره سیمې ئې تخلیه شوې. همدا راز هغه غربي سیاحان چې د لوګر دره ئې په **۱۹۸۵** کې لیدلې وه، په **۱۹۸۶** کې ئې همدا دره له اوسېدونکو خالي وموندله.

ننۍ روسیه د پرونې شوروي اتحاد وارث، لاتر اوسه د مسعود مرسته کوي چې د سره جنګ په دوران کې د دوی له خوا استخدام شوی وو، دوی غواړي د افغانانو ملي یووالی ختم کړي، قومي تعصبات راوپاروی او افغانان په خپلو منځونو کې وجنګوي، دا هماغه کار دی چې بلشویکیانو مخکې کولو، د دوی هڅه دا ده چې له یوې خوا د مرکزي آسیا هېوادونه د دوی په ولګیکې پاتې شي، د افغانستان له لارې له نورې نړۍ سره وصل نشي او د هغې تجارتي لارې د پرانستلو پروژه ویجاره کړي چې له کندهار، لشکرګاه، هرات او تورغنډۍ نه تېرېږي او کویټه له ترکمنستان سره وصل کوي، ترڅو د دې هېوادونو بازارونو باندې د روسیې سلطه خوندي پاتې شي. پدې سربیره په افغانستان کې د جګړو دوام، له روسیې نه د تحمیل شوې جګړې د تاوان موضوع شا ته غورزوی او افغانانو ته د دې مجال نه ورکوي چې پدې هکله مؤثر ګام اوچت کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجیب پیغامونه

پدی موده کې له مختلفو لارو، له مور سره پدې هکله تماسونه ونیول شول چې له نجیب سره په یوه ائتلافي حکومت توافق وکړو.

د پاکستان، سعودي، ایران، عراق، لیبیا او د الفتحی تنظیم له ګڼ شمېر هیئتونو سره د لیدنو کتنو په جریان کې دا جوته کېده چې مسکو او کابل دواړه د افغانستان د بحران د حل لپاره د مذاکراتو او ائتلافي حکومت غوښتونکي دي. د مختلفو چینلو په ذریعه د نجیب شخصی پیغامونه راورسېدل. ولې خان د نشنل پارټي مشر په همدې سلسله کې زما د لیدلو لپاره کورته راغی او پدې ئې ټینګار کولو چې له نجیب سره د ده په وساطت مذاکرات پیل کړو. د ځینو قاصدانو او منځګړو په لاس لېږل شوي پیغامونه داسي وو چې ګواکې نجیب پدې راضی دی چې د یوه مؤقت حکومت لپاره له قدرت نه لاس واخلي، خو دا کار به هله کوي چې مخامخ له ما سره وګوري، یو ځل ئې پیغام داسي وو چې: حکمتیار د مشر ورور په حیث منو، د کابینې لس مهم وزارتونه دي دی انتخاب کړي. له خپلي استعفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پنځه ورځې د مخه ئې دا احوال راولېږو چې که تاسو له ائتلافي حکومت سره توافق و نکړ نو وبه گورئ چې موږ قدرت چا ته سپارو!! دا ئې هم ويلي وو چې که له ائتلافي حکومت سره د مخالفت په نتيجه کي ظاهرشاه راغی مسئوليت به ئې د حکمتيار په غاړه وي. د نجيب له هيئتونو سره په بغداد او ليبيا کي ليدني کتني وشوې، زموږ له خوا کرياب او داکتر بهير او د دوی له خوا د بغداد په مذاکراتو کي، يعقوبي، سليمان لايق، وطن جار او کاوياني نمايندگي کوله او د ترابلس په مذاکراتو کي سليمان لايق او کاوياني.

پدی ټولو ليدنو کتنو او د پيغامونو وړلو راوړلو کي د دوی صرف يوه خبره وه او هغه، د حزب اسلامي او دوی ترمنځ ائتلافي حکومت او طبعاً زموږ هم يوازي يو ځواب وو او هغه دا چې: قدرت دي يوه مؤقت غير ائتلافي حکومت ته انتقال شي، بيا دي انتخابات ترسره شي او د وطن گوند ټول غړي دي فقط د عمومي عفوی په امتياز اکتفاء وکړي. پداسي حال کي چې نجيب له نورو ډلو سره هم تماسونه درلودل خو موږ ته ئې مسلسل ويل چې مسئله يوازي د حزب اسلامي او وطن گوند د روغي جوړي له لاري حل کېدی شي، که حزب توافق وکړي د نورو ډلو مخالفت هيڅ اهميت نلري. خو موږ له يوې خوا د اسلامي اصولو په حکم لدوی سره په ائتلافي حکومت توافق نشو کولی او له بلي خوا پدې هم ښه پوهېدو چې د ائتلافي حکومت نتائج به دا وي:

- د نورو ډلو د تصفيې لپاره به د هغوی په خلاف د جگړي لار غوره کوو، يعنی له کمونست سره ائتلاف او له مجاهد سره جگړه.
- پداسي حال کي چې د سياسي احزابو ائتلافي حکومتونه ناکام وي او دوام نشي کولي، د دوو داسي مسلح ډلو ائتلافي حکومت به څنگه ادامه وکړي چې کلونه کلونه د يوه بل په خلاف جنگېدلی دي، يو په اسلام باور لري او بل کمونست وي، يو د خپل هېواد کامل استقلال غواړي او بل سل په سلو کي د پرديو گوډاگی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په حقیقت کې پداسې یوه ائتلافي حکومت کې شاملېدل د کابل واکمنانو ته د تسلمېدو په معنا وه چې فوځ، خاد، د کابل او لویو ښارونو امنیتي کمربندونه او د لویو لارو امنیت د دوی په لاس کې وي، طبعاً به ائتلاف سل په سلو کې د دوی په ګټه وي.
- که خلقیان او پرچمیان پداسې حال کې چې عقیده ئې یوه او حامي او پالونکی ئې یو دی، دواړه له مسکو نه توجیه کېږي، نشې کولی په ګډې ادارې کې د قدرت په وېش توافق وکړي، د قدرت په سر ئې د یوه بل له وژلو، بندي کولو او له هېواد نه شړلو نه ډډه ونکړه او روسان تر پایه ونشو توانېدی چې دوی په ډاډمنه توګه خپلو منځونو کې متحد وساتي، نو د مجاهدینو او د دوی ائتلاف به څنګه عملي وي. پدې هم ښه پوهېدو چې د کمونستانو له شر نه د هېواد د ژغورنې تر ټولو ډاډمنه او آسانه لار دا ده چې قدرت یوه غیر ائتلافي مؤقت حکومت ته انتقال شي او بیا انتخابات ترسره شي. دا ځکه چې:

الف: پدې سره د وطن ګوند متلاشي کېږي.

ب: کابل ته د مسلح ننوتلو او د قدرت په سر د مجاهدینو تر منځ د جګړو مخنیوی کېږي.

ج: د سازشونو او کودتاګانو له لارې او د پردیو په مرسته قدرت ته د رسېدو سلسله به د تل لپاره پای ته رسېږي او انتخابات به د حکومت د جوړولو د یوازنۍ اصولی لارې په حیث منل کېږي.

د: د ملي اردو د وسائلو او د ملي شتمنیو د ضایع کېدو مخنیوی به کېږي.

نو موږ مذاکرات پدې دلیل بې نتیجې پاتې شول چې موږ ائتلافي حکومت نشو منلی او دوی له غیر ائتلافي مؤقت حکومت سره توافق نه کولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رکود او د کودتا هڅه

د جلال آباد د عملیاتو ناکامي، د نجیب د حکومت دوام او له هغه سره د ځینو ډلو ټپلو اوربندونه، له خاد سره د ځینو تش په نامه نفوذی قومندانانو یوځای کېدل، د رژیم له خوا د کابل ګردیز لویه لار پرانستل، تر لوګر او میدانشهر پورې د کابل د امنیتي کمربند پراخېدل، د سالنګ په لوی لارې د رژیم د اکمالاتي کاروانونو مصئون تګ راتګ، د مجاهدینو د مؤقت حکومت انحلال، په شمال کې د حزب اسلامي په خلاف د مسعود جګړې چې ورو ورو نورو سیمو ته خورېدې، د کابل رژیم په ګټه او د مجاهدینو په خلاف د غربي آژانسونو شدید تبلیغات، د پاکستان له خوا د مجاهدینو په مؤقت حکومت عدم اعتراف او... په یوه داسې خطرناك حالت او وروسته پداسې رکود منتج شو چې د ماتولو لپاره ئې یوه جدي ابتکار ته ضرورت وو. دا ابتکار باید د تل په شان حزب اسلامي کړې وې، په بلې ډلې کې د دې توان او استعداد نه وو.

په فوځ کې د کارکولو، د ناراضی افسرانو له لارې رژیم ته له داخل نه د یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت گوزار ورکولو فیصله مو وکړه، چې پدې سره یا رژیم رانسکور شي او یا لږ تر لږه موجود رکود ختم شي.

له جنرال آصف شور سره چې په حربی ښوونځی کې زما همصنفی وو او د کمونستانو د اقتدار په دوران کې یوه موده په ننگرهار کې او څه موده په گردیز کې د دولت د قطعاتو قومندان وو، تماس ونیولی شو، که څه هم پدې وخت کې دی په کورس (آ) کې استاد وو، خو د یوه با اعتباره افسر په حیث ئې په فوځ کې د کار کولو ښه چانس درلودو، هغه دې ته چمتو شو چې له خپل اعتبار نه په استفادی سره هغه افسران تنظیم کړي چې د روان وضعیت له دوام سره موافق نه وو او له بحران نه د هېواد د ایستلو په لټه کې وو.

دلته باید دا خبره توضیح کړم چې ما له شپږم نه تر نهم پوري په حربی ښوونځی کې سبق ویلي، په شپږم اوم او اتم صنفونو کې زه اول نمره وم او آصف شور به کله دریم او کله دوهم نمره شو، خو له اتم نه نهم ته هغه اول نمره او زه دوهم نمره کامیاب شوم، ما ته د دې ناڅاپي تبدیلی وجه، حربی ښوونځی ته د آصف شور د تره راتگ بربښېدو او دا گمان مې وکړو چې په استادانو د هغه نفوذ باعث شو چې زما په هکله بې انصافی وشي، په همدې خاطر ما د حربی ښوونځی د پرېښودو فیصله وکړه، خو په حربی ښوونځی کې د درې کاله پاتې کېدو نتیجه دا وه چې اوس گڼ شمېر زما هم دوره افسران په فوځ کې د جنرالی رتبی ته رسېدلی وو او ما ته ئې د دې امکان راپه برخه کولو چې د دوی ترمنځ کار وکړي شم.

جنرال آصف شور له لنډې مودې نه وروسته ما ته د یوه تفصیلي لیك په ذریعه اطلاع راکړه چې تر ډېره حده په خپل کار کې موفق شوي یو او زیات شمېر افسران مو لیدلي، اکثرو راسره موافقه کړې، په نورو کار روان دی. وروسته له څه مودې د ده کار داسې پړاو ته ورسېدو چې له مانه ئې د راډیویي او تلویزیوني وینا متن او کسټې وغوښتې، ما لیکلی متن ورولېږو، د وینا اساسي ټکي دا وو:

- ملت ته د پخواني کړغیرن رژیم د نسکورېدو مبارکي وایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د جګړې له شرنه د هېواد د ژغورنې لپاره د افسرانو د دې عسکري اقدام نه پرته بله لار نه وه، موږ د اقتدار لاس ته راوړو لپاره نه بلکې د جګړې د پای ته رسولو لپاره دا اقدام کړی.
- موږ هغه افسران یو چې د خپل هېواد په استقلال او اسلامي هویت باور لرو او غواړو چې د ملت د خوښې منتخب اسلامي حکومت ته اقتدار انتقال شي.
- د ټولو جهادي تنظیمونو مشرانو ته بلنه ورکوو چې په یوه مؤقت بې طرفه حکومت او بیا د همدې حکومت تر نظارت لاندې په انتخاباتو توافق وکړي.

ځینو افسرانو دا نظر وړاندې کولو چې په کار ده د اقدام نه د مخه د ټولو یا ځینو مؤثرو تنظیمونو توافق تر لاسه شي. که څه هم موږ ته معلومه وه چې تنظیمونه لدې کار سره په څو دلائلو توافق نکوي:

الف: ځینې له عبوری حکومت او انتخاباتو سره پدې خاطر مخالفت کوي چې نه یوازې لدې لارې قدرت ته د رسېدو کوم چانس نلري بلکې پدې کار سره له صحنې نه وځي.

ب: ځینې په بهرنیو قوتونو مخصوصاً غرب پورې هومره تړلي دي چې د هر هغه پلان او اقدام به حتماً مخالفت کوي چې د دغو ځواکونو له مداخلې او موافقې نه پرته تر سره کېږي.

له دې سره سره ما د تنظیمونو د مشرانو په یوې غونډې کې دا خبره په مجمل انداز کې وکړه چې ځینې عسکري صاحب منصبان پدې نظر دي او موږ ته ئې احوالونه لېږلی چې که ټول مشران له یوه مؤقت حکومت او انتخاباتو سره موافقه وکړي، دوی د نجیب راپرزولو ته تیار دي. عکس العمل هماغه وو چې موږ ئې اټکل کولو، پدغو مشرانو کې دوو کسانو د کابل رژیم ته اطلاع ورکړه چې پام کوي، حزب اسلامي د کومې کودتا پلان لري او موږ ته ئې په یوې غونډې کې دا او دا ویلي !! موږ فیصله وکړه چې دا کار باید په هر صورت کې تر سره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدغه وخت کي، د نجيب او د ده د دفاع وزير، شهنواز تنی ترمنځ اختلافات هومره تشديد شوي وو چي د روسانو سفير او ګڼ شمېر لوړ رتبه هيئتونه د دوی په روغي جوړي موفق نشول.

شيوارډناډزي، د شوروي اتحاد د خارجه چارو وزير او ورنتسوف، په کابل کي د دوی ځواکمن سفير د نجيب ملاتړ کولو او په همدې خاطر مسکو پدې اختلافاتو کي د نجيب مرسته کوله، په خلقيانو مخصوصاً د امين په پلويانو شکمن وو، چي ګواکي دوی د روسانو له ګټو سره خاصه علاقه نلري او نشنلستي روحيه ورباندي غالبه ده ! تاسو ته به حتماً معلومه وي چي د کابل رژيم اصلي ځواك له خلقيانو نه جوړ شو ی وو، د خلق د ګوند غړي اکثراً د پښتنو له غريبو او نيستمنو کورنيو څخه او د پرچم غړي اکثراً د تاجکو له شتمنو کورنيو څخه راولاړ شوي وو. په جګړي کي اصلي ونډه د خلقيانو وه. خوپه واکمني کي د دوی برخه په جګړي کي د دوی د برخي په انډول نه وه.

آصف شور وتوانېدو چي لدې وضعيت نه پوره ګټه اوچته کړي، د اوږدې جګړي نه د فوځ ستومانه کېدل، د جګړې د مستقبل په هکله بې باوري، د افغاني فوځ له افسرانو سره د روسي مشاورينو له غروره ډك او سپکونکی چلند، دا هغه عوامل وو چي اکثر افسران مخصوصاً هغه افسران چي يا کمونستان نه وو يا له کمونيزم نه بيزاره شوي او غوښتل ئې د ملت غېږې ته راوګرځي، دې ته هڅول چي د دغسي يوه عسکري بدلون بلنې ته مثبت ځواب ووايي.

جنرال آصف شور په خپلو وروستيو ليکونو کي ماته اطلاع راکړه چي "د دفاع وزارت په قرارګاه او د شهنواز تنی په ما حول کي مو کار ډېر مخکي تللی دی، قرارګاه او د ده دفتر، ټول زموږ په کنټرول کي دی، خو دی مو له جريان څخه ندی خبر کړی، د اقدام په وخت کي به د قوتونو د سوق او اداري کار کاملاً زموږ په لاس کي وي"

دوی غوښتل چي خپل اقدام پداسي وخت کي پيل کړي چي د نجيب او تنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمنځ شخړه په مخامخ تصادم بدله شي، خو دا تصميم د دې باعث شو چې اقدام وځنډېږي او نجيب ته له خطر سره د مقابلې لپاره د تيارى کولو فرصت په لاس ورشي.

له نجيب سره د وزارت دفاع په مقابل کي د خاد مسلح ځواکونه او د هوايي قواوو په مقابل کي د مزار هوايي ځواکونه ملګري وو، نجيب خپل اقدام مخکي کړ، د خاد د پنځم رياست ځواکونو په واسطه ئې د وزارت دفاع قرارګاه محاصره کړه، عملي تصادم پيل شو، جنرال آصف شور، د قوتونو د سوق او ادارې مهار په لاس کي واخيست، شهنواز تنی د دې په ځاى چې په خپلي قرارګاه کي پاتې شي، د يوه جيپ په سورلی، ځان د بګرام هوايي ميدان ته ورسولو، د بګرام ميدان د نجيب له پلويانو نه تصفيه شوی او عملاً د مخالفو ځواکونو په لاس کي وو، په ارګ ئې مسلسل بمباري پيل کړه، خو د بګرام هوايي ډګر له مزار شريف نه په پرله پسې توګه تر بمبارۍ لاندې ونيولی شو، پدې بمبارۍ کي د جنرال مصطفی لويه ونډه وه، د بګرام هوايي ډګر فلج شو، د جنرال تنی ارتباطات له خپلي قرارګاه سره قطع شول، غوښتل ئې د جنرال قادر اکا، د هوايي قواوو قومندان او ځينو نورو ملګرو سره د کوم هليکوپټر په ذريعه د مجاهدينو کومې جبهې ته پناه يوسي، خو وروسته، دی او ملګري ئې په يوه هليکوپټر او يوه ان-۱۲ کي سواره شول او د پاکستان په لوري ئې حرکت وکړ چې هليکوپټر په جمرود کي او ان ۱۲ د پاره چنار په هوايي ډګر کي راکوز شوه.

جنرال آصف شور، جنرال کبيرکاروانی او جنرال جعفر سرتېر چې د اقدام لارښوونه ئې کوله، يو په ريشخور کي او نور د وزارت دفاع په قرارګاه کي د جګړې په جريان کي ووژلی شول او پدې ترتيب نجيب د خاد په مرسته په هغه اقدام کي بريالی شو.

موږ د تصادم له پيل سره سم، خپل ملاتړ اعلان کړ او له ټولو مجاهدينو نه مو وغوښتل چې د نجيب د حکومت د پرزولو لپاره لدې فرصت نه اعظمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

استفاده وکړي او د هغوځواکونو مرسته وکړي چې د نجيب په خلاف راپورته شوي..

د تنظيمونو يو مشر له بی بی سي سره په خپلې يوې مرکې کې نه يوازې د دې اقدام مخالفت وکړ بلکې وئې ويل: ان شاء الله د نجيب ځواکونه د برلاسي په حالت کې دي !!

که څه هم نجيب لدې خطرناکې پېښې نه روغ رمټ ووتو او په ظاهر کې ئې بريا په برخه شوه، خو په حقيقت کې د ده د زوال ستر عامل همدا اقدام وو. د فوځ زيات شمېر افسران وتښتېدل، په سلګونو بنديان شول، ډېر ووژلی شول، په فوځ او وطن ګوند کې بې باوری انتهاء ته ورسېده، د رژيم اعتبار په داخل او خارج کې سخته جټکه وخوړله، رکود مات شو، د مجاهدينو ضعيفه روحيه لوړه او مړاوی هيلې ئې راژوندۍ شوې. خو د پاکستان ISI نه غوښتل دا اقدام کامياب شي، ښايي د نوموړی ادارې د مخالفت دوه اساسي وجهی په ګوته کړې شو:

- د اقدام په هکله مخکنی راپور نه درلودل او په ناڅاپي ډول له يوې ستري پېښې سره مخامخ کېدل، دې کار د پاکستان د لوړو مقاماتو په وړاندې، د دې ادارې د هغه وخت د مسئولينو بې کفايتې په ګوته کوله، نو ځکه ئې له موږ نه د غچ اخستلو په خاطر د دې اقدام د ناکامولو هڅه وکړه.
- دوی او امريکائيان په ګډه دې نتيجې ته رسېدلی وو چې پدې ترتيب او د دې اقدام په نتيجه کې د کابل د رژيم نسکورېدل دوی ته ګټور کار ندې.

زه بايد دا ټکي واضح کړم چې موږ د دې اقدام په وخت کې د قوي نشراتو لپاره د ۵۰ کيلو واته MW ترانسميتر په بهرکې اخيستی وو او د پاکستان له لاري مو داخل ته انتقالولو، خو آی اس آی د هغه له سپارلونه ډډه وکړه او نږدې يوکال ئې له ځان سره وساتو او له اقدام نه ډېر وروسته ئې موږ ته تسليم کړ. د اقدام د شنډولو لپاره، ISI شهنواز تنی د خپلو ملګرو سره، په هماغه حساسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيبو کي چي جګړه روانه وه، په اسلام آباد کي، په مخفی ځای کي، تر نظارت لاندي وساتو او د ده رابطه ئې له موږ سره قطع کړه، چي کله اقدام کاملاً شنډ شو، جګړه پای ته ورسېده او نجيب په اوضاع مسلط شو، هغه ته ئې اجازه ورکړه چي له ما سره وګوري!!

د ځينو حزبيانو مخالفت

په فوځ کي د کار کولو په اړه، د حزب اسلامي اجرائيه شوری ته وقت په وقت، لازم معلومات ورکړی شوي او پدې ارتباط ګڼ شمېر تفصيلي غونډې او بحثونه شوي وو، د اقدام په جريان کي د اجرائيه شوری مسلسلی غونډې روانې وي، ټول بلااستثناء خوشحاله او له اقدام سره موافق وو او په اتفاق سره يې، پدې اصرار کولو چي حزب بايد له خپلو ټولو امکاناتو نه په استفادی سره د دې اقدام د کاميابولو هڅه وکړي، يو هم داسي نه وو چي له اقدام نه د مخه يا د اقدام په جريان کي ئې څه مخالفت کړي وي، يائی کومه ملاحظه وړاندي کړي وي. خو وروسته مخصوصاً د اقدام د شنډېدو نه پس، ځينو کسانو په ابتدا کي پټ پټ او په خصوصي غونډوکي او وروسته لږ په ښرګنده توګه، دلته، هلته پدې هکله تبليغات پيل کړل، موږ ګمان کولو چي دا به يو عادي او طبيعي بهير وي او د هر اقدام له ناکامي نه وروسته د هغه د عدم افاديت په هکله د راولاړېدونکی ذهنيت په شان به يو طبيعي او د معمول مطابق عکس العمل وي، خو وروسته وروسته متوجه شوو چي خاصي حلقې په جدي توګه لګيا دي او د دې هڅه کوي چي لدې فرصت نه په استفادی سره، په حزب کي اختلافات راولاړ کړي، خو د ګوتو په شمېرکسانو نه پرته، هيڅوك د دغو حلقو د هلو ځلو او تبليغاتو تر تأثير لاندي رانغلل.

په حزب اسلامي کي دوه ځله داسي حالات راپيدا شوي چي د سياسي دريځونو په اړه، د رأيي اختلاف، د دې په ځای چي د اکثريت رأی ته د احترام له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري حل شوي وي، د غير اصولی اختلاف رنګ ئې غوره کړي، يو ځل د همدې اقدام په اړه او بيا د خليج په جګړي کي د غربي ځواکونو د تېری غندنه او د عراق د ولس په نسبت د خوا خوږی ځرګندونه. پدې مورد کي هم خاصو بهرنيو حلقو د اختلاف راولاړولو هڅه کړي او دا وظيفه ئې هغو مؤسسوته سپارلی چي له افغاني شخصيتونو سره ئې په بېلوبېلو نومونو مالي مرستي کولي. خو هر ځل د مرکزي شورى غونډه دايره شوې او په قاطع اکثريت سره ئې د اصولی موقف ملاتړ کړي او نوي مناسب تصميمونه ئې نيولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نجیب څه وکړل

د نوموړي عسکري اقدام د ناکامۍ په نتیجه کې اکثر غیر پرچمي پښتانه غړي، په ګوند او دولت کې، مخصوصاً له فوځ نه تجرید شول او ځای ئې پرچمیانو یا پرچمیانو ته وفادارو افرادو ته تخلیه شو.

نجیب دې ته اړ کړې شو چې د قومي او ژبنیو اړیکو پر بنسټ په ولس کې پراخ کار پیل او پرهمدې بنیاد مسلح قطعات جوړکړي، د دې پرېکړې لاندې لاملونه وو:

- فوځ عملاً ختم شوی وو، د مکلفیت د دورې پر اساس د فوځ جوړول نه ممکن وو او نه مؤثر، د دې په پرتله پر قومي بنیاد او د امتیازاتو په مقابل کې د مسلح ټولګیو جوړول مفید اومؤثر وو.
- دوی پدې مرحلې کې د دعوت لپاره بل مضمون نه درلود، کمونیزم نور په مسکو کې د ختمېدو په حال کې وو، په افغانستان کې خو دوی لا د مخه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمونیزم نه خپل برائت اعلان کړي وو او نجیب خو به ویل چي یوازي ړیره ئې نده پرېښې نور نو په مسلمانۍ کي تر ملایانو هم مخکي دئ، دا دی د اسلامي شئونو وزارت ئې جوړکړی او درویشت زره امامانو ته معاش ورکوي...!!

- دوی د مختلفو قومونو د جنګولو او لدې لاري په قدرت کي د پاتې کېدو او یا لږ ترلږه د قوم تر حمایې او سیوری لاندي د ژوندي پاتې کېدو هیله درلوده.

نوموړی قومي قطعات په اوزبکو، پښتنو، هزاره وو او تاجکو کي جوړ شول، پدوی کي تر ټولو مؤثر قوت چي په جګړو کي ئې زیاته ونډه وه د جوزجانیانو او ګلم جمانو په نامه د اوزبکو قطعات وو.

په پښتنو کي جوړ شوي قطعات د شمېر له پلوه کم ا وپه جګړو کي د برخي له پلوه ډېر ضعیف او غیر مؤثر وو. چي وجه ئې یا د امکاناتو کموالی او یا پدوی د رژیم بې باوری او یا په جهادکي د پښتنو زیاته ونډه وه.

په ملي مصالحی زور اچول، یو اړخیز اوربندونه اعلانول، بې طرفانو ته په قدرت کي د فعالی او په زړه پوري برخي ورکولو ډنډوری غږول، د روسي فوځونو په ایستلوکي د نجیب جدي او صمیمانه ونډي ته د خلکو پام رااړول، اسلام ته د وطن د ګوند د وفاداری لپاره تبلیغات کول، مجاهدین په نه پخلاکېدونکو او معتدل ډلو وېشل او له پخلاکېدونکو معتدلو ډلو سره تماسونو او حتی توافقاتو ته مسلسل ګوته نیول، د نجیب د دې مرحلې د تکراری وینا ګانو اساسي ټکي وو.

د اسلامي شئونو وزارت

تاریخ دا خبره ثابته کړي چي د دین او مذهب په خلاف د دین د دښمنانو جګړه په پای کي د دین او مذهب تر نامه لاندي ترسره شوې او د هر مذهبي انقلابي پاڅون د مقابلې لپاره، دین خرڅوونکي ملایان او مکار پیران د الله د لاري د مجاهدینو او واقعی علماوو په خلاف استخدام شوي. فرعون د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دين په حامي او له تباهی نه د ټولني په ژغورونکي بدل شوی او موسی د ولس د مذهب دښمن او د فساد عامل ګڼل شوي. د موسی مقابلې ته جادو ګران راغونډ کړی شوي او فرعون ويلي:

وقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِى أَقْتُلْ مُوسى وَ لْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِى أَخَاف أن يُبَدِّلَ دِينَكمْ أَوْ أن يُظهِرَ فى الأَرْضِ الْفَسادَ*

غافر: ۲۶

او فرعون وويل: ما پرېږدی چي موسی ووژنم، هغه دي خپل رب مرستي ته راوبلی، وېرېږم چي ستاسو دين بدل نکړي او يا په ځمکه کي فساد خور نشي.

د شئون اسلامي په وزارت کي د مولوی عبدالولی او مولوی عبدالعزيز په څېر په سلها وو ملايان استخدامول او (۲۳۰۰۰) امامانو ته معاش ورکول هماغه کار وو چي فرعون د موسی عليه السلام په مقابل کي وکړ او نجيب د واقعی مجاهدينو او مجاهدو علماوو په خلاف. په شئون اسلامي کي تنظيم شوي دين خرڅوونکي ملايان هماغه وو چي د ظاهرشاه په وخت کي به ئې ويل: خدايه ! د ده ملك او سلطنت دائمي کړي ... د داؤد په وخت کي به ئې د هغه جمهوريت سل په سلو کي اسلامي نظام ګڼلو، د تره کي په هکله به ئې ويل چي عمری عدالت ئې راووست، د نجيب دسر دعا ئې کوله، استاد رباني ئې د اسلامي دولت هغه رئيس شمېرلو چي د اهل حل او عقد له خوا غوره شوی او اوس د طالبانو مشر ملامحمدعمر، اميرالمؤمنين ګڼی اود مجاهدينو په خلاف د جګړي فتواګاني ورکوي.

د اسلامي انقلاب ځپانده او مواج بهير هومره قوي او جرړی ئې په ملت کي هومره ژوري وې او ولس ئې د آرمانونو او شعارونو په حقانيت او د شخصيتونو په ايمان او تقوی هومره پوه شوی وو چي د شئون اسلامي په وزارت کي د څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

استخدام شوو مزدورانو او بې شخصیته دین خرڅوونکو په تبلیغاتو د هغه مخه نیول او ملت ترې بېلول ممکن نه وو.

د خوست فتحه

د مجاهدینو په لاس د خوست فتحه، د رژیم لپاره دوهم سخت ګوزار وو، خوست په څو لحاظه اهمیت درلود:

الف: یو داسي سرحدي ښار وو چي د مجاهدینو لاس ته د هغه په ورتلو سره د جنوب ډېره پراخه ساحه د دولت له کنټرول نه ووته.

ب: د خوست جګړه له رواني لحاظه په یوې داسي جګړې بدله شوې وه چي د کابل رژیم او ټولو پلویانو ئې خپل برخلیك په هغې پوري تړلی ګڼلو.

ج: د کمونست رژیم زیات شمېر مهم افسران او د ګوند غړي په همدې ساحی پوري مربوط وو. په خپله نجیب، د ده د دفاع مخکنی او وروستنی وزیر او... د همدې ولایت او سېدونکي وو.

د خوست په سقوط سره د رژیم د ملا تیر مات شو. که مجاهدینو د جلال آباد په ځای د روسانو له وتلو سره سم د خوست د نیولو هڅه کړې وی او همداسي د دوی په لاس فتحه شوی وي، نو د کابل رژیم به هیڅکله دومره دوام نه ووکړی.

کابل ته د کارمل راستنېدل

د ۱۳۷۰ کال د سرطان په میاشتي کي په ناڅاپي ډول، له مسکو نه افغانستان ته د ببرك کارمل د ستنېدو خبر خپور شو، ځینو دا ګمان کولو چي ښایي مسکو پدې توانېدلی وی چي د نجیب او کارمل ترمنځ اختلاف ختم کړي او له حالاتو سره د مقابلې لپاره د دوی پلویان په یوه صف کي سره ودروي. ځینو نورو ګمان کولو چي د سرطان د بیماری په وجه، هغه له خپل ژوند نه مأیوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی او د همدې لپاره هېواد ته راستون شوی. خو په حقیقت کې د ده د راستنېدو اصلي وجه دا وه چې:

- د نجیب په خلاف په ګوند کې مخالفت خپل اعظمي حد ته رسېدلی وو.

- روسانو چې د ۱۹۸۶ کال د مي په میاشتې کې د کومي کودتا یا انقلاب نه پرته، فقط له مسکو نه په کابل کې د روسي قواوو عمومي قومندان ته د یوه سری هدایت په نتیجه کې، کارمل له ارګ نه د تورو شیشو په موټر کې وایست او تر ډېرو ورځو، هیڅوك، حتی د مرکزي کمیټې غړي نه وو خبر چې ببرك چیرته دی!! او د ده په ځای ئې نجیب د واکمنۍ په تخت کښېنولو او ارګ ته له داخلېدو نه وروسته ئې د مرکزي کمیټې غړي پدې خبرکړل چې لدې وروسته، نجیب جمهور رئیس او د حزب منشي دی، وجه ئې دا وه چې مسکو ګمان کولو ببرك کارمل پدې خاطر ناکام او د مقاومت له مقابلې نه عاجز دی چې د ګوند او فوځ پښتانه غړي لده سره مرسته نکوي او د افغانستان ټولنیز جوړښت د دې اجازه نه ورکوي چې د ده په شان کوم کس د هېواد جمهور رئیس وي، په کار ده نجیب راوړاندې کړو او پدې ترتیب د افغاني ټولنې اکثریت قانع کړو، خو اوس ټول هغه ګوندي غړي او د فوځ افسران، یا شړل شوي او یا بندیان شوي چې د دوی په خاطرکارمل په نجیب بدل شوی وو.

- د دولت، ګوند او فوځ ټول حساس پستونه، په مرکز او ولایاتو کې د ببرك د پلویانو په لاس کې وو، دوی غوښتل چې په مناسب وخت کې نجیب له صحنې لرې او د ګوند اصلي مشر راوړاندې کړي. دا د دوی ډېره مخکنۍ پرېکړه وه.

نبي عظیمي د خپل کتاب په ۱۵۸ مخ کې هغې ته داسي اشاره کوي: "ده (عبدالوکیل) وویل: زه غواړم چې د اردو د مسلحانه قیام په اړه ستاسو او د ۱۴ فرقې د ملګرو لخوا، ملګري ببرك کارمل ته اطلاع ورکړم. څه فکرکوې؟ آیا کولی شې هلته د خپلې فرقې استقلال اعلان کړې او زموږ له غوښتنې سره سم د کابل په لور وخوځېږې؟ څو شېبې مې له ځان سره فکر وکړ دا ځکه چې د لومړی ځل لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي په حزب کي د انشعاب او له خلقيانو سره د عدم روغي جوړي سندره اوربده، د هغي شبېي احساسات هيڅكله نشم هيرولی، خو چاره نه وه، يو تريخ حقيقت وو چي بايد قبول کړي مو وی... زموږ ترمنځ رمز او شفر وټاکل شو او پرېکړه مو وکړه چي د تلفون او يا قاصد په لاس بايد دا شفر ماته ورسېږي ترڅو خپل کار پيل کړم."

د دوی پلان دا وو چي له اقدام نه د مخه بايد د ځينو ډلو او قومندانانو سره داسي خبري وکړي چي ګواکي د دوی اقدام به د دغو ډلو په نفع وي او راتلونکی حکومت به د دوی په مشوره جوړوي، ترڅو د اقدام په وخت کي د دغو ډلو له خوا ، نه يوازي مخالفت ونشي بلکي نتائجوته ئې هيلمند وي.

خو د هېواد سياسي او نظامي وضعيت او يو په بل پسې خاصي پېښېي د دې باعث شوې چي د نجيب تر استعفی پوري، د مؤثر اقدام موقع ترلاسه نکړي، جنرال نبي عظيمي د خپل کتاب "اردو و سياست" په **۵۲۵** مخ کي ليکي: "عبدالوکيل د خارجه چارو وزير د مخکنيو تماسونو نه وروسته په **۱۳۷۱/۱/۲۷** د داکتر نجيب "چی تر دې نېټې لا جمهور رئيس وو" په مشوره او اجازه پروان ته ولاړ او له مسعود سره ئې وليدل مسعود د ده درومند استقبال وکړ. پدې وخت کي د وکيل او د اجرائيه بيورو طرحه ورته او د رأيو په اتفاق داسي وه:

له مجاهدينو خاصتاً مسعود سره د ائتلافي حکومت تشکيلول. که نور له ائتلافي حکومت سره موافق نه وو د ګلبدين حکمتيار په خلاف ګډه جبهه جوړول او د کابل ښار له شا او خوا نه د هغه ايستل او د قدرت مساويانه وېش"

هغه په **۵۲۲** مخ کي ليکي: "عبدالوکيل له تلويزيون سره د خپلي مرکې له لاري وويل: ټول تنظيمونه حاضر دي چي د کابل له دولت سره ائتلاف وکړي او يو پراخ بنسټه ائتلافي دولت جوړ کړي، لدې کبله د ده په ګمان د ملل متحد د پلان د تطبيق ضرورت نشته. هغه وويل: يوازي حکمتيار لاتراوسه له دولت سره د ائتلاف مخالف دی" هغه وروسته په همدې مخ کي ليکي: "مزدك، كاوياني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکيل راتلونکې ته په اميدوارۍ سره کتل او مسعود ئې قهرمان ګڼلو، ما پوښتنه وکړه: څومره په مسعود اعتماد کولی شو؟ کاوياني او مزدك جواب راکړ: مسعود خپل رقيب حکمتيار ته د ماتې ورکولو لپاره هر راز سازش او روغې جوړې ته تيار دی!! او پدې هکله هيڅ تشويش ندی پکار!!"

په ۲۳۰ مخ کې ليکي: پدې وخت کې يوازې لوی درستيز آصف دلاور وو چې د جګړو سوق او اداره ئې په لاس کې وه، نور د رباني او مسعود په شمول په کاريز مير او خيرخانې کې اوسېدل، ويل کېږي چې رباني په شپو ورځو د دکو په يوه تاکوې کې اوسېدو. شورای نظار بې روحيې وه، يوازې د جنرال دوستم افرادو او سابقه نظامي قطعاتو اوچته روحيه درلوده او مقاومت ئې کولو. دلاور وايي: له حکمتيار سره د يوې پرېکندې جګړې لپاره عمليات پيل شول، حکمتيار مقاومت کولو او زموږ د قطعاتو مخکې تګ کم وو خو بلآخره د ده مقاومت مات شو او موږ بری ته نږدې شوو، د ده افرادو د لومړی خط مورچلی پرېښودی، حکمتيار خپله ماته احساس کړه او بيا ئې د اوربند وړانديز وکړ، دلاور وويل: مجبور شوم له رباني سره وګورم او هغه ته ووايم چې عمليات بايد ادامه وکړي ترڅو حکمتيار تسليم شي خو رباني وويل: لوی درستيز صاحب! زه اختيار نلرم، د بهرنيو دوستانو تر فشار لاندې يم! او پدې ترتيب يو ځل بيا حکمتيار روغ رمټ خلاص شو. دلاور وويل: که يوه ورځ نور هم عملياتو ادامه کړې وی زموږ ځواکونو چهارآسياب نيولو او د کابل په شا او خوا کې جګړه د تل لپاره پای ته رسېدله"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بینن سیوان هڅې

له یوې خوا د ملل متحد د سرمنشي د خاص استازي بینن سیوان په ذریعه، د غیرمستقیمو خبروآترو له لارې د مجاهدینو او کابل رژیم ترمنځ د توافق لپاره هڅه کېده، هغه په لومړي سرکي په ائتلافي حکومت ټینګار کولو، خو زموږ د عدم توافق په نتیجه کې، هغه نجیب پدې قانع کړو چې مجاهدین ائتلافي حکومت نه مني باید په غیرائتلافي مؤقت حکومت توافق وشي، زموږ طرحه دا وه:

- د مخامخ خبروآترو نه پرته دې نجیب د خپلې استعفی له اعلان سره توافق وکړي.

۲ – د غیر متنازع فیها شخصیتونو څخه دې یومؤقت حکومت جوړ شي.

۳ – له فوځ او پولیس نه پرته دې ټول مسلح قطعات منحل شي.

۴ – د مؤقت حکومت په دوران کې دې د یوه مستقل انتخاباتي کمیسیون په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذريعه په شپږو مياشتو کې انتخابات ترسره شي.

له دې طرحې څخه زموږ اهداف دا وو:

الف: د نجيب له استعفى سره سم کمونستي نظام او د وطن گوند متلاشي کېږي او کمونستانو ته د يوه منظم قوت په توگه پاتې کېدل گرانېږي.

ب: د کمونست رژيم اصلي جنگي ځواک، ملېشې او د خاد قطعات وو، فوځ عملاً ختم شوی وو، د دغو قطعاتو د انحلال په نتيجه کې د کمونستانو وروستی منظم جنگي قوت ختمېږي.

ج – عبوری حکومت ته د قدرت د انتقال په وجه هم د مجاهدينو تر منځ د جگړې احتمال پای ته رسېږي او هم د سازشونو مخنيوی کېږي.

د: په انتخاباتو سره به قوي مرکزي حکومت جوړېږي او په قومونو، مذهبي فرقو او سياسي ډلو د قدرت د وېش نزاع به پای ته رسېږي.

غربي ځواکونو او په دوی پورې تړلو حلقو په ظاهر کې لدې طرحې سره توافق ښودو، خو په پټه ئې له مسکو سره د يوه ائتلافي حکومت د جوړولو هڅه کوله، داسې ائتلافي حکومت چې د ببرک پلويان به ئې د دوی د خوښې ډلو سره جوړوي، مسکو او واشنگټن، ايران، پاکستان، سعودی اوهند به د دې حکومت ملاتړ کوي او کومه افغاني ډله چې لدې حکومت سره مخالفت وکړي بايد تر شديد فشار لاندې ونيولی شي، د هېواد د ننه او بهر، د داسې ائتلافي جبهې د جوړولو او د سياسي ډلو او گاونډيو هېوادونو د اقناع لپاره، جدي ليدنې کتنې رواني وې، ځينو ډلو په آگاهانه توگه او د بهرنيو هېوادونو د فشار په وجه او ځينو په بې خبرې کې لدې بهير سره مرسته او ملگرتيا وکړه.

رباني ناڅاپه سعودی ته د سفر په نامه بهرته ولاړ او په همدې سفر کې ئې له روسانو سره وليدل او د مسعود معاهدې ئې توثيق کړې، پاکستان ته له راستنېدو وروسته، په يوې گډې جلسې کې يوه پاکستاني مسئول ترې پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه چي " استاده مور خبر کړه چي چیرته تللی وې؟" هغه وارخطا شو ، شونډې ئې ورپېدی او فقط دومره ئې وویل چي په مور شك مه کوئ !"

له روسانو سره د رباني او مسعود توافقات په لاندي خبرو وو:

- د وطن گوند ټول موجود غړي به په خپلو خپلو رسمي دندو کي پاتې کېږي.
- د افغان فوځ د افسرانو روزنه به د پخوا په څېر په روسیه کي ترسره کېږي او د فوځ وسله به روسي وي.
- د افغاني بانك نوټونو د چاپ کار به د مخکني معاهدې سره سم د تل لپاره په مسکو کي ترسره کېږي.
- د اتحاد جماهیر شوروي سرحدات به محترم گڼل کېږي.
- پدی سیمي کي به د مسکو له دوستانو سره د دوستي او له مخالفینو سره د مخالفت سیاست اعمالېږي "یعنی له هند سره دوستي او له پاکستان سره مخالفت"

داسي معلومېږي چي خوارکی بینن سیوان پدې نه وو پوه چي اصلي خبره څه ده او څنگه دی د مجاهدینو د اغفال لپاره استعمالېږي. بینن سیوان ته د امریکا او روسیې لخوا دا وظیفه ورکړې شوې وه چي که مجاهدینو له ائتلافي حکومت سره موافقه ونکړه نو د مؤقت حکومت تر څنگ باید په پټه داسي نظامي شوری جوړه شي چي رئیس به ئې د نجیب د ځواکونو قومندان جنرال نبي عظیمي وي. د جمعیت په شمول ځینو ډلو دا طرحه منلی وه، نجیب هم لدې طرحی سره موافقه کړې وه. جنرال نبي عظیمي په خپل کتاب (اردو و سیاست) کي دا خبره په ډاگه کړې.

د مؤقت حکومت په سر اکثرو افغاني ډلو موافقه وکړه او د کابینې د غړو لست ئې جوړ او بینن سیوان ته ئې وسپارو. دوو ډلو چي یا له اصل توطئې نه بې خبره وو او یا وظیفه ورکړې شوې وه، لدې طرحی سره مخالفت اعلان کړ، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوى مخالفت ته خاص اهميت ورنکړې شو.

رباني چې له پټ جريان نه واقف وو په ظاهر کې ئې لدې طرحى او د مؤقت حکومت د کابينې د غړو له لست سره خپله موافقه اعلان کړه. د کابينې غړو ته بلنه ورکړې شوه چې له بېنن سيوان سره يو ځاى کابل ته د تلو لپاره ځانونه اسلام آباد ته راورسوي. که څه هم نجيب د خپلو ځينو ملګرو په شمول لدې سره موافقه کړې وه چې قدرت دغه مؤقت حکومت ته انتقال کړي، خو د وطن ګوند د مرکزي کميټې، په هغې وروستۍ غونډې کې چې د بېنن سيوان په موجوديت کې دائره شوه، پدې هکله جدي مشاجره راولاړه شوه. محمود بريالى، نبي عظيمي، وکيل، آصف دلاور، کاوياني، مزدك او د ببرك نورو پلويانو د بېنن سيوان له طرحى سره مخالفت وکړ، جنرال نبي عظيمي په ډېرې تندې لهجې، نجيب تهديدکړ او وئى ويل: غير ائتلافي حکومت ته د قدرت انتقال، د وطن له ګوند سره خيانت دى، زموږ موجوديت او ژوند به څوك تضمينوي؟ که موږ په قدرت کې شريك نه وو هيڅ څوك، د ملل متحد په شمول د وطن د ګوند د غړو ژوند نشي تضمينولي، د مزار تجربې وښوده چې ائتلاف هم ممکن دى او هم زموږ په ګټه.

د غونډې وضعه هومره متشنجه شوه چې بېنن سيوان له نجيب نه وغوښتل چې لده سره يوځاى مجلس ترك کړي، نجيب له غونډې نه ووت، په وضعيت پوه شوى وو، په کابل کې پاتې کېدل ئې ځانته خطرناك ګڼل، غوښتل ئې له بېنن سيوان سره د ملل متحد په طيارې کې له هېواد نه ووځي، خو د کابل له هوايي ډګر نه راستون کړې شو، چانس ورسره يارى وکړه او پدې وتوانېدو چې د ملل متحد دفتر ته پناه يوسي. د ببرك پلويانو عملاً د قدرت واګې په لاس کې ونيولې، يعقوبى د خاد وزير، د نجيب له محدود شمېر نورو پلويانو سره په قتل ورسېدو، د کابل د ادارې لپاره داسې څلور کسيز هيئت اعلان شو چېجنرال نبي عظمي، جنرال آصف دلاور، د خاد د وزارت معين يارمحمد او د کورنيو چارو د وزارت معين عظيم زرمتي ئې غړې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې په اسلام آباد کې د تنظيمونو د مشرانو او نمايندګانو غونډه وه، زه لا دمخه د کابل په لوري خوځېدلی وم، زما په ځای هلال صاحب، پدې غونډې کې برخه اخيستې وه، د غونډې په منځ کې رباني ته د خط په ذريعه اطلاع ورکړې شوه چې په کابل کې داسي بدلون راغلي، هغه له غونډې نه ووت، څو شېبې وروسته بېرته غونډې ته راستون شو او وئې ويل: نور نو جلسې ته ضرورت نشته، په کابل کې قدرت مجاهدينو ته په لاس ورغلی او نجيب بندي شوی، په همدې وينا ئې غونډه پرېښوده او د غونډې له ځای نه په منډه ووت، څو يو ساعت وروسته پداسي حال کې بېرته راستون شو چې په څېرې کې ئې د خفګان او شديد تشويش نښې له ورايه څرګندي وي، وجه ئې داوه چې ده ته ويل شوي وو چې د ده ائتلافي ملګري به قدرت تر لاسه کوي او مخامخ او له کوم ځنډ نه پرته به ئ‌ده ته سپاری خو د کابل د ادارې لپاره د څلورکسيز هيئت اعلان مشوش کړي وو.

د نجيب استعفی

د نجيب د اقتدار په وروستيو شپو ورځو کې د هېواد حالات داسي وو:

کابل د مجاهدينو تر محاصرې لاندې وو، د روسانو مالي مرستې متوقف او نظامي مرستې ئې محدودې شوې وې، د خوراکي او سوند موادو بيه خپلې لوړې پوړې ته اوچته شوې وه، رژيم حتی د نظامي پرسونل د معاش له ورکړې نه عاجز وو، د نظامي وسائطو لپاره ئ‌کافي تيل نلرل، اردو عملاً متلاشي شوی وو او ځای ئې د مليشو هغو ځواکونو ته تخليه شوی وو چې اجير جګړه ماران وو او د غارت او تالان لپاره جنګېدل او د جګړو له لاري اکمالېدل، کارئ‌ی دا وو چې په مفتوحه سيمو کې تالان ګډ کړي او له همدې لاري تغذيه او اکمال شي. د دولت د جنګي پرسونل روحيه ډېره مړاوې او د وطن ګوند د ملکي او نظامي غړو په ليکوکې شديد اختلافات راولاړ شوي وو، د حاکم حزب يوې ډلې غوښتل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدرت يوه داسي مؤقت حکومت ته انتقال شي چي د ملل متحد له لاري له مجاهدينو سره د تفاهم په نتيجه کي جوړېږي، بلي ډلې له ځينو جهادي تنظيمونو سره د ائتلافي حکومت په جوړولو ټينګار کولو.

نجيب هم په لومړي سرکي په ائتلافي حکومت اصرارکولو خو کله چي د ائتلافي حکومت په اړه ټولې هڅې ناکامي شوې نو ناچار شو چي مؤقت حکومت ته د قدرت د انتقال له طرحی سره موافقه وکړي. هغه په ۲۸/ ۱۲ / ۱۳۷۰ د چهارشنبې په ورځ دا موافقه اعلان کړه، خو د ببرک پلويانو لکه عبدالوکيل، جنرال نبي عظيمي، محمود بريالی، جنرال آصف دلاور او نورو لدې مفکوری سره مخالفت وکړ او د يوه داسي ائتلافي حکومت په جوړولو ئې ټينګار وکړ چي له جمعيت اسلامي او نورو منځ لارو ډلو سره به ئې جوړوي. په نظامي او ملکي اداراتو کي د چارو واګي عملاً د همدې دوهمي ډلې په واک کي وې، ملېشې هم لدوی سره ملګري وې.

نجيب چي د خپلو مخالفينو په ټکولو او له صحنې نه په لېري کولو کي ناکام شو، د جنرال دوستم د ترور منصوبه ئې هم شنډه شوه، نو مجبور شو چي د سه شنبې په ورځ ۲۵ / ۱ / ۱۳۷۱ خپله استعفی اعلان کړي.

د نجيب په استعفی سره د دولت ټول واک د ببرک د پلويانو په لاس کي پرېووت. دوی د احتمالي پېښو سره د مقابلې په خاطر او د دې لپاره چي د دولت تر تسلط لاندې منطقو مخصوصاً په کابل باندې د دوی سلطه قايم پاتې شي او د نظام د کامل متلاشي کېدو مخنيوی وکړي، د هغو ډلو سرتېري ئې کابل ته راانتقال کړل چي په يوې ائتلافي جبهې کي لدوی سره ملګري شوي وو. کابل ته د دغو سرتېرو د انتقال کار په ۱۳۷۰/۱۲/۲۵ عملاً پيل شوی وو او اکثره ئې د کابل د جنوبي کمربند په هغو پوستو کي ځای په ځای شوي وو چي د حزب اسلامي د ځواکونو د مخنيوی لپاره احداث شوې وې. په ولاياتوکي ټولو ملکي او نظامي مسئولينو ته ويل شوي وو چي د ائتلافي جبهې ملاتړ وکړي، که په

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازې سر د ښارونو له ساتني نه عاجز شول نو له خپلو ائتلافي انډیوالانو نه دي مرسته وغواړي. د حزب اسلامي له جبهاتو نه پرته د هري ډلي افراد له ځان سره ملګري کولی شي. پدې ائتلافي جبهې کې د ببرك له پلویانو سره د دوستم، سید منصور نادري د اسماعلیانو مشر، د وحدت حزب او شورای نظار ملګري وو، په ائتلاف کې د جنګي قوت له لحاظ د شورای نظار ونډه ترټولو کمه وه.

د کمونستانو پلان دا وو چې نظامي ځواك او د ښارونو امنیت او اداره د دوی د ځواکونو په لاس کې پاتې شي او ائتلافي انډیوالان یوازې په ځینو سیاسي او اداري دندو کې مصروف کړي. د ائتلاف د دې خطرناکې توطئې اصلي لوبغاړو د ایران اسلامي جمهوریت ته دا ډاډینه ورکړې وه چې دوی د پاکستان د جدي مخالفت او له ایران سره د کلکې دوستي او ملګرتیا اراده لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حزب اسلامي طرحه

حزب اسلامي غوښتل چې په یوه داسې مؤقت حکومت توافق وشي چې ټولو جهادي ډلو ته د منلو وړ وي او دې حکومت ته په سوله ایز شکل قدرت انتقال او بیا په شپږو میاشتو کې انتخابات ترسره شي او دا هڅه ئې کوله چې ټولې ډلې پدې قانع کړي چې اقتدار ته د رسېدو لپاره د کودتاګانو، سازشونو او له کمونستانو سره د ائتلاف لار غوره نکړي او د کمونستانو ترخې تجربې ونه آزمويي او په مؤقت حکومت کې دې د خاصې برخې لاس ته راوړو هڅه ونکړي بلکې دا دې ومني چې مؤقت حکومت دې لداسې شخصیتونو نه جوړ شي چې ټولو ډلو ته د منلو وړ وي او دا خبره دې د یوه اصل په حیث قبول کړي چې د تنظیمونو برخه او د شخصیتونو وزن او حیثیت دې د انتخاباتو له لارې او د ولس لخوا وټاکل شي، مشران دې تر انتخاباتو انتظار وکړي او د انتخاباتو له لارې دې په حکومت کې داخل شي. موږ پدې باور وو چې یوازې پدې ترتیب د خپل منځي جګړو، کودتاګانو، سازشونو او د بهرنیو په مرسته قدرت ته د رسېدو د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناروا هڅو مخنیوی کولی شو. خو هغه کورني او بهرني ځواکونه چي د مجاهدینو په لاس د یوه اسلامي حکومت له جوړېدو نه وېرېدل، پدې هلوځلو بوخت وو چي لومړی دي له کمونستانو سره یوه ائتلافي اداره جوړه شي، داسي چي واګي به د کمونستانو په لاس کي وي که دا کار میسر نشو نو په یوه داسي حکومت دي توافق وشي چي له غرب پلوه بې طرفانو او منځ لارو نه جوړ شوی وي، حزب اسلامي د دې توطئې د شنډولو لپاره دا طرحه وړاندي کړه:

- نجیب دي استعفی وکړي.
- جهادي ډلي دي په یوه داسي مؤقت حکومت توافق وکړي چي له غیر متنازع فیها شخصیتونو نه جوړ شوی وي او ټولو ته د منلو وړ وي، دا شخصیتونه کولی شي احزابو ته منسوب وي خو مشروط پدې چي د نورو په خلاف تعصب ونلري، د دوی د سوابقو، اسلام ته د تعهد او له کمونستانو سره د عدم ملګرتیا په اړه هیڅ ډله پدوی اعتراض ونلري.
- ملېشې چي د کمونست رژیم اصلي جنګي ځواک دی باید منحل شي او د دوی وسلې دي اردو ته انتقال شي.
- د کابل ښار امنیت دي د پولیسو ځواک ته وسپارلی شي.
- قدرت دي په سوله ایز ډول دې حکومت ته انتقال شي.
- په شپږو میاشتو کي دي عمومي انتخابات تر سره شي.

له مولوی خالص او استاد سیاف نه پرته ټولو ډلو لدې طرحی سره توافق وکړ، د کابینې د غړو لست جوړ شو، کاپی ئې بینن سیوان د ملل متحد د سرمنشي خاص استاځي ته وسپارلی شوه، نجیب له خپلي استعفی او مؤقت حکومت ته د قدرت له انتقال سره توافق وکړ، د کابینې غړي په اسلام آباد کي راغونډ شول، ترڅو له بینن سیوان سره یو ځای کابل ته ولاړ شي، خو دا پروسه د ببرك پلویانو د کي جی بی په اشاره مختل کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباني په لومړی سر کي دا طرحه ومنله او د کابينې د غړو لست ئې په ۱۳۷۱/۱/۲۷نېټې امضاء کړ، خو څو ورځې وروسته او پس له هغه چي د ببرك پلويانو ډاډه کړ چي دوی د نجيب په خلاف د اقدام اراده لري، له خپلي ژمني په شا شو او پدې ئې اصرار پيل کړ چي په مؤقت حکومت کي بايد مشران برخه واخلي، مقصد ئې دا وو چي په کابل کي د ائتلافي جبهې له خوا کودتا کېږي، دوي ته په حکومت کي په زړه پوري برخه ورکول کېږي، پکار ده دا برخه د جهادي تنظيمونو د ګډي پرېکړي په نامه ترلاسه کړي نه د ائتلافي جبهې لخوا د کودتا تر نامه لاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېښې

د شمال پېښې او د ببرک د پلویانو لوبه

په شمال کې د نجیب او د ده د ګوندي مخالفینو ترمنځ اختلاف، ورځ په ورځ زیاتېدو، نجیب غوښتل جمعه اڅک د دوستم په مقابل کې تقویه کړي، د ببرک پلویانو دا هڅه کوله چې جمعه اڅک او د نجیب نور پلویان له مزار نه لېرې کړي او د ټول شمال واګې د دوی په لاس کې پرېوځي، د مزار ستراتیژیک اهمیت هومره وو چې په ټول هېواد د تسلط لپاره باید مزار د دوی په واک کې وي، د دوستم تهدیدونو، له مجاهدینو سره د ده ارتباطاتو اوپه کابل کې د ببرک د پلویانو ټینګار، نجیب دې ته اړ کړ چې جمعه اڅک او د ده ټیم، له مزار نه کابل ته راوغواړي او مزار جنرال دوستم ته پرېږدي. جنرال دوستم پدې قانع شو او له مجاهدینو سره د ده ارتباطات ساړه شول.

د مخالفت په وخت کې هغه تر ټولو د مخه د حزب وحدت له مشر عبدالعلی مزاری سره تماس ونیولو، بیا ئې مونږ ته هیئتونه راولېږل او وروسته ئې له مسعود سره خبرې وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه پیغامونو ته زموږ لیکلی او شفاهی ځواب دا وو چې نجیب د جګړې په دوام اصرار کوي، د دې پروا نلري چې د ده د اقتدار لپاره به تر کله وینې توئېږي، ترڅو نجیب له اقدار نه لېرې نشي او ځای ئې یوه مؤقت حکومت ته تخلیه نشي جګړه به دوام کوي. هغه ځواکونه چې نه غواړي د افغان ولس د وینو په مزید تویولو کې د نجیب ملګرتیا ته دوام ورکړي باید له دولت نه رابېل شي، له جګړې نه لاس واخلي، د خپل ملت په خواکې ودرېږي او له مجاهدینو سره ملګري شي، که څوك دا کار وکړي یا ئې ونکړي دا رژیم به حتماً نسکورېږي، د رژیم د بقا ټول امکانات ختم شوي.

له مزار نه د جمعه اڅك او د ده د ملګرو له لېرې کولو نه وروسته، نجیب خپلې غلطۍ ته متوجه شو، پس له لنډې مودې ئې هغوی بېرته مزار ته له پوره صلاحیت او امکاناتو سره ولېږل. جنرال دوستم ته د مجاهدینو په ګډون د یوه مسلحانه قیام نه پرته بله لار نه وه پاتې، په مزار د حملې لپاره تیاری ونیولی شو، په حملې کې د دوستم، منصورنادري او د حزب وحدت د ځواکونو په څنګ کې د جمعیت محدود شمېرکسانو برخه واخستله، مزار د دوی په لاس کې پرېوتو، جمعه اڅك له خپلو ځینو ملګرو سره اسیر شو، له یوې خوا د وحدت حزب او له بلې خوا جمعیت، بی بی سي ته وویل چې مزار دوی نیولی او جنرال دوستم لدوی سره یوځای شوي، خو په حقیقت کې دواړه له دوستم سره ملګري شوي وو او مزار عملاً د دوستم او د ببرك د پلویانو په لاس کې وو.

له کابل نه جنرال نبي عظیمي د یوه هیئت په سرکې مزار ته ورسېدو د سخی د جنډې د پورته کولو مراسم د نوموړې هیئت په وړاندې تر سره شول او راپور ئې کابل راډیو خپورکړ او پدې ترتیب د مزار د فتحې حقیقت، هرچا ته ښه معلوم شو، مخصوصاً د مزار د نیولو مدعی غولول شوو فاتحینو ته !!

د جبل السراج معاهده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مزار تجربه، د جنرال نبي عظيمي او د "ملګرو" له نظره کامیابه تجربه وه! د ائتلاف تجربه، داسې ائتلاف چې هر څه ئې دوی ته سپارلي، واکمني، وسائل، په قوم کې اعتبار او په ائتلاف کې جهادي انډیوالانو ته د یوه لوی ښار د نیولو داسې تش په نامه افتخار په لاس ورغلی چې پنځمه ورځ هر څوك د هغه په حقیقت پوه شوي.

دا کامیابه تجربه باید په کابل کې هم تکرار شي، جنرال نبي عظيمي حق لري چې د مرکزي کمیټې په غونډې کې د نجیب د هغه نظر مخالفت وکړي چې ویل ئې "قدرت دې مؤقت حکومت ته انتقال شي" او په ډاډ او اطمئنان سره وواېې چې د مزار د تجربې مطابق ائتلافي حکومت د حل لاره ده !!!

د جبل السراج د معاهدې ترشا، اساسي هڅوونکی عامل همدا وو، د دې معاهدې لپاره په جبل السراج کې مسعود، دوستم، د حزب وحدت هیئت او د ببرك د پلویانو هیئت راغونډ شول او په لاندې ټکو ئې توافق وکړ:

- د نجیب واکمنې پای ته رسول.
- د یوې داسې شل کسیزې شورې تشکیل چې مسعود به ئې رئیس او سیدمنصور نادري به ئې معاون او په ائتلاف کې شامل ډلې به د تساوي په بنیاد په هغې کې غړیتوب لري.
- د راتلونکي حکومت صدراعظم به عبدالعلی مزاري، د دفاع وزیر به جنرال دوستم او د خارجه چارو وزیر به عبدالوکیل وي، د فوځ ټول قطعات به په خپل حال پاتې وي.
- لومړی به په شمال کې ګډې ادارې جوړېږي، وروسته به د کابل لپاره وروستی اقدام کېږي.
- په کابل کې به د شورای نظار او حزب وحدت یو شمېر مسلح کسان د دوستم د قطعاتو تر څنګ او د هغوی په جامه کې ځای په ځای کېږي. د غونډې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای کې، یو ځل بیا یوه بل ته د دوستي لاسونه او په خپلو ژمنو د ودرېدو اطمئنان ورکړي شو.

د دې مرحلې د جریاناتو په حقایقو د پوهېدو لپاره ښايي له هغو خبرونه خبرېدل به ډېر حقایق تاسو ته روښانه کړي چې ۱۳۷۵ کال د سنبلې په میاشت کې زما او مسعود تر منځ، زما په موټرکي تر سروبې پورې د سفر په جریان کې شوي:

ما ورته وویل: په یوه وخت، په دوو جبهو کې جګړه، نه موږ ته مفید ده او نه ممکن، باید له یوه طرف سره حتماً روغه جوړه وکړو.

مسعود: دوستم ډېر خود غرضه او بې اعتباره انسان دی.

ما ورته وویل: له موږ سره ئې تر اوسه په خپلو ژمنو عمل کړی.

مسعود: زه به د یوه جریان په هکله معلومات درکړم ترڅو درته څرګنده شي چې دوستم څومره بې اعتباره انسان دی: موږ توافق کړی وو چې په شمال کې به زموږ افراد د ولایاتو په مراکزو کې ځای په ځای‌کېږي او ګډې ادارې به جوړوو، ما د بدخشان قومندانانو ته وویل چې د جنرال دوستم له قومندان سره، چې نوم ئې رانه هیر شوی، تماس ونیسي.

ما وویل: جنرال همایون فوزي؟

مسعود: هو جنرال فوزي، خوکله چې زموږ قومندانانو له هغه سره خبره وکړه، ځواب ئې ورکړ چې ماته تر اوسه پدې هکله خاص هدایت ندی راکړی شوی، له دوستم سره مې د مخابرې له لارې خبره وکړه، هغه راته اطمئنان راکړ چې زه جنرال فوزی ته همدا اوس هدایت ورکوم، خو ما ته د مخابرې د کشف شبکې اطلاع راکړه چې دوستم، فوزی ته هدایت ورکړ چې د مسعود قومندانان په خبروآترو مصروف وساته، خپل استحکامات ونیسه، هیچاته اجازه مه ورکوه چې فیض آباد ته داخل شي. همدا راز له جمعه اڅك سره د ده د اختلاف د تشدید په وخت کې ده له موږ سره د ګډ کار تعهد وکړ، خوکله چې نجیب، جمعه اڅك له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزار نه تبدیل کړ، رابطه ئې له موږ سره قطع شوه، بیا د مزار له نیولو نه وروسته هغه یوځل بیا له کابل سره روغه جوړه وکړه او د جنرال نبي عظیمي په مشری له کابل نه هیئت ورغی او د سخی جنډه د همدې هیئت په لاس او چته شوه!!

د همدې سفر د خبروآترو په یوه بل پړاو کې هغه غوښتل د کابل د سقوط په پېښه کې خپل رول توضیح او توجیه کړي، وئی ویل: د نجیب له سقوط نه مخکې موږ ته د فوځ د افسرانو مراجعه دومره زیاته شوه چې ما به له جنرالانو نه پرته له بل چا سره نه کتل !! ماترې پوښتنه وکړه: لکه څوك؟

هغه په خپل ذهن فشار راوور، له څه ځنډ نه وروسته ئې د جنرال عیسی خان (د لسمې فرقې قومندان) په شمول د دریو جنرالانو نومونه واخستل.

ما ورته وویل: باور وکړه چې د دغو جنرالانو، ډېر د مخه له موږ سره ارتباطات ټینگ او د نجیب تر سقوط پورې ئې له موږ سره تماس درلود، خو موږ پوهېدو چې دوی د ببرك پلویان دي او غواړي د هغه لپاره څه وکړي.. ببرك د همدې لپاره له مسکو نه په ناڅاپي ډول وطن ته راستون شوی وو.

مسعود، نابېره په یوې داسې خبرې اعتراف وکړ چې زه گمان نکوم بل چاته به ئې افشا کړې وي، وئې ویل: په آخر کې زه هم دې خبرې ته متوجه شوی وم، د همدې لپاره په هغې غونډې کې چې جنرال دوستم له گڼ شمېر جنرالانو او ځینو جهادي قومندانانو سره، پداسې حال کې، په پروان کې زما قرارگاه ته راغلي وو چې زه ئې نه ووم خبرکړي، ما ټولو ته وویل: پدې غونډې کې باید ټول دا خبره په څرگندو الفاظو وکړو چې ببرك یو ملي خائن دی، ټولو سرونه کوز واچول، هیچا څه ونه ویل، په پای کې ستاسو یوه قومندان، انجنیرمهدی وویل: آمرصاحب اوس د دې خبرو وخت ندي، ډېر مهم مهم ملیتي مسائل په مخ کې لرو، د ملیتونو د حقوقو د ټاکلو وخت دی، دا مسئله باید د هرڅه نه زیات په پام کې ولرو !!

په کابل د حملې گواښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جهاد او اسلام په خلاف، د دغې خطر ناکې توطئې له اسرارو څخه له خبرېدو وروسته، د پاکستان غونډې راته عبث او غولوونکې بربنبېدې، د سپينې شګې له لارې مې د لوګر په لوري حرکت وکړ، دوه کاره مو وکړل:

- ټولو جبهاتو ته مو لارښوونه وکړه چې د ولاياتو د پاتې مراکزو د نيولو لپاره بايد له صالح مجاهدينو سره له تفاهم نه وروسته ګډ اقدام وکړي او مجاهدين د ائتلاف په خطر ناکو عزائمو او عواقبو پوه کړي.
- کمونستانو ته مو دا خبره اعلان کړه چې يا به د ثور له اوومې نه د مخه له قدرت نه بلاقيد او شرط لاس اخلي او د کابل امنيت به د کابل د شا او خوا مهمو قومندانانو هغې شورى ته سپارى چې لست ئې اعلان شوي، يا دې پر کابل د لويې حملې انتظار وکړي.

مخکې له هغه چې ولايتونه، ائتلافي جبهې ته په لاس ورشي د مجاهدينو د عملياتو په نتيجه کې د هېواد په جنوب او شرق کې، ګڼ شمېر مراکز د مجاهدينو په لاس فتحه شول، خو متأسفانه په شمال او غرب کې، د مجاهدينو د غفلت په وجه ځينې ولايات د ائتلاف په لمن کې پرېوتل، هرات، غزني، کندهار او ميدان ښار هم پدې جمله کې وو. ننګرهار، لغمان، لوګر، پکتيا، هلمند، فراه، نيمروز، غور، بادغيس، کاپيسا، بغلان، کندز، زابل او ارزګان د مجاهدينو په لاس فتحه شول پکتيکا، خوست، کنر او تخار لا د مخه فتحه شوي وو.

ښايي د هغه مخابروى هدايت له متن نه خبرېدل به په حقايقو د لا ښه پوهېدو په لاره کې له تاسو سره مرسته وکړي چې د ببرك له خوا د ننګرهار د والي افضل لودين په نامه جلال آباد ته مخابره شوى وو: ببرك هغه ته ليکلي وو: "حتماً مقاومت وکړي او مه پرېږدى چې جلال آباد د مجاهدينو په لاس کې پرېوځي، تر دريو ورځو پورې به ۲۰۰۰ جوزجاني سرتېري ستاسو مرستې ته درورسېږي". د مخابرى دا متن د جلال آباد له فتحې نه وروسته د مجاهدينو لاس ته ورغې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ځواکونه د کابل په لوري و خوځېدل اول او دوهم امنیتي کمربندونه ئې له کوم جدي مقاومت سره له مخامخ کېدونه پرته مات کړل او ترقلعه چې پوري ورسېدل، زه پدې وخت کي د لوګرولایت په سرخاب کي وم. سرخاب ته پاکستاني هیئت راورسېد، له مانه ئې غوښتل چي یو ځل د څو ساعتو لپاره تر پېښور پوري ولاړ شم او د مشرانو په وروستۍ غونډې کي برخه واخلم. غونډې د پېښور په ګورنر هاوس کي دائرېدی، د سعودی د استخباراتو مشر ترکي الفیصل او د پاکستان صدراعظم نوازشریف هم پدې غونډو کي برخه اخسته.

د پاکستان صدرعظم او ترکي الفیصل څو ځله د مخابری له لاري له ما نه وغوښتل چي پېښور ته ورشم، ما ته ئې ویل چي په حکومت کي ستا او ستا د حزب د موقعیت په ارتباط به ټول مشکلات حل شي. خو ما ورته وویل: زه په حکومت کي د حزب د موقعیت په اړه نه کومه خاصه غوښتنه لرم او نه اعتراض، زه د مسئلی اصولی او معقول حل غواړم، په کابل کي د کمونستانو له خوا خطرناکه توطئه روانه ده، د دې توطئې د شنډولو لپاره زما موجودیت د کابل په شا او خوا کي ضروري دی. د حکومت په هکله د بحث لپاره زموږ با صلاحیته استاځي هلته شته او په غونډو کي برخه اخلي.

پدی وخت کي د سعودی له خوا د مشایخو او علماوو یوه لویه ډله د دې لپاره پېښور ته رااستول شوې وه چي د دوی په ذریعه د داسي یوه حکومت په سر د ټولو تنظیمونو توافق ترلاسه کړي چي:

- تر دوو میاشتو پوري به د هغه ریاست صبغة الله مجددی کوي.
- وروسته به د څلورو میاشتو لپاره رباني د دولت رئیس وي.
- مسعود به د دفاع وزیر وي.
- صدارت به حزب اسلامي ته سپارل کېږي.

آی اس آی پدې ټینګار کولو چي که مسعود د دفاع وزیر نشي او رباني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجددی ته د جمهوري ریاست مقام ورنکړي شي بحران نه حل کېږي او په کابل مسلط ځواکونه بل چاته قدرت نه سپاري. وروسته وروسته دا خبره کاملاً په ډاګه شوه چې په اصل کې مسکو او واشنګټن د دې فیصله کړې وه چې په قدرت کې د کمونستانو ګډون یوازې لدې لارې تضمین کېدی شي چې جمهوري ریاست او دفاع وزارت هغه چا ته وسپارلی شي چې له کمونستانو سره ئې ائتلاف کړي او په خپلو پستونو کې د دوی له پاتې کېدو سره موافق وي، دا خبره د یادولو وړ ده چې ځینو خاصو حلقو اود آی اس آی مسئول جنرال جاویدناصر حکومت ته دا مشوره په مکرر ډول ورکړې وه چې: د پاکستان ملي مصالح دا غوښتنه کوي چې په کابل کې د یوه ځواکمن پښتون مشر په ځای باید یو غیر پښتون مشر د حکومت واګې په لاس کې ولري چې پدې ترتیب به د افغانستان له لوري پاکستان ته د پښتنو تر نامه لاندې د کومې ستونزې د راولاړېدو احتمال پای ته ورسېږي.

د کابل له لوري هم یوځل سلیمان لایق د مخابرې له لارې تماس ونیوو او بیا ئې د جنرال رفیع د دفاع سابقه وزیر په مشرۍ هیئتونه سر خاب ته راغلل. د سلیمان لایق یوه خبره په خاصه توګه د یادولو وړ ده چې لما نه ئې پوښتنه وکړه: تاسو په ائتلاف څه اعتراض لرې، پداسې حال کې چې نور ورسره موافق دي او ستونزه یوازې له همدې لارې حل کېدی شي.

جنرال رفیع پدې تأکېد کولو چې په کابل د حملې له ګواښ نه منصرف شو او د خبرو له لارې په یوې ګډې اداري توافق وکړو. ما ورته وویل: که غواړئ په کابل حمله ونشي نو تاسو بلاقید او شرط له قدرت نه لاس واخلئ. ده وویل: قدرت چاته انتقال شي؟ تر اوسه خو مجاهدینو په کومې ادارې توافق ندی کړی. ما ورته وویل: تاسو درې خبرې اعلان کړئ:

- موږ له قدرت نه لاس اخلو او مجاهدینو ته د قدرت له لېږدولو سره موافق یو.
- که مجاهدین په خپلو منځونو کې په کوم حکومت توافق وکړي قدرت به هماغه حکومت ته انتقالوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- او که داسي ونشول موږ به د کابل د ادارې واګې هغې شورى ته سپارو چي د کابل د شا او خوا له مؤثرو قومندانانو نه جوړه شوې وي.

پدی صورت کي موږ اطمئنان درکوو چي په کابل به حمله نه کېږي.

دی کابل ته ستون شو، خو د کابل واکداران د دې په ځای چي له دغو خبرو سره توافق وکړي له یوې خوا ئي کابل ته له شمال نه د ائتلافي جبهې قوتونه راانتقال کړل او له بلي خوا عبدالوکیل د نجیب د وخت خارجه وزیر، اعلان وکړ چي که حزب اسلامي په کابل حمله وکړي نو غاښ ماتونکی ځواب به ورکړي شي.

جنرال رفیع هم راغی او ماته ئې دوه خبري، یوه رسمي او یوه شخصي وکړه: رسمي خبره ئې دا وه چي د دولت عالی شورى ستاسو له طرحی سره موافق نده، پدې ټینګار کوي چي باید ګډه اداره جوړه شي، په کابل له حملې نه ډډه وشي او زموږ او ستاسو ترمنځ دي مذاکرات ادامه وکړي.

غیر رسمي خبره ئې دا وه چي ځیني ستاسو له طرحي سره موافق دي خو ځیني مخصوصاً د ببرك پلویان له ائتلافي او ګډ حکومت نه پرته په بل څه نه راضی کېږي، ما په غونډې کي ستا هغه اعتراض هم وړاندي کړ چي: تاسو د شمال د ائتلاف ځواکونه د څه لپاره کابل ته راانتقال کړي؟ آیا د دې خبري معنا دا نده چي تاسو په زور په قدرت کي د پاتې کېدو اراده لري؟ د غونډې ځیني غړي لدې نه خبر نه وو، ځینو نورو وویل چي دا کار د کومي پرېکړي په اساس ندی شوی او شمېر ئې هم دومره ندی چي د تشویش وړ وي.

بالآخره د ثور په پنځمي نېټې له مختلفو خواوو ګڼ شمېر مجاهدین کابل ته راکوز شول، ارګ، صدرات، داخله وزارت، خارجه وزارت او ګڼ شمېر نور مهم مراکز د حزب د مجاهدینو لاس ته ورغلل، د دغو مراکزو په نیولو کي د یادوني وړ مقاومت او جګړه نده شوې، که په هماغه ورځ د خواجه رواش هوایي ډګر نیول شوی وی او پدې ترتیب د کابل او مزار ترمنځ هوایي رابطه قطعه شوې وی نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوم ائتلاف توطئه به کاملاً شنډه او د کابل بحران به د تل لپاره ختم شوی وو.

د فتحې زيری

ما په همدې ورځ ۵/ ۲/ ۷۱ د مازديګر له خوا د مخابری له لاري په پېښور کي، د افغان نيوز ايجنسي په دفتر کي له راغونډ شوو خبرنګارانو سره مرکه وکړه، پدې مطبوعاتي کنفرانس کي زما د وينا بشپړمتن دا وو:

ټول افغان ولس او ګرد اسلامي امت ته د اسلامي انقلاب د برياليتوب مبارکي وايم. دا بری د ټولو جهادي ځواکونو او د افغان ولس د فرد، فرد د نه هېرېدونکو قربانيو محصول دی، د دې عظيم جهاد د برياليتوب په افتخار کي ټول افغان ولس شريك دی، هغه ولس چي د اسلام لپاره ئې د ټولو ستونزو او کړاوونو په وړاندي په ميړانه صبر وکړ او يونيم مليون شهيدان ئې ورکړل. زموږ ټول ولس په تېره بيا د کابل با ايمانه خلکو، پدې جهاد کي ستره ونډه درلوده، د جهاد په دوران کي د کابل د ښاريانو قرباني که تر نورو ولاياتو زياته نه وه، کمه په هيڅ صورت کي نه وه.

جګړه پای ته رسېدلې او د جګړې ضرورت منتفي ګڼو، ټولو ته بلنه ورکوو چي راځي يوه بل ته د وروری لاسونه ورکړو او د تلپاتې سولي د ټينګښت لپاره په ګډه هڅه وکړو.

د کابل اوسېدونکو ته اطمئنان ورکوو چي مجاهدين د دوی په خدمت کي دي، هيچا ته به لدوی نه زيان ونه رسېږي او عمومي عفوه به د ټولو په هکله مراعات شي.

زموږ په هېواد کي به راتلونکي حکومتونه د خلکو په خوښه، د انتخاباتو او د ولس رأيي ته د رجوع له لاري ټاکل کېږي، تردې وروسته د کودتايي او تحميلی حکومتونو د واکمني ټول امکانات پای ته رسېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجالتاً به د ټولو جهادي تنظیمونو په اتفاق جوړ شوي مؤقت حکومت ته واګي سپارل کېږي او د شپږو میاشتو په منځ منځ کي به انتخابات تر سره کېږي. هغه توافقات چي پدې اړه د حزب اسلامي د استاځو او نورو تنظیمونو د مشرانو ترمنځ شوي زموږ له نظره تائید دي او موږ د هغوی په نسبت التزام کوو. فقط د هغه کمیسیون ضرورت منتفی ګڼو چي د کابل له سابقه واکدارانو نه مجاهدینو ته د قدرت د انتقال لپاره جوړ شوي، ځکه قدرت عملاً د هغوی له لاسه وتلی او د مجاهدینو په لاس کي دی.

موږ هیڅکله د یوه حزب مطلقه واکمني، هغه هم له قوې نه د استفادی له لاري نه غواړو او نه ئې د خپلو اسلامي اصولو مطابق ګڼو.

موږ ټولو ته بلنه ورکوو چي راځی صادقانه تعهد وکړو چي لدې وروسته به زموږ په هېواد کي له یوه لاس نه بل ته د قدرت د انتقال په کار کي، د یوه څاڅکي وینې توئېدو او د پخوانیو ترخو او خونړیو تجربو تکرار ته اجازه نه ورکوو.

باید دا ومنو چي اسلام د حکومت د جوړولو حق ولس ته ورکړي، یوازي هغه څوك په اسلامي نظام کي د حکومت کولو حق لري چي د ملت اکثریت ورباندي اعتماد وکړي.

له مؤمنو مجاهدینو، د کابل له ښاریانو او د اردو او څارندوی له هغو منسوبینو نه چي د رژیم په نسکورولو کي ئې فعاله ونډه وه ستاینه کوو او لدوی نه غواړو چي یوبل ته لاس ورکړي، په ښارکي کامل امنیت تأمین کړي او پری نږدی چي ماجراغوښتونکي مفسد عناصر د بد نظمي او د ولس د آزار او اذیت سبب شي.

له ګاونډیو او دوستو هېوادونو، پاکستان، ایران او سعودی عربستان او ټولو هغو هېوادونو نه چي د جهاد په دوران کي ئې زموږ د ولس د اسلامي مقاومت په یوه بله بنه ملاتړ کړي مننه کوو..."

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال جاوید ناصر د آی اس آی مشر ته د کابل د رژیم د نسکورېدو او ښار ته د مجاهدینو د ننوتو خبر پداسي وخت کې ورسېدو چې د تنظیمونو مشرانو د نواز شریف او ترکي الفیصل په شمول د پېښور په ګورنر هاوس کې غونډه درلوده، ماته د یوه افغان مشر (چې نوم اخستل ئې ضرور نه ګڼم) یوه عربی ملګري، د دې غونډې په هکله قصه کوله چې: زه هم د دې مشر د افرادو په ډله کې د غونډې ځای ته داخل شوم، نوموړی افغاني مشر، د خپل یوه ملګري او جنرال جاوید ناصر سره، له غونډې نه راووتل او یوه اطاق ته داخل شول، ماته هم موقع په لاس راغله چې دې اطاق ته ننوځم، دغه افغاني مشر، پاکستاني جنرال ته مخ واړاوو او له الحاح نه ډک غږ سره ئې هغه ته وویل: د حکمتیار د اقدام عواقب ډېر وخیم دي، په هر قیمت چې کېدی شي باید مخه ئې ونیولی شي.

جنرال ورته وویل: تا ته ډاډ درکوم چې په هر صورت کې به دا اقدام شنډوو، حتی که د قوې د استعمال په بیه وي !! افغاني مشر ورته وویل: جنرال صاحب پلیز (لطفاً داکار وکړې) هغه عرب وویل چې لدې ورځې وروسته ما خپله رابطه د تل لپاره له نوموړی مشر سره قطع کړه.

متأسفانه مجاهدین پدې ونتوانېدل چې د خواجه رواش هوایي ډګر فلج او د کابل مزار تر منځ رابطه قطع کړي، له همدې هوایي ډګر نه په استفادی سره، د جبل السراج ائتلاف وتوانېدو چې د هوا له لاري له مزار نه کافي شمېر مسلح ملېشې د ثور په شپږمه شپه کابل ته راورسوی او په کابل کې جګړه پیل کړي، جګړه د کمونست رژیم لوی درستیز جنرال آصف دلاور، د کابل د ګارنیزیون قومندان جنرال نبي عظیمي، د **۵۵۰** فرقې قومندان جنرال بابه جان او د جنرال دوستم معاون جنرال مجید روزی تر قومندې لاندې، د حزب اسلامي په خلاف پیل شوې وه. پدې جګړې کې اصلي ونډه د کمونست رژیم نه د پاتې قطعاتو وه، د نظار شوری ونډه ډېره ضعیفه وه، ډېر محدود شمېر کسان ئې کابل ته، هغه هم اکثراً د هوا له لاري راانتقال شوي وو، چې ځیني ئې د کابل په جنوب کې او ځیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې له برگو دریشیو سره پدې خاطر د سفارتونو شا او خوا ته ځای په ځای شوي وو چې خبرنگاران او د بهرنیو هېوادونو استاځې ئې وگوري او د جگړې په هکله داسې راپورونه ورکړي چې دا د کمونستانو او مجاهدینو تر منځ نه، بلکه په خپله د مجاهدینو ترمنځ ده.

مسعود په جبل السراج کې وو، د ده او کابل ترمنځ ټوله لاره د حزب اسلامي د مجاهدینو په لاس کې وه، له یوه پلوه کابل ته له داخلېدو وېرېدو، له بله پلوه مطمئن نه وو چې کمونست جنرالان دې مقاومت وکړي شي، که څه هم داکتر عبدالرحمن د جنرالانو د اخلاص په هکله او د مقاومت د امکان په اړه ډاډ ورکاوو خو ده جرأت نشو کولی. دوه اونۍ وروسته چې کله کمونست جنرالان د کابل په اوضاع نسبتاً مسلط شول او د حزب اسلامي ځواکونه له ښار څخه ووتل او صبغةالله مجددی هم کابل ته راورسېدو، نو هله مسعود د جنرال مؤمن په ټانکونوکې د هغه د حمایې تر سیوری لاندې په ۱۳۷۱/۲/۱۹کابل ته د ننوتلو جرأت وکړ، ده ترټولو زیات په جنرال مؤمن باور او اعتماد درلود.

پدی جگړې کې، د حزب وحدت ونډه تر شورای نظار، ډېره زیاته او مؤثره وه. هم له شمال نه د جنرال دوستم له قطعاتو سره د دوی د راغلو کسانو شمېر تر شورای نظار نه زیات وو او هم د کابل په اوسېدونکو کې د هزاره وو او پنجشیریانو د شمېر تناسب داسې وو چې د حزب وحدت تله ئې په شورای نظار درنه کوله.

موږ ته د کابل په کوڅو کې، کور په کور جگړه هم گرانه وه او هم د ښار د تالا کېدو او ورانېدو باعث معلومېده، پدې خاطر مو مجاهدینو ته هدایت ورکړ چې له ښار نه ووځې او په څلورو خواوو کې ئې مستقر شي.

په ظاهر کې او په سطحی لیدنې سره خو ښایې دا ننوتل او ژر وتل زموږ د ځواکونو ماتې تلقی شي، خو په حقیقت کې په همدې اقدام سره د کمونستانو ټول پلان شنډ کړې شو. د دوی پلان دا وو چې د جهادي تنظیمونو مشران او مؤثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیتونه پداسي حال کي کابل ته ننوځي چي د کابل او ټولو سترو ښارونو او لویو لارو کنټرول کاملاً د کمونست رژیم نه د پاتې مسلح قطعاتو او خاد په لاس کي وي چي بیا به له دغو بې وزله لاس پښو تړلو مېلمنو سره هرڅه کول آسانه وي، په کابل کي له راغونډېدو سره سم به له منځه وړل کېږي او قدرت به د تل لپاره د ائتلافي جبهې په واك کي پاتې کېږي. په همدې اړه امید دی د څو پېښو وضاحت به لوستونکو سره مرسته وکړي چي په حقایقو ښه پوه شي:

۱ - د نجیب له استعفی نه د مخه او د جبل السراج د ائتلاف له جوړېدو وروسته، ماته په غیرمترقبه ډول، د یوه هېواد له خوا (چی نوم اخستل ئې اوس ضروري نه ګڼم) په پرله پسې توګه بلنه راکول کېده چي د دوی ملك ته سفر وکړم، پوښتنه مو وکړه چي د دعوت هدف څه دی؟ د نوموړی هېواد سفارت په اسلام آباد کي زموږ استاځو ته وویل چي"زموږ حکومت حاضر دی حکمتیار د افغان ولس د لارښود په حیث استقبال کړي، دی به زموږ د جمهور رئیس خاص مېلمه وي او په هوایي ډګر کي به ئې د جمهور رئیس معاون هرکلی کوي" پداس حال کي چي لدې نه د مخه د نوموړی هېواد په ورځپاڼو کي د حزب اسلامي په خلاف شدید تبلیغات کېدل، د لومړی ځل لپاره، داسي بلني، لداسي عجیبو وعدو سره او د نوموړی هېواد په دریځ کي داسي حیرانونکې او ناڅاپي تبدیلي، موږ ته سئوالونه او تشویشونه راپیدا کړل، طبیعي وه چي باور ونکړو او سفر ترسره نشي، ډېر وروسته مو معلومات تر لاسه کړل چي په اصل کي د نوموړی هېواد استخباراتي اداري زموږ د وژلو لپاره خاص پلان جوړکړي وو ترڅو پدې ترتیب د ائتلافي جبهې د بری او په قدرت کي د تل لپاره د پاتې کېدو یوازنی خنډ او مانع له منځه یوسي.

۲ – سیاف چي د رباني په حکومت کي شریك وو او په کلکه ئې د هغه ملاتړ کولو، کابل ته له ننوتو دوه کاله وروسته، هیئتونو ته ویل چي" په خدای قسم ما په تېرو دوو کلونو کي یوازي دوه شپې په کابل کي تېرى کړي، د دې لپاره چي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار امنیت د کمونستانو په لاس کې دی او په ځان وېرېږم" ده د ځان د امنیت په هکله دا تشویش پداسې حالت کې درلود چې په همدې تېرو دوو کلونو کې ده د ائتلاف او کمونستانو په خلاف د یوې خبرې کول هم مناسب نه ګڼل او پوره پوره احتیاط ئې کولو. موږ په همدې مودې کې یو ځل د مرکې لپاره خبرنګاران ورولېږل، هغه ورته وویل چې پدې شرط مرکه کوم چې د ملیشو او کمونستانو په هکله به له مانه تپوس نکوي!

۳ – د جګړې په یوه پړاو کې چې د سولې او روغې جوړې لپاره هڅې پیل شوې وې، مولوی محمدي، مولوی خالص او استاد سیاف بتخاك ته راغلل او د میا محمد آغا په مرکز کې مو غونډه درلوده، د خبروآترو په جریان کې مولوی محمدی موږ ته وویل: له مجددی سره مې مناقشه وه، هغه ته مې وویل: حزب اسلامي خو له کمونستانو څخه قدرت تر لاسه کړ، تاسو ولې او د کوم شرعی مجوز له مخې له کمونستانو سره ملګرې شوئ او د حزب اسلامي په خلاف مو جګړه پیل کړه؟ مجددی راته وویل: حزب اسلامي پرکابل راکټونه ویشتل!! په ځواب کې مې ورته وویل: خدای خبر که حزب اسلامي نه وای په کابل کې به کمونستانو له موږ سره څه کړي وو؟! بیا ئې سیاف ته مخ کړ او ورته وئې ویل: ته او خدای دې که به له حکمتیار سره ملګرتیا نه کوي!! ما مولوی صاحب ته وویل: مولوی صاحب! دا خبره باید په ډاګه او ټول ولس ته وکړې، نه یوازې مشرانو ته او په پټو غونډو کې!! مولوی صاحب راته وویل: حکمتیارصاحب ! ته ښه پوهېږې چې زه دا خبره په ډاګه نشم کولی!!

حقیقت دادی چې که د حزب اسلامي مقاومت او د دې خطر ناکې توطئې په وړاندې په هوشیارتیا سره ودرېدل نه وای، نو په هماغه لومړیو ورځو کې به د کمونستانو پلان عملي کېدو او له مجاهدینو سره به هماغه څه کېدل چې تاجکستاني کمونستانو په دوشنبې کې وکړل، لومړی ئې له مسلمانانو او دیموکراتانو سره ائتلافي حکومت جوړکړ، بیا ئې دیوه عسکري اقدام له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ائتلافي حکومت ختم او دوشنبه ئې اشغال کړه او د اسلامي نهضت غړې ئې هجرت ته مجبور کړل.

د امریکا عکس العمل

غربي آژانسونو په کلکه د حزب په خلاف او د ائتلافي جبهې په گټه هومره وسیع او درواغجن تبلیغات کول چې د کابل راډیو د تبلیغاتو ضرورت ئې منتفی کړې وو او کابل راډیو ته هم هغوی تبلیغاتي مواد په لاس ورکول. پدغو تبلیغاتو کې په لاندې ټکو ترکیز کېدو:

- باید وښیي چې جگړه د مجاهدینو ترمنځ روانه ده او کمونستان پدې جگړې کې هیڅ ونډه نلري.
- مسعود او د ده ملگرې ئې پداسې حال کې د کابل فاتحین او مدافعین معرفي کول چې: دوی پدې جگړې کې فقط د کمونستانو د جگړې لپاره د یوه پوشش حیثیت درلود، مسعود په خپله له کابل نه ۸۰ کیلومتره لېرې په جبل السراج کې وو او کابل ته ئې هم د داخلېدو لار نه درلوده او هم په کابل کې په ځان وېرېدو، خو بی بی سي به ویل چې مسعود د کابل په دروازوکې کابل ته د ننوتلو لپاره تیاری نیسي!! دوی په کابل کې دفاع نه، بلکه جگړه او تېری پیل کړې وو، ټوله جگړه په هغو منطقو کې شوې چې د دوی د مخالفینو په لاس کې وې او دوی د هغوی د نیولو هڅه کړې، که جگړه په خیرخانه، کارته پروان او وزیر اکبر خان مینه کې روانه وی او دا سیمې ورانې شوې وی نو په رشتیا، دوی مدافعین او مور تېری کوونکې وو، خو که جگړه د کابل په جنوب او غرب کې په هغو منطقو کې شوې وې چې یا هزاره او یا پښتانه پکې مېشت وو لکه: خوشحال مینه، رحمن مینه، پکتیا کوټ، قلعه چه، چهل ستون،کارته ۳، کارته ۴ او کارته سخي او فقط همدا منطقې په هغو حملو کې ورانې شوې او خلك ئې هجرت ته مجبور شوي چې شورای نظار او

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيوالانو ئې په لومړي سرکې له حزب اسلامي سره او بيا له حزب وحدت سره درلودي، نو متعرض څوك او مدافع څوك دی؟

غربي آژانسونو، ورځپاڼو او راډيوگانو، د غربي هېوادونو مخصوصاً د امريکا د خارجه وزارت او سناتورانو او کانگرس مينانو، هغه ويناگاني او تبصری خورولی چې ويل ئي، امريکا به پرې نږدې او يا بايد پرې نږدې چې کابل، د حزب اسلامي په لاس کې پرېوځي.

ما ته د پاکستان د آی اس آی پخوانی مسئول جنرال حميد گل، چې کابل ته د رباني په بلنه راغلی وو، په چهار آسياب کې، د يوې ليدنې په دوران کې وويل: امريکا ته مې سفرکړی وو، د ستيټ ډيپارټمنټ (خارجه وزارت) او د پنتاگون (دفاع وزارت) له مسئولينو سره مې تفصيلي خبري درلودي، په ټولو ليدنوکتنو کې ماته امريکايي مسئولينو وويل چې موږ حکمتيار پری نښود چې کابل ته داخل شي او هيڅکله به ئې پری نږدو چې په کابل حکومت وکړي!!

همدا راز د پاکستان د صوبه سرحد پخوانی گورنر جنرال فضل حق راته وويل: هغه وخت چې بوش لا د ريگن مرستيال وو او پاکستان ته ئې دوره کړې وه، په گورنر هاوس کې ئې د يوې خاصي غونډې په ترڅ کې، ستا(حکمتيار) په باره کې وويل: Eliminate this fanatic يعنی دا متعصب او لجوج(حکمتيار) ختم کړي" بايد له ځان سره پام وکړي"

امريکا په څو دليلونو د حزب اسلامي حکومت نشو زغملای:

- په اسلامي اصولو د حزب تأکيد.
- د حزب نظم، قوت او په ولس کې قوي نفوذ او ژوري ريښې.
- په اسلامي نړۍ کې د حزب پراخ محبوبيت.
- د افغانستان په داخلي چارو کې د امريکا د لاس وهنو مخالفت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په عراق باندې د امریکا د حملې غندنه.
- د امریکا له جمهور رئیس ریګن سره له ملاقات نه زما ډډه.
- له هغه ائتلاف سره د حزب مخالفت چې د واشنګټن او مسکو په اشاره او موافقه جوړ شوی وو.
- د ظاهرخان د راوستلو امریکائي پلان شنډول.

باید دا ټکي توضیح کړم چې امریکا او پلویانو ئې تل دا هڅه کړې چې د ظاهرخان د بیا مسلط کولو لپاره لار اواره شي، دوی د ظاهرخان په راوستلو سره هغه خاصه طبقه په افغانستان مسلط کول غوښتل چې:

- د دین په نسبت التزام نلري، په غرب پورې تړلي دي، غربي اخلاق او غربي افکار لري.
- د جهاد په دوران کې په اروپا او امریکا کې پاتې شوي، قبله ئې واشنګټن ده او هماغه څه به په افغانستان او منطقې کې کوي چې امریکا ئې غواړي.

دوی پدې کار سره غواړي دنیا ته وښیي چې د افغانستان کشاله نه په کمونیزم حل شوه او نه په اسلام، بلکې په سلطنتي او شاهي نظام حل شوه، لږ تر لږه پدې سره دوی د جهاد د تجربې ناکامول غواړي. همدا راز دوي، پدې کار سره په ایران کې دې ته د ورته تحول راوستلو لپاره لار آواروی، که په افغانستان کې پس لدومره قربانیو، شهادتونو، هجرتونو، د اسلامي نظام په ځای، زوړ شاهي نظام راتلای شي ولې باید دا تجربه په ایران کې هم پلی نشي.

مګر نګورئ کله چې د امریکا د غوښتنې او اصرار په نتیجه کې، د بې نظیربوتو حکومت، سردار ولې ته بلنه ورکوي چې د پاکستان دوره وکړي، له افغاني خانانو او قبایلي ملکانو سره د لیدنې کتنې غونډې ورته جوړوي او مزار، کندهار او ننګرهار ته ئې دلېږلو ناکامه هڅه کوي، په همدې وخت کې، په غیر مترقبه توګه، د امریکا جمهور رئیس، بل کلنټن، د ایران د پخواني پاچا رضاشاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوي، رضا پهلوي سره ګوري، دا جريان ښيي چې امريکا د افغانستان او ايران لپاره ورته پروګرام لري، دا ځکه چې غرب پرسته عناصر، پدې دواړو هېوادونو کې، په کوم منظم سياسي حزب کې ندي راغونډ شوي، د دوی لپاره د شاهی کورنۍ د غړو نه پرته بل محور نشته. په افغانستان کې له هرې ډلې سره د امريکا مرستې پدې پورې مشروط وې چې د ظاهرشاه د راوستلو له امريکائې پلان سره توافق وکړي. شورای نظار، شعلهء جاويد، افغان ملت، ملي جنبش او د طالبانو د جنبش له يوې ډلې سره دوی هلته خواخوږي ښودلې چې د دې پلان په هکله ئې امريکا ئيانو ته اطمئنان ورکړي.

ځيني کسان داسې ګمان کوي چې زه يوازې پدې خاطر د ظاهرخان د پلان سره مخالفت کوم چې د ده په وخت کې په بند محکوم او محبس ته لېږدول شوی وم، خو حقيقت دا دی چې زموږ د هېواد لپاره څومره چېکارمل خطرناك وو همدومره ظاهر خطرناك دی، که کارمل د روسانو د غلامۍ نښه وه، ظاهر د امريکا د غلامۍ نښه ده، له بيدينه وطن خرڅوونکو نه پرته بل څوك لدې پلان سره موافقه نشي کولی.

د ګاونډيو دريځ

په پاکستان کې د افغانستان په هکله څو نظره وو:

- ځينو په کابل کې د مجاهدينو يو قوي حکومت، هم له سياسي پلوه او هم له اقتصادي پلوه ګټور ګڼلو، د مرکزي آسيا نووو بازارونو ته لار موندل او له هند سره په شخړه کې له خپلې شانه مطمئن کېدل ئې په کابل کې له يوه قوي مرکزي حکومت سره مرتبط ګڼل.
- ځينو حلقو دا رأيه درلوده چې بايد په کابل کې دولتي قدرت يوه ضعيف غيرپښتون مشر ته وسپارلی شي، يو پياوړی پښتون مشر دوي ته د پښتونستان مسئله راولاړولی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ځیني بیا داسې دي چې مستقل ملي نظر نلري، په ټولو کورنیو او بهرنیو قضایاوو کې د امریکا نظر مقدس، محترم او واجب التعمیل ګڼی او د امریکا له پرېکړې نه د مخالفت تصورهم نشي کولی، دغې حلقې هم پدې خاطر د ائتلاف ملاتړ کولو چې امریکا همدا خوښوی او هم پدې خاطر چې ګمان ئې کولو پدې سره د هغو کمونستانو خواخوږې جلبولی شي چې د شوروي اتحاد له زواله وروسته، د بلې پناګاه په لټه کې دي.

په ایران کې یوه حلقه داسې وه چې په کابل کې ئې یو قوي اسلامي حکومت د دې لپاره د ایران په ګټه ګڼلو چې پدې سره به د ایران متې پیاوړی شي، افغانستان به د امریکا په اډې نه بدلېږي او له ختیځ لوري به ایران ته هیڅکله ګواښ نه متوجه کېږي، دوی د افغانستان قضیې ته د مذهبي او ملي تعصب په ځای د اسلامي زاویې نه کتل.

خو په ایران کې یوه حلقه داسې وه چې په کابل کې ئې یو قوي مرکزي حکومت، هغه هم د سنیانو او پښتنو تر قیادت لاندې، د ایران د ملي ګټو لپاره مفید نه ګڼلو، دې ته ئې ترجیح ورکوله چې شیعه، تاجك او نورې پرګنې د پښتنو په خلاف متحد شي او پدې سره یا هغوی ته په واکمنۍ کې په زړه پورې برخه په لاس ورشي او یا لږ ترلږه د یوه ځواکمن حکومت د جوړېدو مخنیوی وشي، د غې ډلې په افغانستان کې د ملي اومذهبي تعصب په اساس، حتی د هغو ډلو ملاتړ کولو چې په غرب پورې کاملاً تړلې دي او تل ئې د امریکا د خوشحالولو لپاره ایران ته بد او رد ویلي!

همدا راز د خلیج په جګړې کې د حزب دریځ چې هم ئې پدې منطقې کې د امریکایي فوځونو ځای په ځای کېدل محکومول او هم ئې په عراق حمله غندله له یوې خوا ایران او له بله پلوه سعودی عربستان خوابدی کړي وو.

ډهلي ته داسې راپورونه ورکړې شوې وو چې ګواکې، اکثر کشمیری مجاهدین د حزب له خوا روزل شوي، په کابل کې د حزب اسلامي واکمنۍ او یا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت کې فعاله او مؤثره ونډه، ډهلي ته داسي بربښېده چي پدې سره به په منطقې کي انډول د ډهلي په ضرر تغییر مومي، پدې سربیره په ائتلاف کي د کمونستانو برخه او په ډهلي کي د کمونست حزب د زیات شمېر غړو اوسېدل، د ډهلي واکداران دې ته هڅول چي د کابل له ائتلافي ادارې سره پوره خواخوږي ولري.

ځیني ښایي داسي گمان وکړي چي دا د حزب اسلامي د ناکام بهرني سیاست نتیجه وه چي ندی توانېدلی د گاونډیو یا د منطقې له هېوادونو څخه د کوم یوه ملاتړ ترلاسه کړي، خو هغوی ښایي دې ته متوجه نه وي چي دا د ټولو هغو سیاسي احزابو گډ مسیر دی چي د خپلواکۍ لار ئې غوره کړې، د خپل هېواد په استقلال او د خپل ولس په آزادۍ او سرلوړۍ باور لري او نه غواړي چي د نورو دگټو لپاره د ده ولس قرباني شي. د دې ذهنیت له خاوندانو نه تپوس کوم چي: زموږ په وړاندي له پرتو دریو لارو څخه د کومي یوې غوره کول، گټور اود اسلامي اصولو مطابق وو:

- له امریکایي کمپ سره ملگرتیا ، چي د ظاهرشاه له مسلط کولو نه پرته په بل شي نه راضی کېدل.
- د هغه کمپ ملگرتیا چي د مسکو تر مشرتابه لاندي جوړ شوی او له کمونستانو سره د ائتلافي حکومت غوښتونکی وو.
- خپلواکه او مستقل پاتې کېدل اود خپلواکه پاتې کېدو کړاوونه گالل.

ښایي د سطحی رأیي خاوندان داسي وگڼي چي دوې لومړنۍ لاري، قدرت ته د رسېدو لنډې او آسانه لاري دي، خو د افغانستان د پېښو بهیر ثابته کړه چي دا یو غلط او خطا تصور دی، چا چي دا لار غوره کړي د نورو دگټو لپاره قرباني شوي او په پای کي له رسوایي او ندامت نه پرته بل څه په لاس ندي ورغلي.

زه له زړه نه پدې خبري باور لرم چي وروستۍ فتح به د هغه چا په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دریمه لار ئې غوره کړي. چي نتائج هرڅه وي موږ په همدې دریمې لارې د تلو کلك او پوخ عزم کړي. موږ سل څله د اسلام د حاکمیت او د اسلامي امت د سر لوړی لپاره قرباني کېدو ته چمتو یو ، هر څه منلی او زغملی شو ، خو له الله نه پرته بل بادار او آقا ته سر نشو ټیټولي، له هر چا سره د خپلي عقیدی په چوکات کي پتمنه ملګرتیا کولی شو ، خو د هیچا غلامي نه منو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کابل نه تر وتلو وروسته

که څه هم زموږ ځواکونه، پدې طمع له کابل نه ووتل چې پدې ترتيب به جګړه متوقف شي، خو دا سي ونشول، زموږ په مرکزونو د ائتلافي جبهې حملې په مسلسل ډول رواني وي، حملې د کمونست رژيم نه پاتې قطعاتو کولی خو له اسلامي دولت نه د دفاع تر نامه لاندي!! موږ مجاهدينو ته د صبر او زغم توصيه کوله، پدې مرحلې کي موږ ته د صبر او انتظار سياست له هره پلوه غوره او ګټور وو، جګړه د کمونستانو په ګټه وه، دا ځکه چې پدې ترتيب خلکو ته حقايق ښه څرګندېدل او په وضعيت د پوهېدو ښه فرصت په لاس ورتلو، مخصوصاً هغو مجاهدينو ته چې کابل ته داخلېدل او په خپلو سترګو ئې ليدل چې د کابل واک په بشپړه توګه د کمونستانو په لاس کي دی او په ائتلاف کي شامل شوي مجاهد ډوله، په حقيقت کي د څو ورځو لپاره د کمونستانو مېلمانه دي، امنيت ئې د هغوی په لاس کي دی، حتی د دوی مشران، د کمونستو جنرالانو له کارت نه پرته د کابل په ښار کي تګ راتګ نشي کولي. راډيو او تلويزيون د هغوی په واک کي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارګ په دروازو کې هغوی ولاړ دي، هوايي ډګر دوی اداره کوي، د ښار د منځ او ښار ته د ورتلو راتلو لويو لارو امنيتي پوستې ټولې د کمونستانو په لاس کې! خو له جګړې نه زموږ ځان ساتنه او اجتناب کافي نه وو، کمونستو جنرالانو ته وظيفه ورکړې شوې وه چې حتماً د جګړې اور بل کړي، له يوې خوا حزب وحدت او اتحاد په جګړه اخته کړي او له بلې خوا، له اسلامي دولت نه د دفاع ترنامه لاندې د دولت ځواکونه د اتحاد او وحدت په شمول د حزب په خلاف وجنګوي.

پدې مرحلې کې د ائتلافي جبهې شعارونه، چې کله به جنرال مجيد روزی او کله مسعود او د ده نورو انډيوالانو تکرارول دا وو: حزب اسلامي به تر سپيني شګې زغلوو، پښتنو دوه نيم سوه کاله حکومت کړی، نه پرېږدو چې بيا په افغانستان حکومت وکړي.

زموږ شعار دا وو: موږ له جمعيت سره هيڅ جګړه نلرو، که جمعيت له کمونستانو نه رابېل شي، له کمونست رژيم نه پاتې قطعات منحل کړي او د دولت له حساسو مناصبو نه کمونستان لېري کړي، موږ د مؤقتي مرحلې حکومت په کامله توګه دوی ته سپارو.

موږ مجاهدينو ته ويل: دکمونستانو هڅونکو بريدونو او حملو ته عکس العمل مه ښيي، صبر وکړي، د مخامخ جګړې په ځای بايد هغه کمونست جنرالان ستاسو د حملو هدف وي چې دا جګړه ئې پيل کړې او واګې ئې سل په سلو کې د دوی په لاس کې دي. د دغو جنرالانو په خلاف، ښه ډېر کارونه تر سره شول، ځيني ئې په قتل ورسېدل، ځيني د انفجاراتو په ترڅ کې ټپيان شول، په ځينو نورو يو په بل پسې ګڼ شمېر حملې وشوې او له وېرې د هېواد پرېښودو ته اړ شول، جنرال آصف دلاور د همدغې ډلې په جملې کې وو، چې د کور مخې ته، د دفتر اوکور ترمنځ او په دفتر کې ئې ورته انفجارات وشول.

د جنرال دوستم د جلبولو هڅې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبغة الله مجددی له یوې خوا او رباني له بلې خوا هڅه کوله چې د جنرال دوستم حمایت ترلاسه کړي، دواړه یو په بل پسې له دوستم سره د ملاقات لپاره مزار ته سفر کوي، مجددی ورته د ستر جنرالی رتبه منظوروی او په خپلې وینا کې د هغه ښه ډېره ستاینه کوي. مولوی منصور ئې له خالد بن ولید سره تشبیه کوي. رباني ورته وایي چې تر خپل ځویه زیات راباندې گران یې، څو ځله مزار او شبرغان ته د زیارت لپاره ورځي. د دې په ځای چې د تش په نامه جمهور رئیسانو په وړاندې د احترام په ځای کولو لپاره د دوی یو جنرال کابل ته راشي، دوی د هغه په حضور د مشرف کېدو لپاره یو په بل پسې مزار او شبرغان ته ورځي، لدینه هرچا ته جوته کېده چې په کابل کې د دغو مشرانو حیثیت څومره دی او د کمونست رژیم نه پاتې جنرالانو په وړاندې د دوی د حقارت، ضعف او احتیاج احساس څومره؟؟

د مجددی او رباني تر منځ د جنرال دوستم د حمایې ترلاسه کولو په سر رقابت ورځ په ورځ زیاتېدو، د مجددی د دوه میاشتني ریاست په وروستیو شپو ورځو کې دا رقابت خپل اوج ته ورسېدو. له وضعیت نه د رباني انتباه دا وه چې مجددی حتماً په قدرت کې پاتې کېدل غواړي او کمونستان به ئې حمایت کوي، سخت لالهانده او وارخطا وو، سعودی ته ئې سفر وکړ، ترڅو ریاض، له مجددی نه ده ته د قدرت په انتقال کې مرسته وکړي، خو د سفر له نتائجو نه زیات ډاډمن نه وو او گمان ئې کولو چې د مجددی مؤقت راوستل اصلاً د دې لپاره وو چې د کمونستانو په مرسته تل په قدرت کې پاتې شي.

مجددی له مسعود نه هم دا هیله درلوده چې پدې کار کې به د ده مرسته کوي. دا ځکه چې د جهاد په دوران کې د امریکایانو ځیني فوق العاده مرستې د ده له لاري مسعود ته رسېدلی وې، خو دا هیله نه یوازې تر سره نشوه بلکې مسعود تهدید کړ چې که قدرت پرې نږدې په زور به دی له ارگ نه وباسو.

رباني او مسعود مسکو او ډهلي ته هیئتونه ولېږل ترڅو لدې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمونستان پدې متقاعد کړي چې د قدرت له انتقال سره توافق وکړي، روسي هیئت د کابل او مزار ترمنځ دوره وکړه، جنرال دوستم ئې پدې قانع کړو چې پدې هکله خپله بې طرفی اعلان کړي.

دواړو زموږ لوري ته مخه کړه، غوښتل ئې موږ د یوه په مقابل کې د بل مرسته وکړو، رباني د استاد سیاف په شمول ریشخورو ته راغلل، دواړو پدې ټینګار کولو چې د پېښور د معاهدې مطابق باید قدرت رباني ته انتقال شي. ما ورته وویل: که تاسو دا خبري ومني چې ملېشې به له کابل نه ایستل کېږي، کمونستان به له حساسو ادارو نه ایستل کېږي او د څلورو میاشتو په پای کې به انتخابات تر سره کېږي، پدې صورت کې زه له مجددی نه رباني ته د قدرت له انتقال سره موافق یم او که دا کار نشي کولی نو ته او مجددی ماته برابر یاست، تاسو پوهېږئ او مجددی.

مجددی پداسې حال کې زموږ د مرستې ترلاسه کول غوښتل چې زموږ په خلاف ئې د کمونستانو د جګړې په کلکه ملاتړ کولو، په شوری او حکومت کې زموږ د غړو د شمولیت سخت مخالف وو او غوښتل ئې کمونستانو او امریکایانو ته وښیي چې د بنسټپالو د ټکولو لپاره تر ټولو غوره کار، په ریاست جمهوري کې د ده پاتې کېدل دي، د خپلې سورلی په طیارې د راکټ حمله ئې هم د حزب کار ګڼلو. خو اوس لدې مخالفتونو نه نادم وو او په طیارې د حملې خبره ئې بېرته واخستله او هغه ئې د مسعود کار وګڼلو، زموږ له استاځو سره ئې ډېرې خوږې خوږې خبرې کولې او ویل ئې چې زه په ملګرتیاکې ډېر کلك یم اوس به حکمتیار صاحب ته ثابته کړم چې څومره مې د ده مخالفت کولو تر دینه به زیات د ده ملاتړ او تائیدکوم، موږ ورته وویل: که ته په قدرت کې پاتې کېږې موږ ورباندې اعتراض نلرو او که رباني ته ئې سپاری موږ ئې مخالفت نه کوو. موږ ته اصلي خبره د ملیشو انحلال او د انتخاباتو ترسره کېدل دي. هغه ویل چې زه پدې هکله د حکمتیارصاحب سره مخامخ خبرې کوم. خو د دوستم بې طرفی او د مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخطارونو مجددی مجبور کړ چې له قدرت نه لاس واخلي خو اعلان ئې وکړ چې زه قدرت رباني ته نه، بلکه شورى ته سپارم، غوښتل ئې داسي وښيي چې رباني ته د قدرت سپارل داسي لويه گناه ده چې دی ترې ځان ساتل غواړي. بالآخره مجددی له ارگ نه ووت، خپل ځای ئې رباني ته خالی کړ او پېښور ته ولاړ، څو ورځې وروسته، ده ته سپارل شوی کور هم د شورای نظار غړو محاصره او فرش او ظرف ئې تالان کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رباني واکمني

رباني که څه هم د یوه بین المللي سازش او له کمونستانو سره د ائتلاف له لاري قدرت ترلاسه کړ، خو له مجددی څخه ئې د اقتدار د انتقال غوښتنه د پېښور د معاهدې له مخي کوله، پداسي حال کي چي د پېښور په معاهدې کي لیکل شوي اصلي ټکي دا وو:

- رباني به فقط د څلورو میاشتو لپاره د دولت رئیس وي او دا موده به د یوې ورځي لپاره هم نه اضافه کېږي.
- پدی موده کي به یوه متفق علیه شوری (داسي شوری چي ټول ورباندي اتفاق وکړي) جوړېږي.
- د صدارت مقام ته به حزب اسلامي له خپلي خوا صدراعظم معرفي کوي.
- د دولت له حساسو ادارو نه به کمونستان لېري کېږي.

راشئ وګورئ چي د دې معاهدې په هکله رباني څنګه التزام وکړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څلورو میاشتو په ځای ئې څلور کاله څلور میاشتې حکومت وکړ، داسې حکومت چې پدې **۵۲** میاشتوکې داسې یوه میاشت نده تېره شوې چې د هېواد په مرکز یا ولایاتو کې کومه لویه او سخته جګړه نه وي شوې، توپونه، ټانکونه اوجهازونه نه وي استعمال شوي او د لسهاوو کسانو وینې نه وی توی شوې، وړی نښتې، د ولسوالی یا دوو جبهو په سطحه، که ووایو چې هره ورځ بلاناغه شوې مبالغه مو نده کړې.

ده ګمان کولو چې په دغو حملو سره به د کابل په شا او خوا کې د حزب اسلامي مراکز ختم کړي، په اوضاع به مسلط شي، د شوری د جوړولو ضرورت به منتفی شي او بل ته د قدرت د سپارلو غوښتنه به پای ته ورسېږي، خو په جګړو سره ئې څه ترلاسه نکړل، څلور میاشتې پوره شوي، متفق علیه شوری جوړه نشوه، د معاهدې مطابق دا موده باید د یوې ورځې لپاره نه وی تمدید شوې، ټولو ډلو حتی هغو چې ده ورته هره میاشت د تنظیم په نامه په بوجیو بوجیو پیسې ورکولي، دا مطالبه وکړه چې قدرت دې د مشرانو شوری ته وسپارلی شي، خو هغه دې ته نه وو تیار، پدې ترتیب ئې د معاهدې دا بند هم نقض کړ، نور دې ته اړ شول چې د رباني د ټینګار په وجه د ده موده د **۴۵** ورځو لپاره پدې شرط تمدید کړي چې په همدې مودې کې به په لاندي ډول یوه شوری جوړېږي:

لومړی به د هري ولسوالی د مؤثرو قومندانانو او مخورو مشرانو د ګډې غونډې له خوا د ولسوالۍ شوری جوړېږي، بیا به همدا شوری، مرکزي شوری ته خپل دوه استازې معرفي کوي. تنظیمونه به هم محدود شمېر غړي دې شوری ته لېږي، لدې لارې به راتلونکی حکومت جوړېږي. دا د جګړو د ختمولو او په هېواد کې د یوه شورایي نظام د راوستلو ښه فرصت وو. که څه هم پنځه څلوېښت ورځې د دې کار لپاره کافي نه وې، خو که رباني او انډیوالانو ئې په اخلاص او صداقت سره، د پرېکړو مطابق، د داسې شوراګانو د جوړولو په کار کې مرسته کړې وې، مشکل حل کېدو، خو هغوی په یوه بله پلمه کار ځنډولو، ورو ورو ټولو تنظیمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د رباني عزایم معلوم شول او پدې پوه شول چې هغه لدې پرېکړې نه د غلطی استفادی اراده لري، په پای کي غواړي د خپلي خوښي څو کسان راغونډ کړي او خپل ریاست یو ځل بیا تمدید کړي، د همدې لپاره له (۹) تنظیمونو نه (۷) د یوه مطبوعاتي کنفرانس او یوې ګډي اعلامیې په ترځ کي خپله مقاطعه اعلان کړه، رباني او سیاف یوازي پاتې شول.

رباني ته د تنظیمونو مخالفت مهم نه وو، هغه د ځینو تنظیمونو د افرادو اخستلو په چم ښه بلد وو. له ولایاتو نه ئې د هلیکوپترو په ذریعه د خپلي خوښي کسان راغونډ کړل، د جنرال دوستم ۲۰ کسان ئې غونډې ته راوبلل، سیاف ویل چي زه له دوستم نه په څه کي کم یم، په شوری کي به له شمال نه زما هم ۲۰ کسان منل کېږي. د حرکت انقلاب مشر مولوی محمدنبي اشتراک ونکړ او د مقاطعی په پرېکړې ټینګ ودرېدو، خو معاونینو ئې شرکت وکړ. شیخ آصف محسني له شرکت نه ډډه وکړه خو د حرکت په نامه ځیني کسانو برخه واخیسته، مجددی او ګیلاني نوموړی غونډه تقلبی او جعلی وګڼله، حزب وحدت په کلکه محکوم کړه، مولوی خالص هم مخالفت وکړ. خو سیاف او رباني تر پایه حتی د غونډې د شروع کېدو نه وروسته، راغلو کسانو ته ویل چي مشران راروان دي، یو ساعت وروسته رارسېږي ! د مازدیګر په غونډې کي شرکت کوي ! نن ونشو سبا راځی !! د سیاف د جنوب او جنوب لوېدیځ له خوا معرفي شوو غړو په غونډې کي له شرکت نه ډډه وکړه، په ګډه ئې له سیاف نه وغوښتل چي په غونډې کي به د اتحاد اسلامي غړي برخه نه اخلي، سیاف دوی ټول په مسجد کي پرېښودل او ورته وئې ویل: د نیم ساعت لپاره ځم، بېرته راځم. غونډه دایره شوه، دوه ثلثه رابلل شوي کسان له غونډې ووتل، پداسي حال کي چي په دروازو کي ئې مسلح کسان ودرولی وو او له غونډې نه د وتلو مخنیوی ئې کولو، د پاتې کسانو اکثریت پدې ټینګار کولو چي دا غونډه دي معطل شي، له مشرانو سره دي خبره وشي، لږ ترلږه د مشرانو څو کسان خو باید پدې غونډې کي حاضر وي او کم تر کمه د ریاست لپاره خو د رباني تر څنګ باید کوم بل کاندید موجود وي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دوی ته وويل شو چي دا آخري ورځ ده، که غونډه وځنډېږي، د راکټي حملې احتمال شته، بايد حتماً او همدا نن په همدې وروستۍ غونډې کي رأيه واخستلی شي. بيا هم له يوې خوا بلي خوا د مخالفت غږونه اوچت شول، خو د برچې په زور کښېنولی شول، کاغذونه وويشلی شول او بېرته راغونډ شول او اعلان وشو چي استاد رباني د آراوو په اکثريت سره د دوو کلونو لپاره د دولت د رئيس په حيث وټاکل شو.

ماته د دې غونډې ځينو برخه والو وويل: په خدای قسم که په همدې غونډې کي چي د رابلل شوو کسانو دريمي برخي پکي برخه اخيستې وه، که د رباني تر څنگ هرڅوك ودرېدلی وی نو هغه به اکثريت تر لاسه کولو. ځکه د شورای نظار له خوا له غږو سره له اهانت او سپکاوی نه ډك وضعيت، د مشرانو د اشتراك په هکله درواغجني وعدي، د غونډې شرمناك حالت او د کمونستانو شرکت، ټول کسان حتی متعصب جمعيتيان په کلکه ناراضه کړي وو.

موږ د غونډې په دوران کي هيڅ عکس العمل ونه ښودو، غوښتل مو ټول ولس ته د دې خلکو ماهيت څرگند شي او پدې پوه شي چي څوك د چل، فريب، رشوت، درواغو او هري ناجائزی وسيلی نه په استفادی سره په قدرت کي پاتې کېدل غواړي؟ لدې غونډې نه وروسته، په کابل او ټول هېواد کي د دې شوری په هکله چي رباني او پلويانو ئې د شوری حل و عقد نوم ورکړي وو، ويل کېدل چي، شوری پول نقد او د رباني په هکله دا شعار د فرد فرد په ژبه وو: يا ارگ يا مرگ.

عام ولس تر ټولو زيات په استاد سياف غصه ول اود اتحاد د شوری او اجرائيه اکثر غړي له همدې غونډې نه وروسته هم له کابل نه ووتل او هم له اتحاد نه.

د استاد فريد صدارت

موږ د صدارت لپاره استاد فريد معرفي کړ، پدې هکله د حزب اجرائيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شورې، کابل ته د مجددی له راتلو نه د مخه خپله پرېکړه اعلان کړه. استاد فرید په قوم تاجك، د کاپیسا د ولایت اوسېدونکی او په هغه ولایت کې د حزب اسلامي د جهاد امیر وو، مسعود څو څو ځله مخصوصاً له روسانو سره له اوربند نه وروسته، د ده په هغو سیمو بریدونه کړي وو چې پنجشیر ته څېرمه پرتې وې. خو هرځل ئې ماتې خوړلې وه، ده هم په فکری لحاظ او هم په عملي او جهادي لحاظ د استاد فرید په نسبت د حقارت احساس کولو او د صدر اعظم په حیث د ده منلو ته تیار نه وو، کابل ته د ده له راتلو سره مخالف وو. مور استاد فرید پدې خاطر د صدراعظم په حیث وټاکو چې پدې سره د کمونستانو هغه خطرناکه توطئه شنډه کړو چې د پښتنو اوغیر پښتنو تر منځ، قومي او ژبنیو تعصباتو ته لمن وهل او په همدې اساس د جګړو اور بلول وو.

مقابل طرف دجګړو له نتائجو نه له مأیوس کېدو وروسته، کابل ته د استاد فرید له ننوتلو سره موافقه وکړه، خوله استادفرید نه د کابل د ولس او په لارې کې د پروان د خلکو شانداره او بې سابقی استقبال، ائتلافیون سخت وارخطا کړل، په کابل کې د حزب نفوذ په همدې ورځ دوي ته ښه معلوم شو، عقدی ئې تحریك شوې او حسادتونه ئې راوپارېدل، خو په هر صورت، استاد فرید د صدارت ماڼۍ کې مستقر شو.

د استاد رباني له خوا د ده څو ځله مېلمستیا او بیا په یوې خاصې غونډې کې ده ته یوه پټه وینا ښایي له تاسو سره د رباني په نظریاتو د ښه پوهېدلو مرسته وکړي:

استاد فرید وائي: یو ځل ئې ماته خاصه مېلمستیا وکړه، خوله ما سره د جریر په شمول داسې ورونه وو چې رباني نه غوښتل د هغوی په وړاندې خپله خبره ماته وکړي، مېلمستیا په عادي او عامو خبرو پای ته ورسېده، دوهم ځل ئې احوال راولېږو چې زما خاص مېلمه یې، ما له ځان سره جریر صاحب ملګری کړ، له ډوډۍ نه وروسته ئې راته وویل چې له تا سره څو خاصې خبرې لرم، ما جریر له ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره واخيست او د استاد خاص اطاق ته ورغلم، ماته ئې کومه خاصه خبره ونکړه او په عامو څو لنډو خبرو ئې اکتفاء وکړه. دريم ځل ئې بيا احوال راولېږو، د ډوډۍ نه وروسته، لده سره يوازي خاص اطاق ته ولاړم او هغه راته وويل: موږ ته يوه خاصه تاريخي موقع په لاس راغلي، زه جمهور رئيس، ته صدراعظم او مسعود د دفاع وزير دي. لدې تاريخي موقع نه بايد اعظمي استفاده وکړو، محرومو قومونو ته داسي فرصتونه ډېر کم په لاس ورځي، استاد فريد وايي: ما گمان نه کولو چي يو مسلمان، بيا د شرعياتو يو استاد دی، داسي غير اسلامي ذهنيت ولري، ما د احزابو د يووالی او د افغان ولس د ملي وحدت او د کمونستانو په خلاف د گډ موقف په ارتباط له جناب رباني نه د کومي خاصي او مهمي خبري اورېدلو انتظار درلود، هغه ته مي وويل: استاده دا د حل لاره نده، نه اسلام دا د حل لارگنې او نه د هېواد اجتماعي جوړښت داسي دی چي لدې نه موږ ته کومه خاصه گټه ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه ګډه حمله

ائتلافیونو د یوې لویې حملې لپاره تیاری نیولو، غوښتل ئې د کابل په ختیځ او جنوب کې د حزب مراکز اشغال کړي. د کابل څلور لویې لارې د حزب په واك کې وې، دا د محاصرې حالت باید ختم کړي، د حملې لپاره له شمال نه کافي شمېر د دوستم، جنرال مؤمن او حزب وحدت مسلح افراد کابل ته راانتقال شول، اصلي حمله باید په دوو استقامتونو، د بالاحصار نه د چهار آسیاب په لوري او له چهل ستون او دارالامان نه د ریشخور په لوري ترسره شي، له هوايي بمبارد نه باید په پراخه پیمانه استفاده وشي.

موږ یوه ورځ د مخه د دوی د تجمع مراکز تر اور لاندې ونیول، پدې سره که څه هم د دوی د وسیع حملې پروګرام مختل شو، خو د سختې بمبارۍ په وجه او له خوشه ئې بمونو نه په پراخه پیمانه د کار اخستلو په وجه، دوی وتوانېدل له بالاحصار نه د سیاه سنګ په لوري پرمخ ولاړ شي او زموږ ځیني سنګرونه ونیسي، په یوې مرحلې کې زموږ د مجاهدینو روحیه هومره مړاوې او د شپې ورځې مسلسل بمبارۍ هومره ستومانه کړي وو چې د مقاومت له دوام نه مأیوسه شوې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وضعیت د څېړني لپاره مو د شپې لخوا یوه غونډه راوبلله، حاجی صاحب کشمېرخان، انجنیر صاحب فیض محمد، خوږمن صاحب، ارغندیوال صاحب، ابوبکر صاحب او حاجی صاحب شیریندل په غونډې کي شرکت وکړ، د ټولو رأیه دا وه چي لږ په شا کېږو د سقاوی په دشتي کي دفاعی خط جوړوو. په هغې غونډې کي چي ما د دغو ورونو په څېروکي کومه پرېشاني او د سختي ستړیا او ستوماني کومي نښی لیدلی هیڅکله به مي له یاده ونه وځي. تقریباً درې اونۍ مسلسل د شپې ورځي جګړه وه، زیات شمېرمجاهدین مو شهیدان او ژوبل شوي وو، د شهداوو او ټپیانو د انتقال په وجه د مجاهدینو شمېرکم شوی وو. موږ په ولایاتو کي منظم عسکري قطعات نه درلودل چي فوراً ئې لومړی خط ته سوق کړو او ستړی ستومانه مجاهدین تعویض کړو، له ولایاتو نه د داوطلب مجاهدینو راغونډول فرصت غوښتو، موږ ناڅاپي لداسي لوئی جګړې سره مخامخ شوي وو. ما ورونو ته اطمئنان ورکړ، غونډه مي ختمه کړه او ورونو ته مي وویل چي ان شاء الله سبا به د حالاتو په رڼا کي مناسب تصمیم نیسو. په خدای باور وکړي چي د جګړې له پیل نه تر همدې شپې پوري زما تر ټولو ډاډمنه شپه چي هم مي په اطمئنان او آرام زړه، ډوډۍ خوړلې او هم مي پوره خوب کړي، همدا شپه وه، ما له ځان سره فیصله وکړه چي سبا په خپله لومړی خط ته ځم او تر بری یا شهادت پوري به جنګېږم.

سبا سهار بیا جګړه پیل شوه، خو په ډېرسریع ډول د جګړې تعادل او انډول داسي د مجاهدینو په ګټه بدلېدو چي هیچا د هغه تصور نشوکولي، تر لسو بجو پوري موږ ټول اشغال شوي سنګرونه بېرته ونیول، ز موږ ځواکونه د بالاحصار خولی ته ورسېدل، دښمن ښه ډېر تلفات لیدلی وو، په تیښته وو او سنګرونه ئې یو په بل پسې پرېښودل.

دا جګړه د ننګرهار د سولي د یوه هیئت په منځګړیتوب پای ته ورسېده، د سولي د هیئت پرېکړه چي دواړو خواوو ورباندي امضاء وکړه، د اوربند، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندیانو د تبادلې، له کابل نه د ملیشو د ایستلو او د لویو لارو د خلاصون غوښتنه کوله. موږ د معاهدې مطابق جګړه متوقف کړه، بندیان مو خوشې کړل، لویې لارې مو د تل په شان خلاصې پرېښودې، خو مقابل طرف څو کاره وکړل:

- د ملیشو د ایستلو په ځای ئې کابل ته د ملیشو تازه نفس قوتونه راانتقال کړل.
- د شینډنډ په هوايي ډګر، چې د حزب اسلامي د مجاهدینو په واک کې وو، بمباري پیل کړه، دا بمباري تر دوو میاشتو پورې جاري وه.

د ننګرهار د سولې هئیت چې په خپلې پرېکړې کې ئې په واضح الفاظو لیکلي وو: کوم طرف چې لدې معاهدې نه تخلف وکړي، د ننګرهار قوتونه به د بل طرف په خوا کې، د متخلف په خلاف جنګېږي، خو په عمل کې ئې یوازې د مقابل طرف د سرغړونو په هکله په یوې راډیویي اعلامیې اکتفاء وکړه او هغه ئې له معاهدې نه د متخلف په حیث وغندلو.

د دې حملې نتائج

پدې جګړې کې د ائتلافیونو د ماتې څو ستر ستر نتائج وو:

الف: د دوی غرور مات شو، پدې پوه شول چې ترسپیني شګې د مجاهدینو زغلول او د نادرشاه د واکمنۍ په دوران کې په پروان د حملې غېچ اخستل، یعنی څه؟ لدې ماتې نه وروسته زموږ په سنګرونو د دوی مخکنۍ د توپونو مسلسل ډزې متوقف شوې.

ب: د دې جګړې په وجه د دوی ترمنځ اختلافات تشدید شول، که څه هم جنرال دوستم او حزب وحدت لادمخه پدې ناراض وو چې د جبل السراج د معاهدې مطابق دوي ته خپل منل شوي امتیازات ونسپارلی شول، خو پدې ستري جګړې کې د مسعود ضعیف شته والي، هغوی مزید ناراضه کړل، دوی پدې کار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراض حق درلود چي د دفاع وزیر دي مسعود وي او په جګړي کي تلفات دي د جنرال دوستم قطعات ګالي. د جګړي په دوران کي یوځل دوستم، مسعود ته په مخابری کي وویل: نامرد کجاستی؟ ما کشته مي شویم و تو آرام نشسته ای !! نامرده چیرته یې؟ موږ وژل کېږو او ته آرام ناست یې !!

ج: د حزب وحدت او جنرال دوستم په افرادوکي دا ذهنیت راولاړ شو چي ولې باید د نورو د اقتدار لپاره دوی د حزب اسلامي په خلاف وجنګېږي او مرګ ژوبله وزغمي؟ لدې جګړي نه د دوی حاصل څه دی؟ دې ذهنیت د دواړوطرفونو مشرتابه باندي فشار راووړ چي په خپل دریځ کي تجدید نظر وکړي، په حقیقت کي د دې ائتلاف د ړنګېدو سلسله له همدې ماتې نه وروسته پیل شوه او د هم آهنګي شوری په جوړېدو سره د هغه جنازه واخستلی شوه او ټغر ئې ټول شو او پدې ترتیب زموږ هېواد له یوې خطرناکي توطئې نه وژغورلی شو.

د خنجان عملیات

له مزار نه د ځمکي له لاري د ائتلافیونو یو قطار د کابل په لوري پدې نیت راخوځېږي چي په کابل کي د دوی متزلزل موقعیت مستحکم او مړاوی روحیه پیاوړی کړي. پدې لوی قطار د خنجانو په تنګي کي د اتل قومندان، صوفی پاینده محمد مجاهدینو، بریالی عملیات ترسره کړل، قطار ته د سر لوی زیان ورسېدو، د ډېرګاډي ئې له سړك نه لاندي کولی شول، کافي تعداد مړی او ټپیان ئې ورکړل، برید ناڅاپي وو. دا مؤثره حمله د ائتلافیونو په روحیې یو بل سخت ګوزار وو، هم د دوی شعارونو ته ښه په ځای او په وخت ګوزار وو او هم د دوی جنګي عزایمو ته.

صوفی پاینده محمد، تاجك او د شمال اوسېدونکی وو، د ده د مجاهدینو دغه عملیاتو، ټولو ته جوته کړه چي په کابل کي روانه جګړه، د سمتونو او قومونو ترمنځ نه، بلکي د کمونستانو او مجاهدینو ترمنځ ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ له پروان څخه هم د همداسي یوه اقدام هیله درلوده، په پروان، کاپیسا او د کابل په شمال کې د حزب اسلامي تقریبا پنځه ویشت زره مسلح مجاهدین وو، چې په روسي قطارونو د دوی بریدونه بې ساری وو. په جهاد کې د دوی ستره برخه وه او روسانو تر هر چا زیات له همدغو مجاهدینو نه شکایت درلود چې له قلعه مرادبیګ نه تر پل متك پوري د سړك دواړو خواوو ته ئې کلك او نه ماتېدونکي سنګرونه او له نظامي لحاظه دقیق خندقونه درلودل او په روسي قطارونو ئې پر له پسې حملې کولی او د دغو سنګرونو او خندقونو د ختمولو لپاره د روسانو ټولي هلي ځلي ناکامه پاتې شوې وې. خو متأسفانه د خاصو عواملو په وجه دا هیله ترسره نه شوه، لویه وجه ئې دا وه چې ائتلاف وتوانېدو یو شمېر ضعیف النفسه افراد په پیسو واخلي، ځینو نورو بې اعتنایي وکړه او د کابل د لومړنیو پېښو په اړه ئې یا پدې دلیل څه ونکړل چې د اکمالاتو لاري ئې بندي وې او یا پدې دلیل چې غوښتل ئې د دوی منطقې ته جګړه راانتقال نشي. زه باور لرم چې که په شمالي کې د حزب اسلامي ځینو قومندانانو دا اشتباه نه وی کړې او له لومړۍ ورځې ئې پرېکنده او جدي دریځ غوره کړي وی نو نه یوازې دا چې دوی به له خپلې منطقې څخه نه ایستل کېدل او د ائتلافي ځواکونو په لاس به له سپکاوی سره نه مخامخ کېدل، بلکې د ټول ائتلاف د مقابلې لپاره یوازې د دوی ځواکونه کافي وو، هم به کابل له جګړو نه ژغورل شوی وو او هم به پروان لدې دردناك عاقبت سره نه مخامخ کېدو.

ائتلاف او د سولې هڅې

متأسفانه کمونستانو نه یوازې زموږ هېواد له مادی او اقتصادي لحاظه وران کړ، بلکې له اخلاقی پلوه ئې هم زموږ ټولنې ته سخته صدمه ورسوله، هغه افغانان چې خبره ئې خبره وه، دهوکه، درواغ، بې وفایي، په دوستي کې دښمني، ژمنې تر پښو لاندې کول، له معاهدې نه د مقابل طرف د اغفالولو په لار کې کار اخستل ئې نه یوازې ګناه ګڼله بلکې هغه ئې د خپل عزت النفس او مروت منافی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېرله. خو د کمونستانو تسلط پدوی کې دا اوچت د میړاني او مروت نښې وټکولې، د اسلامي اخلاقو په ځای ئې دوي ته کمونستي اخلاق ورپه برخه کړل، داسي چې دروغ او دهوکه کمال وګڼي، په دوستي کي دښمني، د مقابل طرف غولول، ژمني تر پښو لاندې کول او له معاهدو نه د مقابل طرف د اغفال لپاره کار اخستل د هوشیارتیا اوسیاست مداری نښه او لازمي غوښتنه وشمېري.

ائتلاف هم چې له کمونستانو او له کمونستانو نه متأثر ه شوو التقاطی عناصرو نه جوړ شوی وو، د ضعف او ماتې په وخت کي به ئې یوه بل ته عذرکولو، چې د روغي جوړي لپاره راوړاندي شي، خو نه یوازي دا چې له اضطراری حالت نه له وتلو نه وروسته به ئې د سولي د هیئتونو پرېکړې تر پښو لاندي او خپلي ژمني هیری کړي، بلکي د سولي د هلوځلو په جریان کي به یې، داسي شرارتونه کول چې مسلمان خو پرېږده د یوه عادي بامروته افغان له شأن نه ډېر ډېر لېري وي، د مثال په توګه:

د ننګرهار له قومندانانو نه ئې وغوښتل چې منځګړیتوب وکړي، له هغوی سره ئې د ملیشو ایستل هم ومنل او د هیئت پرېکړه ئې امضاء کړه، خوکله چې هیئت د همدې پرېکړې د امضاء لپاره له کابل نه زموږ په لوري خوځېدو، ائتلافیونو په هغي غونډې د بمباری پلان جوړکړ چې ما به د سولي له هیئت سره درلوده، له هیئت سره ئې یوکس په پټه راولېږو، هغه ته ئې مخابره ورکړې وه چې زموږ د غونډې د ځای په هکله معلومات ورکړي، موږ د موسیبي خوا ته د تیلو د ذخیری په نامه، دلشکر ایثار په مرکز کي په یوې څمڅی کي له هیئت سره غونډه درلوده، چې ناڅاپي د ائتلافیونو جهازونه راورسېدل، یو په بل پسې ئې بمونه وورول، دوه بمونه د همدې څمڅی شمال او جنوب ته د ۳۰ـ ۴۰ مترو په فاصله راپرېوتل، په همدې ځای کي د هیئت موټرې، د دوی ډریوران او امنیتي ملګري ولاړ وو او ښه ګڼه ګوڼه ئې جوړه کړې وه. زموږ څمڅه له ګردونو داسي ډکه شوه چې یو بل مونه لیدو. خو الحمد لله پدې بمباری کي هیڅوك ژوبل نه شو. یوازي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دريو موټرو شيشې ماتې شوې. د هيئت غړو له رباني نه پوښتنه وکړه چې ولې مو له موږ سره داسي معامله وکړه؟ رباني نه دا ويل شوي چې دا کار جنرال دوستم کړي او زه ئې محکوموم او نه دا چې نه يم خبر دا کار چاکړي! فقط دومره ئې وويل چي زه سخت متأسف يم ! او له تاسو نه هيله کوم چې خپل کارته ادامه ورکړي!!

بل ځل ئې شيخ آصف محسني د حرکت اسلامي مشر د حرکت له زياتو غړو سره چهار آسياب ته راولېږو، د حرکت يوه قومندان ته ئې "چې اوس له حرکت نه ايستل شوی" وظيفه ورکړې وه چې د غونډې د ځای په هکله به د مخابرې په ذريعه دوی ته اطلاع ورکوي او چې کله غونډه پای ته ورسېده د غونډې له ځای نه د دوی د خوځېدو سره سم به تماس نيسي، ترڅو د غونډې ځای پدې طمع بمبارد کړي چې زه به هلته، د هيئت له تلو نه وروسته، کم ترکمه د څو شيبو لپاره پاتې وم.

همداسي وشول، له محسني سره مي د غره ډډې ته، د يوې غونډۍ په سر، په يوه داسي کور کي غونډه وه چې شا او خوا ته ئې کوم بل کور نه وو، چې کله دوی رخصت شول، په هوا کي جهازونه راڅرګند شول او زما د فاميل د اوسېدو په هغه کور ئې بمونه وورول چې د همدې غره په بل اړخ کي د همداسي يوې غونډۍ په سر ئې موقعيت درلود، د کور شا او خوا ته بمونه راپرېوتل، شيشې ئې ماتې کړې، خو چا ته صدمه ونرسېده، وروسته معلومه شوه چې د راپورچې او راپور اخستونکي ترمنځ د غره د دې يا هغه اړخ په هکله غلط فهمي شوې وه.

همدا راز د پاکستاني علماوو يو لوی هيئت چې ګڼ شمېر ډېر مشهور علماء پکې وو، د مولوی صاحب خالص په شمول، د سولې او روغې جوړې لپاره له پاکستان نه راوخوځېدو، رباني ورته اطمئنان ورکړی وو چې د روغې جوړې غوښتونکی دی او لدوی سره به پدې هکله صادقانه مرسته کوي، هيئت چهار آسياب ته راغي، له موږ نه ئې د کامل واك غوښتنه وکړه، ما ورته وويل: زه يوازې يو شرط لرم او هغه دا چې په افغانستان کي د يوه واقعي اسلامي نظام تأسيس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي شریعت نفاذ تضمین شي او د دولت مشر، د اسلامي اصولوسره سم د ملت په خوښه وټاکل شي او د دولت له حساسو ادارو څخه کمونستان لېرې شي، د ځان لپاره هیڅ نه غوارم، تاسو ته په همدې شرط کامل واك درکوم.

هیئت له موږ نه خوشحاله رخصت شو، خو کله چي زموږ له ساحی نه ووت او پلچرخي ته نږدې شو، د حربی پوهنتون له غونډیو نه د دوی د ګاډو په کاروان د (زی یو) مسلسل ډزی پیل شوي، په کاروان باندي ئې ډېره بده ورځ راوستله، ټول له ګاډو نه یوې خوا بلې خوا ته کوز شول او په ځمکي ئې پروت وکړ، د څو دقیقو لپاره ډزی رواني وي!! دا ډزی پداسي حال کي وشوې چي هیئت ته له کابل نه اطمئنان وکړي شوی وو چي په پلچرخي کي د دوی د استقبال لپاره کافي ترتیبات نیولی شوي!! په همدې ډزو ئې دوی ته ښه راغلاست وویلو.

همداسي یوه معامله د مولوی حقاني د سولي له هیئت سره وشوه: هغوی د دهمزنګ له لاري د پغمان په لوري روان وو چي د دریمي کارتې په ساحه کي د ډزو تر سخت برید لاندي راغلو، چي ځیني موټری او ملګري ئې ولګېدل او په ډېره رسوایي له منطقې نه ووتلو، لدې نه وروسته مولوی صاحب هم په کابل کي اوسېدل پرېښودل او هم ئې د روغي جوړي هڅي متوقف کړي!!

د ننګرهار له یوه هیئت سره، له کابل نه دبېرته ستنېدو په وخت کي د کابل او پلچرخي ترمنځ دې ته ورته معامله وشوه چي په هغي حملې کي هم څو کسان مړه او ژوبل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ، ائتلاف او پاکستان

پداسي حال کي چي ائتلاف په مجموع کي او رباني او مسعود په خاص طور، د پاکستان د پیروزینو پورورې وو، د پاکستان د آی اس آی د فشار په نتیجه کي رباني د جمهور رئیس او مسعود د دفاع وزیر په حیث وټاکل شول، نواز شریف په خپله کابل ته د ترکي الفیصل په ګډون په ۱۳۷۱/۲/۹ سفر وکړ او د لس ملیونه ډالرو چك ئې مجددی ته وسپارو، زموږ د فترونه ئې په پاکستان کي وتړل، میزونه، څوکۍ او د دفتر سامانونه مو هم داخل ته انتقال کړل، حتی ما خپله کورنۍ هم د جګړې په سختو شرائطو کي د مجبوریت په وجه داخل ته ولېږدوله، د پاکستان حکومت له رباني او کمونستانو نه دا توقع درلوده چي د دوی له ائتلاف نه د ملاتړ په خاطر به له پاکستان سره د دوستي یا لږ ترلږه د دښمني نکولو سیاست غوره کړي، خو دې ته نه وو متوجه چي دا ډېره بې ځایه هیله وه، دوی د وضعیت د تشخیص په ارتباط سخته اشتباه کوله، ګمان ئې دا وو چي کمونستان به د شوروي اتحاد له ختمېدو وروسته، چي وروستۍ پناه ګاه ئې له لاسه ورکړې، د پاکستان لدې احسان نه هومره ممنون وي چي خامخا به له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان سره د دوستي لار غوره کوي، ځکه پاکستان د دوی ژوند او په قدرت کي اشتراك تضمين کړ، خو ائتلافيونو له هماغه لومړيو ورځو نه د پاکستان په خلاف له دښمني نه ډك تبليغات پيل کړل. د پاکستان نه د وارد شوو خوراکي موادو په هکله ئې ويل چي دا مسموم شوي، پاکستانيان به ئې نيول او د سخت تعذيب نه وروسته به ئې بنديانول او د دوی په هکله به ئې دا تبليغات کول چي دا دی پاکستاني جاسوسان ونيول شول. په لومړی سرکي دا کارونه يوازي کمونستانو کول، خو پدې لويې جګړي کي د ماتې نه وروسته، رباني په خپله په سختو الفاظو په پاکستان نيوکي وکړې، هغه ئې د افغانستان په کورنيو چارو کي په مداخلت متهم کړ، غوښتل ئې پدې ترتيب خپله ماتې توجيه کړي او مسکو او ډهلي خوشحاله کړي. په اندونيزيا کي د اسلامي هېوادونو د مشرانو په کنفرانس کي د شرکت په خاطر ئې، د تګ راتګ لپاره د ډهلي لار انتخاب کړه او په خپلو مرکو کي ئې په پاکستان نيوکي وکړې. له هند سره دوستي او له پاکستان سره مخالفت، د هغې معاهدې يوه برخه وه چي له روسانو سره ئې امضاء کړې وه د همدې لپاره د کابل او ډهلي ترمنځ روابط په هماغه شکل دوستانه پاتې شول چي د کمونستانو په وخت کي وو. د هند استخباراتي ادارې RAW او د خاد ترمنځ، پخوانۍ ژوري اړيکي نه يوازي په خپل حال پاتې شوې بلکي مزيد ټينګي شوې د(راو) د متخصصينو له خوا د خاد د پرسونل روزنه، د معلوماتو تبادله او د پاکستان په خلاف مشترك فعاليتونه د همدې اړيکو اهداف وو. ډهلي له کابل سره د وسائلو د پرزو، مهماتو او دارو درمل په ارتباط مسلسل او پراخي مرستي کولی. ډهلي اعلان کوي چي په دريو کلونو کي ئې يوازي د اندراګاندي له روغتون سره د پنځلس مليونه ډالره معادل مرسته کړې، د ائتلافي ادارې د ژوبلو قومندانانو او د مهمو شخصيتونو تداوی په ډهلي کي او د RAW په مصرف ترسره کېږي.

له يوه پلوه سره دوستي او له بل پلو سره دښمني، ورو ورو دې حدته ورسېده چي خاد او راو په پاکستان کي د پېښور د يوه ابتدايي مکتب واړه ماشومان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل سرويس کي يرغمل نيسي، بيا ئې د پراخو تبليغاتو لپاره تر اسلام آباد پوري انتقالوی او هلته د افغانستان په سفارت کي ساتل کېږي او د څو ميليونه ډالره او تر افغانستان پوري د يرغمل نيونکو د انتقال لپاره د هليکوپټر مطالبه کوي، خو بالآخره د پاکستاني کوماندوگانو د حملې او د يرغمل نيونکو په وژلو دا ډرامه پای ته رسېږي.

همدا راز په کابل کي د پاکستان پر سفارت پداسي وخت کي حمله کوي چي د پاکستان خارجه وزير، سردار آصف احمد علي، د مذاکراتو لپاره کابل ته بلل شوی وو او د کابل د ائتلافي ادارې مېلمه وو!! پدې حملې کي يو نفر په قتل رسېږي، سفير ترهغه په چاقوگانو وهل کېږي چي حمله کوونکي گمان کوي هغه وژل شوی او پورته مقاماتو ته د هغه د وژل کېدو راپور ورکوي، د سفارت نور کارکوونکي هم په چړو او قونداغونو وهل کېږي او په پای کي سفارت ته اور اچول کېږي.

پدې کي هيڅ شك نشته چي دا کارونه د خاد او راو، د گډ پلان له مخي تر سره شوي، چي هدف ئې د پاکستان او افغانستان ترمنځ، روابط تر هغه حده خرابول وو چي د بېرته روغي جوړې ټول امکانات د تل لپاره ختم شي. سادگي به وي که څوك گمان وکړي دا کارونه يوازي کمونستانو کړي او يا تصادفي پېښې وي!! تاسو وليدل چي د کابل د ائتلافي ادارې واکداران دې ته تيار نشول چي دا حمله وغندي!! او يا له پاکستاني ولس نه د دې غيراسلامي، غير اخلاقی او له مروت نه لېري اقدام بخښنه وغواړي.

د افغانستان په ارتباط که څوك د پاکستان د تېرو حکومتونو په غلط سياست د اعتراض حق لري نو هغه يوازي حزب اسلامي دی، داځکه چي:

- پداسي حال کي چي په افغانستان کي اسلامي نهضت او بيا مسلحانه جهاد د حزب اسلامي په لاس پيل شوی وو او پاکستان ته دا خبره جوته وه چي د مهاجرينو ۷۸% په حزب اسلامي پوري تړلي وو او د جگړې ټول فشار د حزب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوږو وو، پدې هم پوهېدو چې په حزب کې دا استعداد شته چې مقاومت په یوازې توګه مخکې بوځي، خو پاکستان د امریکا تر فشار لاندې په پېښور کې یو په بل پسې ګڼ شمېر ډلې د حزب په خلاف جوړې کړې. افغانان ټول پدې پوهېږي چې له حزب اسلامي نه پرته ټولې جهادي ډلې په بهرکې جوړې شوې، د امریکایانو هدف دا وو چې د روسانو په خلاف روان اسلامي مقاومت باید یوازې د حزب اسلامي په لاس تنظیم او اداره نشي او تر آزادۍ وروسته په کابل کې یو قوي اسلامي حکومت جوړ نشي، د همدې لپاره ئې پاکستان دې ته اړ کولو چې د متعددو ډلو له جوړېدو سره موافقه وکړي، پاکستان په لومړي سرکې لدې سره مخالفت کولو چې د بهرنیو لاس وهنو په نتیجه کې دې متعددې ډلې جوړې شي، خو د امریکا د زیات فشار په وړاندې ئې مقاومت ونشو کړې، موافقه ئې وکړه او پدې ترتیب پېښور په بهر کې د جوړ شوو افغاني ډلو کوربه شو، دا کار ئې پداسې حال کې کړې چې له موږ سره ئې کلکه وعده کړې وه چې نه به بهرنیو لاس وهنو ته اجازه ورکوي او نه په پاکستان کې د نورو ډلو جوړېدو ته!!

- افغاني ډلې ئې دې ته مجبورې کړې چې رباني د جمهور رئیس او مسعود د دفاع وزیر په حیث و مني.
- د هغه ائتلاف ملاتړئې وکړ چې زموږ په خلاف ئې جګړه اعلان کړې وه، د همدې ائتلاف د ملاتړ لپاره ئې موږ دې ته مجبور کړو چې په پاکستان کې خپل دفترونه وتړو، خو موږ پدې خاطر د پاکستان په خلاف له څه ویلو نه ډډه کړې چې:

۱ – د دې کار ګټه د اسلام دښمنانو ته رسېده.

۲ – پاکستان درې نیم ملیونه افغاني مهاجرینو ته پناه ورکړې او د افغان ولس د مقاومت ملاتړ ئې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ - له بل نه دا توقع کول چې زموږ ستونزې حل کړي او یا د خپلو ګټو د تأمین لپاره، یا د خپلو مجبوریتونو په وجه دي داسې څه ونکړي چې زموږ ملي مصالحو ته زیان رسوي، بې ځایه توقع ده، موږ باید خپلې ستونزې په خپله حل کړو ، افغانان په خپله باید د نورو د لاس آله نشي او خپلې ملي ګټې د نورو دګټو لپاره قرباني نکړي. که افغانان د نورو غلامي ته چمتو کېږي، د څو پیسو په مقابل کې ځان، ایمان، وطن او خپله دنیا او عقبی خرڅوي، له بل نه د شکایت په ځای باید په خپله افغانان ملامت کړو او د دوی د اصلاح او لدې حالت نه د ژغورنې هڅه وکړو. د پاکستان په خلاف او د نورو هغو اسلامي هېوادونو په خلاف چې له یوې خوا ئې زموږ د اسلامي مقاومت ملاتړ کړی خو له بلې خوا ئې زموږ د هېواد په ارتباط داسې سیاست غوره کړی چې موږ ترې صدمه لیدلې، له څه ویلو نه د اجتناب اصلي وجه همدا وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ائتلافیونو ژمني

ائتلافیونو به په لومړي سرکي زمونږ د شرائطو په وړاندي ویل:

- که ملېشې وباسو څوك د دې تضمین کوي چي حزب اسلامي به په کابل حمله نکوي؟
- د حملې په صورت کي به څوك د حملې د دفع کولو تضمین کوي؟
- که ملېشې له کابل نه وایستلی شي په شمال کي مستقل حکومت جوړوي او هېواد د تجزیې له خطر سره مخامخ کېږي!!
- کمونستان پدې دلیل له خپلو پستونو څخه نشو لېري کولی چي: دوي ته عمومي عفوه اعلان شوي، د نجیب د حکومت په پرزولو کي ئې د مجاهدینو مرسته کړي او مجددی دوی په خپلو مناصبو کي ابقا کړي.
- د انتخاباتو په هکله به ئې کله ویل چي: په اسلام کي انتخابات نشته !! کله به ئې ویل: په افغانستان کي د انتخاباتو تر سره کول ممکن ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زموږ ځواب دا وو:

- تاسو ملېشې وباسئ، کمونستان له حساسو مناصبو نه لېرې کړئ، موږ نه یوازې په کابل د عدم حملې هر تضمین چې تاسو و غواړئ درکوو بلکې په مؤقت حکومت کې د حزب اسلامي برخه هم تاسو ته سپارو او تر انتخاباتو پورې ستاسو کامله واکمنې منو.

- موږ دې ته تیار یو چې خپل قوتونه له کابل نه په څومره فاصله چې تاسو وغواړئ لېرې کړو.

- ملېشې د دې توان نلري چې په شمال کې مستقل حکومت جوړکړي، که دا کار ئې وکړ، زموږ مجاهدین به ستاسو تر قومندې لاندې د هغوی په خلاف جنګېږي.

- دا منو چې دوې ته عمومي عفو شوې خو د عمومي عفوی معنا دا نده چې موږ دوی ته تسلیم شو، د دولت حساسې او مهمې ادارې لکه خاد، د فوځ د لوی درستیز مقام، د فرقو قومنداني، راډیو، تلویزیون، د کابل د ګارنیزیون قومنداني، د ښار امنیت، دلارو امنیت، هوایي ډګر او ... د دوی په لاس کې وي، مګر زموږ جهاد یوازې له نجیب او یعقوبی سره وو او د دوی له وژلو وروسته زموږ هدف تر سره شوی دی، که څه هم د نجیب حکومت سل په سلوکې په خپل حال پاتې وي؟!

- ملیشو خو د نجیب په خلاف هلته اقدام وکړ چې نجیب عملاً خپله استعفی اعلان کړې وه !! اصلاً دوی د نجیب له استعفی سره د مخالفت په وجه او له مجاهدینو سره په یوه ائتلافي حکومت د ټینګار په خاطر دا اقدام وکړ. د پېښور د ګورنرهاوس د معاهدې له مخې خو مجددی جمهور رئیس نه وو ټاکل شوی هغه خو د یوه داسې کمیسیون د رئیس په توګه کابل ته لېږل شوی وو چې قدرت به له کمونستانو نه مجاهدینو ته انتقالوی نه د دې لپاره چې کمونستان په قدرت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابقاکړي. لدې نه علاوه، د پېښور معاهده صریحاً حکم کوي چې کمونستان به له حساسو مناصبو څخه لېرې کېږي.

• دا تاسو په کوم اسلام او د اسلام په کوم اصل استناد کوي چې د هغې له مخې، انتخابات ناجائز ګڼې، خو له کمونستانو سره ائتلافي اداره جوړول، کمونستانو ته تسلیمېدل او د کمونستو جنرالانو تر قومندې لاندې د مجاهدینو سره جنګېدل، درته جائز او روا برېښي. پداسې حال کې چې د بشریت په اوږده تاریخ کې د لومړی ځل لپاره د ولس په رأیې د ټولنې د مشر انتخاب په اسلام کې تر سره شوي، داسې چې د مشر د ټاکلو ټول مخکني ظالمانه روایات ئې منسوخ کړي او د مشر د ټاکلو صرف یوه لار ئې جایز ګڼلی او هغه د ولس په خوښه او له فشار او تهدید نه پرته د څرګند بیعت په نتیجه کې د امیر ټاکل، لدې نه د مخه به د ټولنې واکمنې یا د میراث په شکل له پلار نه اولاد ته، د حاکمې کورنۍ په چوکاټ کې انتقالېده، یا به په زور تر لاسه کېده، یا به د ټولنې د بېلو بېلو پرګنو د واکمنانو ترمنځ د سازش له لارې له یوه نه بل ته انتقالېده او عام ولس به پدې هکله د څه ویلو او کولو توان او حق نه درلود، اسلام د جاهلیت د دور دا اسلوبونه او طریقې لغوه کړې او د مشر او امیر د انتخاب حق ئې عامو مسلمانانو ته وسپارو، چې د څرګندې او آزادې غونډې په ترڅ کې به خپل مشر انتخابوی او په خپله خوښه به ورسره بیعت کوي، د جبر او زور واکمنې او د خلکو له آزاد انتخاب او بیعت نه پرته د سازشونو واکمنې ئې حرام او ناجایز اعلان کړه. آیا د حضرت ابوبکر صدیق او حضرت عمر(رض) او مخصوصاً د حضرت عثمان(رض) ټاکنه چې د مدینې له عام ولس نه د یوه هیئت په ذریعه د استفتاء او رأی اخستنې له لارې تر سره شوه او همداسې د حضرت علی(رض) انتخاب، د دې لپاره کافي دلیل ندی چې د انسانیت په اوږده تاریخ کې د لومړی ځل لپاره د امیر او مشر د ټاکنې لپاره د ولس رأیې ته په اسلام کې رجوع شوې او د انتخاباتو اساس د مسلمانانو په لاس اېښودل شوی؟!

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقيقت کې مجاهد ډوله ائتلافيون، پدې نه توانېدل چې کمونستانو ته ځواب ورکړي او له کمونست رژيم نه پاتې مسلح قطعات يا منحل کړي، يا ئې له کابل نه وباسي، دوی پدې پوهېدل چې په کابل کې د کمونستانو مېلمانه دي، د هغوی د خوښې خلاف د څه ويلو او مخصوصاً د دوی د مخالفت توان نلري، هغوی په قدرت کې د شريك کېدو او ائتلاف لار غوره کړې وه او له روسانو سره ئې د همدې خبرې ژمنه کړې وه. دوی له انتخاباتو سره فقط پدې دليل مخالفت کولو چې لدې لارې ئې د قدرت د ترلاسه کولو چانس نه وو.

کله چې ائتلافيون د جګړې له نتائجو نه مأيوس شوي او روغې جوړې ته اړ شوي په ظاهرکې ئې دا شرائط منلې خو په خفا کې ئې په قدرت کې د پاتې کېدو لپاره د ناروا سازشونو لار غوره کړې او د هرې معاهدې بند بند ئې نقض کړې. دوی يوازې له مسکو او ډهلې سره په خپلو ژمنو صادقانه عمل کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ائتلاف په مقابل کي د نورو ډلو دريځ

حرکت انقلاب اسلامي

ائتلاف غوښتل چي د حرکت له مذهبي صبغى او د پښتنو په سيمو کي د حرکت له نفوذ نه د حزب په خلاف اعظمي استفاده وکړي. له حرکت سره ئې هره مياشت پنځه سوه مليونه افغاني مرسته کوله، چي ورو ورو ئې دا مقدار زيات کړ. د حرکت د هر معاون له ډلي سره ئې مستقلې مرستي کولي. د هلمند، پکتيا، غزني او پکتيکا مقيم واليان او د لغمان او وردگ ـ ميدان مهاجر واليان د حرکت له غړو نه غوره شوي وو. د حرکت د قومندانانو لپاره په مرکز او د جنوب په مختلفو ولاياتو کي قطعات منظور شوي وو چي ځينو ئې د حزب په خلاف په جگړو کي برخه اخستله او ځينو يوازي مرستي ترلاسه کولی او د حزب په خلاف له جگړو ئې ډډه کوله.

د حرکت اکثر غړي د کمونستانو له ملگرتيا او د حزب اسلامي په خلاف له جگړو سره مخالف وو او دا ئې غوښتل چي حرکت له حزب اسلامي سره گډ دريځ غوره کړي، خو رشوت خورو حرکتيانو د دې کار مخالفت کولو، مولوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمدنبي تر پايه له جنرال دوستم سره له ملاقات نه ډډه وکړه، خو له کمونستانو سره د رباني په ملګرتيا ئې په څرګندو الفاظو له اعتراض نه ځان ساتو.

يوځل مولوى محمدنبي ته وويل شو چې له استاد سره يو ځاى د اسلام آباد په لوري سفر لري، تيار شو، طيارې ته وخوت، د الوتنې په پاى کې ناڅاپې ګورې چې په يوه ناآشنا هوايي ډګرکې کوز شوي، پوښتنه ئې وکړه چې داکوم ځاى دى، ورته وويل شو چې مولوى صاحب دا د مزار شريف هوايي ميدان دى! استاد مختصر تم کېږي، له جنرال دوستم سره ملاقات لري، اميد دى تاسو هم پدې ملاقات کې برخه واخلي، خو ده له ملاقات نه ډډه وکړه او تر هغه په طيارې کې پاتې شو چې له مزار نه بېرته والوته.

که زه ووايم چې ائتلاف له ټول حرکت انقلاب نه، په همدې پورتني شکل استفاده کړې، ښايي مبالغه مې نه وي کړې. له ځان سره ئې خوځولو، پرته لدې چې د تلو له هدف او مسير نه ئې خبرکړي.

حرکت انقلاب، فقط هلته له ائتلاف نه ووت چې طالبان چهارآسياب ته راورسېدل، لدې نه وروسته د حرکت د هماغه غړو مرسته له طالبانو سره پيل شوه چې تر پرونه ئې د رباني ملګرتيا کوله. د حرکت ځيني غړي خو د رباني په حکومت دومره کلك ولاړ وو چې تر متعصبو جمعيتيانو نه هم زيات!! چې کله به رباني د داخل نه د مخلصو جمعيتيانو د فشار او له بهر نه د مخالفو ځواکونو د مسلسل برياوو په وجه استعفى ته اړ کېدو، دوى به د ده د استعفى مخالفت کولو. يو ځل چې د سکاد غنډ او د کابل په غرب او جنوب کې ډېري ساحې، د حزب مجاهدينو ونيولې او د ائتلافيونو وضعيت هومره پرېشانه شو چې هر چا دا ګڼله چې نن سبا به دولت سقوط کوي، نو د دولت د عالى شورى اکثر غړو په واضح الفاظو د رباني په استعفى تأکېد کولو او دا ئې د بحران د حل يوازنۍ لار ګڼله، خو د حرکت يوه وزير او د عالى شورى غړي سترجنرال مولوى جليل الله رباني ته مخ کړ او وئې ويل: استاده! حضرت عثمان (رض) حتى په هغه وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له استعفی نه ډډه وکړه چي مخالفین د ده د کور په دېواونو راواوښتل، ته څنګه پداسي حال کي استعفی کوي چي ستا او مخالفینو ترمنځ لا غرونه حایل دي!! استاد په ډېر غمجن غږ ورته وویل: کاش ټولو همدا نظر درلودي!!

د ائتلافي دولت په عالی شوری کي د حرکت غړي او د قطعاتو اکثر قومندانان ئې اوس له طالبانو سره ملګري دي.

اتحاد اسلامي

اتحاد اسلامي له لومړۍ ورځي نه تر پایه په ائتلاف کي د رباني او مسعود ملګرتیا کړي خو د اتحا د ملګرتیا دوه بېل بېل اثرات درلودل: له یوې خوا په ائتلافي حکوت کي د اتحاد غړیتوب د ائتلافیونو ترمنځ د اختلاف عامل وو، د وحدت له حزب سره د اتحاد مسلسل نښتي، له ائتلاف نه د وحدت په وتلو منتج شوې او په شیرخان بندر کي د اتحاد او جنبش جګړه، له ائتلاف نه د جنبش د جلاکېدو باعث شوه. د ائتلاف په بهرني سیاست هم د اتحاد غړیتوب خپل اثرات درلودل، په یوې مرحلې کي له ائتلاف نه د ځینو عربانو د ملاتړ لامل وو، خو په همدې مرحلې کي د ایران د خفګان وسیله شو، ایران دا غوښتل چي مسعود د جبل السراج د معاهدې په نسبت التزام وکړي او د وحدت او اتحاد تر منځ په نښتو کي حتماً له وحدت سره مرسته وکړي، خو مسعود به داسي عذرونه وړاندي کول چي ایران ورباندي نه قانع کېدو، خبره دې حد ته ورسېده چي ایران ناراضه شي، پدې ترتیب ائتلاف د څه مودې لپاره یو داسي مؤثر حامي له لاسه ورکړ چي د ائتلاف د تأسیس له لومړۍ ورځي ئې د هغه حمایت کړي. له بلي خوا ائتلاف غوښتل چي له اتحاد نه په لاندي مواردوکي استفاده وکړي:

الف: ملت ته وښیي چي دا ائتلاف د ژبني تعصب په بنیاد او د پښتنو په خلاف ندی جوړ شوی او د یوه خاص قوم او ملیت سلطه نه غواړي، که داسي وی نو د پښتنو یوې ډلي به د دوی په حکومت کي برخه نه درلوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب: د ائتلافي رژیم په خلاف د مجاهدینو دګډې جبهې د جوړېدو مخنیوی وکړي، که اتحاد د ائتلاف ملګرتیا نه وی کړي نو نه به مولوی محمدنبي او نه مولوی خالص د ائتلاف په څنګ کي ودرېدلی وو.

ج: په مشرقی او جنوبي ولایاتو کي له حزب اسلامي سره د مجاهدینو د یوځای کېدو مانع شي او دلته د ائتلاف په ګټه مسلح قطعات جوړکړي چې د همدې مقصد لپاره استاد سیاف یو ځل د مشرقی زون او بیا د جنوبي زون مسئول و ټاکل شو.

د اتحاد تقریباً ټولو غړو دا غوښتل چي اتحاد له ائتلاف نه ووځي او له حزب اسلامي سره ګډه جبهه جوړه او ګډ درېځ غوره کړي. خو استاد سیاف، د رباني او مسعود په څنګ کي پاتې کېدل غوره او مفید وګڼل او په پوره اخلاص سره ئې حتی د خپلو ډېرو مؤثرو غړو د خفګان او له اتحاد نه د وتلو په قیمت د هغوی ملګرتیا وکړه.

خو ائتلافي انډیوالانو ئې د ده د اخلاص په اندازه د ده سره جفا کړې، د اتحاد په خلاف به ئې تبلیغات کول، د اتحاد مجاهدین به ئې په اخلاقی فساد او تالان متهم کول، په هري جګړي کي د خپلي ماتې عامل به ئې اتحاد ګڼلو، له ټول کابل نه ئې وایستل، حتی د پغمان پوستې ئې هم له اتحاد نه واخستلی او خپلو افرادو ته ئې وسپارلي. د بګرام له هوایي ډګر نه د اتحاد د افرادو د ایستلو قصه ډېره جالبه ده:

د خواجه رواش د هوایي ډګر له فلجېدو نه وروسته ائتلاف دې ته اړ شو چي له روسیې نه د پیسو او مهماتو د انتقال لپاره د بګرام له هوایي ډګر نه استفاده وکړي، خو هلته دوه خنډونه په مخې کي وو: د میدان شا او خوا ته د حزب جبهات او د هوایي میدان په یوې مهمي برخي کي د اتحاد د مجاهدینو شته والي. دهمدې لپاره، ائتلافي ځواکونو په پروان کاپیسا د لویې حملې او د بګرام د هوایي ډګر د تصفیې پلان جوړکړ، په کومه ورځ چي عملیات تر سره کېدل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد اسلامي د بګرام قومندان پغمان کي له استاد سیاف سره ملاقات درلود ، عملیات تر سره شول، بګرام تصفیه شو ، د اتحاد افراد خلع سلاح او له بګرام نه و ایستلی شو. د دې پېښې په هکله استاد سیاف ما ته قصه کوله چي سبا ته مسعود د مخابری له لاري تماس ونیولو او د بګرام په هکله ئې راته وویل: استاد مبارك باشه، الحمدلله توطئه خنثی شد. اګر اقدام به وخت نمی کردیم دګه قومندانان شما چند ساعت بعد تر بګرام را به حزب اسلامي تسلیم مي کردند!!

داکتر عبدالرحمن به په هر مجلس کي ویل چي زموږ د اختلافاتو اصلي عامل استاد سیاف دی. د ده په وجه ائتلاف لدې حالت سره مخامخ شو او سیاف به ویل: ما استاد رباني ته مکرر ویلي چي ستا پاچایي منم خو د فهیم، قانوني او داکتر عبدالرحمن په شان کسانو پاچایي نشم منلي، لدې نه معلومېږي چي ائتلاف له سیاف سره د ده د ټول اخلاص په مقابل کي څه معامله کړي.

ما ته په پېښور کي د نجیب له استعفی نه څه موده دمخه، د یوې غونډې په دوران کي، استاد سیاف وویل: تاسو ته یوه مهمه خبره لرم، چي سره ګوښه شوو نو په ټیټ غږ ئې راته وویل: "کي جی بی او سي آی ای په ګډه د افغانستان په هکله خطرناکه منصوبه لري چي د مسعود په ذریعه ئې عملي کول غواړي، ما څه بند و بست کړي، تاسو هم خاصه توجه وکړي" ما او هغه تعهد وکړ چي په ګډه به د دې توطئې د شنډولو هڅه کوو ، خو متأسفانه هغه د دې توطئې په وړاندي زه یوازي پرېښودم او د هماغه ائتلاف ملګرتیا ئې وکړه چي کي جی بی او سي آی ای جوړ کړي وو.

د سیاف رول له یوه بله پلوه هم ځانګړتیا درلوده: چي کله به رباني له فشارونو او تهدیدونو سره مخامخ شو او ټولو ډلو به یوازي پرېښود ، نو سیاف ته به ئې وویل: زه استعفی ته تیاریم، تاسو له نورو سره خبره وکړي، چي قدرت چاته وسپارم، هغه به باور وکړ او له مولوی خالص او مولوی محمدنبي سره به ئې تماس ونیولو ، کله یوه او کله بل ته به ئې وویل چي تا راوړاندي کوو! د دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رياست تا ته سپارو! ووايه: نظر دي څه دی؟ او شرائط دي کوم دي؟ هغوی به باور وکړ کابل ته به ولاړل، څه موده به په همدې تگ راتگ کي تېره شوه، دوی به هم هیلمند وو او د ائتلاف په هکله به ئې مخالفت راکم شو، د ائتلاف په خلاف د مشترکي جبهې جوړېدو کار به متوقف شو او فشارونه به تخفیف شول، بیا به هم وعدی هیری شوې او هم تماسونه او تگ راتگ پای ته ورسېدو.

په غرب پوري تړلې کړی

په غرب پوري تړلو ډلو او په غرب کي مېشت د غرب پلویانو، که څه هم کوم مؤثرحزب نه درلود، خو امریکا غوښتل چي دوی د ظاهرشاه په محور راغونډ کړي. دوی د کابل له رواني جگړي نه د ټولو مجاهدينو په خلاف د تبليغاتي وسيلی په حيث استفاده کوله، د مجاهدينو په خلاف به ئې دا شديد او زهرجن تبليغات کول چي دوی د جگړي عامل، د ملك د ورانی او د کابل د مظلوم ولس د هجرت باعث شول، د قدرت ليوال دي او د هېواد له اداري نه عاجز. امريکا غږ او بی بی سي ته وظيفه ورکړی شوې وه چي د دغو څېرو تبليغات په پراخه پيمانه او په مسلسله توگه منعکس کړي، د دوی د تبليغاتو غشي يوازي د مجاهدينو لوري ته خوشي کېدل، د کمونستانو په خلاف به ئې نه يوازي له څه ويلونه ډډه کوله بلکي هغوی به ئې تر مجاهدينو غوره گڼل، هدف دا وو چي په يوې مرحلې کي دوی دواړه د مجاهدينو په خلاف متحد او د يوه بل په څنگ کي ودروی.

مائوويستان

په افغانستان کي د سياسي مبارزاتو د پيل کېدونه وروسته، په يوې مرحلې کي د مائوتستون د نظرياتو پلوي کمونست ډله، چي د شعله جاويد په نامه مشهوره شوه، په ځوانانو کي د خلق او پرچم نه زيات پلويان درلودل، دوی له دښمنانو سره د نه پخلا کېدونکې او په قهر او تشدد د مبتني مبارزی شعارونه ورکول. له جوانان مسلمان سره د يوې نښتي نه وروسته دا ډله په گڼ شمېر وړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړو ټولګيو وويشلی شوه. د دوی د مبارزی ډګر، د اهل تشيع ټولنه وه، د دوی ځينو ټولګيو د کموړم ترخنګ د"ملي ستم" په قومي تعصب مبتني افکار خپل کړل، د جهاد په دوران کي دوي ته د يوه حزب په څېر د هېواد د ننه او په ګاونډيو هېوادونو کي د کار کولو مناسب شرائط برابر نشول، خو په پېښبو کي ئې پدې شکل خاصه ونډه درلوده:

- ځيني اروپا او امريکا ته وتښتېدل او هلته ئې سياسي او فرهنګي فعاليتونه پيل کړل.
- ځينو د پيپلز پارتي له يوې جناح سره چي يو وخت ئې کمونستي افکار لرل، د تماس په وجه و توانېدل چي د ښځو د انقلابي سازمان (راوا) ترنامه لاندي په پاکستان کي د فعاليت لپاره امکانات ترلاسه کړي.
- ځينو په هغو جهادي ډلو کي ځانته د پښو ځای پيدا کړ چي يا ئې کمونستي ډلي نه پېژندلی او د منظمي سياسي مبارزی تجربه ئې نه درلوده او يا د هر راز خلکو او د هر مزاج او سليقی خاوندانو په راغونډولو ئې باور درلود. دوی په جنوب غرب، فراه، نيمروز او هرات کي د ملي ګرا ډلو په ليکو کي منظم شول او په پروان، مزار، تخار او بدخشان کي د شورای نظار په څنګ کي ودرېدل.
- د دوی يو شمېرکسان په هغو غربي خيريه مؤسساتو کي ځای په ځای شول چي په اصل کي د غربي هېوادونو د جاسوسي شبکو خطرناکي ځالی وي. پدغو مؤسساتو کي د شعله جاويد د غړو د پراخ استخدام دوه اساسي وجهی وي: دوی له سي آی ای سره رسماً تعهد کړي وو چي په افغانستان کي به د دوی د پلان مطابق کارکوي، په خپلو نشراتو کي ئې له يوې خوا د ظاهرشاه او له بلي خوا د مسعود ملاتړ کولو او په ټولو جهادي تنظيمونو ئې سختي نيوکي کولي. د دوی اخلاقی او فکری حالت داسي وو چي غربي جاسوسي شبکو ته، د اسلام په خلاف د کارکولو لپاره ئې لدوی نه غوره عناصر جوړ کړي وو. د اخلاقی فساد خورولو او د افغانانو د اسلامي هويت په خلاف هڅو کي دغو د چين له مرستو نه مأيوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوو کمونستانو، له دغو شبکو سره، د خیریه مؤسساتو د کارکوونکو تر نامه لاندي هر راز تعاون کولی شو، که فرانسوی مؤسساتو، د خبریال او نرس په نامه د ښایسته فرانسوی پیغلو په ذریعه د مجاهدینو د بې لاري کولو او د جاسوسي شبکو په لوموکي د ترلو هڅه کوله، د (راوا) غړو په آساني او کم مصرف سره دوی ته همدا کارکولی شو. فرانسوی خبریالو پیغلو چي د ځینو قومندانانو په باب کوم کتابونه لیکلي او پدې کتابونوکي ئې کوم رازونه افشاکړي، د دغو استخباراتي شبکو پلانونه په ښه توګه څرګندوي.

د هېواد په وروستیو پېښو کي د ستم ملي او شعله جاوید مختلفو ډلو د سازا، سزا، کجا ... تر نامه لاندي ډېر خبیث رول ادا کړي، د دې وجه دا وه چي: کي جی بی د خلق او پرچم ډلو ته وظیفه ورکړه چي په افغانستان کي د قوم، ژبې، سمت، اقلیت او اکثریت تر نامه لاندي د افغانانو د ملي وحدت ختمولو او د اسلامي روحیې ټکولو لپاره پراخ کار پیل کړي، پدې کار کي نومړو ورو ورو ډلو پوره تجربه او سابقه درلوده. په شورای نظار او نورو تنظیمونو کي د دوی له نفوذ نه په استفادی سره کمونستان پدې وتوانېدل چي د قومي او سمتي تعصباتو اور ته لمن ووهی او په یو شمېر بې شعوره تش په نامه مجاهدینو کي همدا تعصبات راولاړکړي. هغو جاه طلبه عناصرو چي د ټول ملت په سطح د ملي شخصیت په توګه د مطرح کېدو چانس ئې ضعیف وو، د کمونستانو همدا شعارونه بدرګه کړل او د اقلیتونو له حقوقو نه د دفاع او د پښتنو په خلاف د یوه ګډ محاذ د پرانستلو له بهیر سره یوځای شول.

د ببرك په پلویانو کي فرید مزدك، نجم الدین کاویاني، عبدالحمید محتاط او جنرال مؤمن تر ټولو زیات، د داسي جبهې د جوړولو په کار کي فعاله ونډه درلوده. طاهربدخشي او بحرالدین باعث له ستمیانو څخه، مجید کلکاني او ورور ئې قیوم رهبر له شعله یانو څخه د دې کار مخکښان وو. د دوی له جملې نه داکتر عبدالرحمن وتوانېدو چي د شورای نظار تر نامه لاندي په ائتلافي جبهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د مسعود د معاون په حيث ځای ونيسي او له همدې لاري د کمونستانو او مجاهدينو د يو ځای کېدو يوه ډاډ منه هسته جوړه کړي، دی وتوانېدو چي د شعله جاويد او ستم ملي وړی وړی ډلي چي په بدخشان او د هغه شا او خوا ولاياتو کي مصروفی وې او د پښتنو په خلاف د نورو مليتونو د يووالی شعار ئې ورکاوو، له شورای نظار سره نږدې کړي، د وطن له حزب سره د مسعود د ارتباطاتو د تنظيم کار هم د ده په غاړه وو، چي د همدې ارتباطاتو لپاره به په مياشتو مياشتو په کابل کي اوسېدو او د کابل او پنجشير تر منځ به ئې تګ راتګ کاوو. مولوی افضل نورستاني په يوه ليك کي داکتر عبدالرحمن ته د کابل د فاتح خطاب کوي او ليکي: "د نورستان ولس پدې فخر کوي چي کابل ستا په شان د يوه نورستاني په لاس فتحه شو"!! واقعاً چي عبدالرحمن له هغو کسانو څخه وو چي د ائتلاف په جوړولو کي او کابل ته د شورای نظار په داخلولو کي ئې لويه ونډه وه، هغه تر مسعود نه زيات زرنګ او زيات فعال وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شينډنډ سقوط

د شينډنډ ستراتيژيك هوايي ډگر چې تر بل هر ميدان نه ئې زياتې جنگي او نظامي بارورونکې الوتکې درلودې، د نجيب د سقوط په وخت کې د حزب اسلامي قومندانانو تصرف کړ، د فراه اکثره ولسوالۍ هم د حزب په لاس کې پرېوتې. خو موږ د شينډنډ له هوايي ډگر نه په څو دلائلو سمه استفاده نشوی کولی:

- نه ايران له موږ سره د طيارو د تيلو د راوړلو په اړه مرسته کوله نه پاکستان، دواړو هېوادونو دائتلاف ملاتړ کولو.
- د هوايي ميدان د ټول تخنيکي پرسونل تمويل او له ميدان نه د دفاع په خاطر د کافي مجاهدينو ځای په ځای کول او د هغوی مستمر اکمال موږ ته گران وو.
- له کابل نه ئې فاصله هومره وه چې نه هليکوپترو تگ راتگ کولی شو او نه جنگي طيارو له خپلې لازمي محمولې سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هرات کې د حزب د مجاهدینو په خلاف د اسمعیل خان له عملیاتو نه وروسته، موږ غوښتل ځیني الوتکي خوست ته راانتقال کړو، له مولوی جلال الدین حقاني او مولوی نظام الدین حقاني سره مو خبره وکړه، دواړو موافقه وکړه. د دې موافقې نه وروسته موږ د خوست هوایي میدان د الوتکو د کوزېدو لپاره ترمیم کړ او د میدان د تنویر بندوبست مو وکړ، خو په کومه ورځ چې موږ د الوتکو د انتقال لپاره تیاری نیولو، د مولوی حقاني ورور ابراهیم حقاني، د میدان په منځ کې ټانك ودرولو او وئی ویل چې: موږ نه غواړو خوست ته جنګ راانتقال شي!! زموږ نمایندګانو ورته وویل: طیارې د جنګ لپاره نه بلکې د دې لپاره خوست ته راانتقالوو چې د ضایع کېدو مخنیوی ئې وشي او دا کار له مولوی حقاني سره د مخکني توافق په اساس کوو، خو هغه په هیڅ دلیل نه قانع کېدو. ابراهیم حقاني د همدې خدمت په بدله کې د رباني له خوا د پکتیا د قول اردو قومندان وټاکل شو او په ګردیز د طالبانو د ناڅاپي حملې په ورځ محاصره شو او په خورا بد حالت له ګردیز نه ووت او اوس دی او مولوی حقاني له طالبانو سره ملګري دي او په لومړی خط کې جنګېږي. متأسفانه د ځینو قومندانانو په هکله د هغه خان او نوکر کیسه صدق کوي چې یوه ورځ ئې د خان په خاطر د کچالوستاینه کوله او تر ټولو خوراکو ئې غوره ګڼلو او بله ورځ د بادنجان !! خان ورته وویل: دا ته څه کوې چې یوه ورځ کچالو ستایې او بله ورځ بادنجان؟ خپل خان ته ئې په ځواب کي وویل: زه خو د خان نوکر یم نه د بادنجان. دا قومندانان هم کله د سي آی ای او آی اس آی په خاطر له مسعود سره ملګري شوي او د هغه نوکری ئې کړې او کله د طالبانو په څنګ کې ودرېدلی او د هغه چا په خلاف جنګېدلی چې پرون ئې هغه ته د وفاداری تېږه په سینه وهله. د داسي دوه مخي سیاست انتظار که له هر چا کېدو له درنو پکتیاوالو نه ډېر بعید او لېري بربښېدو، خو متأسفانه نن په پکتیاوالو کې هم داسي کسان ګورو.

موږ ونشو توانېدی چې د شینډنډ ټولي الوتکي انتقال کړو. په شینډنډ له هوا نه د جنرال دوستم الوتکو مسلسل بمبارد کولو او له ځمکي نه د تورن

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمعیل او حزب وحدت ځواکونو په ګډه حمله وکړه، له خونړۍ جګړې او ډېر مرګ ژوبلې نه وروسته، میدان د دوی په لاس کې پرېوتو او زموږ مجاهدین خپلو سابقه جهادي سنګرنو ته وختل، خو د اسمعیل خان او د حزب د مجاهدینو تر منځ جګړې تر هغې ورځې رواني وې چې د شینډنډ ټول سابقه مجاهدین له طالبانو سره د ده په خلاف یوځای شول، فراه، شینډنډ او ورپسې هرات د طالبانو په لاس کې پرېوتل. د هرات د سقوط اصلي عامل هماغه جګړې وې چې تورن اسمعیل د نورو په خلاف پیل کړې وې، ځوربدلی قومندانان مجبور شول د غچ اخستلو لپاره د طالبانو ملګرتیا وکړي او تورن اسمعیل هماغسې له منطقې نه وباسي چې دوی ئې ایستلی وو.

په هرات او شینډنډ د اسمعیل خان له تسلط نه وروسته، هغه دومره مغرور شوی وو چې د ټول جنوب لوېدیځ ولایاتو د تصفیې او اشغال اراده وکړي، په غور ئې څو ځله حملې وکړې، وروسته له مسلسل ماتو د چغچران په نیولو قادر شو، خو په اصطلاح له منطقې لا وتلی نه وو چې نوموړی مرکز بېرته مجاهدینو ونیوو. همداسې څو ځله چغچران د ده او د حزب اسلامي مجاهدینو تر منځ لاس په لاس شو.

د بادغیس په لوري ئې بریدونه پیل کړل، د طولاني جګړو نه وروسته د بادغیس د مرکز په نیولو موفق شو. خو بالآخره د هم آهنګي شورى د جوړېدو نه وروسته، د بادغیس ټولو قومندانانو د جمعیت د قومندانانو په شمول، په ګډه فیصله وکړه چې د اسمعیل خان ځواکونه به له ټول ولایت نه باسي، مشروط پدې چې د جنبش ځواکونه بادغیس ته داخل نشي، موږ ورسره موافقه وکړه او پدې ترتیب د بادغیس ولایت د اسمعیل خان له تسلط نه آزاد شو.

د فراه او نیمروز په لوري ئې خپل فوځونه وزغلول او له جګړونه وروسته ئې د نوموړو ولایاتو مراکز اشغال کړل. د اسمعیل خان پر له پسې بریاوو په خپله جمعیت کې ده ته ښې ډېرې ستونزې راولاړې کړې. د مسعود حسادت او مخالفت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې د ده په خلاف تشدید کړ، غوښتل ئې د ده په ضد تورن علاؤالدین تقویه کړي، د دوی ترمنځ د اختلاف او کرکې عمق او حدت، هلته ښه راڅرګند شو چې د هرات د سقوط د عواملو په هکله د مسعود نطاق وویل: "اسمعیل خان له پاکستانیانو سره پټې اړیکې درلودې، د هغوی په وینا ئې هرات طالبانو ته تسلیم کړ، هغه د پردیو جاسوس وو، د ډالرو په بدله کې ئې هرات طالبانو ته پرېښود" مسعود له ایرانیانو نه وغوښتل چې اسمعیل خان تر نظارت لاندې ونیسي او کورئی تلاشي کړي، ویل کېږي چې هغه د اوږدې مودې لپاره تر نظارت لاندې وو او د اوسېدو ځای ئې تلاشي شو.

له اسمعیل خان سره د جمعیتیانو سلوك، د سختې جفا او له مروت نه لېرې سلوك وو، د برياوو او د قدرت په وخت کې په راز راز القابو د هغه ستاینه او د ماتې او له قدرت نه د خلع کېدو په وخت کې هغه ته د جاسوس خطاب کول، له شکه پرته لويه جفا وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام آباد مذاکرات

د حل او عقد قلابي شوری د ائتلاف ستونزی زیاتي کړي، د ائتلاف په منځ کي ئې مخالفتونه راولاړ کړل او د ائتلاف نه بهر ئې د مخالفینو شمېر زیات او ضدیت ئې تشدید کړ. ائتلاف ته له جګړو نه هم په زړه پوري نتیجه په لاس ورنغله، یو ځل بیا ئې د مذاکراتو او روغي جوړي په نامه، د څه فرصت تر لاسه کول ګټور وګڼلو، له جماعت اسلامي او د پاکستان او سعودی له سفیرانو نه ئې وغوښتل چي وساطت وکړي. قاضي حسین احمد د جماعت اسلامي له یوه هیئت سره کابل ته راغی او زیاته موده ئې دلته د دواړو طرفونو ترمنځ تګ راتګ وکړ، وروسته د نواز شریف د حکومت استاځو د ټولو افغاني ډلو سره، په اسلام آباد کي د تنظیمونو د مشرانو په سطح د یوې غونډې د رابللو په اړه تفاهم وکړ، ټولو لدې غونډې سره موافقه وکړه.

د ۱۳۷۱ کال د حوت په میاشتي کي، مذاکرات پیل شول، پاکستان غوښتل چي د جنرال دوستم جنبش ته هم پدې مذاکراتو کي د ګډون بلنه ورکړي شي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال دوستم لا د مخه د جنبش ملي اسلامي په نامه بېل حزب اعلان کړي وو او له رباني نه ئې د خپل حزب د رسميت په هکله ليکلې موافقه تر لاسه کړې وه.

سياف او مولوی خالص د هغه له ګډون سره موافق نه وو، خو لدې سره سره د اسلام آباد نظر دا وو چې که حزب اسلامي توافق وکړي نو هغه ته په مذاکراتو کې د ګډون بلنه ورکوو، زموږ ځواب دا وو چې جنرال دوستم د رباني د فوځ يو جنرال دی د هغه مستقل ګډون منطقي نه برېښي.

زه پداسي وقت کې د غونډې ځای ته ورسېدم چې نواز شريف او ترکي الفيصل له نورو مشرانو سره خبري پيل کړي وې، د غونډې له وضعيت نه معلومېده چې دوی دواړه، رباني ته په مهلت ورکولو تأکېد کوي خو له اتحاد نه پرته د پاتې تنظيمونو مشران او استاځي لدې کار سره موافق نه وو. پدې غونډې کې د رباني دوی غوښتني وي:

۱ – د دوو کلونو لپاره بايد دی د جمهور رئيس په حيث ومنلی شي!!

۲ – د دفاع وزارت بايد مسعود ته وسپارلی شي!!

هيڅوك دې ته تيار نه وو چې د رباني دا غوښتني ومني. زموږ دريځ دا وو:

- جمهوري رياست او دفاع وزارت يوه تنظيم ته نشو سپارلي، د هېواد د تېرو خونړيو پېښو يوه وجه همدا وه چې دا دواړه پستونه يوه تنظيم ته وسپارلی شول.
- په مؤقته موده کې دې د انتخاباتو تر سره کېدل تضمين شي.

رباني داسي ښودله چې دی له دغو دواړو خبرو سره توافق کولی شي خو مسعود پدې خبره نشي قانع کولی چې دی به د دفاع وزير نه وي!! له هغه نه وغوښتلی شو چې يا د مخکنۍ وعدې مطابق، مسعود غونډې ته حاضر کړي او يا دې هغه خپل واك تاسو ته وسپاري. خو رباني د څو ځله مخابروی او تلفوني تماسونو سره سره پدې موفق نشو چې يا مسعود غونډې ته حاضر کړي او يا ده ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکالت ورکړي.

نږدې وه چې غونډه بې نتیجې پای ته ورسېږي خو موږ نه غوښتل دا غونډه بې نتیجې وي او یو ځل بیا د جګړو یو بل دور پیل شي. که څه هم د خبرو په دوران کې ائتلافیونو څو ځایه جګړه پیل کړې وه. موږ دا طرحه وړاندې کړه چې په لاندې خبرو شامل یوې اعلامیې باندې توافق وکړو:

- اوربند.
- د اسراوو تبادله.
- د مذاکراتو دوام.

نواز شریف او ترکي الفیصل پدې ټینګار کولو چې رباني د څه نوري مودې لپاره جمهور رئیس پاتې شي. د دوی د زیاد تأکېد او ټینګار په وجه لومړی موږ او بیا نورو دا خبره ومنله چې کېدی شي رباني د ۱۸ میاشتو لپاره د دولت رئیس پاتې شي پدې شرط چې:

۱ – د معاهدې مطابق به انتخابات تر سره کېږي.

۲ – د جمهور رئیس او صدر اعظم صلاحیتونه به همدا اوس ټاکل کېږي.

بلآخره ټولو خواوو له همدې طرحی سره موافقه وکړه او لاندې اسناد ترتیب او امضاء شول:

د اسلام آباد د معاهدې بشپړ متن

موږ پداسې حال کې چې د الله حکم ته منقاد یو، قرآن او سنت مو لارښود دی، د هغه جهاد درانوی او یادونه کوو چې زموږ مجاهد او زړه ور ملت د هېواد د ژغورنې او خپلواکې لپاره پدې امید پیل کړې وو چې دا لرغونی جهاد به په هېواد کې ډاډمنه سوله تأمین کړي او افغان ولس ته به سعادت او ترقی ورپه برخه کړي او پدې حقیقت باور لرو چې د یوه داسې پراخ بنسټه حکومت جوړول د وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورت دی چي په ټولو جهادي ډلو شامل وي، د يوه داسي حکومت جوړول چي د ټولو پرګنو او مليتونو آرمانونه تمثيل کړي، په آرامه او سوله ايزه توګه د قدرت د انتقال عمليه ميسرکوي. د هېواد يووالی، ملي حاکميت او ځمکنۍ بشپړتيا د ساتني او حفاظت په اړه متعهد يو، د هېواد مجدد اعمار او د مهاجرينو بېرته ستنېدو ته د مساعدو شرائطو برابرولو ته توجه لرو، دا دی د سعودی پاچا خادم الحرمين الشريفين هغي بلني ته مثبت ځواب وايو چي د افغانانو خپل منځی اختلافات دي په سوله ايزه توګه حل شي او د ښاغلی نوازشريف د پاکستان د اسلامي جمهوريت صدراعظم او د سعودی او ايران له استاځو نه مننه کوو چي د دې هڅو ملاتړ ئې کړي، دا مطلب اعلانوو چي د افغانانو ترمنځ بېل بېل او په ګډه روان مذاکرات د دې لپاره پيل شوي چي د جهاد ثمرات خوندي پاتې شي. موږ په دغو موادو توافق وکړ:

- د ۱۸ مياشتو لپاره د يو مؤقت حکومت تشکيل چي په هغه کي استاد برهان الدين رباني جمهور رئيس او انجنيرحکمتيار يا د ده استاځی به د صدراعظم په حيث وظيفه ترسره کوي.
- د معاهدې له امضاء نه وروسته به د دوو اونيو په منځ منځ کي د دې حکومت کابينه، د جمهور رئيس او د تنظيمونو د مشرانو په مشوره جوړېږي.
- پداسي يوې انتخاباتي عمليې توافق وشو چي:
- په ۱۸ مياشتوکي به ترسره کېږي، دا نېټه د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتي له ۲۹ نه پيل کېږي.
- د انتخاباتوکميسيون مکلف دی د معاهدې له امضاءسره سم د ۸ـ۲ مياشتو په ترڅ کي د يوې لويې قانون جوړونکې شوری لپاره انتخابات ترسره کړي.
- د همدې شوری له خوا به د هېواد اساسي قانون تصويب کېږي او بيا به د اساسي قانون په رڼا کي د جمهور رئيس او پار لمان لپاره د همدې ۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاشتو په بهیر کې انتخابات سرته رسي.

- د لاندې اجراءاتو لپاره به یو داسې دفاعی کمیسیون جوړېږي چې د هر تنظیم دوه غړي به پکې عضویت لري:
- الف: د ملي اردو جوړول.
- ب: له ټولو ډلو نه درنې وسلې راغونډول او د لزوم په صورت کې هغه د کابل له ښار او نورو ښارونو نه بهرځای په ځای کول ترڅو لدې لارې د ښارونو امنیت تأمین شي.
- ج: د لویو لارو امنیت تأمینول.
- د: د دولت له امکاناتو نه دشخصی قطعاتو او مسلح ډلگیو د اکمال مخنیوی.
- هـ: د دې خبرې تضمین چې د دولت د وسله والو ځواکونو سوق او اداره به د همدې دفاعی کمیسیون په لاس کې وي.
- و: د ټولو هغو اسراوو فوری او بې قید او شرط آزادول چې د شخړو په جریان کې حکومت یا مختلفو ډلو بندیان کړي.
- ټول هغه شخصی او دولتي تأسیسات، املاك، کورونه او مسکوني مناطق چې د جگړو په دوران کې متحاربو ډلو اشغال کړي باید اصلي خاوندانوته مسترد شي، باید ټولي بې ځایه شوې کورنۍ خپلو سیمو ته ستنې شي.
- داسې کمیټه به جوړېږي چې د هېواد مالي سیستم او د دولت مالي اجراءات ترنظارت لاندې وساتي او د پیسو چلند د قوانینو مطابق تنظیم کړي.
- د غذایي او سوند موادو وېشلو لپاره به د ټولو تنظیمونو په استاځو مشتمل کمیسیون جوړېږي.
- په اوربند باندې د نظارت لپاره به داسې یو کمیسیون جوړېږي چې د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنظیمونو استازي به پکې غړیتوب لري.

وظایف او صلاحیتونه

جمهور رئیس:

د دولت رئیس د ملي یووالی ننبه ده چي د دولت چاری به د قرآن او سنت او اسلامي شریعت له غوښتنو سره سم سمبالوی.

صدراعظم به کابینه جوړوي بیا به ئې جمهور رئیس ته د اعلان لپاره او د لوړی د مراسمو اجراء په خاطر وړاندي کوي.

۱ـ کابینه به د یوه متحد تشکل په څېر د صدراعظم په هدایت وظایف ترسره کوي.

۲ـ صدر اعظم او کابینه به په ټولو مهمو قضایاوو کي د جمهور رئیس سره په منظم او نږدې توگه تفاهم کوي.

۳ ـ جمهور رئیس او صدر اعظم باید په خپلو منځونوکي د تفاهم له مخي عمل وکړي که چیرته په کومي قضیې کي د رأی اختلاف راولاړ شو د مناقشې له لاري به هغه حل او فصل کوي، که قضیه لاینحل پاتې شوه باید د کابینې او جمهور رئیس گډې غونډې ته محول شي.

۴ـ د دولت تگلاري پوري تړلي ټول امور باید د صدر اعظم تر ریاست لاندي د کابینې په غونډوکي فیصله شي. ټول وزیران او معینان په انفرادی او اجتماعي ډول د حکومت د تصامیمو په هکله مسئولیت لري.

۵ـ د مسلح قواوو قوماندانان به له تعامل سره سم د خپل منځی تفاهم له لاري ټاکل کېږي.

د جمهور رئیس صلاحیتونه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ـ جمهور رئيس لاندني وظايف او صلاحيتونه لري:

الف: د جمهوري رياست د معاون ټاكنه.

ب: د قانون مطابق او د صدراعظم په مشوره د قاضی القضات او د ستري محكمې د قاضيانو ټاكنه.

ج: د هېواد د مسلح ځواكونو اعلی قومنداني د دې ځواكو د موازينو او اهدافو په رڼا كي.

د: د كابينې او پارلمان په مشوره د جنگ او سولې حالت اعلانول.

هـ: له مقرراتو سره سم د پارلمان د غونډو پيل او پای اعلانول.

و: د ملي وحدت استحكام، د خپلواكي او استقلال ساتنه او د افغان ولس د گټو په رڼا كي د هېواد د بې طرفی او اسلامي هويت تمثيل.

ز: د شريعت مطابق او له مقرراتو سره سم د محاكمو د پرېكړو تأئيد او لغو.

ح: په بهرنيو هېوادونو كي د افغانستان د سياسي هيئتونو رئيسان او په بين المللي ټولنو كي د افغانستان دائمي استاځي ټاكل او د نورو هېوادونو د سياسي هيئتونو د رؤساوو اعتبار ليك منل.

ط: د قوانينو او مقرراتو توشيح او د بين المللي معاهدو امضاء د هېواد له قوانينو سره سم.

ی: جمهور رئيس كولی شي د خپلو صلاحيتونو ځيني برخي خپل معاون يا صدراعظم ته انتقال كړي.

ك: د جمهور رئيس د وفات يا استعفی په صورت كي به د جمهوري رياست دندي د جمهور رئيس معاون ته سپارل كېږي چي د نوي جمهور رئيس تر ټاكني به د چارو نيابت كوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ل: د بانك نوټونو د چاپ رسمي اجازه.

م: جمهور رئیس کولی شي چې د کابینې فوق العاده غونډه د هغو حیاتي او مهمو چارو په اړه راوبلی چې د هېواد د ورځیني او عادي اجراءاتو په محدوده کي نه راځی.

د صدراعظم صلاحیتونه:

۷ـ صدراعظم او کابینه لاندي صلاحیتونه لري:

الف: د هېواد د داخلي او خارجي سیاست وضع او تطبیق د دې معاهدې د نص او روحیې مطابق د قوانینو په رڼا کي.

ب: د وزیرانو او نورو اداري او اجتماعي مؤسساتو د چارو اداره او سنبالول او د دوی ترمنځ تنسیق او یووالی.

ج: له مقرراتو سره سم اداري او اجرایي تصامیم نیول او د هغوی د پلی کولو چاری سنبالول.

د: د قوانینو تسوید او د لوایحو او مقرراتو جوړول.

هـ: د دولت د بودجې تنظیم او کنټرول او د هېواد د بیا ودانولو او د یوه ارزښتناك بانکي او مالي سیستم د پلی کولو لپاره مناسب تدابیرنیول.

و: د هېواد اقتصادي، ټولنیز او تعلیمي پروګرامونه برابرول او د دې پروګرامونو د تنفیذ په چارو نظارت کول او یو مرفه، په خپلو پښو ولاړ اسلامي هېواد جوړول.

ز: په نړیواله سطحه د هېواد د ګټو او آرمانونو ساتنه او ارتقا او د بهرنیو تعهداتو او نړیوالو پروتوکولونو او معاهداتو څېړنه او لازم سیاسي او اقتصادي تدابیر نیول.

ح: د سولې او امنیت د تأمین او په ټولني کي د اسلامي اخلاقو د تعمیم او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه خاص او مستقل ارګان په ذريعه اداراتو کي د عدالت او انصاف د مراعات لپاره لازم اجراءات کول.

د پورتنيو موادو د تائيد لپاره، لاندي شخصيتونو د ۱۹۹۳ کال د مارچ په ۷ نېټه په اسلام آباد کي د دې معاهدې په پای کي امضاء ګاني وکړي.

مولوی محمد يونس خالص، مولوی محمد نبي محمدی، عبد رب رسول سياف، سيد احمد ګيلاني، صبغة الله مجددی، برهان الدين رباني، محمد آصف محسني، حکمتيار

د اسنادو د امضاء په غونډې کي د ايران هيئت ته هم د ګډون بلنه ورکړي شوه. او فيصله وشوه چي د دعا لپاره به لومړی مکې ته ځو، د سعودی پاچا شاه فهد او د ايران رئيس جمهور هاشمي رفسنجاني به د نواز شريف په شمول د همدې معاهدې په پای کي د شاهد او ضامن په توګه امضاء کوي. ټول مشران په ګډه له نوازشريف سره يو ځای سعودی ته ولاړو عمره مو ادا کړه، له عمری نه وروسته نومړی معاهده په مکه کي له شاه فهد سره د يوې علني غونډې په ترڅ کي يو ځل بيا امضاء شوه. له هغه ځايه تهران ته راغلو، رفسنجاني د معاهدې په پای کي د شاهد په حيث امضاء وکړه. د ايران له جمهور رئيس سره د ملاقات نه وروسته، رباني په تهران کي پاتې شو او د مشهد له لاري هرات ته ولاړ. د هرات په جامع جومات کي ئې وينا وکړه، خو وينائی داسي وه لکه چي اصلاً ئې کومه معاهده نه وي امضاء کړې، په ډېره تنده لهجه ئې په موږ نيوکي وکړي او له خلکونه ئې وغوښتل چي "د اسلامي دولت" د مخالفينو په ضد جهاد ته ادامه ورکړي!!

کابل ته له رارسېدو سره سم ئې د داکتر عبدالرحمن په مشری خپل هيئت مزار ته ولېږو. موږ ګمان کولو چي دا هيئت به د جنرال دوستم د اقناع او د هغه د تشويشونو رفع کولو لپاره مزار ته لېږل شوی وي. خو جنرال دوستم ما ته د دې هيئت د مأموريت په هکله وويل: "هيئت د خبرو د پيل سره سم له کابل نه راوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خریطه په میز خوره کړه او د حزب اسلامي په خلاف د عملیاتو د پلان په هکله ئې وویل: په سروبی باید له دریوخواوو عملیات ترسره شي، د نجراب او ماهی پر له لاري به د جعمیت او شورای نظار ځواکونه او د لته بند له لاري به د جنبش قطعات په سروبی عملیات ترسره کوي...ماو رته وویل: " آبله ورځ خو تاسو له حزب اسلامي سره معاهد امضاءکړه، پر دې معاهدې د امضاء رنګ لاندي وچ شوی او تاسو د عملیاتو پلان جوړکړي؟! څه شوي او په کومه پلمه دا عملیات پیل کړو، لږ ترلږه څو ورځې خو باید تېرې شي ترڅو داسې کومه پلمه تر لاسه کړو چې خپل افراد ورباندي قانع کړو.. ما لدې عملیاتو سره موافقه ونکړه".

د اسلام آباد د موافقاتو په اساس باید له سفر نه د راستنېدو متصل، ټول مشران په جلا ل آباد کي راغونډ شوي وی او د کابینې په هکله وروستۍ فیصله شوې وی خو غونډې ته د مشرانو په ځای د دوی استاځي حاضر شول، د جمعیت استاځو په غونډې کي وویل چي موږ ته د کابینې په اړه د څه ویلو واك ندی راکړي شوي، مجبور یو بېرته کابل ته ستانه شو. ټولو تعهد وکړ چي خپل مشران به د غونډې لپاره چهار آسیاب ته حاضروی.

کمونست جنرالان په کمین کي وو، غوښتل ئې دا هڅې ناکامې کړي، شورای نظار ئې وسوسه کړ چي موږ کولی شو سروبی ونیسو، تاسو جنرال دوستم پدې قانع کړي چي د سروبی د نیولو په عملیاتو کي برخه واخلي، خو د شورای نظار هیئت له مزار نه خالی لاس بېرته راوګرځېدو. شورای نظار ته د سروبی یا چهارآسیاب په لوري د جنرال دوستم له مرستي نه پرته عملیات ممکن نه وو، نو ځکه دوی د پروان کاپیسا د تصفیې پلان جوړ کړ، چي په دوو مرحلو کي باید ترسره شي: لومړی باید د حزب په افرادوکي کار وکړي او ضعیف النفسه عناصر په پیسو واخلي، وروسته د همدغو افرادو په مرسته عملیات ترسره شي. لدې عملیاتو نه د مخه د ننګرهار د یوه هیئت د منځګړیتوب په نتیجه کي په جلال آباد کي. د مشرانو په غونډې توافق وشو. د حزب وحدت له مشر نه پرته ټولو پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذاکراتو کې برخه واخسته.

د ننګرهار له شورى سره مو پدې خبرې توافق وکړ چې ترڅو ټولو مشرانو په همدې غونډې کې د کابینې په سر موافقه نه وى کړې باید د غونډې له ځاى نه هیچا ته د وتلو اجازه ورنکړې شي. مذاکرات پیل شول، رباني بیاهم د جمهوري ریاست ترڅنګ د دفاع وزرات غوښتلو او تردې په کم شي نه راضى کېدو. مذاکرات طولاني شول، له ورځو نه خبره هفتو ته ورسېده، سیاف غوښتل د محاصرى لدې حالت نه په کومه پلمه ووځي، د ننګرهار شورى ته ئې وویل: ما ته اجازه راکړې کابل ته ولاړ شم او انجنیر مسعود له ځان سره راولم، تاسو پوهېږئ چې رباني لده نه پرته تصمیم نشي نیولى!! هغوى د ده تګ د مشرانو په موافقې پورې مربوط کړ،څو ځله ماته راغي، ما موافقه وکړه، خو زړه مې ګواهى راکوله چې استاد به بېرته نه راځي، همداسې وشول. لده سره ملګرى د ننګرهار هیئت بېرته راستون شو، خو دى په پغمان کې پاتې شو.

د همدې مذاکراتو په دوران کې کمونستو جنرالانو د سابقه پلان مطابق د پروان په لورې عملیات پیل کړل. له درنو جګړو نه وروسته د چهاریکار، بګرام، جبل السراج، د کاپیسا ولایت په مرکز او اطراف کې د حزب د مراکزو په نیولو موفق شول او د نجراب او تګاب په لور ئې مخکې تګ پیل کړ.

زموږ د معلوماتو له مخې پدې جګړې کې د جنرال فقیر اوجنرال پهلوان رحیم قطعاتو هم برخه اخیستې وه، که څه هم جنرال دوستم له شرکت نه انکار کولو.

زموږ مجاهدین مجبور شول د دارالامان په لورې عملیات وکړې، چهل ستون او دارالامان د همدې عملیاتو په ترڅ کې فتحه شول، پدې کار سره د سروبى په لورې د دوى مخکې تګ متوقف شو. رباني د پروان او کاپیسا د فتوحاتو په راپورونو هومره مغرور شوى وو چې د روغې جوړې هیئت ته ئې وویل: نور نو مزید خبرو ته ضرورت نشته، سبا بله ورځ به سروبى نیولى کېږې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورپسې به چهار آسیاب فتحه کېږي!! خو د دارالامان او چهل ستون په لوري د حزب د مجاهدینو مخکې تګ ښېرته ناامیده کړ.

بالآخره د کابینې په سر توافق وشو. د دفاع او کورنیو چارو وزارتونو لپاره ګډ کمیسیونونه وټاکل شو، چې کفالت به ئې د جمهور رئیس او صدراعظم په غاړه وي، د پاتې وزارتونو لپاره د هر تنظیم نه دوه دوه وزیران واخستلی شول، توافقات د یوې غونډې په ترڅ کې اعلان شول او غونډه پای ته ورسېده. رباني د کابل په ځای د پېښور په لوري وخوځېدو، خو کابل ته له رسېدو وروسته، د دې په ځای چې د معاهدې مطابق د زړې کابینې وزیران رخصت کړي برعکس هغوی ته ئې ترهغه په خپلو دندوکې د پاتې کېدو فرمان صادرکړ چې نوې کابینه د تحلیف مراسم تر سره کړي، دا یوه نوې خبره، نوی شرط او د معاهدې د فوری انفاذ په لاره کې ځنډ او خنډ راپیداکول وو.

په اصل کې رباني او مسعود خاصتاً کمونستو جنرالانو دا نه غوښتل چې موږ کابل ته ولاړ شو، نه د صدارت تخلیه کولو ته چمتو وو او نه زموږ د تګ راتګ له لارې د کمونستانو د پوستو لېرې کولو ته.

تنظیمونو اومخصوصاً د تنظیمونو له خوا معرفي شوو نوو وزیرانو په رباني فشار اچولو چې نوې کابینه باید خپل کار پیل کړي، پس له اوږدې مودې او څو ښنتو رباني دې ته اړ شو چې په قلعه حیدرخان کې د تحلیف مراسم ترسره او د نوې کابینې د کار پیل سره موافقه وکړي.

کابینه او ائتلاف

موږ مجبور شوو د کابینې غونډې په چهارآسیاب کې دائرې کړو، د ائتلافیونو کمونستو انډیوالانو خپل ملګري دې ته هڅول چې دا بهیر حتماً مختل کړي، پدې اړه ئې لاندې کارونه وکړل:

- د کابینې هغو غړو ته چې په کابل کې د دوی تر ولګې لاندې سیموکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېدل، د دې اجازه نه ورکوله چې د بالاحصار یا چهل ستون له لارې چهار آسیاب ته راشي، دوی مجبور وو په صدارت کې راغونډ شي او بیا ټول یوځای د پل څرخي له لارې چهارآسیاب ته راشي، په وار وار د کابینې هیئتونو پدې هکله له رباني او مسعود سره خبرې وکړې ترڅو دا دوه لنډې لارې پرانېزي خو نتیجه ئې ورنکړه.

- یو ځل ئې د ۱۳۷۲ کال دعقرب د میاشتې په ۱۸ نېټه، پل څرخي ته څېرمه، د کابینې ټول غړي متوقف کړل، د حربی پوهنتون د قومنداني مخې ته ئې څو ساعته لمر ته ودرول، هومره ئې سپك کړل چې ما گمان کولو بیا به دوی د کابینې په غونډو کې برخه وانخلي، خو یا دا چې وزارت ترعزت نه زیاد ارزښت درلود او یا دا چې دې ته متوجه شول چې دا د کمونستانو او د دوی مجاهد ډوله التقاطي ملگرو کار دی، باید پری نږدې چې هغوی په آساني خپل هدف ترلاسه کړي.
- خاد د کابینې د غونډې په ورځ، د موټرو په تم ځای کې، پداسې فرصت کې د انفجار پلان جوړکړې وو چې د کابینې د غونډې په پای کې او د وزیرانو د رخصت کېدو په وخت به ترسره کېږې، انفجار کوونکې ته لازمې روزنه ورکړې شوه، انجنیر عارف د خاد معاون د دې چاودنې د پروگرام نظارت کولو، انفجارکوونکی له موادو سره د غونډې په ورځ، د انجنیر عارف په ملگرتیا او د هغه په موټرکې له بم سره یو ځای له بالاحصار نه تېرکړې شو او د لوگر د تیلو ټانك سره له موټر نه کوز او د بس په ذریعه د چهارآسیاب په لورې راولېږلی شو، موږ له ټول جریان نه خبر وو، پوره ترتیبات مو ورته نیولی وو، انفجار کوونکی د انفجار ځای ته نږدې ونیولی شو، د تحقیقاتو لپاره د کابینې له منځ نه هیئت وټاکل شو، هیئت د تحقیقاتو راپور او د مجرم اعترافات د کابینې هماغی غونډې ته واورول. پورتنۍ خبرې د همدې کس د اعترافاتو برخه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- کابینې د هېواد کلنۍ بودجه تصویب کړه. د معاهدې مطابق به جمهور رئیس یا د تصویب شوې بودجې منظوری ورکوله او یا به ئې خپل ملاحظات په لیکلي توګه کابینې ته لېږل، خو جناب جمهور رئیس نه بودجه منظور کړه او نه ئې خپل ملاحظات کابینې ته وړاندي کړل، برعکس تر پایه ئې د خپلي خوښي سره سم، له روسیې نه په بادراوړو پیسو کي تصرف کولو.
- کابینې فیصله وکړه چي لدې نه وروسته به افغاني بانك نوټونه، د مسکو په ځاي، په کوم بل داسي هېواد کي چاپ کېږي چي:

الف: د افغانستان په هکله یا استعماري عزائم ونلري یا ئې زموږ په کورنیو چارو کي د لاس وهنو امکانات ضعیف وي.

ب: تر مسکو نه ئې په نازله بیه موږ ته چاپ کړي.

د معاهدې مطابق باید د کابینې دغه فیصله پرته له کوم ځنډ نه عملي شوې وي، د همدې لپاره د مالیې وزارت، د جرمني او انګلستان له دوو کمپنیو سره خبري وکړي. د آلمان له یوې کمپنۍ سره، د ټولو زړو بانك نوټونو د تعویض او د نوو مصئونو بانك نوټونو د عرضې لپاره د اوه ملیونه ډالره په بدله کي، د ۱۵۰۰ ملیارده افغانیو د چاپ توافق وشو، خو رباني له خپلي خوا د شخصي هیئت په ذریعه، د کابینې د پرېکړي او د معاهدې د حکم خلاف، له مسکو سره د خپلو خصوصي ژمنو مطابق داسي نوی قرارداد امضاءکړ چي د ۷۰۰ ملیارده افغانیو زړو بانك نوټونو د چاپ په مقابل کي به ئې روسانو ته څوارلس ملیونه ډالره سپارل!! افغانستان ته دا قرارداد د آلماني کمپنۍ په پرتله پنځه برابره ګران تمامېدو.

- د معاهدې مطابق باید د پیسو د چاپ قرارداد، د پیسو انتقال او ساتنه او د بودجې مطابق د دولت د اداراتو تمویل، د مالیې وزارت له لاري تر سره شوی وی خو له مسکو سره د شورای نظار د خصوصي اړیکو په اساس، چاپ شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانك نوټونه، له مسكو نه مستقيما بګرام ته لېږدول كېدل او مسعود ته سپارل كېدل، چې بيا به د دوی په خوښه، يو مقدار پنجشير ته، يو مقدار خاد ته، يو مقدار د دفاع وزارت ته او پاتې برخه بانك ته انتقال كېده.

د جنرال دوستم كفالت

رباني تركيې ته سفر درلود ، تركيې ته د ده د سفر څو وجوهات وو ، تركيې د امريكا په اشاره د ائتلاف ملاتړ كولو ، دوستم ئې دې ته تشويقولو چې له رباني نه بېل نشي، د رباني او ايران ترمنځ مناسبات (وحدت سره د خونړيو جګړو په وجه) خړ پړ وو ، تركانو غوښتل دا مناسبات مزيد كړكېچن شي، د تركيې لائيك حكومت د افغانستان د داخلي جګړو په اړه هماغه سياست درلود چې امريكائيانو غوره كړي وو: د رباني د تائيد او تشويق له لارې د جګړو دوام او د يوه اسلامي حكومت د جوړېدو مخنيوی. رباني له خپل سفرنه مخكې د جنرال دوستم د ليدو لپاره مزار ته ولاړ، دا مزار ته د ده پنځم سفر وو ، غوښتل ئې جنرال دوستم ته بلنه وركړي چې د ده په غياب كې د جمهوري رياست د كفالت لپاره كابل ته راشي، جنرال دوستم دا بلنه ومنله، كابل ته راغي، د خواجه رواش هوايي ډګر د ده د افرادو په لاس كې وو ، هلته د ده تود هركلی وشو ، له هوايي ډګر نه تر ارګ پوري د ده خپلو قطعاتو امنيت نيولی وو ، د ارګ يوه دروازه لا د مخه د ده د افرادو په لاس كې وه او په دېوالونو ئې د ده عكسونه لګېدلی وو. رباني په سفر ولاړ او جنرال دوستم د ده د كفيل په حيث په ارګ كې مستقرشو. راډيو او تلويزيون هره ورځ په ارګ كې د ده د ملاقاتونو راپورونه وركول، پدې وخت كې د كابل وضعيت داسې وو: جمهور رئيس چې د دفاع د تش په نامه كميسيون رئيس هم وو خارج ته سفر كړی وو. صدر اعظم چې د داخله چارو د وزارت د تش په نامه كميسيون رياست ئې هم په غاړه وو له ښار نه بهر وو. د تنظيمونو مشران يا له هېواد نه بهر وو يا له كابل نه بهر. مولوی محمدنبي په كابل كې وو خو چې د جنرال دوستم له راتلو خبر شو د مريضی په پلمه پغمان ته ولاړ او هلته له سياف

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره تر هغه مېلمه وو چې د رباني له راستنېدو نه وروسته، جنرال دوستم له ارګ نه د مزار په لوري وخوځېدو. د دې کار په هکله په سیاسي حلقو کې درې تعبیره کېدل:

الف: جنرال دوستم پدې ناراض وو چې ولې د جبل السراج د معاهدې مطابق د دفاع وزارت ورنکړي شو، رباني غوښتل د جمهوري ریاست د کفیل په حیث د ده په ټاکلو سره هغه راضی کړي.

ب: رباني د کابل له دفاع نه ډاډه نه وو، په مسعود ئې یا اعتماد نه وو او یا ئې په هغه کې د کابل د دفاع توان او استعداد نه لیدو، له کابل نه د ډاډمنې دفاع په خاطر ئې جنرال دوستم کابل ته راوغوښت.

ج: د حزب اسلامي، جنبش او وحدت تر منځ مذاکرات پیل شوي وو، د دې مذاکراتو د مختل کولو لپاره ئې دا کار وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شورى هم آهنگي تأسيس

په ائتلاف کي خپل منځی اختلافات، د کلکو جګړو ترحده تشديد شول، د وحدت حزب له ائتلاف نه عملاً ووت، هيئت ئې چهارآسياب ته راغي، زموږ او د وحدت ترمنځ مذاکرات پيل شول او په څو مهمو خبرو مو توافق وکړ:

- د يوه بل په خلاف په جګړو کي برخه نه اخستل.
- د هېواد د بحران د حل لپاره داسي ګډه طرحه چي د مؤقت حکومت او انتخاباتو غوښتنه کوي.
- د هري خوا تر اغېز لاندي سيموکي به د بلي خوا منسوبين په ډاډ او اطمئنان سره تګ راتګ کولی شي.
- په قضاياوو کي ګډ دريځ او د يوه بل ممکنه مرسته.

دا يو ګټور توافق وو چي لاندي نتائج ئې درلودل:

الف: له هغه ائتلاف نه چي زموږ په خلاف جنګېدو ، يوه مهمه ډله رابېله شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس موږ او هغوی ګډ دریځ لرو.

ب: د شیعه، سني او پښتون او غیر پښتون ترمنځ د جګړې هغه خطرناکه توطئه شنډه شوه چې زموږ د ملي وحدت د ختمولو لپاره دښمنانو جوړه کړې وه.

ج: د وحدت له وتلو نه وروسته، ائتلاف د خپل شته والی فلسفه له لاسه ورکړه او زوال ئې پیل شو.

د: پدې سره د هم آهنګي شورى د جوړېدو اساس کېښودی شو.

د دې توافق نه وروسته د وحدت په خلاف د اتحاد او شورای نظار د هغو سترو عملیاتو په جریان کې موږ د وحدت عملاً مرسته وکړه چې د نوموړی حزب مرکزي دفتر او د افشارو او خوشحال مېنې برخې ترې ونیول شوې.

ائتلافیونو غوښتل چې د امریکا او سعودی حمایت ترلاسه کړي، د همدې لپاره ئې د حزب وحدت په خلا ف جګړه پیل کړه او د ایران پرضد ئې یو په بل پسې مرکې وکړې، غوښتل ئې داسې وښیي چې دا جګړه د شیعه ګانو په خلاف د سنیانو جګړه ده او که غرب یا عرب غواړي په افغانستان کې ایران پلوه حکومت جوړ نشي نو باید د دوی مرسته وکړي!!

د وحدت حزب له جنبش نه دا توقع درلوده چې پدې جګړې کې به حتماً د دوی مرسته کوي، خو داسې ونشول، هغوی فقط څه مهمات ورولېږل او د وحدت یو شمېر مسلح کسان ئې له مزار نه راانتقال کړل.

همدا راز د شیرخان بندر په سر، په ائتلاف کې بله منازعه راولاړه شوه، د کندز مجاهدینو په شیرخان بندر عملیات تر سره کړل او هغه ئې د جنبش له افرادو نه ونیولو، رباني او مسعود له یوې خوا داسې ښودله چې دا عملیات محکوموی او غواړي شیرخان بندر بېرته جنبش ته وسپاري، خو له بلې خوا ئې دا کار ضروري او مفید ګڼلو، ځکه دوی له روسانو سره د مستقیمو ارتباطاتو او له روسیې نه د سرك له لارې د مرستو ترلاسه کولو لپاره، د شیرخان بندر په شان یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندر ته ضرورت درلود. شیرخان بندر له همدې پلوه دواړو طرفونو ته خاص اهمیت درلود.

له همدې حادثی نه وروسته، ما له انجنیر نسیم مهدی سره د مخابری له لارې خبرې وکړې او هغه ته مې وویل: وګوره چې د جنبش چارواکي د خپلو سابقه یارانو په هکله څه نظر لري او د حزب اسلامي په اړه اوس د دوی دریځ څنګه دی؟ انجنیر مهدی په فاریاب کې د حزب اسلامي د جهاد امیر وو، خو اوس له جنبش سره یو ځای شوی وو، هغه ډېر ژر احوال راکړ چې جنبش له حزب سره د مذاکراتو غوښتونکی دئ، ما هم له مذاکراتو سره توافق وکړ، په تاشکند کې زموږ او د دوی هیئتونو سره ولیدل، دا زموږ ترمنځ د هیئتونو په سطحه لومړنۍ لیدنه کتنه وه چې په هغې کې د مذاکراتو په دوام، له نورو ډلو سره د خبرو آترو او د ګډې جبهې د جوړولو په اړه مقدماتي خبرې وشوې، وروسته، وروسته د بېلا بېلو لیدنو کتنو په نتیجه کې په ګډ اقدام، له اقدام نه وروسته د یوه مؤقت حکومت په جوړولو او بیا د انتخاباتو په اجرا توافق وشو. موږ لدې کار سره پدې خاطر توافق وکړ چې:

الف: له رباني مسعود سره د مذاکراتو د دوام له افادیت نه مأیوس شوي وو، موږ ته عملاً ثابته شوه چې دوی د حزب په خلاف له جګړې نه لاس په سرکېدونکي ندي، د دوی په ژمنو او تعهداتو باور نشي کېدی، د افغانستان د بحران اسلامي حل نه مني او د کمونستانو په ملګرتیا او د روسانو په مرسته په هر قیمت په قدرت کې پاتې کېدل غواړي، مجبور وو د حل په نورو لارو فکر وکړو.

ب: پدې سره په ائتلاف کې شامل دوه ډلې زموږ په خلاف له جګړو نه ګوښه کېدلې، موږ ته دې خبرې خاص اهمیت درلود.

ج: همدا راز پدې سره د قومونو د جنګولو توطئه شنډېده او د افغان ولس په مختلفو پرګنو کې د یوه بل په څنګ کې د ورونو په حیث د ژوند کولو احساس

(c) ketabton.com: The Digital Library

راژوندی کېدو.

د: په افغانستان کي د يوه قوي منتخب اسلامي حکومت د جوړولو لاره، فقط همدا وه چي د کابل جګړه مار ائتلافي حکومت ختم شي، ځای ئې مؤقت حکومت ته وسپارلی شي او بيا انتخابات ترسره شي.

د عاجل ګډ اقدام په هکله تر ټولو زيات، د وحدت حزب ټينګار کولو، دا ځکه چي تر ډېره حده د جګړو تر فشار لاندي وو. دوه ځله د اقدام لپاره خاصه نېټه وټاکلې شوه خو دځينو عواملو په وجه اقدام وځنډېدو، بالآخره د ۱۳۷۲ کال د جدي په ۱۲ نېټه د ګډو عملياتو فيصله وشوه، عمليات پيل شول، په لومړی سرکي اکثر مهم او ستراتيژيك ځايونه ونيولی شول او شورای نظار له ټول کابل نه په تيښته وو. د دې عملياتو د بری امکانات ډېر روښانه اود ماتې احتمال ئې ډېر ضعيف وو، خو د ځينو خاصو عواملو په وجه، د هغه نتائج د انتظار خلاف وو، دا عوامل په لاندي توګه وو:

- د وحدت حزب پداسي حال کي په عملياتو کي ګډون ونکړ چي ترپايه ئې د اقدام په سريع او عاجل پيل کولو اصرار درلود او د عملياتو په ورځ ئې په خپل خاص سمت کي د پلان مطابق د اقدام کولو مکرر ډاډ او اطمئنان ورکولو، د وحدت د تخلف لپاره دوه دلائل په ګوته کېدل:

الف: په مخکنيو جګړو کي له حزب وحدت نه د جنبش عدم دفاع.

ب: د ايران سفير د حزب وحدت له مشرتابه نه وغوښتل چي پدې عملياتو کي برخه وانخلی که نه د ايران هر نوع تعاون به له حزب وحدت سره قطع شي.

- جنبش دا نه غوښتل چي د حزب زيات شمېر مجاهدين کابل ته داخل شي او د عملياتو په دوران کي حساس ځايونه تصرف کړي، په کابل کي د جنبش د مېشته قطعاتو قومندانانو د جنبش مشرتابه ته اطمئنان ورکولو چي دوی يوازي کولی شي له کابل نه شورای نظار وباسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د جنبش د قطعاتو ځينو قومندانانو په پټه له شورای نظار سره مرسته وکړه، جنرال رحيم پهلوان يو لدغو قومندانانو څخه وو.
- د کابل له شا او خوا نه د نورو تنظيمونو قومندانانو د جنبش په خلاف جګړې ته راودانګل.

هيڅا مخصوصاً د جنبش قومندانانو دا ګمان نه کولو چې په کابل کې به له خاص مقاومت سره مخامخ شي، ځکه له يوې خوا شورای نظار دوی په خپلو ټانکونو کې کابل ته رارسولي وو او ټول حساس ځايونه د دوی په لاس کې وو له بلې خوا په څو مخکنيو نښتو کې دوي ته ثابته شوې وه چې شورای نظار د دوی مخې ته نشي ودرېدی. له همدې اقدام نه څه وخت د مخه، د پل محمود خان په ساحه کې د جنبش او شورای نظار تر منځ يوه نښته و شوه چې په نتيجه کې ئې د دفاع وزارت د مانۍ په شمول د خواجه رواش تر هوايي ډګر پورې د شورای نظار ټول مراکز د جنبش ځواکونو ونيول، خبره مزيد خرابېده خو رباني له دوستم نه بخښنه وغوښته، جګړه ئې د خپلو افرادو غلطي وګڼله او له هغه نه ئې د جګړې د توقف غوښتنه وکړه، سبا د راډيو او تلويزيون له لارې د دې نوې جګړې په هکله وويل شو چې دا يو سوء تفاهم وو... الحمدلله رفع شو... د کابل خلکو ته اطمئنان ورکوو...!!

خو د کابل خلکو به ويل: که سوء تفاهم دا سې وي نو معلومه نده چې جګړه به څنګه وي، که د سوء تفاهم په نتيجه کې شورای نظار نيمائی کابل د ارګ او دفاع وزارت په شمول تخليه کوي نو د جګړې په صورت کې به څه کوي؟!

خو په ګډو عملياتو کې د پورتنيو لاملونو په وجه، نه يوازې عمليات ناکامه شول بلکې جنبش د کابل په ښار کې خپل ټول سنګرونه له لاسه ورکړل، د هوايي ډګر د سقوط په نتيجه کې د دوی ارتباط له مزار سره هم قطع شو، کافي مرګ ژوبله ئې وزغمله، افراد ئې د بګراميو، هودخيلو او د مرنجان غونډې له لارې زموږ په لورې راووتل. موږ د کابل ـ لوګر پاخه سړك نه په استفادې سره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

باروړونکو طيارو د کوزېدو لپاره په دريو ورځو کې هوايي ميدان جوړ کړ او له مزار نه تګ راتګ پيل شو، پدې سره د جنبش د افرادو مړاوی روحيه څه ناحه راژوندی شوه. جنبش د غڅ اخستلو لپاره، په مزار، سمنګان، جوزجان، سرپل اوفارياب کې د جمعيت ټول افراد خلع سلاح کړل او په کابل ئې بې ساری بمباري پيل کړه. د جنبش قطعاتو غونبتل چې د سالنګ له لارې، د پروان په لوري مخکې ولاړ شي يا لږ ترلږه د سالنګ له تونل نه تېر شي او اولنګ ته ځان ورسوی چې لدې ځايه په درنو وسلو جبل السراج او د بګرام هوايي ميدان تهديد کړي، خو د شمالي تونل په خوله کې د دوی مخنيوی وشو. د بادغيس له لوري د جنبش په خلاف جګړه پيل شوه او جنرال دوستم دې ته اړ شو چې د جنرال رسول پهلوان قطعات له سالنګ نه د بادغيس په لوري سوق کړي او پدې ترتيب د اسمعيل خان د ځواکونو مخکې تګ متوقف کړي، له همدې سره، د بادغيس په لوري د بالامرغاب سيند د دواړو ترمنځ د جګړې لومړی کرښه شوه او د سالنګ په لوري د تونل شمالي خوله لومړی خط شو.

د سالنګ په استقامت د جګړو په دوران کې يو ځلي د رباني د دولت قطعات، د سيد کيان له زوم، جنرال حسام الدين سره د يوه سازش په نتيجه کې پدې وتوانېدل چې ترکيلګي پوري ځان ورسوي، جنرال دوستم سخت وارخطا وو، د وضعيت په هکله ئې ما ته په تلفون کې وويل:" جنرال حسام الدين د دولت قطعاتو ته لار ورکړه، په پلخمری کې و ضعيت ښه ندي، د بغلان قومندانانو ته هدايت ورکړي چې دفاع وکړي، زه موافق يم چې د حملې له دفع کولو نه وروسته د بغلان اداره د حزب قومندانانو ته وسپارلی شي"، ما ورته اطمئنان ورکړ، په بغلان کې د حزب قومندانانو، بشيرخان، سيدالرحمن، صوفی پاينده محمد او نهضت يار ته مي وويل چې خپل قوتونه د حملې د دفع کولو لپاره لومړی خط ته ولېږي، د دوی د مجاهدينو په رسېدو سره نه يوازې حمله په شا وتمبېده بلکې مخکې تګ پيل شو، د سړك يوې بلې خوا ته ټولې درې تصفيه شوې او جګړه د تونل شمالي خولې ته ورسېده، پدې سره پلخمری د سقوط له خطر نه وژغورلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو او دوستم له حتمي ماتې نه نجات وموند ، خو د بغلان د ادارې په هکله ئې په خپلې وعدې وفا ونکړه، مونږ هم دا موضوع جدي ونه نیوله.

د جنرال مؤمن مرگ

په ائتلاف کې د جنرال مؤمن لویه ونډه وه، له یوې خوا دحیرتان په شان مهم بندر چې د کمونست رژیم د مهماتو ستره زېرمه هلته وه او د مسکو له خوا ټولې مرستې له همدې لارې افغانستان ته لېږدول کېدې، د ده په لاس کې وو له بلې خوا ده پدې مرحلې کې د پرچمیانو لپاره د یوه ډاډمن محور حیثیت درلود ، هومره چې ببرک کارمل تر پایه لده سره په حیرتان کې پاتې او بالاخره هملته دفن شو، په کمونستو افسرانو کې ترټولو زیات لده سره د ملي ستم روحیه وه او غوښتل ئې د همدې روحیې په اساس غیرپښتنانه کمونستان او مجاهدین ائتلافي جبهه جوړه او د نورو په ضد وجنگېږي، د همدې لپاره هغه له مسعود سره خاص دوستانه تعلقات درلودل، مسعود د ده په اعتماد او د ده په ټانکونو سور کابل ته داخل شو. د ده مرگ، شورای نظار ته هومره سخت گوزار وو چې ما ته د مسعود یوه خاص ملگري قصه کوله چې مسعود د ټول شمال په تصفیې او په څو ولایاتوکې د شورای نظار د ټغر په ټولېدو، هومره نه وو خفه شوی لکه د جنرال مؤمن په مرگ.

جنرال دوستم د جنرال مؤمن له اړخه ډېر مشوش وو، په حیرتانو ئې د ده تسلط ځانته لوی تهدید گڼلو، څو ځله ئې ماته پدې هکله د تلفون له لارې خپل شدید تشویش څرگند کړ، بالآخره ئې ماته وویل چې څه خاصه چاره به کوو، څو ورځې وروسته، جنرال مؤمن د هلیکوپټر په یوې پېښې کې په قتل ورسېدو، جنرال دوستم د ده د تدفین شانداره مراسم جوړ کړل او هغه ته ئې د قهرمان لقب ورکړ!! د کابل په جگړو کې د جنرال بابه جان د ۰۵۵ نمبر فرقې ترڅنگ د جنرال مؤمن ۷۰ فرقې لویه برخه وه. دوی د کابل په ښار هومره مسلط وو چې د رباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنۍ څلورمیاشتنۍ دورې په جریان کې د وطن کمونست حزب خپله عمومي کنګره د کابل په ښار کې دائر او محمود بریالی ئې د منشي په حیث وټاکلو. کاویاني او فرید مزدك به په مستقله توګه د مسکو او ډهلي دوره کوله او مسعود به په هوایي ډګر کې د راتلو په وخت کې د دوی استقبال کولو. دا دواړه د ببرك د پلویانو په لیکو کې تر ټولو زیات د ستمي روحیې په راولاړولو او تبلیغ کې مؤثر ول، له مسکو او ډهلي سره د ارتباطاتو په ټینګولو او هلته د مېشت کمونستانو په تنظیم، د ائتلاف په ګټه د دوی په کارولو کې ئې مؤثره ونډه درلوده. که څه هم لدوی سره کوم نظامي ځواك نه وو خو په فکری لحاظ د کاویاني او مزدك رول تر هرچا زیات او مؤثر وو، په فوځ کې د جنرال مؤمن په شان افسرانو لدوی نه د کمونستي نظریاتو ترڅنګ، د ملي ستم متعصبانه افکار حاصل کړي وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود واکمني

له کابل نه د جنرال دوستم د قطعاتو له وتلو نه وروسته، د کابل د ښار په هغې برخې چې د سیند شمال ته پرته ده او له غوربند نه پرته په پروان د مسعود واکمني پیل شوه. هغه لدې نه وروسته په ځان باور راغي، خولی ئې کږه په سر کیښوده او د مطلق العنان واکمن اکتونه ئې پیل کړل. خو د دې واکمنۍ ساحه ډېره محدوده او موده ئې ډېره لنډه وه، بې ځایه مستي او غرور نه یوازي دې ته وهڅولو چې په یوه وخت کي له حزب اسلامي، حزب وحدت او جنبش سره وجنګېږي، بلکي له رباني او تورن اسمعیل سره ئې هم مخالفت پیل او ورو ورو داسي حد ته ورسېدو چې جمعیت عملاً په دوو متخاصمو ډلو وویشلی شو. د شورای نظار ځینو غړو ته هم د ده حرکات او تصرفات له زغملو ووتل او مجبور شول پدې کړکېچ کي د رباني خواته ودرېږي، خو له مسکو نه باد راوړی پیسې د ده په نامه بګرام ته راتلی او له ایران او مسکو نه راغلي وسلې او مهمات د ده لاس ته ورتلي. اختلافات دې حد ته ورسېدل چې د روغي جوړي لپاره هیئتونه وټاکل شول، د هیئتونو ډېرو هلوځلو نه وروسته، پدې روغه جوړه وشوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيسې به د رباني په حکم توزيع کېږي او د وسلو او مهماتو د وېش واك به له مسعود سره وي.

له بلې خوا په جګړو کې د دوی ځواکونه يو په بل پسې له رسوا ماتوسره مخامخ شول، د يوه کال په موده کې دوی يوازې د غوربند په لوري د پيسو په زور مخکې تګ وکړ او د حزب مجاهدين ئې له هغې ساحې نه وتلو ته اړ کړل خو په مقابل کې د حزب مجاهدينو د کابل په شا او خوا کې د سکاد د غونډې په شمول ډېر حساس او ستراتيژيك ځايونه فتح کړل.

د جمعيت په افرادو کې له حزب سره د روغې جوړې روحيه ورو ورو تقويه کېده، په جګړو کې ناکامې دې روحيې ته مزيد قوت بخښلو، خو مسعود به خپلو انډيوالانو او په پيسو اخستل شوو قومندانانو، مخصوصاً کمونستو جنرالانو ته ويل چې حزب اسلامي په جګړې سره موږ نشي ختمولې، خو د روغې جوړې او په حکومت کې د برخې اخستلو په نتيجه کې حزب اسلامي په اوضاع مسلط کېږي او موږ د هغه په وړاندې خپل شته والی نشو ساتلې. د جمعيت فکری حلقو د مسعود دا دريځ داسې توجيه کولو چې هغه حزب اسلامي د خپلې واکمنۍ لپاره تهديد ګڼې، په کابل کې مخصوصاً په خپله د جمعيت او شورای نظار په ليکو کې د ده په ضد د ټولو شته مخالفتونو سره سره که حزب کابل ته ننووت نو د ده ستوری خامخا تپ کېږي او د ده د بې مهاره تصرفاتو مخنيوی کېږي. که رباني او پلويان ئې نن د ده مخې ته نشي ودرېدی او د څرګند مخالفت جرأت نشي کولی، د حزب اسلامي په راتلو سره به د ده په خلاف ګډه قوي جبهه جوړېږي او په جمعيت به د ده تسلط او په کابل کې به د ده د واکمنۍ شپه پای ته رسېږي. پدې مرحلې کې د مسعود له اظهاراتو، مرکو او پيغامونو نه د ده په ذهني کيفيت او مغشوش او مشوش فکری حالت ښه پوهېدی شي: هغه بې نظيربوتو ته په انتخاباتو کې د برې په مناسبت په خپل پيغام کې ليکي:" د پاکستان په انتخاباتو کې ستاسو بريا په بنيادګرايانو د ديموکراتيکو ځواکونو بريا وه، زه د دې سوبې مبارکي درته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايم، اميد دی په افغانستان کي هم ديموکراتيك ځواکونه ستاسو په مرسته په بنيادگرايانو غلبه ترلاسه کړي!!) امريکائيانو ده ته اطمئنان ورکړي وو چي د بی نظيربوتو په راتلو سره به ستاسو او اسلام آباد مناسبات زموږ په وساطت ښه شي، په همدې طمعی هغه دا پيغام لېږلی وو.

له غربي آژانسونو سره ئې د خپلو مرکو په ترڅ کي د حزب په هکله ويل: حزب ترورستانو ته روزنه ورکوي، د عربی نړۍ ترورستان ئې له ځان سره ساتلی او د روزني مراکز ئې ورته جوړکړي! په جماعت اسلامي به ئې نيوکي کولی او د ايران په خلاف به ئې ويل چي ايران زموږ په کورنيو چارو کي لاس وهني کوي، له حزب وحدت سره د پيسو او وسلو مرستي کوي او د کابل د جگړو باعث دی. دا تبليغات ئې په داسي حالت کي کول چي د ده او د شورای نظار د غړو په غاړې کي به د ايران د سپاه پاسدارانو ننبه، (برگ دستمال) ځوړند وو او دريشي به ئې د هغوی په شان برگي وي او هر څوك به پدې پوهېدو چي دوی د سپاه پاسدارانو تقليد کوي. هم دستمالونه هغوی ورکړي او هم برگي دريشي.

په حقيقت کي دحزب اسلامي په خلاف د ځينو ډلو او افرادو د شديد مخالفت وجه دا ده چي گنده خلکو، په فساد کي پرېوتو سپکو انسانانو او په پردېو پوري تړلو حقيرو حلقو ته د هغي ډلي زغمل گران وې چي له پاکو شخصيتونو، لوړو ارواحو او ملت ته د منل شوو څېرو نه جوړه شوې وي.

د دغي ډلي د واکمنۍ په دوران کي چي په کابل او نورو سيمو کي کوم فساد، اختلاس، غارت او ظلم شوی د هېواد په تاريخ کي سابقه نلري. که بيرحمه غله په يوه مظلوم کلی مسلط شي ښايي د کليوالو له عزت او ناموس، سر او مال سره به هغسي لوبی کول د خپل غرور او ميړاني منافی وگڼی چي د غو بيرحمه او ذليله واکمنانو له مظلومو افغانانو سره کړې. که ووايو چي ټولو کمونستانو د خپلي څوارلس کلنۍ واکمني په دوران کي په ملي شتمنيو کي هومره خيانت ندی کړې لکه د شورای نظار د واکمنۍ په دوران کي چي هر قومندان او واکمن کړي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبالغه مو نده کړې. په پاریس، لندن او ډهلي کي شخصي جایدادونه اوکورونه اخستل، په داخل کي قصرونه جوړول، شخصي او دولتي ځمکي غصبول، د خلکو لوڼې په زور نکاح کول، د دفاترو لوازم، فرش، ظرف، میز، څوکۍ غلاکول، د خلکو د کورونو دروازي،کړکۍ او د چت لرګي ایستل، د فساد، عیش، عشرت ریکارډونه قائمول، بدمعاشي، داړه ماري، اخلاقی فساد او د شریفو خلکو په پت او شرف تېری، د دوی ورځیني معمول او عادي کارونه وو، دوی په خپلو رذالتونوسره د ګلم جمانو او کمونستانو مخونه ورسپین کړل، خلکو به د مزار وضعیت سل ځله تر کابل نه غوره ګڼلو، زموږ د ټولني ټول مفسد او بیدینه عناصر، غله، ملېشې او داړه ماران د دوی په څنګ کي د دولتي قطعاتو تر نامه لاندي راغونډ شول، وسلې ئې ترلاسه کړې، هري ډلي ته د واکمني مستقله ساحه وسپارلی شوه او د مظلوم ولس په سر د بیرحمه او قسي القلبه ټولواکانو په څېر مسلط شول. له یوې خوا د قومندانانو اشرافی د عیش او عشرت افسانوی ژوند او د دوی ترمنځ د قصرونو جوړولو، د ښو آسونو، آخرین ماډل موټرو ترلاسه کولو، د ځمکو اخستلو او خارج ته د پیسو په انتقالولو کي بې شرمانه مسابقه او له بلي خوا د عام ولس دردونکي اقتصادي حالت، فقر، لوږه او قیمتي، چي د باد راوړو پیسو د بې دریغه وېش او بازار ته ئې د عرضه کولو په وجه راولاړ شوي وو او ډېري شریفی او باعزته کورنۍ ئې سوال او ګدایي ته اړ کولی، د هر دفتر په خوله کي، د هر قومندان د کور مخي ته او د هر واکمن د ملاقاتونو او دعیش عشرت ځایونو خواته په لسهاوو سوال کوونکې ښځي او ماشومان هره ورځ راغونډېدل او په حسرت سره به ئې په لوکسو موټرو کي د دوی د تګ راتګ نظاره کوله او د زړه له کومي به ئې په دوی لعنت ویلو، په هر کور کي به د ماخستن د ډوډۍ په وخت د دسترخوان په سر، د بیوزلو خلکو د شیرا لاسونه او چتېدل او د دغو ظالمانو لپاره به ئې الله ته دا سوالونه کول چي د دوی په ماشومانو دي همداسي حالت راشي چي پدغو مظلومانو ئې راوستلی.

تر یوه وخته د ارګ وضعیت داسي وو چي د جمهور رئیس په موجودیت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مسعود ته د گارد تشريفاتي قطعه وړاندي کېده، دا کار کمونستو افسرانو د خاص مقصد لپاره کولو، د پاکستان د جماعت اسلامي يوه هيئت ما ته قصه کوله چي "د اختر په ورځ، د ارگ په جومات کي د استاد رباني د وينا اورېدو لپاره ناست وو، هغه د اختر د لمانځه خطبه ويله، ناڅاپي بهر کي د موزيك غږ اوچت شو، څو دقيقې ئې دوام وکړ، موږ هك پك شو، د جمهور رئيس د خطبې په وخت کي د موزيك دوامداره غږ او د تشريفاتي قطعې وړاندي کېدو حيران کړي وو، د جومات تر دړی پوري، د پښو ترپا او د سلامي کېدو غږ، هغي خوا ته ملتفت کړو، که گورو چي مسعود له څو بريتورو جنرالانو سره جومات ته راداخل شو".!!

طبيعي ده چي رباني ته به دا له اهانت او تحقير نه ډك سلوك د زغملو نه وو، خو په ځرگنده ئې د څه کولو او څه ويلو جرأت نه درلود، ورو ورو ئې په ارگ کي خپل نفر ځای په ځای کړل، څه موده وروسته د ارگ وضعيت داسي جوړ شو چي له افسرانو نه نيولی تر چای باشي پوري ټول د بدخشان او مخصوصاً د يفتل اوسېدونکی وو، مسعود به په هري غونډې کي پدې وضعيت نيوکي کولی او ويل به ئې چي استاد له يفتليانو نه پرته په بل چا اعتماد نلري!!

په جگړو کي د شورای نظار د پنجشيری قطعاتو پرله پسې ماتو، دوی دې ته اړ کړل چي له تخار او بدخشان نه ډېر شمېر افراد کابل ته راانتقال کړي، پدې سره رباني ته په کابل کي د خپلو پلويانو د ځای په ځای کولو او د ځان شته کولو موقع په لاس ورغله، هغه د جمهوري رياست ۳۲۰۰۰ کسيزه گارد منظورکړ، د جگړي په لومړی خط کي د گارد کافي شمېر کسان ځای په ځای شول، د دغه تازه نفس افرادو جنگي روحيه، تر پنجشيريانو پدې خاطر قوي او په جگړو کي ئې ونډه او موثريت زيات وو چي د شورای نظار پنجشيری قطعات، د زيات تالان او غارت په نتيجه کي هومره ماړه شوي وو چي نور ئې د جگړو لپاره انگيزه نه درلوده. د رباني پلويان پدې هم وتوانېدل چي د کوهدامن قومندانان د مسعود په خلاف په يوې داسي شوری کي متحد او تنظيم کړي چي اکمال به ئې اکثراً د

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباني له خوا په فوق العاده توګه کېدو، دې شورى ته د دهمزنګ لورې ته د جګړې لومړى خط وسپارلی شو، نوموړې شورى اکثرا د اتحاد او جمعيت له جهادي قومندانانو نه جوړه شوې وه، د کمونستو جنرالانو سره ئې حساسيت درلودو، له شوراى نظار نه زيات متنفروو او له حزب اسلامي سره ئې خواخوږي درلوده.

د دې لپاره چې له مسکو نه راتلونکې وسلې او مهمات به د بګرام په هوايي ډګر کې کوزېدل او په بګرام کې د رباني د پلويانو له ځاى په ځاى کېدو سره مسعود مخالفت کولو، رباني مجبور شو د خاد له لارې په کابل او د کابل په شا او خوا کې، مهمات په پيسو واخلي او له قاچاقى لارو ئې کابل ته انتقال او په ارګ کې ځاى په ځاى کړي خو د نوموړو مهماتو ټول ډيپوګان، ديوه ستر انفجار په ترځ کې په يوه وخت يو په بل پسې منفجر شول، د رباني پلويانو پدې انفجار کې د مسعود د پلويانو لاس دخيل ګڼلو او هغه ئې پدې کار تورن کولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په کور بمباري

کلکه تبه مې وه، دفتر ته د تلو نه وم، په کورکې پاتې شوم، دوه، درې ځایه مې مخابروی تماسونه درلودل، وروسته د راغلو راپورونو په مطالعی مصروف شوم، د وړی مخابری په ذریعه مې له ورونو نه چاته وویل چې پورته، زما خواته راشې، خاد، همدا مخابروی تماس کشف کړی وو او د (پورته) له کلمې نه پوه شوی وو چه زه د غره ډډی کور کې یم، له مخکې نه ئې زما په کور د بمبارۍ پلان جوړکړې وو، پنځه طیارې ئې د همدې لپاره تیاری کړې وې، موږ ته د طیارو د تیارسی ودرېدو اطلاع راغلې وه خو د بمبارۍ د پلان له څرنګوالی نه دقیقاً مطلع نه وو، د مطالعی په جریان کې مې د اوراګان په شان غږ، د کور خواته احساس کړ، له کور نه راووتم چې و ګورم مرمۍ په کوم ځای لګېدلې، په آسمان کې مې طیارې ولیدی چې یو په بل پسې له هوا نه ځمکې ته راکښېنه توغوی او د کور یوې بلې خواته لګېږي، ګڼ شمېر ۵۰۰ کیلوګرامه بمونه ئې واچول، وروسته ئې خوشه ئې بمونه پرېښودل، موږ تقریباً ۲۰ کسان هلته راغونډ وو، انضباطان، ډریوران او نور. د کور خوا ته غونډۍ ته پورته شوو، یوې خوا بلې خوا ته مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بمونه ولګېدل، د غونډۍ په سر، د بمبارۍ د تماشا لپاره کښېنستلو، وروڼو له لاندي نه محاربوی ماشین راووست ترڅو له منطقې نه ووځو، خو هلته پاتې کېدل مو غوره وګڼل، له کور نه د وتلو په وخت کي یو ځل ستر بم په هماغه ځای ولګېدو چي فقط نیمه دقیقه مخکي هلته ولاړ وو، وروسته مومخی ته بم ولګېدو، په تېرو او دوړو کي پټ شوو، زما مخي ته ولاړ، ورور امیرجان په شا باندي د یوې کیلو په اندازه لوټه ولګېده او په اوچت غږ ئې وویل چي انجنیرصاحب ولګېدم! ما ورته وویل، "چره نه وه لوټه وه" په خپلي ملا ئې لاس راتېرکړ او مطمئن شو، د غره ډډی ته ناست وم او د خاد د وړو مخابرو شبکې مي اوربېدلی، زړه مي غوښتل، مسعود ته په مخابری کي ووایم چي دا دی زه له هماغه ځایه خبري کوم چي تاسو ورباندي بمبارۍ کوئ، خپل ټول زور وآزمویئ، زه د خدای په نامه لوړه کوم چي تر پایه به همدلته ناست وم ... خو د دوی د رپیټر مخابره راسره نه وه، بمباري پای ته ورسېده، امیرجان ته مي وویل چي لاندي غږ وکړي او پوښتنه وکړي چي څوك زخمي شوی او که نه، ځواب ئې راکړ چي الحمدلله ټول روغ رمټ دي، هیڅوك ندی زخمي شوی، بې اختیاره خندا راغله، ډېره ډېره عجیبه بربښېده چي په یوه څرګند او ووړ ځای د ۳۲ سترو بمونو، راکټونو او خوښه ئي بمونو له راپرېوتو سره سره دي یوکس هم نه وي زخمي شوی، فقط د کور دوه درې کړکۍ، دروازې او ټولي شیشې ماتې شوې، د کور د احاطی او د یوې خوني دیوار د راکټ په لګېدو نسکور شو او د څو موټرو شیشې ماتې شوې، د زړه په کومي کي مي دا شعور او احساس ځپی وهلی چي د بمبارۍ توان او توفیق هم خدای ورکوي او ساتنه هم دی کوي، ډېر ناپوه دی هغه څوك چي له مرګ نه وېرېږي، په خدای باور وکړي چي لدې نه هم خپل ایمان ته شرمنده وم چي ولې له کورنه راووتم او د کور په خوا کي غونډۍ ته پورته شوم.

زه ګمان کوم چي زما د وژلو لپاره چي کوم کوششونه شوي، کوم پلانونه جوړ شوي او کوم مصارف شوي، ښایي د ډېرو کمو انسانانو د وژلو لپاره به دومره هڅې شوې وي، زما عقیده دا ده چي که مرګ له الله نه پرته د بل چا په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې وی زه به تراوسه سل ځله وژل شوی وم. د سردار داؤد د اقتدار له زمانې نه چې د یوې عسکري کودتا په تور زما د نیولو او وژلو فیصله وشوه او زما په غیاب کې زما د اعدام پرېکړه صادره شوه، بیا تر نن پورې د کابل ټولو واکدارانو او د دوی جاسوسي شبکو او کې جی بی او سي آی ای زما د نیولو، وژلو او د ترور بې انتهاء هڅې کړې دي چې زه دلته د څو نمونو یادول غواړم:

د سردار داؤد په وخت کې دوه ځله زما د اوسېدو ځای محاصره شو، یو ځل په کابل کې د څلورمې فرقې د رئیس ارکان جګتورن شیرعلی خان شهید په کور کې او دوهم ځل په فرزی کې د پاچا صاحب میرصفی الله په کور کې. په لومړی ځل زه د شیرعلی خان شهید کورته مازدیګر په داسې حال کې ورغلم چې دی ئې یو ساعت د مخه نیولی وو، نفر خدمت ئې نه وو پوه شوی چې دی بې دریشي پولیسو له ځان سره بیولی، نفر خدمت راته وویل چې هغه له څو کسانو سره ولاړ، زه په کورکې ورته منتظر پاتې شوم، شپه مې هلته تېره کړه، سهار له کورنه ووتلم، که ګورم د کور یوې خوا بلې خواته څو کسان څرك کوي، ما ته ځیر شول، خو زما لونګۍ په سر وه او جیلکه په اوږو، له پولیسانو سره زما د تحصیل د دوری عکس وو، زه ئې ونه پېژندلم، دوی له بهرنه زما راتلو ته منتظر وو، خو زه د کور په منځ کې وم، پدې ترتیب له محاصری نه ووتلم.

په فرزی کې زما د اوسېدو د ځای د محاصری او زما د نیولو پلان جوړ شو، د کوماندو یوه قطعه ئې د همدې منظور لپاره د شپې له خوا، میربچه کوټ او له هغه ځایه د فرزی په لور وخوځوله، د کابل د امنیې قومندان سره له یو شمېر پولیسانو پدې عملیاتو کې برخه درلوده، ما یوه شپه د مخه خوب لیدلی وو چې دا کور محاصره شوی او زه د محاصری له حلقې نه د ختیځ په لوري ووځم، د همدې لپاره مې هغه شپه په بل کور کې تېره کړه، سهار مې لمونځ په تیاره کې وکړ، د پاچا صاحب د کور په لوري راوخوځېدم، توپك او تفنګچه راسره وه، پدې وخت کې کوماندو او مسلح پولیس کور ته داخل شوي او د کور په تفتیش لګیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو، غير مسلح کسان د کور مخې ته د حوض د شا او خوا ونو لاندې ولاړ وو، ما گمان وکړ چې دا به د کابل نه راغلي زمونږ ملگري وي، چې کله ورنږدې شوم، د ميربچه کوټ د ولسوالۍ د امنيې قومندان له نورو رابېل شو او په مائی غږ وکړ چې دريش ! ما تفنگچه راوايستله او توپك ته مې مرمۍ تېره کړه، هغه ځای په ځای ودرېدو او ماله دېوا نه د يوه باغ خوا ته ټوپ کړل او له محاصرې ووتلم، ټول جريان هماغسې وو چې په خوب کې مې ليدلی وو.

دريم ځل له خالد فاروقی سره يوځای له کابل نه د بس په ذريعه پروان ته روان وم، زما د نيولو لپاره په ټول هېواد کې زما عکسونه خواره شوي وو او د ټولو ولاياتو پوليسو ته زما د نيولو امر شوی وو، په کارته پروان کې پوليس زمونږ موټر ته راوختل، زما عکس ئې په لاس کې، ټولې سورلۍ ئې په ځيرځير له نظره تېرې کړې، د هر چا څېره ئې له عکس سره مقايسه کوله، ما د خپلو سترگو حالت کې معمولی تبديلی راوستله او د پزې په سر مې گوته داسې ونيوله چې په قيافې کې تغيير راولي، پوليس له موټر نه کوز شو، زما ملگري دا گمان کولو چې مونږ ئې حتماً پېژندلي يو، خو د نيولو لپاره ترتيبات په بل ځای کې نيول شوي، د دې لپاره پوليس له موټر نه کوز شو، خو مونږ سالم خپل هدف ته ورسېدو.

د کمونستانو د اقتدار په دور کې، ډېر زيات گروپونه د کې جی بی په لاس تربيه او له ضروري وسائلو سره پېښور ته زما د وژلو لپاره راولېږل شول، خو ځيني ئې په داخل کې ونيولی شول، ځيني ئې پېښور ته له رارسېدو سره سم د بمونو سره زمونږ اطلاعاتو ته په لاس ورغلل، ځيني په خپله راغلل او مونږ ته ئې د پلان، وسائلو او خپلو نورو ملگرو په هکله معلومات راکړل او ونيولی شول، فقط محدود شمېر ئې پدې ونه توانېدل چې ځيني انفجارات وکړي.

يو ځلي له کورنه د دفتر په لوري چې په فقيرآباد کې وو وخوځېدم، خو د دې په ځای چې دفتر ته ولاړ شم بل ځای ته د يوې غونډې لپاره ولاړم، په همدې وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د دفتر هغه گاراج ته چې معمولاً به زما موټر پکې ودرېدو، زما د موټر په شان بل موټر داخل شو، لدې سره سم د گاراج خوا ته بل موټر ودرېدو خو انضباطانو ډریور مجبورکړ چې موټر له هغه ځایه لېرې کړي، مخکې تېر شو، بېرته راوگرځېدو او د سړك بلې ژۍ ته ئې ودرولو او له موټر نه کوز شو، چې څو شېبې وروسته همدا موټر منفجر شو او يو شمېر کسان ئې مړه او ژوبل کړل.

بيا ئې د همدې دفتر د دړې خوا ته په هغه ځای کې چې ډېره گڼه گوڼه به وه، يو ستر سمتی بلول چې ډېر باروت پکې تعبيه شوي وو، د سهار په تياره کې له گاډۍ نه کوز اچولی وو، انضباط بې احتياطی کړې وه، گمان ئې کړي وو چې د بلدېې کسانو دا بلول راوړی، بلول له باروتو نه ډك وو، دواړو خواوو ته ئې ختنه ورکړې وه، ناڅاپې يو کس بلول ته متوجه کېږي، په ختنې کې سيم گوري، اطلاعاتو ته خبر ورکوي، هغوی بلول لدې ځايه پورته کوي او د سړك بلې ژۍ ته ئې په يوې ويالی کې اچوی او ورپسې پوليس ته اطلاع ورکوي، پدې وخت کې زه هم دفتر ته راورسېدم. سيداجان زموږ د حمايې يوه مجاهد، بم له ويالې راوايست، خنثی کړی شو، ساعتي بم وو چې پنځلس دقيقې وروسته په **۹:۴۵** د انفجار لپاره عيار کړي شوی وو.

بيا ئې زما لپاره په قرآن کريم کې بم تعبيه کړي وو خو راوړونکی له بم سره يو ځای ونيولی شو.

يو ځل ئې له باروتو ډك موټر، چې د ريموټ کنټرول په ذريعه به منفجرکېدو، زما لپاره د کبابيانو په بازار کې ودرولی وو، زه په هغو ورځو کې د مرکزي شورى د غونډو لپاره ورسك ته هره ورځ په همدې لار تلم راتلم، له موږ نه دا غلطی شوې وه چې څو ورځې پرله پسې مو په يوې لارې تگ راتگ وکړ، بازار ئې د دې لپاره انتخاب کړي وو چې د گڼه گوڼې په نتيجه کې عادتاً موټرې سوکه کېږي او څوك د دې پوښتنه نه کوي چې ولې موټر بې ډريوره ولاړ دی.

چې کله زما موټر هغه ځای ته ورسېدو، ستر انفجار وشو، خو انفجار

(c) ketabton.com: The Digital Library

پداسي وخت کي وشو چي زما موټر، له بم نه څلورپنځه متره تېر شوی وو او راپسې د حمایې موټر له هغه ځایه پنځه متره فاصله درلوده، زما موټر څو سانتي متره له ځمکي نه د فشار په وجه اوچت کړي شو او کلك په ځمکه ولګېدو او ودرېدو، ټولي شیشې ئې ماتې شوي، خو پدې خاطر موټر د بم له چرو نه خوندي پاتې شوي وو چي زموږ د موټر او بم ترمنځ یو سرویس حائل شوی وو. هغه ځایته زموږ له رارسېدو د مخه همدا بس د سړك په ژی کي د موټر بم مخي ته نږدې ودرېدلی وو، چي کله موږ د بس خواته ورسېدو انفجار وشو، چرې ټولي په هغه بس ولګېدې چي زموږ د موټر لپاره سپر شوی وو، په موږ پسې د حمایې موټر په لمبوکي راتاو شو، په موټر کي د ناستو ورونو سر او مخ معمولی وسوزېدل، څوارلس کسان په پېښه کي مړه او پنځه څلويښت کسان ژوبل شوو چي ټول بازار ته راغلي بېګناه خلك وو.

ما په ابتدا کي دا ګمان کولو چي دا به د نورو انفجاراتو په شان د KGB کار وي خو ډېر وروسته راته معلومه شوه چي دا کار د CIA له خوا د محاذ ملي د یوه قومندان په لاس شوی وو، د انفجار له ځایه لږ آخوا د محاذ ملي دفتر وو.

زما موټر د انفجار په وجه له تلو لوېدلی وو، له موټرنه کوز شوم، د یوه افغان موټر مي مخي ته ودرېدو چي ما له ځان سره واخلي، زه هم موټر ته وختلم، ډریور مي نه پېژندو، څو متره آخوا د حزب یو موټر راغي، هغه مو ودرولو، له هغه افغان نه مي مننه وکړه او د حزب په موټر کي تر ورسك پوري ولاړم او په غونډې کي مي برخه واخستله، ګمان مي کولو چي د غونډې برخه وال به له پېښې خبر وي، یا زما په څېرې کي به د دغي لویي او ناڅاپي پېښې آثار احساس کړي او له ما نه به پوښتنه وکړي خو داسي ونشول، غونډه پیل شوه، وروسته ما په خپله د پېښې په هکله معلومات ورکړل.

د پاکستان پولیس ته د منفجر شوي موټر داسي برخي په لاس ورغلې چي له هغوی نه د موټر او خاوند په هکله معلومات ترلاسه کېدی شو، خو نه پوهېږم چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې پولیسو د تحقیقاتو نتائج له ځان سره وساتل او پدې هکله ئې له څه ویلو نه ډډه وکړه، ډېره موده وروسته ماته داسي معلومه شوه چې انفجار هماغه چا کړی وو چې د پېښې له ځایه د هغه په موټر کې ووتلو، د دې کس د نوم له اخستلو نه پدې خاطر ډډه کوم چې له یوې خوا هغه ژوندی ندی او له بلې خوا د ده خپل اعتراف مې ندی اورېدلی.

خاد د اسلامي دولت ترنامه لاندې هم زما په خلاف خپلو تروریستي هڅو ته ادامه ورکړه چې څو بېلګې ئې دلته یادوم: د اسلام آباد له معاهدې نه وروسته چې کله په سروبي د حملې له نقشې سره جنرال دوستم موافقه ونکړه، خاد د انفجار دوه پلانه ترلاس لاندې ونیول:

۱ - په جلال آباد کې د مشرانو غونډې ته د تلو په ورځ ئې د بنې حصار او بګرامې تر منځ، زما مخې ته د انفجار داسې ترتیبات نیولې وو چې د لارې یوه اړخ ته په یوې داسې ژۍ چې له سړك نه تقریباً یومتر لوړه وه، د توپ ۱۱ سرګلولې داسې تعبیه کړې وې چې تقریبا دېرش متره ساحه ئې د سړك په اوږدوکې احتوا کوله او ټولې به په یوه وخت له لېرې منفجر کېدلې، اطلاعاتو جریان کشف کړ، ساحه ئې تصفیه کړه او ټول سامان ئې ترلاسه کړ.

۲ - د پروان یوه کس ته ئې ۲۰۰ ملیونه افغاني ومنلې، یو مقدار ئې په ابتدا کې ورته وسپارلې، هغه ته ئې باروت، روسي ریموټ کنټرول او لوازم ورکړل، نوموړې په تعلیمې غونډ کې د حزب مرکزي قرارګاه له یوې قطعې سره کارکولو، سامان ئې کم کم له کابل نه راانتقال او په مختلفو ځایوکې پټ کړي وو، موږ ته د دې جریان په هکله د شورای نظار یوه غړي اطلاع راکړه، هغه جهادي سابقه درلوده او د خاد مأمور وو، په پټه چهارآسیاب ته راغی او موږ ته ئې وویل چې د خاد له معاون انجنیر عارف نه مې واورېدل چې فلاني ته مو باروت او ریموټ کنټرول ورکړي هرڅه ئې انتقال کړي، کار ته تیار دئ، نن سبا به د حکمتیار موټر د هغه پله په سر منفجرکوي چې دی هره ورځ ورباندې تګ راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، د دې خبرې په اورېدو سره ډېر پرېشانه شوم، له ځان سره مې وویل چې عجیبه ده زموږ ټول دفاتر په کمونستانو ډک دي، ستر ستر کمونستان په حساسو ادارو کې زغملی شو، خو د حکمتیار په شان جهادي مشر ته پداسې حال کې د ترور منصوبې جوړوو چې آبله ورځ مو په مکه کې له هغه سره د سولې معاهده امضاء کړه اوښکې ئې په سترگو کې رغړېدلې او ویل ئې چې له تاسو نه د دې کار په بدله کې هیڅ نه غواړم او قسم کوم چې د تل لپاره به ستاسو صادقانه مرسته کوم. نوموړی کس د ټول راوړې سامان سره ونیول شو او په هرڅه ئې اعتراف وکړ.

داسې ډېرې نورې هڅې زما د وژلو لپاره شوې خو دښمنان ندي توانېدلي چې زما د مرگ ثابته نېټه رامخکې کړي.

د سولې د هڅو بل دور

ائتلافیونو د تل په شان یو ځل بیا د ماتو په وخت کې د روغې جوړې غوښتنه وکړه، خو دا ځل د دوی وضعیت ډېر، ډېر خراب وو د پوهنتون په شمول د کابل ښار ټوله غربي برخه ئې له لاسه ورکړې وه، پدې سمت کې دهمزنگ لومړی خط وو، د کابل په ختیځ کې د کابل دریا حائل خط وو، په جنوب کې له بالاحصار نه پرته ټول حاکم نقاط د مرنجان غونډېو په شمول زموږ په لاس کې وو، د تعرضي جنگ توان ئې کاملاً له لاسه ورکړی وو، له شدید داخلي اختلافاتو سره مخامخ ول، د دولت عالی شوری په قاطع اکثریت له رباني نه د استعفی غوښتنه کوله. استاد سیاف د پکتیا او غزني له قومندانانو نه وغوښتل چې د مولوی نظام الدین حقاني په مشری د سولې یوه جرگه کابل ته راولېږي، هغوی ته ئې اطمئنان ورکړ چې موږ د رباني استعفی غواړو او له غیر ائتلافي مؤقت حکومت او انتخاباتو سره موافق یو، رباني او ټولې عالی شوری لدې سره توافق کړي، که رباني دا ځل د دې کار سره موافقه ونکړي زه له کابل نه وځم او د دوی له ملگرتیا نه لاس اخلم، هیئت له رباني سره ولیدل، هغه هم په ډېر تأکید سره، حتی د لوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يادولو سره هغوی ته وويل چې زه مؤقت حکومت ته د قدرت له انتقال سره موافق يم، حکمتيار صاحب ته زما له خوا سل په سلو کې اطمئنان ورکړې، هغه دې د جمهوري رياست لپاره څو نومونه راولېږي، موږ به يو ترې انتخاب کړو.

موږ د مولوی سلطان عزيز عزيز، استاد شنواری د دعوت اوجهاد د پوهنتون رئيس او داکتر فاروق اعظم نومونه ورکړه. خو وروسته نوموړی هيئت د دولتيانو له چلند نه خواشينی شو او په يوې اعلاميې او راډيويي مرکې سره ئې خپل مأموريت ختم کړ، پدې اعلاميې او مرکې کې ئې ټوله پړه په رباني واچوله او هغه ئې د جګړو د دوام عامل وګڼلو.

ورپسې رباني له جنرال حميدګل نه د تلفون له لارې وغوښتل چې منځګړيتوب وکړي، هغه ورته وويل: پدې شرط درځم چې ما ته واك راکړې او لدې نه مې ډاډه کړې چې تاسو د قدرت له انتقال سره موافق ياست، هغه ورته اطمئنان ورکړ جنرال حميدګل له ماسره خبره وکړه، ما ورته وويل چې پدې شرط ستاسو له راتلو سره موافق يم چې رباني د استعفی، مؤقت حکومت او انتخاباتو په هکله تاسو ته کامل اطمئنان درکړي او ستاسو کار يوازې د مؤقت حکومت د غړو په سر د دواړو خواوو تر منځ توافق ترلاسه کول وي. هغه دا خبره ومنله او کابل ته پداسې حال کې راروان شو چې د بينظيربوتو حکومت د ده له سفر او د سولې له هڅو سره شديداً مخالفت کولو. که په همدې شپو ورځو کې د طالبانو په نامه حرکت نه وی پيل شوی او د غزني او کابل په لوري نه وی خوځېدلی، يقيناً چې په يوه مؤقت حکومت حتماً توافق کېدو او جګړه پای ته رسېده. د کابل چارواکو ته له استعفی نه پرته بله هيڅ لاره نه وه پاتې، معاهده ليکل شوې وه، زموږ له خوا د مؤقت حکومت غړي معرفي شوي وو، د معاهدې د امضاء لپاره هيئتونه په جلال آباد کې راغونډ شوي وو، خو د طالبانو جريان دا بهير تخريب کړ او د مسئلی د حل په ځای ئې د جګړې نوی جبهه پرانستله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دطالبانو حرکت

د طالبانو د حرکت د پیدا ایښت په اړه دوه خبري کېدی شي:

الف: دا حرکت په کندهارکي د ناولی او مفسدی اداري په خلاف یو طبیعي عکس العمل وو، په کندهار کي د ټولني ترټولو مفسد، بد اخلاق، بیرحمه او لاابالی عناصر، د کمونستانو او ملیشو په شمول په یوې ائتلافي اداري کي چي له کابل نه تمویل کېده راغونډ شوي وو او د کندهار په مسلمان او مجاهد ولس ئې بده ورځ راوستې وه، نه د چا سر خوندي وو، نه مال او نه ناموس، هره شېبه د یوه انفجار انتظارکېدو، که هرچا د دې فساد په خلاف غږ اوچت کړي وی عام ولس او صالح مجاهدینو حتماً د هغه ملاتړ کولو. په حرکت انقلاب اسلامي او د مولوی خالص په اسلامي حزب پوري تړلو ځینو قومندانانو په کندهارکي د یوې تبدیلی راوستلو لپاره ملاوتړله، له وضعیت نه د ناراضه قومندانانو په مرسته ئې په کندهار کي ځانته مرکز پرانستلو، د رباني او سیاف له قوندانانو او بیا په خپله لدوی سره ئې تماسونه ونیول او هغوی ته ئې وویل چي زموږ حرکت ستاسو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټه دی او ستاسو د ملګرتیا لپاره راولاړ شوي یو. هغوی د کافي مقدار پیسو مرسته ورسره وکړه، خپلو قوندانانو ته ئې وویل چې د دې حرکت ملاتړ وکړي او له هغه نه د حزب اسلامي په خلاف استفاده وکړي. د همدې لپاره د کندهار په ښار د جګړې نه پرته مسلط شول او په کندهار کې د حزب قوموندان حاجی سرکاتب په خلاف ئې جګړه پیل کړه او د هغه مرکز ئې ونیولو. په کندهار له تسلط نه وروسته، د هلمند له داخلي اختلافاتو نه په استفادی سره، هغه ولایت هم پدې شکل د دوی په لاس کې پرېوت چې د باغران د رئیس تر مشری لاندې یوه ډله لدوی سره یوځای شوه او د خپلې حریفی ډلې په خلاف ئې د طالبانو تر نامه او حمایې لاندې جګړه پیل کړه، پس له کافي مرګ ژوبلی ئې خپل مخالفین وټکول، له منطقې نه ئې وایستل او د طالبانو ترنامه لاندې ئې خپله واکمني هلته اعلان کړه. د ارزګان او زابل په لوري هم دې ته ورته تبدیلی راغله او طالبانو د دغو ولایاتو واګې هم په لاس کې ونیولی، لدې نه وروسته د دوی خوا ته د بهرنیو ځواکونو پاملرنه راواووښته، پدې حرکت بهرنۍ پانګه اچول او په وسیع پیمانه د دوی تمویل او اکمال پیل شو.

ب: دا حرکت له ابتدا نه د جنرال بابر په لاس جوړ شو، پلان ئې په اسلام آباد کې د انګلستان پخواني سفیر ورکړ، امریکائیان او سعودیان د بابر او د انګریزانو د ګډو هڅو په نتیجه کې قانع کړي شول چې د دې پروژې سرپرستي او تمویل په غاړه واخلي، انګریزانو چې د دې منطقې د سیاست استادان ګڼل کېږي، امریکائیانو ته همدا مشوره ورکوله چې "د بنسټ پالو مسلمانانو" په خلاف او د دوی له خطر نه دغرب د ګټو د ساتنې لپاره باید له" عنعنوي"، "محافظه کار" "سازش خوښونکي" "او معتدل اسلام!" نه ګټه واخستلی شي، بابر دا دنده په غاړه واخستله، د آی اس آی او مولوی فضل الرحمن له لارې ئې د کندهار ځینې قومندانان ولیدل چې په څو خبرو د دوی ترمنځ توافق وشو:

- د کندهار نیول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- تر تورغونډې پورې ټوله منطقه تصفیه کول او د تجارتي کاروانونو لپاره تر مرکزي آسیا پورې د تلو لار پرانستل.
- د ولس خلع سلاح کول.
- د ظاهرشاه له راتلو سره موافقه.
- هغه کمونست افسران په خپلو لیکو کې تنظیمول چې د سي آی ای لخوا په پاکستان کې تنظیم شوي او ټول جنګي ماشین هغوی ته سپارل.

پاکستان څو کارونه په غاړه واخستل:

- د افرادو روزنه.
- مالي مرسته، تیل، البسه او غذایي مواد.
- څو سوه تکړه او باتجربه کماندو، د دې لپاره چې په هر ځای کې مقاومت وشي، هغوی د شپې په تیاره کې سوق شي او مقاومت وټکوي او د مخکې تګ لپاره لار پرانېزي.
- په جهادي قومندانانو کې د وسیع کار او له طالبانو سره د دوی د یوځای کولو د هڅو ټول مصارف په غاړه اخستل.

د طالبانو د حرکت په هکله لدې دواړو تحلیلونو نه کوم یو په حقایقو ولاړ او کوم یو سطحي او ذهني دی؟ ښایي لاندې ټکي پدې اړه له تاسو سره مرسته وکړي:

۱ – له بی نظیر بوتو سره دا وېره راولاړه شوه چې احتمالاً فوځ د دې د حکومت د انحلال په هکله له جمهور رئیس فاروق لغاری سره توافق کوي، د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې ئې اعلان وکړ چې که د دې حکومت منحل کړې شي نو هغه به ډېر پټ اسرار افشاء کړي. ځینو دا ګمان وکړ چې ښایي لدې خبري نه د بی نظیر بوتو مقصد د پاکستان د اتمي بم په هکله هغه اسرار افشاء کول وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د پاکستان فوځ ترې وېره لري، خو بې نظير بوټو په لندن کې له بی بی سي سره د يوې خاصې تلويزيوني مرکې په ترڅ کې د خبريال د دې سوال په ارتباط چې پاکستان څنګه د طالبانو په شان د يوه ارتجاعي ځواك ملاتړ کوي، داسې وويل: پاکستان پدې کار کې يوازې ندی، پلان د انګريزانو، سرپرستي د امريکا، تمويل د خليج هېوادونو او د طالبانو روزنه پاکستان په غاړه اخستې.

۲ – د يوې ګډې جلسې لپاره اسلام آباد ته په هغه وخت کې بلل شوی وم چې د حزب ځواکونه له چهارآسياب نه سروبی ته په شا شوي وو، خو طالبان و نتوانېدل چې چهار آسياب د زياتې مودې لپاره وساتې، د يوې معمولی حملې په نتيجه کې له چهار آسياب نه ووتل، په نورو سيموکې هم د دوی وضعيت ښه نه وو، پاکستانيانو غوښتل چې د "جنبش ملي" او " جنبش طالبان" ترمنځ په ګډ کار او ګډې ادارې توافق وشي، خو جنرال دوستم د هم آهنګې شوری د دريو ډلو: حزب اسلامي، وحدت او جنبش او طالبانو ترمنځ په خبرو آترو، ګډ اقدام او ګډ حکومت ټينګار کولو، په همدې اړه په اسلام آباد کې د خبرو آترو لپاره بلنه راکړې شوه، په اسلام آباد کې د امريکا سفير غوښتل له ماسره وګورې، د ملاقات لپاره دفتر ته راغې، د خبرو په جريان کې کابل ته د ايران له لورې د مهماتو او وسلو د مرستو په ارتباط وويل شو چې هره شپه له شپږو تر لسو طيارو مهمات، وسائل، غذائی مواد او تيل له مشهد نه کابل ته راانتقال کېږي، ما ورته وويل: لدينه معلومېږي چې تهران د افغانستان په اړه تر پاکستان او د پاکستان تر ملګرو ډېر فعال دی، سفير خپلو ملګرو ته وکتل، مسکی شو او داسې ئې وښودله چې لدې نظر سره موافق ندی!! د دې خبرې معنا دا وه چې له طالبانو سره مرسته ترهغه نه ډېره ډېره زياته وه چې ايران له کابل سره کوله. ده په خپلې مسکا سره غوښتل ووايي چې له هغې خوا يوازې مهمات راځی خوله دې خوا مسلح افرادهم لېږل کېږي.

۳ – له پاکستان سره د جهاد له امانتونو څخه تقريباً يونيم زر پك اپی او لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاډې پاتې وو ، پدې بهانه ئې هغه له ځان سره وساتل او کابل ته ئې له سپارلو ډډه وکړه چې هلته اختلاف دی، چا ته ئې وسپارو؟ خو له روغې جوړې نه وروسته ئې هم و نسپارل. ما د صدارت په دوران کې څو ځله پدې هکله تأکېد وکړ، خو وروسته معلومه شوه چې د نوموړو موټرو زیاته برخه طالبانو ته سپارل شوي.

۴- پداسې حال کې چې د طالبانو لشکرې له پاکستاني مدرسو نه د طالبانو د چارواکو په ذریعه راغونډېدل او د افغانستان په لوري خوځېدل او کافي شمېر پاکستانیان د طالبانو تر نامه لاندې افغانستان ته د جنګ لپاره لېږل کېدل، پاکستاني مربوطه ادارو نه یوازې د دې کار مخنیوی ندی کړي بلکې د طالبانو په غوښتنه ئې مدرسې مؤقتاً او د ضرورت په وخت کې بندولې، ترڅو د نوموړو مدرسو طالبان، افغانستان ته د جګړو لپاره تلو ته وزګار شي، خو د طالبانو مخالف قوندانان او شخصیتونه ئې په یوه بل صورت تهدید کړي چې له پاکستان څخه به د طالبانو په خلاف له هر ډول هڅو نه ډډه کوي، ځینې ئې له پاکستان نه وایستل، ځینې ئې له هوایي میدانونو نه بېرته ولېږل او خپلو کورونو ته ئې له تلو نه منع کړل او ډېر نور ئې دعوت او تشویق کړل، امکانات ئې ورکړل او له طالبانو سره ئې یوځای کړل.

۵ - د پاکستان په پارلمان کې ډېرو غړو او د پاکستان کورني او بهرني سیاسي جریاناتو نه د جنرال میرزا اسلم بیګ په شان مطلع سیاستمدارانو په جنرال بابر تور ولګولو چې هغه د طالبانو لوی درستیز دی. غواړي د "صوبه سند" په شان افغانستان هم د طالبانو په ذریعه فتح کړي. هغه امریکایانو ته اطمئنان ورکړي چې طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره موافق دي او دوی کولی شي ټول افغانستان ونیسي.

۶ – په جنوب غرب د طالبانو له تسلط نه وروسته له همدې لارې د جنرال بابر تر مشرۍ لاندې د یوې تجارتي قافلې په شمول، مرکزي آسیا ته د پاکستاني هیئت سفر، یوازې دا خبره په ګوته کوله چې جنرال بابر وتوانېدو له چمن نه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورغندۍ پورې تجارتي مهمه لار پرانېزي!! پاکستاني مطبوعاتو دا "بري" د جنرال بابر د یوه شهکار په حیث منعکس کړ، ځینو د"یوه باور په څېر" او ځینو د"اعتراض" په توګه!!

۷ – د کابل د سقوط د عواملو په هکله مسعود او د ده التقاطی انډیوالانو دا تحلیلونه وړاندې کول چې موږ له بنسټ پالو سره د یووالی قرباني شوو!! دې ته مو توجه ونکړه چې د بنسټ پالني په خلاف ستر طوفان راولاړ شوی، د بنسټ پالنې ضد دې بین المللي طوفان په څپو کې موږ هم پدې یووالی سره لاهو شوو، مسعود وايي: ما ته رابن رافل وویل چې کابل ته د حکمتیار له داخلېدو وروسته، امریکا د افغانستان لپاره خپله مصرفی بودجه درې چنده کړه، د رابن رافل دا خبرې موږ ثبت کړې او اسناد ئې په لاس کې لرو" !!

۸ – د امریکا کانګریس، د ایراني رژیم د تضعیف لپاره شل ملیونه ډالر منظورکړل چې لدې څخه یوه برخه د ایران د رژیم ضد ځواکونو ته ورکړې شوه او نوره ئې د جنرال بابر او مولینا فضل الرحمن له لارې طالبانو ته وسپارلی شوه، پاکستاني مطبوعاتو داخبره افشا کړه چې فضل الرحمن د همدې لپاره تقریباً دوه میاشتې په امریکا کې تېرې کړې.

۹ - امریکایي رسمي مقاماتو د طالبانو په هکله لاندې رسمي اظهارات کړي:

- طالبان بنسټ پاله ندي.
- لدوی نه د امریکا ګټو ته کوم خطر ندی متوجه.
- دوی د انقلاب په صادرولو باور نلري.
- که څه هم دوی د "بشری حقوقو" ځینې مخالف کارونه کړي خو په مجموع کې دا یو "مثبت حرکت" وو چې په افغانستان کې ئې د سولې د تأمین په اړه مؤثر کارونه کړي دي، " خلك ئی‌خلع سلاح کړل" دلویو لارو امنیت ئې تأمین کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنسټ پاله ډلې ئې په شا وتمبولې.

- که طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره رسماً توافق اعلان کړي د افغانستان د بحران په حل کولو کې به د تاریخي ونډې افتخار ترلاسه کړي او امریکا به د دوی حکومت په رسمیت وپېژني !!
- طالبان پدې پوهېږي چې که له بنسټ پالو سره اتحاد وکړي خپل اعتبار ته زیان رسوي، له بنسټ پالو سره له هر راز یووالی نه ډډه کول د طالبانو د درایت نښه ده !!

۱۰ - جنرال بابر چې د داؤد له زمانې ئې د ظاهرشاه د بېرته راوستلو هڅې کولې، د طالبانو او جنرال دوستم له خوا د اطمئنان تر لاسه کولو نه وروسته، سردار ولي ته بلنه ورکړه چې د ظاهرشاه د راتلو لپاره د لارې آوارولو په خاطر پاکستان ته سفر وکړي، له افغاني او قبایلی مؤثرو شخصیتونو سره لیدنې کتنې وکړي او د کندهار، مزار او ننګرهار دوره وکړي. د دې دورې لاندې اړخونه د توجه وړدي:

الف: جنبش ملي اعلان وکړ چې سردار ولي ته د مزار د دورې بلنه ورکوي. که دا کارشوی وی موږ د هم آهنګي شوری منحل کوله، ما جنرال دوستم ته د تلفون له لارې وویل چې لدې کار نه منصرف شي، هغه داخبره ومنله او دا دوره ترسره نشوه.

ب: پاکستانیانو په اسلام آباد کې زموږ نماینده، حاجی منګل حسین، د سردار ولي د استقبال لپاره هوایي میدان ته ورووست، غوښتل مو د دې غلطی په وجه هغه له حزب نه اخراج کړو، خو د ده د سوابقو په خاطر او پدې دلیل چې پاکستانیانو مجبورکړي وو، یوازې د ده په تبدیلی مو اکتفاء وکړه.

ج: د طالبانو یوې ډلې جنرال بابر ته اطمئنان ورکړي وو چې کندهار ته د سردار ولي د تلو په لاره کې کوم خنډ او مانع نشته، هلته به د ده استقبال کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نورو پدې دلیل مخالفت وکړ چې:

- پدی سره د طالبانو اعتبار په ملت کې سقوط کوي.

- هغه طالبان د دوی له څنگ نه بېلېږي چې د اسلامي نظام او د شریعت د نفاذ په نامه لدوی سره یوځای شوي او پدې سره دوی خپل مهم جنگي طاقت له لاسه ورکوي، څکه د لومړی خط تعرضي ټولگي له همدغو طالبانو نه جوړ شوي.

- په پاکستان کې د امریکا پلوي حلقو دا گمان کولو چې له چهارآسیاب نه د حزب اسلامي د وتلو نه وروسته او س د ظاهرشاه د تحمیلولو په لارکې اصلي خنډ له منځه تللی، بل داسې مؤثر ځواك چې د دې پلان مخالفت وکړي نشته، باید په همدې فرصت کې د هغه د راوستلو جدي او سریع هڅه وشي، د همدې لپاره د پاچا ځوم، سردار ولې ته ئې بلنه ورکړه او پداسې شانداره بڼه کې ئې هغه استقبال کړ چې گواکې د برحال پاچا استاځی وي. د توجه وړ خبره دا ده چې په اسلام آبادکې د دوی له ښاغلی مېلمه سره د پاکستانیانو دخبرو آترو په ورځ، بل کلنتون د امریکا جمهور رئیس، په سپیني مانۍ کې د ایران مهاجر شهزاده رضا پهلوي خپل حضور ته ومنلو!! د واشنگټن او اسلام آباد دا د یوه وخت او یوه بل ته ورته مذاکراتو دا ښودله چې دواړه د یوه زنځیر بېلې بېلې کړۍ دي او له یوه ځایه تنظیم شوي. په حقیقت کې دواړه مذاکرات سي آی ای تنظیم کړي چې د افغانستان او ایران په هکله د واشنگټن ورته تصمیم په گوته کوي. امریکا په دواړو هېوادونوکې د شاهی منحط نظام احیاء غواړي او د اسلام په خلاف د شاه پرستانو نه د کار اخستلو اراده لري، دا ځکه چې دوی پدې دواړو هېوادونو کې بل داسې محور نه مومي چې خپل لاس پوځي ورباندې راغونډکړي او د اسلامي خوځښت په ضد ئې استعمال کړي.

- د طالبانو ځینو نطاقانو د ملاعبدالرازق په شمول له غربي. آژانسونو سره د خپلو مرکو په ترځ کې داسې اظهارات وکړل چې ښودل ئې د طالبانو حرکت د امریکائیانو له هغې منصوبې سره موافق دی چې غواړي مخلوع پاچا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان مسلط کړي. جنرال بابر د بی نظیر بوتو داخله وزیر هم په خپل مطبوعاتي کنفرانس کې وویل: طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره موافق دي. د غو څرګندونو د طالبانو په لیکو کې مخلص (خوله اسرارو نه بې خبر) کسان مشوش کړل، طالب چارواکي مجبور شول چې د دغوکسانو د تشویش رفع کولو لپاره په ماته ګوډه ژبه او په مجمل او ذوالوجهین الفاظو داسي څرګندوني وکړي چې د افغانانو په زعم د مخلوع پاچا له راتلو سره د طالبانو د عدم توافق معنا ورکړي خو د امریکائیانو په نزد کې د پاچا له عودت سره د دوی د موافقې په معنا تعبیر شي!! داسي ئې وویل: ظاهرخان کولی شي هېواد ته د یوه افغان په حیث راستون شي خو د هېواد د مشرتابه په هکله به افغان ولس فیصله کوي!! غربي آژانسونو همدا مبهم اظهارات جدي ونیول او یو په بل پسې ئې داسي تبصرې وکړې چې ګواکي پاکستاني چارواکو د طالبانو د ماهیت او اهدافو په هکله غرب ته غیرمؤثق معلومات او غولونکې ډاډینه ورکړې وه!! د امریکا غږ د دې تبصرې سره سم، جنرال بابر یو ځل بیا مطبوعاتي کنفرانس راوغوښت او په هغې کې ئې وویل: د طالبانو په هکله داخبره صحیح نده چې دوی د مخلوع پاچا له راتلو سره مخالف دي، دوی د دې پلان مخالفت نکوي !! د دغو اظهاراتو نه وروسته د طالبانو په هکله د غربي آژانسونو لهجه بدله او خواخوږي کمه شوه، مثبتي تبصرې ئې محدودې شوې او حتی د طالبانو تر تسلط لاندي سیمو کې د ځینو" بشری‌حقوقو" دعدم مراعات په هکله اعتراضات پیل شول، خو په ابتداء کې پدې شکل چې که څه هم د طالبانو تر واکمنۍ لاندي سیمو کې څه ناڅه او په یوه بله بڼه بشری حقوق تر پښو لاندي کېږي خو په مجموع کې دوی پدې خاطر د قدر وړ دي چې وتوانېدل عام ولس د هغه فساد ، ظلم، شوکو او بې امنیتي نه وژغوری چې د مجاهدینو په دور کې ورسره مخامخ وو او داسي "ډاډمن امنیت" رامنځته کړي چې د افغانستان په اوږده تاریخ کې سابقه نلري!! دا اعتراضات ورو ورو زیاتېدل او د امریکا له غوښتنو سره د طالبانو د یوه ټولګي د زیاتېدونکی مخالفت په تناسب تشدید کېدو، ترهغه چې د امریکا خارجه وزیری البرایت د پاکستان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر په جريان کې د مهاجرينو يوې غونډې ته وويل: د بشری حقوقو په اړه د طالبانو سلوك د کرکې وړ دی !!

- د ۱۳۷۶ کال په پيل کې د بادغيس په جبهې کې طالبانو زيات تلفات او ډېره مرگ ژوبله وليده، لومړی خط ئې مات شو، د بادغيس مرکز ته په شاه شول، اکثرو گروپونو له وېری او واهمې نه د بادغيس مرکز هم پرېښود او هرات ته کوز شول د طالبانو يو مسئول (چی پدې جگړوکې ئې فعاله ونډه وه) د سترگو ليدلی حالت داسې بيانوی: زموږ وضعيت ډېر خراب وو، په سلهاوو مړی او زخيمان مو درلودل، د لومړی خط مسئول قومندانان، ملا برادر او ملاعبدالرازق مجبور شول چې مرکز ته د دې پرېشان حالت راپور ورکړي، د هرا ت د امنيه قومندانۍ د مخابری له لارې ئې له ملا محمد عمر سره خبرې وکړې او ورته وئی ويل: فشار ډېر زيات دی، مقاومت نشي کېدی ... په ځواب کې ورته وويل شوو: تر دريو ورځو پورې مقاومت وکړې او دښمن مصروف وساتې، له هغه نه وروسته د لومړی خط قطعات راشاته کړې، موږ لدې ځايه خاص قطعات درلېږو،... درې ورځې وروسته د هرات هوايي ډگر ته ورغلم، ترڅو وگورو چې په جهازونو کې څومره او څنگه قطعات هرات ته رالېږل شوي، هيچا ته د دې اجازه نه ورکول کېده چې ميدان ته داخل شي، خو زما حيثيت داسې وو چې څوك مې مانع نشي، په هوايي ميدان کې مې ډېرکسان داسې وموندل چې په نوو او مخکې تلو وسلو سنبال وو، په پښتو او فارسي نه پوهېدل، په نورو ژبو ئې خبرې کولی، ټول مخامخ او فوراً په ترپالونو پټو موټرو کې د بادغيس په لورې وخوځېدل.. د دې صحنې له ليدلو وروسته د دې حرکت په ماهيت پوه شوم او اوس..."

په حقيقت کې د طالبانو حرکت له لاندې ټولگيو جوړ شوی:

الف: هغه مخلص او مجاهد طالبان چې د اسلام په نامه او د يوه اسلامي حکومت د قائمولو په طمع او د مخکنۍ مفسدې ادارې له شر نه د افغان ولس د ژغورنې لپاره لدې حرکت سره يو ځای شوي، د طالبانو اصلي ځواك له همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخلصو طلابو نه جوړ شوی.

ب: هغه کسان چې له بهرنیو خطرناکو شبکو سره ټینګې او نږدې اړیکې لري او د پردیو په اشاره او د هغوی دګټو لپاره کارکوي.

ج: هغه کمونست افسران چې د کابل رژیم له نسکورېدو وروسته، پاکستان ته راکوز شول او هلته د سي آی ای او آی اس آی لخوا تنظیم او له طالبانو سره یو ځای کړې شول، د طالبانو پیلوټان، ټانکستان، توپچي او ټول تختنیکي پرسونل له همدغو افسرانو نه جوړ شوی او د جګړو د سوق او ادارې واګې د دوی په لاس کې او د مجاهدینو په ضد د جګړو سخت لیوال دي، دوی دي چې طالبان د مجاهدینو په خلاف جګړو ته هڅوی.

د: هغه کسان چې د کابل له کمونست رژیم سره ئې ملګرتیا کړې او د همدې ملګرتیا په وجه ئې له مجاهدینو نه صدمه لیدلې او اوس لدوی نه د غچ اخستلو په خاطر د طالبانو په لیکو کې ننوتلی.

هـ: د طالبانو بله ډله له هغو افرادو نه جوړه شوې چې د ځینو متعصبو پاکستاني علماوو د لاس نیالګي دي، فکری روزنه ئې د هغوی په لاس ترسره شوې، لکه چې هغوی د خو پیسو او په حکومت کې د څو ذلتناکو چوکیو د لاس ته راوړو لپاره له هرې بې دیني او ملحدې ډلې سره یوځای کېږي خو له اسلامي احزابو سره له ملګرتیا نه ډډه کوي د دوی په غېږ کې روزل شوي طالبان هم له کمونستانو سره ملګرتیا او د مجاهدینو په خلاف جګړه او پدې جګړې کې له کفری ځواکونو نه مرسته غوښتل د ثواب کارګڼي !!

و۔ د طالبانو یوه ډله داسې ده چې نوم ئې طالب دی خو د دین له الف، ب نه هم خبرندي، دین او مذهب له قومي او محلي دود دستور او عرف رواج سره خلط کوي، په ولس کې موجود افکار، معتقدات او عنعنات داسې ورته بربښي لکه دیني او مذهبي اساسات، د مذهب له اصلي غوښتنو او د دین له اساساتو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره بې خبره دي لکه عوام، له دين نه ئې يوازي دومره زده کړي چي وکولی شي په جومات کي امامت وکړي، د ماشوم په غوږ کي آذان وکړي او د ښځي او ميړه نکاح وتړی، له قرآن، حديث، فقه، اسلامي تاريخ، د خپل هېواد تاريخ، ليك لوست، اسلامي نظام، حکومت په اسلام کي، اسلامي اقتصاد، توحيد، معاد، رسالت، قضا او قدر او غوښتني ئې او له نورو بنيادی مسائلو نه سخت بې خبره دي، اکثراً قرآن د مصحف له مخې نشي لوستلی، د عادي ليك له ليکلو او لوستلو نه عاجز دي، تر هر چا د مخه او له هر چا نه زيات د هر ديني تحول او بدلون مخالفت کوي او د هري اسلامي مبارزی په خلاف په لومړی صف کي ودرېږي، د دوی د مخالفت وجه نه خاصه مذهبي انگېرنه او نه په کوم دليل او سند ولاړ دريځ وي بلکي اقتصادي عوامل لري، گمان کوي چي په ټولني کي هره مثبته ديني تبديلی، د دوی هغه اقتصادي گټې په خطر کي اچوی چي له دين نه په بې خبري ټولني کي ئې د دين او مذهب په نامه ترلاسه کوي، لدغو منابعو نه د دفاع په خاطر ده چي له هر بيدينه او بې مذهبه ځواك سره يوځای کېږي او له هر اسلامي ځواك سره نه پخلاکېدونکې دښمني کوي. د اسلامي نظام په هکله د دې ډلي تصورات سخت بې بنياده او د اسلامي عقيدی مغاير او په هغو کيسو او نکلونو ولاړ تصورات دي چي د استبدادی امارتونو زيږنده او د همدې غير اسلامي نظامونو د توجيه او له هغوی نه د دفاع په خاطر در باری ملايانو وړاندي کړي. دوی پدې باور دي چي د واکمن د سلطې يوه جائزه او شرعی طريقه دا هم کېدی شي چي څوك د "تغليب" او "بالقوة تسلط" له لاري په ولس مسلط شي او بيا له خلکو نه اجباری بيعت ترلاسه کړي، د دوی له نظره که هغه واکمن چي د زور له لاري مسلط شوی د خپلي خوښي افراد د "اهل الرأی" او "اهل حل او عقد" په نامه راغونډ کړي، د دوی "بيعت" د ټول ولس بيعت وگڼی او لدې لاري خپلي واکمنۍ ته شرعی بڼه ورکړي او د "اميرالمؤمنين" عنوان ترلاسه کړي نه يوازي څه مانع نلري! او د اسلام خلاف کوم کار ئې ندیکړی بلکي سل په سلو کي ئې جائز او قانوني کارکړي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی په مسلك کې د ټول ولس " معلن او بلا اکراه بیعت" هغه بیعت چې د ابوبکر صدیق (رض) او نورو خلفاوو د انتخاب لپاره ترسره شو او اسلام هغه د امارت لپاره "لازمي شرط" ګڼي او له هغه نه پرته د هیڅ امارت مسلم او شرعی نه شمېری، نه خاص ځای لري او نه کوم اهمیت. بیعت د دوی په "منطق" کې یوازې " شکلی مراسم" او "تشریفاتي عنعنه " ده چې د امیرله ټاکلو نه " وروسته" ترسره کېږي، نه " مخکې".

د طالبانو حرکت یوازې د جګړې د دوام په صورت کې خپل شته والی ساتلی شي هغه هم پدې شرط چې پدې جګړو کې ئې وړیا بریاوی په برخه شي، د جګړې د پای ته رسېدو او یا د طالبانو ضد ځواکونو د یووالی او په یوې متحدی سیاسي، نظامي جبهې کې د دوی د یوځای کېدو په صورت کې نشي کولی خپل شته والی وساتي. که زموږ ولس وګوري چې د طالبانو مخالف جهادي قوتونه په خپلوکې متحد ندي، د بحران د حل لپاره واضح طرحه نلري، د تېرفاسد نظام د اعادې او په افغان ولس د هغه د تپلو هڅه کوي چې کابل ته تر رسېدو وروسته به یو ځل بیا د دوی ترمنځ خونړی جګړې پیل کېږي، تېر ترخه تجارب به تکرارېږي او د ملي شتمنیو د تالان او غارت بازار به ګرم کېږي، طبیعي ده چې پدې صورت کې به یا طالبانو ته ترجیح ورکوي یا به د دوی مرسته کوي او یا به لږ تر لږه د دوی د مخالفینو له حمایت نه ډډه کوي او د طالبانو د استبدادی او ظالمانه سلطې ستونزی او کړاوونه به ګالی او د یوې مجهولي راتلونکې په امید به شپې ورځې سبا کوي.

خوکه د طالبانو د وړیا بریاوو بهیرمتوقف شي، په څو جبهوکې له جدي ماتو سره مخامخ شي او د دوی مخالفین په یوه ډاډمن محور راغونډ شي او د بحران د حل عادلانه طرحه وړاندې کړي، ملت ته د هېواد د راتلونکې په هکله او د تېرو خونړیو پېښو د نه تکرار ډاډ ورکړي، بې له شکه چې پدې صورت کې به طالبان ډېر ژر او سریع له منځه ځی، دا ځکه چې "دا کم عمره حرکت" د پېښو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ډلو د اختلاف زېږنده ده چې د وړیا او مسلسل فتوحاتو په نتیجه کې ئې وده وکړه، نه تنظیمي سابقه لري، نه آزمویل شوي افراد او نه داسې متعهدین چې د دې حرکت په شعارونو، اهدافو او تګلارو له زړه نه ټینګ باور ولري، داسې باور چې په هر صورت او هر راز شرائطو کې به د دې "حرکت" مرام او قیادت ته مخلص او وفادار پاتې کېږي او لدې نه په شاکېدل د خپل ایمان او تعهد منافي وګڼي. هغه ډله چې د وړیا فتوحاتو په بستر وده وکړي او غړو ئې د ابتلاءاتو، ستونزو او کړاوونو لوړې ژورې نه وي لیدلې، له ماتو سره د مخامخ کېدو په وخت کې خپل شته والی نشي ساتلی، د جنګي فتوحاتو او بریاوو بهیر حتماً د پای یوه نقطه لري، د پای دا نقطه به د طالبانو لپاره ډېره خطرناکه ثابته شي.

طالبان نه په جګړو د ټول هېواد د نیولو او د ټولو مخالفو ځواکونو د ځپلو توان لري او نه د هېواد د اداري او د یوه صالح اسلامي نظام د قائمولو استعداد، فهم، بصیرت، تجربه او روزل شوی، امتحان شوی پرسونل. همدا اوس اوس او په واکمنۍ کې د لنډې مودې پاتې کېدو نه وروسته، د دوی په لیکو کې فساد، رشوت، د ملي شتمنیو تالان، په ولس ظلم او د هغوی په مال او عزت تېری، د ناروا امیتازاتو په لاس ته راوړلو کې ناروا مسابقه، له قدرت او نفوذ نه د خپلوانو په ګټه بیدریغه غلطه استفاده په خطرناك ډول پیل شوې او ورځ په ورځ تشدید کېږي.

د طالبانو دا حرکت په اصل کې د هغه ډلې کاپی ده چې د جهاد په دوران کې تر ټولو ډلو ناکامه او وروسته پاتې وه، وسلې ئې خرڅېدلې، مالي امکانات ئې د چارواکو په لاس تالان کېدل، د څو محدودو کسانو ترمنځ وېشل کېدل، د اداري او مالي فساد په وجه د محدود شمېر مجاهدینو له اکمال نه عاجز وه، کمونستانو او بې دینه عناصرو د هغې په لیکو کې ژور نفوذ کړی وو... د طالبانو حرکت په هیڅ صورت کې نشي کولی تردې ډلې غوره ډله جوړه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حزب اسلامي په ضد د طالبانو جنګ

چې کله طالبان د چمن ـ سپین بولدك له پولې نه د کندهار په لور واوښتل او په میوندکي ځای په ځای شول، له همغې ورځې نه د کابل له ائتلافي ادارې، مخصوصاً د جمعیت له قومندانانو سره د دوی له اړیکو نه څرګنده وه چې د طالبانو ډله د ائتلافي دولت سره د ملګرتیا اراده لري او یا لږ تر لږه تر یوې مودې به د ائتلافیونو په څنګ کې له حزب اسلامي سره جنګېږي.

د حزب اسلامي په لیکو کې او له حزب نه بهر ځینو کسانو دا انتظار درلود چې د طالبانو ډله به حتماً او باید د حزب اسلامي ملګرتیا وکړي که د ټول هېواد په سطحه نه وي لږ تر لږه په کندهار او جنوب لوېدیځ حوزې کې خو دا کار باید وشي، پدې دلائلو:

الف: په کندهار کې د چارو واګې د هغې مفسدې ادارې په واك کې وې چې له کمونستانو، ملیشو او پروتوکولي قومندانانو نه جوړه شوې جبهه وربانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلط وه، نومیالی جهادي قومندانان او صالح شخصیتونه نه یوازې پدې ادارې کې شامل نه وو او په هغې کې ئې هیڅ ونډه نه وه بلکې نوموړی ائتلافي جبهې د دوی د رټلو او شړلو هڅه کوله.

ب: د دې ادارې مرسته او د هغې کامل تمویل د هغه ائتلافي حکومت په غاړه وو چې طالبان ئې سل په سلو کې غیر اسلامي ګڼی او د هغه په خلاف جنګېدل اسلامي جهاد شمېری.

ج: د دې ائتلافي ادارې د چارواکو له فساد، ظلم او غارت نه او له هغې بې امنیتې نه چې دې ادارې راولاړه کړې وه او له هغو پاټکونو چې پدې ادارې کې شامل قومندانانو د لارو په اوږدو کې قدم په قدم اچولی وو، عام ولس پوزې ته رسېدلی وو، که دوی اسلام غوښتلی او د ولس د ژغورنې او د بې امنیتې ختمول ئې هدف وی نو حتماً به ئې د حزب له صالح قومندانانو سره ملګرتیا کړې وه.

طالبانو کندهار ونیولو، د دې مهم ښار د نیولو په دوران کې له کوم خاص مقاومت سره مخامخ نشول، د جمعیت قومندان ملا نقیب الله لدوی سره ملګری شو او خپل ټول وسائل او امکانات ئې دوی ته وسپارل، د ښار له نیولو وروسته ئې د حزب اسلامي د اتل او نومیالی قومندان، حاجی سرکاتب په مرکز له څو خواوو برید وکړ، د ده مرکز ښار ته څېرمه په یوې مهمې سیمې کې پروت وو، له خونړې جګړې نه وروسته ئې دا سیمه ونیوله، بی بی سې چې مسلسل ئې د طالبانو په ګټه تبلیغات کول، د جګړې په جریان کې دا جعلی خبر خپور کړ چې حاجی سرکاتب د یو شمېر مجاهدینو په شمول د طالبانو د برید په ترځ کې په قتل ورسېدو، غوښتل ئې پدې راپور سره د حاجی سرکاتب د مجاهدینو روحیه مړاوی کړې، پداسې حال کې ئې دا خبر خپور کړ چې کلکه جګړه روانه وه او د طالبانو ګڼ شمېر حملې په شا تمبېدلی وې او حاجی سرکاتب له هغه وروسته خپل مرکز پرېښود او د ارزګان له لارې د چهار آسیاب په لورې وخوځېدو چې د مرکز حاکم نقاط د طالبانو په لاس کې پرېوتل. د کابل د ائتلافي ادارې راډیو او تلویزیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي مديريت ئې کاملاً د کمونستانو په لاس کي وو، د طالبانو د برياوو راپورونه ورکول او د حاجی سرکاتب د مرکز نيونه ئې د يوه ستر برى په څېر منعکس کړه، په ائتلافي ادارې پوري تړلي قومندانان ئې هڅول چي د طالبانو له حرکت سره يوځای شي.

رباني د يوې مرکې په ترڅ کي د طالبانو په هکله وويل: "حرکت طالبان، حرکت خود جوش و مردمی است" ګڼ شمېر هيئتونه ئې له بوجيو بوجيو پيسو سره د هرات له لاري کندهار ته ولېږل، په هرات کي د دې هيئتونو تود استقبال وشو، تورن اسمعيل د هرات په جامع جومات کي د خپلې وينا په ترڅ کي له کابل نه د سخيداد فايز په مشرى د راغلي هيئت په هکله وويل: دا دی زموږ هيئت کندهار ته درومي ترڅو له طالبانو سره ديو والی وروستۍ خبري وکړي !!

په کندهار له تسلط نه وروسته، په هلمند کي د جمعيت قومندان، مولوی عبدالواحد، چي د باغران د رئيس په نامه شهرت لري او يوه موده له حزب اسلامي سره هم پاتې شوی، له طالبانو سره يوځای شو. طالبانو ته ئې بلنه ورکړه ترڅو هلمند ته راکوز شي، دی وتوانېدو چي له طالبانو نه دخپلو مخکنيو رقيبانو په ضد استفاده وکړي، مخکي پدې نه توانېدو چي له خپلي منطقې ووځي او د هلمند په نورو برخو کي د رقيبانو مقابله وکړي، خو د طالبانو په مرسته او د يوې خونړۍ جګړې نه وروسته د دې ولايت د مرکز په نيولو موفق شو، د حزب اسلامي مجاهدين چي زياته موده ئې دا ولايت په لاس کي وو او پدې سيمې کي ترټولو ځواکمن او منظم قوت وو، د ولايت له مرکز، لشکرګاه نه وتلوته اړ شول، کابل راډيو دا ځل تر مخکي نه زيات او په ډېر حدت او شدت سره د طالبانو فتوحات منعکس کړل، د هلمند په لوري د طالبانو فتوحاتو او برياوو له څو لحاظه د کابل ائتلافي ادارې مخصوصاً جمعيت اسلامي ته اهميت درلود:

الف: پدې سره حزب اسلامي په جنوب لوېديځ کي يو مهم مرکز له لاسه ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب: جمعیت ته نږدې قومندانان د طالبانو په پرده کې وتوانېدل پدې سیمې کې خپل رقیبان په شا وتمبوی او د هلمند په راتلونکې کې د فعالی او مؤثری ونډې مجال ترلاسه کړي. له طالبانو سره د باغران د رئیس یو ځای کېدل او د دوی په لیکو کې حساس موقعیت لاس ته راوړل او په لشکر ګاه د ده تسلط، د رباني او مسعود له نظره لویه بریا او سوبه ګڼل کېده، دا ګمان ئې نه کولو چې له حزب نه وروسته به په خپله د دوی په خلاف جنګېږي.

د هلمند له سقوط نه وروسته د طالبانو په لوري د دوی پاملرنه زیاته شوه، یو په بل پسې ئې هیئتونه له کافي مقدار پیسو سره ورولېږل، د دوی په ګټه د کابل د اداري تبلیغات تشدید شول، د وسلو او مهماتو ورلېږل هم پیل شول.

په زابل او ارزګان کې هم کندهار او هلمند ته ورته پېښې ترسره شوې، په ائتلاف کې د شامل ډلو قومندانان له طالبانو سره یو ځای شول او د حزب اسلامي مجاهدین د خپلو سیمو پرېښودو ته اړ شول، محمدنبي خان د ارزګان قومندان او حمیدالله خان د زابل قومندان له خپلو مجاهدینو سره چهار آسیاب ته ولاړل.

د غزني سقوط

د حرکت انقلاب اسلامي قومندان، قاری بابا ترمشری لاندې، د غزني هغو قومندانانو چې د کابل ائتلافي اداري اکمالول او د ائتلاف له لاري د غزني په مرکز مسلط شوی وو، لدې خبرې سره موافق نه وو چې د کابل او طالبانو ترمنځ په ګډې جبهې او له یوه بل سره په مرستې او تعاون کار وشي، برعکس پدې ئې ټینګار کولو چې د طالبانو په خلاف دې د جهادي ډلو ګډه جبهه جوړه شي، پدې خبرې د دوی ټینګار هلته زیات شو چې طالبانو لدوی نه وغوښتل: باید طالبانو ته تسلیم شي او خپلې وسلې هغوی ته وسپاری. قاری بابا د مأمور عبدالجبار په لاس حزب اسلامي ته داسې احوال ولېږو چې په هغه کې ئې د ګډې جبهې د جوړولو او له غزني نه د دفاع په خاطر د حزب اسلامي د ځواکونو د لېږلو هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کړې وه، د همدې مقصد لپاره کابل ته راغی، له ماسره ئې د لیدو غوښتنه وکړه، خو رباني او مسعود هغه ته اجازه ورنکړه چې چهار آسیاب ته راشي، مجبور شو هیئت راولېږي او له موږ نه وغواړي چې پر غزني باندې د طالبانو د محتمل برید د مخنیوی لپاره کافي شمېر مسلح ځواکونه هغه ولایت ته ولېږو.

غزني ته د قواوو د لېږلو په هکله د حزب په داخل کې د قومندانانو په سطحه او په اجرائیه شوری کې تفصیلي بحثونه وشول، موږ نه غوښتل چې خپل مسلح ځواکونه له کابل نه پرته په بل ځای کې مصروف کړو، که څه هم حزب اسلامي دا توان درلود چه په ډېرو شرقی، جنوبي او جنوب شرقی ولایاتو کې د ائتلافي دولت پلویان خلع سلاح او دا ساحې تصفیه کړي، خو موږ نه د مخالفینو په خلع سلاح او تصفیې باور درلود، نه موجګړه د حل لاره ګڼله، په کابل کې جګړه په موږ تحمیل شوې وه او مجبور وو له ځانه د فاع وکړو، نورو ولایاتو ته د جګړو انتقال مو د ائتلافي ادارې په ګټه ګڼلو، په همدې خاطر مو لدې کارنه ډډه کوله. خو د غزني وضعیت داسې وو چې هلته د ځینو قطعاتو لېږلو ته مجبور شوو، پدې دلائلو:

الف: د غزني قومندانانو له موږ نه د قواوو د لېږلو غوښتنه وکړه ترڅو په ګډه لدې ولایت نه دفاع وکړو.

ب: که غزني پداسې حال کې د طالبانو په ګټه سقوط کړی وی چې د حزب اسلامي او د کابل ائتلافي ادارې ترمنځ کومه روغه جوړه نه وه شوې، حزب ته ګرانه وه چې په دوو جبهو کې له ځان نه دفاع وکړي، مجبور وو له کابل نه لېږي، د طالبانو مخنیوی وکړي او د غزني د سقوط مانع شي.

ج: د وحدت حزب هم دې نتیجې ته رسېدلی وو چې د کابل په لوري د طالبانو مخکې تګ باید په غزني کې متوقف شي، د همدې لپاره ئې یو شمېر قطعات غزني ته ولېږل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزني ته د حزب اسلامي او حزب وحدت د ځواکونو له رسېدو وروسته، د غزني هغه قوماندانان چې له کابل نه اکمالېدل له خپلو ژمنو نه په شا شول او د رباني او مسعود په وینا له طالبانو سره ملګري شول او د دوی په ملګرتیا ئې زموږ په ضد جګړه پیل کړه، د جګړو په لومړیو ورځو کې ئې د خپل اټکل خلاف یو شمېر مهم مراکز له لاسه ورکړل، د یونټ په نامه د روسي قواوو مهم مرکز ئې هم له لاسه وووت، د ټول ولایت د فتح کېدو احتمال لحظه په لحظه راڅرګندېدو، که پاتې نقاط هم نیول شوي وی نو د طالبانو راتلونکې حملې په وړاندې له ولایت نه د دفاع کار آسانه کېدو، خو دځینو خاصو عواملو په وجه دا کار ونشو او زموږ ځواکونه دې ته اړ شول چې له غزني نه په شا شي، هغه عوامل دا دي:

- د کابل ائتلافي اداري زموږ سنګرونه د طالبانو په ګټه تر شدید بمبارد لاندې ونیول.
- پداسې شرائطو کې ئې دا کاروکړ چې له حزب اسلامي سره ئې مذاکرات پیل کړي وو، د روغې جوړې طرحه د وروستۍ موافقې او امضاء لپاره تیاره شوې وه، د دواړو خواوو پلاوی د معاهدې د امضاء لپاره په جلال آباد کې راغونډ شوي وو، موږ ته ئې له جلال آباد او کابل نه مسلسل اطمئنان راکولو چې:

الف: موږ لدې معاهدې سره موافق یو او هغه امضاء کوو.

ب: له طالبانو سره د مقابلې په دوران کې به هیڅلکه ستاسو په خلاف کوم حرکت ونکړو، (این نامردی را نخواهیم کرد!!) دا نامردی هیڅلکه نه کوو !!

- طالبانو زیات شمېر تازه نفس قوتونه غزني ته راولېږل او د دولتي قوماندانانو په څنګ کې ئې په جګړې لاس پورې کړ.
- زموږ مجاهدین په منطقې کې نابلده وو، د ځای په ځای کېدو او د مناسبو دفاعی تدابیرو نیولو فرصت ئې نه وو ترلاسه کړی.
- د ژمي سخته یخني وه، واوری ورېدلی، د اوسېدو ځایونه مونه درلودل، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سروازو مورچلو کې دوامداره دفاع ګرانه وه.

د غزني له سقوط او دلوګر او میدانشهر په لوري د حزب د ځواکونو له په شا کېدو نه وروسته موږ دوه بدیله په مخکې درلودل:

۱ـ یا باید لدې دواړو خواوو (طالبانو او کابل ادارې) له یوې سره توافق ته ورسېږو، پداسي حال کي چي یوه هم داسي کوم معقول توافق ته چمتو نه برېښېده چي جګړه د تل لپاره پای ته ورسوی. له طالبانوسره توافق ممکن نه وو، دوی د حزب په خلاف صحنې ته راایستلی شوي وو، داسي ګمان ئې کولو چي له حزب سره د توافق په نتیجه کي بهرنۍ مرستي ورباندي قطع کېږي. د کابل ائتلافي ادارې منافقانه تګلاره غوره کړې وه، له یوې خوا ئې مخامخ له طالبانو سره تماس وو او د دوی مرسته ئې کوله، له بلې خوا امریکائیانو د دوی دواړو ترمنځ وساطت کاوو، امریکائیانو دوی ته اطمئنان ورکړي وو چي پرېږدی طالبان ستاسو اصلي حریف (حزب اسلامي) وټکوي، د جنوب تصفیه ستاسو په ګټه ده، چي کله طالبان کابل ته ورسېږي، موږ منځګړیتوب کوو او ستاسو ترمنځ د معقول توافق شرائط برابروو. له بلې خوا ئې له حزب اسلامي سره خبري آترى پیل کړې وې او داسي ئې ښودله چي د روغي جوړي او د طالبانو په خلاف د ګډې جبهې جوړولو غوښتونکی دی.

۲ـ یا دا چي په دوو جبهو کي د جګړې په ځای، مؤقتاً د جګړي له میدان نه په شا شي، پرېږدی چي طالبان او د کابل اداره له یوه بل سره مخامخ شي، دا مخامخ کېدل به یا د دوی ترمنځ شته یووالی او تنسیق ختموی او یا لږ تر لږه د دوی خپل منځی تفاهم ټولو ته بربنډوی.

وضعیت داسي وو چي د حزب غړي ئې د دوهم بدیل انتخاب ته اړ کول او دا احساس ئې پدوی کي راولاړولو چي په دوو جبهو کي جنګېدل هم ورته ګران دی او هم بې فایدې، ولې باید د طالبانو مخه ونیسي او پدې کار سره له کابل نه دفاع وکړي، پداسي حال کي چي د کابل واکداران عملاً له حزب اسلامي سره جنګېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د طالبانو مرسته کوي؟! دا احساس پدې منتج شو چې د غزني له سقوط نه وروسته وردګ او میدانښهر هم سقوط وکړي که څه هم د دې ولایت په ډېرو برخو مخصوصاً د میدانښهر په شا او خوا کې سختې جګړې او کلک مقاومت وشو.

د طالبانو د حرکت له ماهیت او د راخوتېدو له اصلي لاملونو نه بې خبره کسانو دا ګمان کولو چې د میدانښهر له سقوط نه وروسته به طالب جګړه ماران حتماً د کابل له ادارې سره ونښلي او له همدې لارې به د مرکز په لوري د مخکې تګ هڅه وکړي، دا ئې هیڅکله په خیال کې نه ګرځېده چې د طالبانو جنګیالی به د کابل پولو ته له رسېدو وروسته پداسې حال کې چې د پلازمیني له مرکز نه یوازې ۲۰ کیلومتره لېرې وو، پدې پاخه سړك مخکې تګ متوقف کړي، له حزب اسلامي سره نورو جګړو لپاره دې پنځوس کیلومتره په شا راشي او له سیسی نه دې د لوګر په لوري وخوځېږي !! دوی ته دا کار نه مفید برېښېدو او نه معقول. دوی نه پوهېدل چې د طالبانو ډله په اصل کې د حزب اسلامي په خلاف جوړه شوې، لومړنی مأموریت ئې دا دی چې له حزب سره به جنګېږي او جنوب به له هغو ځواکونو نه تصفیه کوي چې پدې سیمې کې د واشنګټن د طرحو او پلانونو په وړاندې خنډ دی. بی بی سي او امریکا غږ مسلسل او له مخکې نه دا انګېرنه کوله چې طالبان به لدې لارې مخکې نه ځی او د کابل له ادارې سره به نښته نکوي، بلکې د لوګر په لوري به خوځېږي او د حزب اسلامي په خلاف به بله لویه حمله ترسره کوي. ځینو دا تبصرې هسې انګېرنې ګڼلې خو په حقیقت کې لدې لارې دوي ته لارښودنه کېده. دا انګېرنه (په حقیقت کې لارښوونه) عملي شوه.

ځیني بیا داسې ګمان کوي چې دا څرخېدل او د استقامت بدلول د دې لپاره ترسره شول چې مسعود په یوه هلیکوپتر کې له دوه دریو انضباطانو سره د طالبانو استقبال ته میدانښهر ته ورغی، د ملا وسله ئې د طالبانو په وړاندې په ځمکه کیښوده او وئ‌ویل: زه تسلیم یم، کابل ستاسو دی، په کومه ورځ چې د کابل جنوب تصفیه کړې او د مزاری او اهل تشیع مشکل حل کړې او کابل د شیعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګانو له خطر نه وژغوري، کابل تاسوته تسلیموم!! ګواکې طالب چارواکي د مسعود پدې خبرو وغولېدل، د کابل په لوري له مخکې تګ نه منصرف شول، لومړی د غرب په لوري پنځوس کیلومتره په شا شول او له هغه ځایه د لوګر په لوري وخوځېدل. ساده زړی خلك همدا د طالبانو د نوموړی حیرتناك څرخېدو لامل ګڼي خو حقیقت بل څه وو، بی بی سي او امریکا غږ ترې خبر وو او د همدې لپاره ئې په ډېر ډاډ او قاطعیت سره ویل چې لوګر ته به د حزب اسلامي په مرکزونو د حملې لپاره خوځېږي !!

طالب جګړه ماران له میدانشهر نه د لوګر په لوري وخوځېدل، څو ځایه په شیخ آباد او سیسی کې ناڅاپي ترحملې لاندې راغلل، له سختو نښتو سره مخامخ شول، وضعیت ئې ډېر پرېشانه شو، خو پدې وتوانېدل چې له پرېشانه حالت نه ځان وباسي او خواره شوي ځواکونه بېرته راغونډ کړي او په سیسی کې د مؤقت ځنډ او توقف نه وروسته، لومړی د دولتي قومندانانو په مرسته ځیني کسان په پټه د برکي برك په حساسو ځایونو کې مستقر کړي او وروسته خپل قطعات په هغه لوري وخوځوی، بی بی سي عمداً او زموږ د مجاهدینو د روحیې د تضعیف لپاره په دروا‌غو دا خبر خپور کړ چې د لوګر مرکز، پل علم، د طالبانو په لاس کې پرېووت، پداسې حال کې چې طالبان له پل علم نه ډېر لېرې او د برکي برك په ولسوالی کې له سختو نښتو سره مخامخ وو او هلته جګړه په ډېر شدت سره روانه وه، دوه ورځې وروسته ئې دا خبر تکذیب کړ او د خپل خبریال له خولی ئې وویل چې په برکي برك کې سخته جګړه روانه ده، د لوګر ولایت د حزب اسلامي په لاس کې دی، د حزب بیرغونه په ټول ولایت کې رپېږي او د حزب غړي ئې لیدلی چې توپکونه ئې دېوال ته تکیه کړي او په خپلو منځونو کې په خبرو بوخت وو. کابل راډیو د لوګر د نښتو او جګړو په هکله ویل: د جمعیت، اتحاد، حرکت انقلاب اسلامي او په دولت کې د شامل ډلو قومندانان له طالبانو سره یو ځای او اوږه په اوږه د حزب اسلامي په خلاف جنګېږي او د حزب اسلامي قطارونو ته ځای په ځای کې کمینونه نیسي او یو په بل پسې بریدونه کوي. دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندانان ئې دي ته هڅول چي په ټول توان طاقت د طالبانو مرسته وکړي، خاد ځينو حرفه ئې داړه مارانو ته وظيفه ورکړې وه چي د جګړو په جريان کي د شپې لخوا، پداسي موټرو ډزی وکړي چي يوازي او له خاص امنيتي تدابيرو نه پرته درومي. يوازي په يوې نقطی کي پدې کار وتوانېدل، د شهيد عالم زيب په موټر ئې د بابوس په دشتي کي دشپې په تياره کي ډزی وکړې، په بريدکي هغه په شهادت ورسېدو او موټر ئې وسوځېدو، شهيد عالم زيب د لومړي خط ليدو لپاره هلته تللی وو او يوازي بېرته راستو ن شوی وو.

زموږ پربکړه دا وه چي که د برکي برك خط مات شو، د کابل اداري له طالبانو سره مرستوته ادامه ورکړه او د جلال آباد مذاکرات بې نتيجې پاتې او تيار شوي اسناد امضاء نشول، بايد چهارآسياب تخليه کړو او سروبی ته کوز شو.

سروبی ته له تلو د مخه مو په جلال آباد کي د حزب پلاوی ته وويل چي بايد معاهده امضاء شي که نه نو مذاکرات قطع کړي. مقابل طرف منافقت کولو، په معاهدې امضاء ته نه وو تيار، د طالبانو مزيد مخکي تګ ته په طمع وو.

د وحدت حزب پدې ټينګار کولو چي حزب اسلامي او جنبش دي خپل مراکز د کابل لوېديځ، د وحدت حزب تر سلطې لاندي سيمي ته ولېږدوی. ائتلافيونو له هغوی سره هم منافقت کولو، حزب وحدت ته ئې د يوه هيئت په ذريعه اطمئنان ورکړي وو چي نه غواړي د طالبانو د حملې په صورت کي پدوی بريد وکړي، برعکس د طالبانو په خلاف د ګډي جبهې غوښتونکی دی. پداسي حال کي چي دوی له طالبانو سره د حزب اسلامي او حزب وحدت په ضد د ګډو عملياتو پرېکړه کړې وه.

د حزب وحدت مشر، ښاغلی مزاری ته مي وويل: د کابل په لوېديځ کي دفاع ګرانه ده، له دواړو خواوو تر بريد لاندي راځو، محاصره کېږو، د اکمالاتو لاري مو بندېږي، ائتلاف او طالبان به په يوه وخت له دوو خواوو په موږ حمله کوي، بايد په لوګر کي دفاع وکړو او کافي شمېر قوتونه هلته ولېږو. خو هغه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوګرته د ځواکونو له لېږلو سره موافقه وکړه او نه د کابل له غرب نه وتلو سره.

د دوستم جنبش، د طالبانو له جنبش سره د پاکستانیانو له لارې تفاهمات درلودل، د طالب ضد جګړو کې ئې له برخې اخستلو نه ډډه کوله، د دې په ځای چې لوګر ته ځوك ولېږي، د کابل له جنوب نه د حزب وحدت لورې ته کده شو، د حزب په خلاف د طالبانو د جګړو له پیل نه د جنبش دریځ داسې وو چې هر چا دا انګېرله چې پاکستانیانو او امریکائیانو دا دواړه جنبشونه په خپلو کې سره جوړ کړي.

ددغو ټولو عواملو په وجه حزب اسلامي دې ته اړ شو چې د برکې د خط له ماتېدو وروسته په ۲۵/ ۱۱/ ۱۳۷۲ د روژې په اولسمه، د شپې لخوا د کابل له جنوب نه خپل ځواکونه وباسي او په سروبی کې مستقر شي.

د سروبی په لورې د حرکت په دوران کې د کابل طیارو زمونږ په قطار باندې یو په بل پسې بمونه وورول او په څو نقطو کې ئې خوشه ئې بمونه واچول او د تګاب له استقامت نه ئې په سروبی باندې برید وکړ چې په شا وتمبېدو.

د هغې شپې په سبا د ۱۰ـ ۱۱ بجو شا اوخوا کې دولتیان چهارآسیاب ته ننوتل او دا خبر ئې هرې خواته مخابره کړ چې د حزب اسلامي مرکز د دوی په لاس فتح شو، دا فتحه ئې د خپلې تورې نښه او د ځان لویه سوبه او بریا وګڼله او هرچا ته ئې د هغې زیرې ورکړ او د کابل په ښار او خپلو نورو مراکز و کې ئې د بې شمېره ډزو په ترڅ کې دا فتحه ولمانځله. خو لمانځنه لا نه وه تکمیل شوې، د دوی د خوشحالی شېبې لانوی پوره شوې چې ناڅاپي د طالبانو څو (پك اپی) له څو (زی ـ یو) سره چهارآسیاب ته راورسېدی او سمدلاسه ئې د دوی په خلع سلاح کولو پیل وکړ او ټول ئې له چهارآسیاب نه وایستل او ورپسې د چهار آسیاب د سقوط خبر خپور شو، دا خبر د ائتلافیونو په بې ځایه ځوړ او ځونښ او بې مورده مستې باندې د سړو اوبو توئېدو په څېر وو او دا تشویش ئې پدوی کې راولاړ کړ چې ښایي په کومې لومې کې نښتی، مبادا د حزب اسلامي غیرمترقبه او ناڅاپي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاتګ د دې لپاره ترسره شوی وي چې د ائتلافي ادارې او د دوی د نوی دوست (جنبش خود جوش طالبان) ترمنځ موجود یووالی او تنسیق ختم کړي او په خپلو منځونو کې ئې په جګړه بوخت کړي، خو حقیقت داسې نه وو، بلکې دوی په خپلې لومې کې نښتی وو، په خپله د هغې کندې په لور د شپې په تیاره کې روان وو چې د بل لپاره ئې کیندلی وه. له چهارآسیاب نه د ائتلافیونو سریع وتلو په نتیجه کې د طالبانو او دوی ترمنځ جګړه وځنډېده.

ائتلافیونو د هغې پرېکړې سره سم چې له طالبانو سره ئې په میدانشهر کې کړې وه، د کابل په غرب باندې پراخ او وحشتناک عملیات پیل کړل. د دې عملیاتو حدت او شدت هومره وو چې د کابل مظلومو اوسېدونکو دې ته ورته عملیات هیڅکله (حتی د روسانو او کمونستانو لخوا) نه وو لیدلی. په زرهاوو ټُنه بم او باروت ئې د کابل د غرب په ګڼ مېشته سیمو باندې وورول، په سلهاوو کورونه ئې وران کړل، په زرهاوو بې وزله او بې وسلې کسان ئې په خپلو وینو کې لت پت کړل، خو لدې سره سره د دوی ټول بریدونه په شا وتمبولی شول، نه یوازې دا چې د کومې سیمې په نیولو بریالی نشول بلکې ښه ډېر سنګرونه ئې له لاسه ورکړل. انسان نه پوهېږي په کومو الفاظو دا رذالت او دنائت، دوه مخي او منافقت او بیرحمي او قساوت تعبیرکړي. که د وحدت په حزب باندې له دواړو خواوو برید نه وی شوي، ائتلافیون هیڅکله پدې نتوانېدل چې د دوی سیمې ونیسي او له دهمزنګ نه مخکې ولاړ شي.

طالبانو له حزب وحدت نه وغوښتل چې دوي ته لار ورکړي، هغوی بله چاره نه درلوده، له طالبانو سره توافق ته ورسېدل، طالبانو غوښتل چې د ریشخور او چهل ستون له لارې د دهمزنګ په استقامت مخکې ولاړ شي، د وحدت حزب دا خبره ومنله، طالبان د دهمزنګ په لورې وخوځېدل، د دولتیانو پوستې د خاص مقاومت نه پرته یوه په بل پسې د دوی په لاس کې پرېوتې. طالبان چې پدې وړیا بریاوو مست شوی وو په پوره بې باکۍ او بې پروائۍ مخکې تلل، ناڅاپي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمې کارتې کې له هغې معاهدې نه د تخلف په وجه چې د وحدت له حزب سره ئې کړې وه، نښته وشوه، چې لمن ئې په ډېره چټکتیا هرې خواته خوره شوه او ټوله سیمه ئې ونیوله. په طالبانو له هرې خوا او له هرې دړې، دروازې او دېوا نه ډزې پیل شوې، ډېره مرګ ژوبله ورواوښته، زیات شمېر ئې اسیر شول، پاتې کسان ئې له منطقې نه ووتل، دا د طالبانو لومړې ستره ماتې وه. لدې خونړې پېښې نه وروسته یو ځل بیا د طالبانو او د وحدت حزب ترمنځ خبرې آترې پیل شوې، هیئتونه تبادله شول، د مذاکراتو په یوه پړاوکې مزاری د یوه لوړ رتبه هیئت سره چهارآسیاب ته ولاړ، معلومه نده چې هغه په کوم اطمئنان او په څه دلیل دا کار وکړ؟ ولې له منطقې نه ونه ووت؟ ولې کابل ته نه ولاړ؟ آیا دائې انګېرله چې په طالب اعتماد کېدی شي خو د کابل په ادارې نه؟ د دې پرېکړې لامل چې هرڅه وو هغه په ۱۳۷۳ /۱۲/۲۱ د طالبانو سره د مذاکراتو لپاره چهارآسیاب ته ولاړ او د طالبانو له خوا په ډېره بې مروتې او نامردی ونیولی شو او له خپلو ملګرو سره یوځای د هلیکوپټر په ذریعه د کندهار په لوري وخوځولی شو. لدوی سره د طالبانو درې کسه، دوه مسلح او یو غیر مسلح انضباط هم ولېږلی شو، چې کله هلیکوپټر د غزنې ښار ته نژدی شو، د مزاری کسانو پداسې حال کې چې لاسونه ئې تړل شوي وو په مسلح انضباطانو ناڅاپي یرغل وکړ، لدوی نه ئې وسلې واخیستې، پیلوټان ئې تهدیدکړل چې همالته په یوې دشتې کې کوز شي، هلیکوپټر په ځمکه کښېناست او دوی د خواجه عمری په لوري حرکت وکړ، ناڅاپي د طالبانو یوه ډله د پك اپ په سورلی له هغه سیمې تېرېده، په هلیکوپټر ئې سترګې ولګېدی، راتاو شول، مړی ئې ولیدل، له هلیکوپټر نه لېرې څوك په نظر ورغی، ورغلل او له هغه نه ئې د پېښې په هکله پوښتنه وکړه، هغه ورته وویل: دلته هلیکوپټر کوزه شوه، ډزې وشوې او سورلی ئې پدې لوري وخوځېدل، هاغه دي روان دي، پسې ورغلل، ډزې تبادله شوې، ځینې په قتل ورسېدل چې مزاری هم پدې ډله کې وو، ځینې ژوندي په لاس ورغلل چې هغوی ئې وروسته ووژل، د مزاری له نیول کېدو او بیا وژل کېدو نه وروسته د حزب

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحدت د جنګيالو روحيه مړاوې شوه، د ائتلاف ځواکونو د دوی په سيمې له دريو خواوو لوی بريد پيل کړ، سيمه ئې ونيوله، د بريد په ترڅ کې او د سيمې له نيولو نه وروسته ئې بې شمېره کسان په خپلو وينو کې ورغړول، په هيچا ئې رحم ونکړ، د دې منطقې په مظلوموکسانو ئې هومره ظلمونه کړي چې په اورېدو ئې د انسان ويښتان نيغ شي.

د چهارآسياب مجدد سقوط

له يوې خوا د کابل په غرب کې د طالبانو لومړی لويه ماته او بې شمېره تلفات، د دوی روحيه مړاوی کړه له بله پلوه د ائتلافيونو برياوو او د کابل په غرب تسلط د دوی مورال اوچت کړ او مستي ئې زياته کړه او د طالبانو په خلاف ئې بريد ته ذهناً چمتو کړل، شرائط د دوی په ګټه وو، په طالبانو ئې له دريو خواوو د ځمکنې او هوايي بريد فيصله وکړه، په ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ حمله پيل شوه، طالبان د مقاومت په دريغ کې نه وو، د لنډ مقاومت نه وروسته لوګرته په شا شول، له ټول چهارآسياب، موسيي او د سقاوی له دشتې نه ووتل، که د ائتلاف په ځواکونوکې د مخکې تګ توان وی نو طالبان په لوګر کې هم نشو تم کېدی، خو جګړه متوقف شوه او طالبانو ته فرصت په لاس ورغی چې د سفيد سنګ په تنګي کې دفاعی خط جوړکړي، لدې ماتې نه د طالبانو اعتبار ته سخته صدمه ورسېده، په ټول جنوب او جنوب غرب کې دا ذهنيت راولاړ شو چې طالبان د ائتلافي ادارې د مقابلې توان نلري، دا حزب وو چې د دوی مخې ته ودرېدلی وو او څو کاله ئې د دوی د حملو په وړاندې مقاومت وکړ. د دې ماتو څو طبيعي نتائج وو:

۱ـ د پښتنو په سيموکې د طالبانو پلويانو له هغوی نه دا غوښتنه پيل کړه چې بايد له حزب اسلامي سره روغه جوړه او د ائتلاف په خلاف ګډه جبهه جوړه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ تورن اسمعیل ئې دې ته وهڅولو چې د طالبانو په خلاف له هغه استقامت نه عملیات پیل کړي.

۳ـ د طالبانو بهرني حامیان ئې دې ته متوجه کړل چې طالبان په یوازي سر د ائتلاف په وړاندي مقاومت نشي کولی باید لدوی سره د نورو ځواکونو د یو ځای کولو هڅه وشي.

امریکائیانو د ترکیې او ازبکستان له لاري او پاکستان مخامخ په جنرال دوستم کار وکړ او هغه ئې دې ته تیار کړ چې له طالبانو سره مرسته وکړي. د دوی ترمنځ د پاکستانیانو په وساطت خبري پیل شوې، طالبانو او د دوی پاکستاني ملګرو غوښتل چې خبري آتری یوازي له جنبش سره وي له نورو سره ئې د توافق امکانات ضعیف ګڼل، خو جنرال دوستم د دوی دواړو ائتلاف کافي نه ګڼلو او پدې ئې ټینګار کولو چې حزب اسلامي او حزب وحدت هم پدې مذاکراتو کي شرکت وکړي او همدا څلور ځواکونه دي ګډه جبهه جوړه کړي. پدې مرحلې کي څو مهمي پېښې رامنځ ته شوې:

الف: د ائتلاف ځواکونو له سروبی نه پرته د کابل ټولي سیمي تصرف کړي، دې فتوحاتو سخت مغرور کړي وو، د سروبی د نیولو لپاره ئې هڅي پیل کړي، ټول توان طاقت ئې دې طرف ته متوجه کړ، ګڼ شمېر حملې ئې وکړې، خو ټولي حملې ئې په شا وتمبېدې، د جلال آباد په قومندانانو ئې کار وکړ، ډېري پیسې ئې ورکړي. حاجی قدیر ئې دې ته چمتو کړ چې د حزب اسلامي په خلاف اقدام وکړي، په یوې مرحلې کي ئې د جلال آباد له لاري د حزب اسلامي د مجاهدینو د تلو راتلو په وړاندي خنډونه راولاړکړل، خو د دې کار ادامه او په ډاګه د ائتلاف په څنګ کي د حزب په خلاف ودرېدل ئې ځانته ګټور ونه ګڼل، همدا راز ائتلاف، له حزب نه وتلی ځیني کسان دې ته وهڅول چې د دولت نه د دفاع په خاطر قومي قطعات جوړکړي، د حزب په لیکو کي په ضعیف النفسه قومندانانو کار وکړي ترڅو سروبی، تګاب او لغمان دوی ته تسلیم کړي. دې کسانو ته ډېري پیسې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسلې ورکړي شوې خو په څه کولو ونتوانېدل. د سروبی د نیولو هڅې که څه هم د ائتلافي اداري یوه اړتیا او مجبوریت وو، دوی ګمان کولو چې اصلي حریف ئې حزب دی که حزب له صحنې ووځي د طالبانو چاره په آساني سره کولی شي، خو دې کار له یوې خوا طالبانو ته فرصت ورکړ چې ځان بېرته جوړکړي، له بلې خوا ئې په ټولو پښتنو کې جذبات راوپارول او هغوی ئې د ائتلافي خواکونو د خطرناک مخکې تګ عواقبو ته متوجه کړل او دفاع ته ئې وهڅول.

ب: د هرات ځواکونو د طالبانو په خلاف خپل عملیات تشدید کړل، لومړی خط ئې مات کړ، د فراه او نیمروز ولایتونه ئې ونیول، د لشکرګاه په لوري وخوځېدل، طالبانو لشکرګاه تخلیه کړه، د طالب چارواکو وضعیت ډېر خراب وو. ماته د طالبانو د مرکزي شوری یوه غړي قصه کوله چې: ډېر بد حالت وو، د شوری اکثر غړي دې نتیجې ته رسېدلی وو چې مقاومت ممکن ندی، باید له حزب اسلامي سره خبره وکړو او له هغوی نه وغواړو چې راوړاندې شي او د دښمن مخه ونیسي، اکثرو خپلې بسترې ټولولی او د تیښتې په لټه کې وو، خو څو داسې کارونه وشول چې قطعی او حتمي ماته ئې په بریا او فتحی بدله کړه:

لومړی: د جنبش طیارو د تورن اسمعیل په ځواکونو سخته بمباري پیل کړه او د بادغیس له لوري ئې ځمکنې بریدونه شروع کړل.

دوهم: د تورن اسمعیل په ځواکونو کې د هراتیانو، فراری کندهاریانو او هلمندیانو ترمنځ شخړه راولاړه شوه، په یوه بل بې اعتماده شول.

دریم: طالب چارواکو قومي مشران او سابقه قومندانان او عام خلك راغونډ کړل او هغوی ته ئې وویل: که دفاع ونکړي سر، مال او ناموس مو په خطر کې دي، یوازې ملایان نه بلکه هیڅوك به خوندي پاتې نشي، د قومونو احساسات راوپارېدل، دفاع ته چمتو شول.

د تورن اسمعیل په ځواکونو ځمکنۍ حمله پیل شوه، د جنبش هوایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریدونو د دوی مرسته کوله، لومړی خط مات شو، په تعرضي ګروپونو کې بې نظمي خوره شوه، ټول په تیښته شول، په غربي ولایاتو کې د تورن اسمعیل هغو مخالفانو چې دی ورسره تل او څو ځله جنګېدلی وو، د طالبانو ملګرتیا وکړه، ځای په ځای ئې د تورن اسمعیل په قطعاتو حملې پیل کړې، پدوی کې ډېره مرګ ژوبله وشوه، تورن اسمعیل د لومړی خط شاته دفاعي تدابیر نه وو نیولی، ډاډه وو چې سبا بله ورځ به هرومرو کندهار ته ننوځي او د لوی کندهار د فاتح لقب به ګټي. پدې طمع وو چې طالبان د ده په وړاندې مقاومت نشي کولی، په لنډو ورځوکې به د کندهار دفتحی جشن لمانځی او د ده په غاړه کې به د ګلانو هارونه اچول کېږي!! د همدې لپاره د ده خواره واره قطعات په لومړی خط کې له ماتې نه وروسته په هیڅ ځای کې تم نشول، له فراه، شینډنډ او بالآخره له هرات نه پداسې حالت کې د اسلام قلعه له لارې مشهد ته ووتل چې طالبان لا هرات ته نه وو رارسېدلی.

شینډنډ او هرات د طالبانو په لاس کې پرېوتل، په بادغیس او غورکې هم د دوی بیرغونه اوچت شول. د دې سیمې قومندانانو له تورن اسمعیل نه ډېره بده خاطره درلوده، څو څوځله ئې د دوی په سیمو لویې حملې کړې وې، داسې ورځې ته سترګې په لاره وو.

د دې سوبې په نتیجه کې پنځه ولایتونه، د تورغندۍ او اسلام قلعه دوه ستر بندرونه، له ایران او ترکمنستان سره ټول سرحدات د شینډنډ او هرات هوایي ډګرونه، ډېرې پیسې او کافي وسایل، طالبانو ته په لاس ورغلل.

ج: د څلورو خواوو (حزب اسلامي، د وحدت حزب، جنبش ملي او طالبان) ترمنځ په اسلام آباد کې د پاکستانیانو په وساطت، مخامخ مذاکرات پیل شول. سعودی او امریکا هم د دې مذاکراتو ملاتړ کولو، د سعودی سفیر مذاکره کوونکو استاځو ته مېلمستیا ورکړه او هغوی ته ئې وویل: که تاسو په کوم حکومت توافق وکړ، موږ ئې په رسمیت پېژنو!! امریکائیانو هم دې ته ورته اشارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولی. په مذاکراتو کې د بحث محورونه دا وو:

- ګډ عملیات.
- د ګډ حکومت ترکیب.

طالبانو په لومړي سر کې یوازې په ګډو عملیاتو ترکیز کولو او ویل ئې چې د کابل له نیولو نه وروسته به د حکومت په هکله خبره کوو، خو دنورو خواوو د ټینګار په نتیجه کې د حکومت په سر خبرو ته تیار شول. پاکستانیانو په څو خبرو ټینګار کولو:

الف: ګډ عملیات، خو داسې چې د حزب اسلامي ځواکونه به د کابل په لوري نه، بلکې د تګاب په لوري عملیات کوي!!

ب: په حکومت کې د دفاع وزارت باید جنرال دوستم ته وسپارلی شي.

ج: د مشرقی قوتونه به پدې عملیاتو کې برخه اخلي، حاجی قدیر لدوی سره پدې هکله ژمنه کړې وه.

د حکومت او د وزارتونو د وېش په هکله توافق وشو، نیمایي وزارتونه د جمهوري ریاست په شمول طالبانو ته او پاتې د دفاع وزارت په شمول نورو ته ورکړې شول. پاکستانیانو هڅه کوله چې د دفاع وزارت دوستم ته ورکړې شي.

د مذاکراتو او توافق خبر، په ناڅاپي او غیر رسمي توګه، ورځپاڼو ته ورسېدو، سبا ته ورباندې تبصرې وشوې، د طالبانو رسمي نطاق دا خبر تکذیب کړ او وئی ویل: موږ نه له چا سره مذاکرات کړي او نه کوم توافق !!

د طالبانو دې درواغجن تکذیب مشوش کړو، د دوی له هیئت او د دوی له پاکستاني انډیوالانو نه مو پدې هکله پوښتنه وکړه، د دوی ځواب مزید مشوش کړو، دوی ته مو وویل: که غواړئ پدې معاهدې عمل وشي، باید هغه رسماً اعلان شي، خو طالبان او د دوی انډیوالان له اعلان سره موافق نه وو او پدې ئې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټینګار کولو چې له اعلان نه پرته دې ګډ عملیات پیل شي. خو داسې چې د حزب اسلامي ځواکونه به کابل ته د ننوتلو نه ډډه کوي، د کابل ښار به یوازې طالبانو ته پرېښودل کېږي!! موږ به د تګاب په استقامت عملیات کوو!! د دې خبرو مقصد واضح وو، دې نتیجې ته ورسېدو چې په دغو مذاکراتو کې اخلاص او صداقت نشته، طالبان ولس ته درواغ وایي او له موږ سره ټګي کوي.

ایراني دیپلوماتانو دا انکشافات ځارل، د دې معاهدې عواقب ورته خطرناك برېښېدل، د ائتلافي ادارې پرېشانه وضعیت ورته داسې معلومېدو چې یوازې د طالبانو مقابله نشیکولی، د یوې ګډې جبهې مقابله خو آخواته پرېږده. د حزب له ځینو کسانو سره ئې تماس ونیولو، یو کس ئې تهران ته وبللو، د کابل استاځي ئې هم تهران ته وغوښت، دوی ئې په ډېره بیړه او عجله سره کښېنول، د تفاهم یو قرارداد ئې پدوی امضاء کړ او همدا خبره ئې ورځپاڼو او راډیوګانو ته وایستله.

ځیني کسان داسې ګمان کوي چې پدې کار سره د اسلام آباد مذاکرات مختل شول او له طالبانو سره خبري آترې په حساس پړاو کې په ټپه ودرېدې، حال دا چې د اسلام آباد مذاکرات د طالبانو د درواغجنو ځرګندونو او د بی نظیربوټو حکومت د چارواکو د غلط سیاست په وجه لادمخه مختل شوی وو، موږ د تهران له اعلان نه وروسته هم طالبانو ته وویل: که په خپلو ژمنو او تعهداتو ودرېږئ او د معاهدې اعلان ته تیار وئ، موږ تیار یو، زموږ له لوري هیڅ مانع او اشکال نشته، خو هغوی دې ته تیار نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له رباني او مسعود سره مذاکرات

د کابل اداره له بدی ورځي سره مخامخ وه، له هره اړخه ئې وضعیت خراب او پرېشانه وو، په سالنګ کې له جنبش سره، په بامیان کې د وحدت له حزب سره، د کابل په جنوب او لوېدیځ کې له طالبانو سره او په ماهیپر او لته بند کې له حزب اسلامي سره په جګړو بوخت وه. په جنوب شرق، غرب او شمال غرب کې ئې جرړی وتلی وې، له چهارآسیاب نه هم د یوې ناڅاپي حملې په نتیجه کې په شا شوي وو، د جمعیت او شورای نظار ترمنځ اختلافات انتهاء ته رسېدلی وو، نه یوازې د رباني د پلویانو په لیکو کې د مسعود په خلاف سخته کرکه او شدید نفرت لیدل کېدو، بلکې د شورای نظار په منځ کې هم د ده په ضد مخالفتونه په زیاتېدو وو، ډېرو دی د بې مقصده او بې نتیجې جګړو د دوام عامل او د ټولو ماتو باعث ګڼلو، د ده له خام او ماشومانه سیاستونو نه ستړی شوي وو. د کابل په ښار کې د امنیت چاری او د جګړو سوق او اداره د فهیم په لاس کې وه، د کابل اصلي واکمن دی وو چې له مسعود نه بېل شوی او له رباني سره ملګری شوی وو. داکتر عبدالرحمن د شورای نظار معاون هم د رباني خواته تللی وو. له مسعود سره د دوی د اختلاف یوه مسئله دا وه چې دوی له حزب اسلامي سره د تفاهم او روغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي غوښتونکي وو ، مخصوصاً د طالبانو د زياتېدونکي فشار نه وروسته، خو مسعود لدې نه وېره درلوده چې د حزب اسلامي ځواکونه کابل ته داخل شي، دا کار ئې د ځان لپاره په هغه متزلزل موقعيت کې خطرناك ګڼلو ، ګمان ئې دا وو چې پدې سره له يوې خوا د کابل په منځ کې د ده په خلاف جوړه شوې جبهه تقويه کېږي، له بلې خوا حزب اسلامي ته د مؤثر او رغنده رول ادا کولو فرصت په لاس ورځي. خو د ده له مخالفت سره سره رباني او د ده ملګرو او د رباني د دولت عالی شوری دا پرېکړه وکړه چې د ايرانيانو په وساطت له حزب اسلامي سره روغه جوړه وکړي او يوه توافق ته ورسېږي.

د هيئتونو تګ راتګ پيل شو ، زه په سپيني شګې کې اوسېدم، له هغه ځايه جلال آباد ته ولاړم او هلته مستقر شوم، مذاکرات داسې پړاو ته ورسېدل چې بايد د حزب اسلامي له خوا وروستۍ پرېکړه شوې وی، د مرکزي شوری موجود غړي مو د اهل الرأی په شمول د بحث لپاره راغونډ کړل، درې ورځې طولاني غونډه وه، تفصيلي بحثونه وشول، د هېواد حالات، د جګړو وضعيت، بهرنۍ مداخلې، د متحاربو ډلو ماهيت، اهداف او بهرنۍ اړيکې ئې په تفصيل سره وڅېړل شوې، په پای کې له ورونو نه وغوښتل شول چې له لاندې وړانديزونو نه يو غوره کړي او له هغه نه د ملاتړ په خاطر خپل لاسونه اوچت کړي:

- له طالبانو سره توافق.
- له جمعيت او ملګرو سره ئې موافقه.
- بی طرفی او مناسب فرصت ته انتظار.

د غونډې ټولو غړو د رأيو په اتفاق سره دا پرېکړه وکړه چې له جمعيت سره په څو خبرو توافق وشي:

الف: مؤقت حکومت.

ب: ملي اردو جوړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج: انتخابات.

د غونډې ټول غړي دې نتیجې ته رسېدلی وو چې له طالبانو سره نه پدغو اساسي او ضروري ټکو توافق ممکن دی او نه په کومې بلې معقولې طرحې، د همدې لپاره په ټولې غونډې کې هیچا له طالبانو سره د مذاکراتو پلوي ونکړه. د حزب اسلامي په خلاف د طالبانو مسلسل جګړو، د دوی خصمانه سیاستونو، له مذاکراتو نه انکار، په جګړو ټینګار او د نورو ډلو د حذفولو او ختمولو هڅه، دوی همدې قطعي نتیجې ته رسولي وو. د کابل له چاروا کو سره د پرله پسې خبرو اترو او د ګڼ شمېر پلاوو د تلو راتلو نه وروسته پدغې طرحې توافق وشو:

د معاهدې متن

د ګران اسلام د مصالحو په خاطر او د هېواد د رواني حساسي وضعې په پام کې نیولو او د هغو خطرناکو توطئو د شنډولو لپاره چې زموږ ملي یووالی او د هېواد ځمکنۍ بشپړتیا تهدیدوي، د حزب اسلامي او جمعیت اسلامي پلاوو د ۱۳۷۴ کال د حوت په ۱۳ په لاندې موادو توافق وکړ چې د دواړو خواوو د مشرانو له امضاء او رسمي اعلان نه وروسته به نافذ او مرعی الاجرا وي:

۱. افغانستان یو داسي اسلامي هېواد دی چې په هغه کې به د وګړو د ژوند ټول اړخونه د اسلامي شریعت په رڼا کې تنظیم کېږي.

۲. د دې هېواد ټول قوانین او مقررات به له اسلام نه اقتباس کېږي، هیڅ داسي قانون او لایحه به د اعتبار وړ نه ګڼل کېږي چې د اسلام له اساساتو سره مغایرت ولري.

۳. پدې هېواد کې به ټولې شخړې او مشاجرات شریعت ته محول کېږي، د شریعت پرېکړه به وروستۍ پرېکړه ګڼل کېږي.

۴. د افغانستان اسلامي دولت له هیڅ طرف سره د هېواد د کورنیو او بهرنیو چارو په اړه داسي پرېکړه او معاهده نشي ترسره کولی چې د اسلامي اساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغاير وي.

۵. د افغانستان د اسلامي دولت جمهور رئيس د هېواد مشر او د ملي يووالی نښه ګڼل کېږي چې د هېواد چارې به د اسلامي احکامو سره سم مخکې بيايي.

۶. د وزيرانو شوری به د افغانستان د اسلامي دولت د يوازني او متحد اجرايي هيئت په حيث د صدراعظم ترمشرتابه لاندې کارکوي.

۷. د دولت رئيس او صدراعظم به د خپلو صلاحيتونو په محدوده کې د هېواد چارې په مخ بيايي، په کومې قضيې کې د عدم توافق په صورت کې به نوموړې قضيه د دولت رئيس، صدراعظم او د کابينې ګډې غونډې ته وړاندې کېږي.

۸. کابينه د تعيين شوو صلاحيتونو په چوکاټ کې د صدراعظم تر مشرتابه لاندې په ټولو سياسي، اداري او اجتماعي چارو کې د پرېکړو مرجع ده.

۹. د انتخاباتو د څرنګوالي او کيفيت په هکله به د انتخاباتو مستقل او باصلاحيته کميسيون وروستۍ پرېکړه کوي.

۱۰. د مؤقت حکومت په دوران کې به د حکومت تګلاره، دهېواد کلنۍ بودجه، اداري لوائح اومقررات د کابينې په غونډو کې تصويب کېږي.

۱۱. د حکومت د تګلارې، د هېواد دکلنۍ بودجې او د اداري لوايحو او مقرراتو په اړه د کابينې پرېکړې به د منظوری او توشيح لپاره جمهوري رياست ته وړاندې کېږي.

۱۲. د کابينې پرېکړې او د مأمورينو د عزل او نصب هغه وړانديزونه چې د جمهوري رياست منظوری ايجابوی، يوازې تر يوې مياشتې پورې د مجدد بحث او بياکتنې لپاره ځنډېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳ـ د بانك نوټونو طبع او مربوطه قرارداد ئې د ماليې وزارت په وړانديز، د کابينې په پرېکړه او د جمهوري رياست له موافقې نه وروسته ترسره کېږي.

۱۴ـ د ملکي او عسکري لوړ رتبه مأمورينو د عزل او نصب صلاحيت به د جمهور رئيس په واك کې وي چې د مربوطه وزارت په وړانديز او د صدراعظم له تائيد نه وروسته به ترسره کېږي، د دغو مأمورينو د عزل او نصب مراتب به د صدارت د دفتر له لارې د منظورۍ لپاره جمهوري رياست ته محول کېږي.

د جمهور رئيس صلاحيتونه

۱ـ د سترې محکمې د قضاتو عزل او نصب، د هېواد د مقرراتو مطابق.

۲ـ جمهور رئيس د هېواد د مسلح ځواکونو اعلی قومندان ګڼل کېږي چې د سولې او جنګ حالت به د کابينې يا اسلامي شورى په مشوره اعلانوي.

۳ـ د اسلامي شورى د غونډو افتتاح او اختتام.

۴ـ د ملي يووالى تحکيم، د هېواد د ځمکنۍ بشپړتيا ساتنه، د هېواد او ولس له ګټو نه دفاع، د افغانستان د استقلال، خپلواکي او اسلامي هويت حفاظت.

۵ـ د شريعت له احکامو سره سم د مجرمينو د اعدام له پرېکړو سره موافقه يا د هغوی لغو.

۶ـ د دې معاهدې له روحيې سره سم په نورو هېوادونو کې د افغانستان د سياسي استازو او په بين المللي ټولنو کې د هېواد د دائمي استازو ټاکل او په افغانستان کې د نورو هېوادونو د سياسي استازو اعتبار ليك منل.

۷ـ د دې معاهدې مطابق د لوايحو او مقرراتو توشيح او د بين المللي معاهدو امضاء.

۸ـ د جمهور رئيس د وفات په صورت کې به د سترې محکمې رئيس، د نوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رئيس تر ټاکل کېدو د جمهوري رياست چارې په مخ بيائي.

۹. جمهور رئيس کولی شي د خپلو صلاحيتونو ځيني برخي نورو قانوني مراجعوته انتقال کړي.

۱۰. د پاتې هغو صلاحيتونو ممارست چي قانون په گوته کړي.

د صدراعظم او کابينې صلاحيتونه

۱. د حکومت د داخلي او خارجي تگلاري تسويد، تصويب او تطبيق، د دې معاهدې مطابق.

۲. د وزارتونو، مستقلو رياستونو او اجتماعي ادارو د چارو اداره، تنظيم او نظارت.

۳. د مقرراتو مطابق اداري او اجرائی تصاميم نيول او د تطبيق چارې ئې سنبالول.

۴. د دې معاهدې مطابق د هېواد کلنۍ بودجه تصويبول، د مالي چارو اداره، د هېواد د اقتصادي انکشاف لپاره مناسب تصاميم نيول او له ټولو مالي زېرمو نه پدې اړه سمه استفاده کول او ډاډمن او با اعتباره مالي سيستم ايجادول.

۵. په بين المللي ټولنوکي د هېواد له اوچتو گټو نه دفاع او د ملکونو په سطحه د قراردادونو، موافقو او د اقتصادي او عمراني توافقاتو مناقشه او تصويب. ټولي هغه موافقې به د صدراعظم له خوا امضاء کېږي چي د موافقې بل طرف حکومت وي.

په حکومت کي د هري ډلي موقعيت

- په مؤقت حکومت کي جمعيت اسلامي ته لاندي اداري سپارل کېږي:

جمهوري رياست، خارجه وزارت، داخله وزارت، لوی درستيزوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- حزب اسلامي ته.

عظمی صدارت، د دفاع وزارت، د مالیې وزارت، د خارجه وزارت معینیت، د داخله وزارت معینیت.

- د دواړو خواوو هر هغه متحد تنظیم ته دوه وزارتونه منل کېږي چې پدې تړون او نوی نظام کې شاملېږي.
- د مؤقت دولت د کار موده له شپږو میاشتو نه تر یوه کاله پوري ده، چې په همدې مودې کي به انتخابات ترسره کېږي. مؤقت دولت مؤظف دی چې د همدې مودې په ترځ کي، د انتخاباتو د باصلاحیته او مستقل کمیسیون په ذریعه د انتخاباتو کار تکمیل کړي، پدې کمیسیون کي به د دواړو خواوو استاځي او د اعتماد وړ کسان غړیتوب لري.
- که مؤقت دولت د خاصو معاذیرو په وجه د انتخاباتو په اجرا بریالی نشو نو د دواړو خواوو په توافق به نوی اداره جوړېږي او قدرت به له مؤقت دولت نه هغې ته انتقالېږي.
- د هر ولایت اداره به هغه تنظیم ته سپارل کېږي چې ترنورو په هغه ولایت کي زیات نفوذ لري، نور تنظیمونه به د چارو په سنبالولو کي له هغه سره مرسته کوي.
- اسلامي اردو او د پلیسو قطعات به د دواړو خواوو له افرادو نه جوړېږي، د کابل ښار او نورو مهمو ښارونو او د لویو لارو امنیت به د دواړو طرفونو دګډو امنیتي ځواکونو له خوا تأمین کېږي.
- اسلامي شوری به جوړېږي ترڅو په عبوری مرحلې کي د هېواد د پارلمان په حیث عمل وکړي. د دې شوری مربوط لوایح به د دواړو خواوو له استاځو نه جوړ کمیسیون تصویبوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکمتیار امضاء   د ربانیامضاء

هیئتونو فیصله وکړه چې دا معاهده به د جمعې په ورځ د **۱۳۷۵** کال د جوزا د میاشتې په **۴** نېټې په ماهیپر کې امضاء کېږي. زه د غونډې ځای ته په خپل وخت ورسېدم، مسعود غوښتل چې له رباني نه مخکې له ما سره وګوري، د لیدنې څو برخې د یادونې وړدي:

- غوښتل ئې د دفاع وزارت ده ته وسپارلی شي او د امنیت وزارت په خپل حال پاتې شي او د ده د ډلې په واک کې وي.
- که دا دواړه وزارتونه ده ته ورکړی شي نو دی به خپل صداقت او اخلاص ثابت کړي او د یوه سپاهي په حیث به عمل کوي.
- د خبرو په وخت کې څو ځله ژړه غونی شو او په سترګو کې ئې اوښکې ورغړېدې.
- ویل ئې: ماکه ښه کړې وي که بد خو توانېدلی یم چې له کابل نه دفاع وکړم.

ما ورته وویل:

- ویش د هیئتونو له خوا شوی، له دوو برخو نه د یوې انتخاب تاسوته سپارل شوی وو، تاسو د جمهوري ریاست برخه انتخاب کړه، که وزرات دفاع غواړئ نو دوهمه برخه غوره کړئ، زموږ له خوا هیڅ مانع نشته، خو د دفاع وزرات او جمهوري ریاست یوه تنظیم ته نشو ورکولی.
- د امنیت وزارت انحلال او د یوه اطلاعاتي ریاست ترسطحې د هغه محدودول ضروري ده، په همدې خبرې هیئتونو توافق کړی، دا وزارت له یوې خوا په ولس کې ډېر بد نوم لري، له کمونست رژیم نه پاتې اداره ده، ټول پرسونل ئې کمونستان دي، له بلې خوا د همدې ادارې شرارتونو دا جګړې راولاړې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما ته ووایه چي تا له کابل نه د چا په مقابل کي دفاع کړي، د کوم خارجي ځواك په مقابل کي؟ راځه اوس د دې خبرو وخت ندی، دفاع کوونکي او جنګ کوونکي معلوم دي!!
- موږ په ماتې کښتۍ کي درسره سوربېږو، له خطرسره د ګډي مقابلې لپاره کابل ته درومو، نه د څه امتیازاتو لاس ته راوړو لپاره، که پدې طرحی قانع نیاست حکومت ئې ستاسو، راشئ په ګډي جبهې او شپږ میاشتي وروسته انتخاباتو باندي توافق وکړو.

د خبرو په دوران کي څو ځله نفر راغی چي استاد راغلی او منتظر دی، هر ځل د مسعود له خوا په ډېره بې اعتنائی ځواب شو چه صبر وکړئ، زموږ خبري ندي تمامي شوې. د ده ځواب د دوی د واړو د مناسباتو ښه غمازي کوله!!

د معاهدې د امضاء په وخت کي د جګړې له لومړی خط نه مسلسل مخابره کېده چي د بند غازی په لوري زموږ لومړی خط مات شوی، د طالبانو ځواکونه مخکي راروان دي، قطعات خواره شوي، څوك مقاومت نه کوي. د رباني او مسعود حالت ډېر زیات پرېشانه وو، داسي معلومېده چي طالب ځواکونه به یو ځل بیا بندغازی او بتخاك نیسي او تر پلځرخي پوري به رسېږي. مخکي ځل هم طالبانو دا سیمه نیولی وه او جګړه پاخه سرك ته رسېدلی وه خو ناڅاپي د طالبانو مشهور تعرضي قومندان، ملا مشر، په بتخاك کي د زاړه ګمرك په سرای د بمبارۍ په ترځ کي په قتل ورسېدو، د ده ناڅاپي مرګ د طالبانو لپاره سترګذار وو، په همدې سره د طالبانو د تعرضي ټولګیو روحیه ماته شوه، له جګړې ئې لاس واخست او له سیمي نه په شا شول.

د دې وېروونکو راپورونو په اورېدو سره مسعود ما ته مخ کړ او وئی ویل: زه دقیقه اطلاع لرم ... په خپله طالبانو راته ویلي چي بت خاك ته له رسېدو وروسته موږ په کابل د حملې اراده نلرو، د لته بند له لاري په سروبی حمله کوو... تاسو باید خپل قوتونه بتخاك ته راولېږئ ترڅو د دوی مخنیوی وشي!! ماورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: که ستا راپور دقیق وي که نه! موږ له کابل نه دفاع کوو، خو د دې امکان ډېر ضعیف دی چې طالبان به د بتخاك له لارې په سروبی حمله کوي، زه دا غوره ګڼم چې د چکرۍ او خرد کابل له لارې په طالبانو حمله وشي، پدې سره د دوی اکمالاتي لار قطع کېږي او د لومړی خط ګروپونه ئې محاصره کېږي.

په هماغه شپه، د بی بی سي او امریکا غږ له خوا د" ماهیپر معاهده" اعلان شوه، طالبانو ګمان نه کولو چې حزب او جمعیت دې په خپلو منځونو کې روغه جوړه وکړي. دوی تل د نورو ډلو له اختلافاتو نه استفاده کړې، کله له یوه سره ملګری شوي بل ئې ټکولی او کله له بل سره یوځای شوي د پرونې ملګرې د ټکولو لپاره! پدې اعلان سره د دوی روحیه هومره مړاوې شوه چې په سبا ئې د چکرۍ له خوا د حزب اسلامي د مجاهدینو د یوه معمولی حرکت په نتیجه کې ټوله سیمه پرېښوده، له بندغازی نه ۴۵ کیلومتره په شا شول، له "مس عینك" نه هم ووتل، که پدې ورځ د چهارآسیاب له لورې عملیات شوي وی او د دوی تښتېدونکې قطعات تعقیب شوي وی تر لوګر پورې له ټولې سیمې نه وتل.

کابل ته تګ

د کابل چاپېره ټینګار کولو چې موږ ډېر ژر کابل ته راشو، خو موږ غوښتل چې لومړی د حزب اسلامي کافي شمېر قطعات ځای په ځای شي بیا موږ ولاړ شو. د قطعاتو دځای په ځای کېدو په هکله مسعود خنډونه راولاړول، د هغو ځایونو له خالی کولو ئې ډډه کوله چې د خبرو آترو په ترڅ کې په نښه شوي وو.

مسعود د دفاع وزارت غوښتو، رباني د خپل جمهوري ریاست لپاره هغه برخه انتخاب کړه چې د دفاع وزارت پکې شامل نه وو، مسعود لدې معاهدې نه ناراضه وو، په خپل هیئت هومره غوصه وو چې د داکتر عبدالرحمن د نیولوحتی ترور فیصله ئې کړې وه، غوښتل ئې دا معاهده تخریب کړي، د رباني پلویانو د ده له شر نه د خلاصېدو لپاره پدې ټینګار کولو چې موږ ژر کابل ته ورشو. ویل ئې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د قطعاتو د ځای په ځای کېدو مشکل به ورو ورو حل شي.

د ایران ګڼ شمېر هیئتونه جلال آباد او بیا لغمان ته راغلل، دوی له یوې خوا د روغې جوړې پلوي کوله خو له بله پلوه پدې ناراضه وو چي د اهل تشیع احزاب په مذاکراتو کي شامل ندي او په حکومت کي په زړه پوري برخه نده ورکړي شوې. حدادی د ایران سفیر ما ته په لغمان کي وویل:

- مسعود د دفاع له وزارت نه لاس نه اخلي.
- شیعه احزابو ته اعتنا نده شوې، هغوی د زراعت او امور اجتماعي په شان وزارتونو باندي نه قانع کېږي !!
- ما ورته وویل: پکاره ده د دې معاهدې د مخالفت په ځای ملاتړ وکړي، ځکه ستاسو د هلو ځلو په نتیجه کي ترسره شوې. مسعود قانع کړئ چي د دې معاهدې مخالفت ونکړي او دا آخري چانس له لاسه ورنکړي. د اهل تشیع د تنظیمونو قانع کول د رباني کار دی، هغه کولی شي داخله وزارت یا کوم بل کلیدي وزارت ورکړي. که تاسو مرسته وکړي د هغوی مشکل په آساني حل کېږي.

د مسعود له سرغړونو او د ایراني سفیر له څرګندونو نه مي احساس کړه چي د دې معاهدې په وړاندي ډېر خنډونه شته او ښایي په کابل کي له ډېرو ستونزو سره مخامخ شو. خو ما بله چاره نه درلوده، په خدای مي توکل وکړ او کابل ته د تلو فیصله مي وکړه. د ۱۳۷۵ کال د سرطان ۲ د چهارشنبې په ورځ، کابل ته زما د تلو او استقبال بندو بست شوی وو، د کابل ښاریانو ډېر تود او بی نظیره استقبال وکړ، په زرهاوو کسان د ماهیپر تنګي له خولی نه د ښار ترمنځ پوري د سړك دواړو خواوو ته ولاړ وو، لاسونه ئې خوځول او د تکبیر ناری ئې وهلی.

پدی ورځ د طالبانو له خوا، د کابل ښار په ګڼ مېشتو سیمو او هغو ځایونو چي خلك استقبال ته راوتلی وو ډېري راکټې وورېدی او ډېره مرګ ژوبله وشوه، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسئولینو نه مي د ویشتل شوو راکټو د شمېر او د مرګ ژوبلې د اندازې په هلکه پوښتنه وکړه د دوی له څرګندونو او له وروستیو راپورونو نه راته معلومه شوه چې:

الف: مرګ ژوبله هومره نه وه چې کابل راډیو او تلویزیون ویلي وو.

ب: په اصل کي طالبان د کابل له لوري د راکټونو ویشتلو ته هڅول شوي وو.

ج: د کابل له څو خاصو ځایونو نه چي د مسعود خاص قطعات پکي مستقر وو، هم د طالبانو لوري ته راکټونه ویشتل شوي وو (او هغوی ئې عکس العمل ته هڅولی وو) او هم د کابل په لوري، ترڅو د طالبانو په خلاف حساسیتونه مزید تحریك کړي. ما هیڅکله ګمان نه کولو چي د کابل چارواکي به داسي رذالتونه هم جائز ګڼي او د تبلیغاتي اهدافو لپاره به د هغو مظلومو کسانو قرباني کول روا ګڼي چي د دوی په څنګ کي او د دوی ترتسلط لاندي ژوند کوي.

زه په کابل کي درې میاشتي پاتې شوم، د سرطان له ۲ نه د میزان تر ۴ پوري او د میزان په ۵ کابل د طالبانو په لاس کي پرېووت، د دې لنډې مودې مهمي پېښې دا وې:

۱ـ ما د حکومت تګلاره په کابینې کي مطرح کړه، د رأیو په اتفاق تصویب شوه، د رباني له نظره تېره شوه، دوه اساسي ملاحظات ئې درلودل، غوښتل ئې د کشمېر او چچین په اړه څه ونه ویلی شي، ترڅو د ده دوستان، مسکو او ډهلي ناراضه نشي، ما دا برخي حذف کړې او په عوض کي مي په عامه صیغه چي ده ته هم د منلو وړ وې څه ولیکل، د راډیو او تلویزیون له لاري خپره شوه، سبا ته مسعود له بی بی سي سره مرکه وکړه او وئی ویل: دا "تګلاره" د حکمتیار شخصي نظر وو، له موږ سره پدې هکله مشوره نده شوې...!! پدې مرکې سره مسعود د خپل زړه براسي بهر راوایستې او خلکو ته څرګنده شوه چي دی لدې یووالی ناراضه دی او د معاهدې ماتول غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا غوره ګڼم چې د تګلاري مکمل متن ستاسو مخې ته کېږدم:

د تګلارې بشپړ متن

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

الحمدلله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد:

ان الحکم الالله امرالا تعبدوا الا ایاه ذلك الدین القیم و لکن اکثر الناس لا یعلمون.

تلك الدار الآخرة نجعلها للذین لایریدون علوا فی الارض ولا فسادا والعاقبة للمتقین. صدق الله العظیم.

درنو هېواد والو!

د الله د دین سرتېرو سپاهیانو !

وروڼو او خویندو!

زموږ ګران هېواد ، یو ځل بیا د خپل لرغوني تاریخ یو بل حساس پړاو پیل کوي. جګړه ورو ورو خپل ځای د سولې بهیرته پرېږدي، په جګړې د اصرار او ټینګار منطق خپل پلویان له لاسه ورکوي او د سولې په کاروان کې ځانته ځای لټوي، لکه څنګه چې پرون زموږ مؤمن ملت د جګړې په هغه لوی تاریخي آزمېښت کې، اتلو جنګیالیو ته اړ وو ، نن د سولې، روغې جوړې او د هېواد د بیا رغوني اتلانو ته ضرورت لري.

د جګړې له کرغېړنو نتائجو نه د هېواد ژغورنه او په ملك کې دا ډمن امنیت تأمینول او د سولې په ډګرکې اتلولي، بې له شکه تر جګړې درونډ او ګران کار دی او تر جګړې زیات همت او شهامت غواړي. ډېرکسان جګړه کولی شي خو د هغو کسانو شمېر ډېر کم دی چې د سولې او خبروآترو له لارې د خپل مقدس جهاد د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهدافو د ترلاسه کولو درايت او حوصله مندي ولري.

حقيقت دا دی چې د جګړو په وجه نن زموږ ملت له سترو سترو کړاوونو سره مخامخ دی، که په هېواد کې بې امنيتي ده، لويې لارې خوندي ندي، د شر او فساد ځواکونه د بې وزلو خلکو په سر، مال، پت او عزت د تېرى جرأت کوي، ظالمان زړه ور او مظلومان په خوف او وېره کې دي، فقر، لوږه، قحطى او قيمتي انتهاء ته رسېدلى، د واحد افغانستان د تجزيې لپاره هڅې رواني دي، له بهرنه زموږ په کورنيو چاروکې لاسوهني کېږي، داسې منظمه اسلامي ملي اردو نلرو چې بهرنۍ لاسوهني دفع کړي او د هېواد د کامل يووالى ساتنه وکړي، د بېلو بېلو مستقلو سياسي، اجتماعي او فوځي ځواکونو هغه هڅې شنډې کړي چې غواړي ترخپل تسلط لاندې خپلواکې سيمې ولري، مستقل داخلي او خارجي سياست اعمال کړي، ځانګړې فوځونه ولري او د يوه قوي مرکزي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي. که مجاهدين ندي توانېدلى سالمه اداره جوړه کړي، اسلامي نظام قائم کړي، اجتماعي عدالت تأمين کړي، د هېواد د بيا ودانولو لپاره اقدام وکړي، مفسد عناصر په خپل ځاى کښېنوي، د ولس په زخمونو پټې کېږدي او د دوی دردونه دوا کړي، د دې ټولو مصيبتونو اصلي عامل جګړه ده.

وروڼو او خويندو!

لا تراوسه زموږ د يونيم مليون شهداوو لوی آرمان ندی تر سره شوی، زموږ په هېواد کې هغه اسلامي نظام ندی قائم شوی د کوم لپاره چې زموږ باايمانه مجاهدينو د ځوارلس کلنې نابرابرې جګړې ټولې ستونزې او کړاوونه وګالل او خپل سرونه ئې د الله په لاره کې د همدې آرمان لپاره نذرانه کړل. دا به لويه اشتباه وي چې څوك يوازې هغې ټولنې ته اسلامي ټولنه ووايې چې واکداران ئې مسلمان وي او شعارونه ئې اسلامي. په حقيقت کې اسلامي ټولنه هغه ده چې هلته د الله دين حاکم وي، شريعت نافذ او حدود جاري وي، داسې ډاډمن امنيت تأمين شوی وي چې هيڅوك د چا په سر، مال او عزت د تېرى جرأت ونشي کړي، حاکم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکوم د خدای دین ته منقاد وي او شخړې الله او د هغه رسول ته راجع او د شریعت مطابق حل او فصل شي، واکداران د ولس په خوښه له جبر، زور او تزویر نه پرته د ملت د څرګند بیعت په نتیجه کي وټاکل شي، د قدرت واګي ئې د صالح، متقی او امین او ترټولو د غوره کسانو په لاس کي وي، واکداران د ولس باداران نه بلکي خادمان وي، بیت المال وړیا غنیمت ونشمېرل، بلکي هغه ستر الهی امانت وګڼی او په هغه کي ناروا تصرف د ځان یا د خپلي ډلي په ګټه حرام وګڼی، واکمنان خلك د ځان غلامان ونګڼی او د هغوی په سر، مال او عزت د لوبی کولو حق ځانته ورنکړي، هیڅوك د شرعی محکمې د واضح حکم نه پرته تعقیب، زنداني او مجازات نشي، د جرم په مقابل کي یوازي مجرم مؤاخذه شي او مجرم ته یوازي هغه جزا ورکړي شي چي شریعت ورته ټاکلې او شرعي محکمې ئې حکم ورکړي، ملت له واکدارانو نه د ټولو تصرفاتو او کړو وړو په هکله د پوښتني او محاسبې حق ولري او د ولس فرد فرد د دوی په غلطو او ناروا اجراءاتو د اعتراض کولو او د حق څرګندولو له کاملي آزادۍ نه برخمن وي، د استبداد، اختناق او تبعیض ټول مظاهر ختم او د انسانانو ترمنځ د ژبی، رنګ، نسب او اجتماعي حیثیت په وجه تفرق او امتیاز حرام وګڼلی شي او ټول وګړی د یوه بل ورونه او د شریعت په وړاندي برابر وشمېرلی شي.

ورونو خویندو!

په کومي ټولني کي چي د بې وزلی او مظلوم حق تر پښو لاندي شي، د هغه غږ په سینه کي خفه شي، د هغه په سر، مال او عزت تېری وشي، خو د استغاثی لپاره رؤف او زړه سوانده مرجع ونشي موندلی، د زور او د زر خاوندان د فرد او د اجتماع په حقوقو له څرګند تېری سره سره له مواخذی او نیوني نه خوندي او واکمنان له دوی نه وېره ولري او د دوی د ارضا لپاره سیاسي، اجتماعي او مالي رشوتونو ورکولو ته اړ وي او چیرته چي د الله دین په کامله توګه او د ژوند په ټولو اړخونو کي حاکم نه وي، الهی عدالت او ډاډمن امنیت نه وي تأمین شوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم د داسي ټولني زعما او واکداران ځانته مسلمان ووايي او په خپل شخصی ژوند کي په اسلام عمل وکړي، خو دې ټولني ته په هيڅصورت کي اسلامي ټولنه نشو ويلی.

زما د ايمان او عقيدی ورونړو!

راځی چي د يوې واقعی اسلامي ټولني د جوړولو لپاره ملا وتړو، صادقانه تعهد وکړو چي خپل مظلوم او بې وزلی ولس به له روانو دردونکو ستونزو او کړاوونو څخه ژغورو، جگړه به د تل لپاره پای ته رسوو، تل پاتې ډاډمنه سوله به په خپل جنگ ځپلی هېواد کي تأمينو، د شر او فساد د ځواکونو په خلاف به د صالح متقی او مؤمنو قوتونو مستحکم او ټينگ صف جوړوو او د خپل وران ملك د ودانولو لپاره به يوه بل ته د وروری او گډ کار لاس ورکوو، د الله په نامه ژمنه وکړو چي له دې نه وروسته به زموږ رقابت او تنافس، د وسلې په زور د قدرت او امتيازاتو تر لاسه کولو لپاره نه، بلکه خپل دردېدلی ولس ته د خدمت او په هېواد کي د سولي د تأمين په لارکي وي.

درنو وطنوالو!

ما غوښتل چي په يوه غير منتخب حکومت کي هيڅکله برخه وانخلم، تل مي وړانديز دا وو چي د ټولو ترمنځ د تفاهم له لاري دي په يوه داسي مؤقت حکومت توافق وشي چي له منل شوو با ايمانه شخصيتونو څخه جوړ شوی وي، مشران په کي برخه وانخلی، د همدې حکومت تر اشراف لاندي، د سولي او امنيت په فضا کي، په همدې مؤقتي مودې کي انتخابات ترسره شي او قدرت يوه منتخب اسلامي حکومت ته انتقال شي او پدې ترتيب زموږ په هېواد کي د مسلحو رقابتونو ځای، مسالمت آميز سياسي رقابتونه ونيسي، د جگړو، کودتاگانو اومسلح انقلابونو سلسه د تل لپاره پای ته ورسېږي. خو لکه څنگه چي خبر ياست د اوږدو خبرو آترو نه وروسته، د جوزا د مياشتي په څلورمي نېټې، پر يوې داسي معاهدې امضاء وشوه چي د هغې په اساس به د مؤقت نظام د دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رئيس محترم استاد برهان الدين رباني او دعظمي صدارت دنده به زما په غاړه وي، په مؤقت حکومت کي به ټولو ډلو ته د شرکت بلنه ورکول کېږي، ګډ فوځ او ګډ امنيتي ځواك به جوړېږي، پدې مودې کي به د مؤقت حکومت تر نظارت لاندي، د يوه مستقل انتخاباتي هيئت په ذريعه، د سولي او امنيت د تأمين په صورت کي انتخابات ترسره کېږي او که انتخابات وځنډېدل، نو د مؤقتي مودې په پای کي به قدرت يوه نوی حکومت ته انتقالېږي. په اصل کي مؤقت حکومت د ضرورت په وجه د منتخب اسلامي حکومت لپاره د مقدمې په حيث منل شوی. موږ د راتلونکي منتخب اسلامي دولت لپاره په لاندي ميثاق توافق کړي:

- د افغانستان په اسلامي دولت کي مطلق حاکميت الله لره مختص دی او د قضاياوو د حل او فصل يوازينی او وروستی مرجع د الله(ج) کتاب او د رسول الله (ص) سنت دی.

- په اسلامي افغانستان کي يوازي د هغه چا سلطه او واکمني جايز او قانوني ګڼل کېږي چي:

  الف: په ما انزل الله حکم وکړي.

ب: د ولس د اکثريت له تائيد نه برخمن وي او د هغي انتخاباتي عمليې له لاري د ملت د اکثريت په رأيه انتخاب شوی وي چي اساسي قانون به ئې مشخص کوي، هيڅ فرد او ډله حق نلري د زور له لاري، د وسلې د استعمال او د داخلي او يا بهرني ځواك په اتکاء قدرت ترلاسه او په ولس حکومت وکړي.

- د افغانستان اسلامي دولت به شورايي نظام لري چي منتخب رئيس به ئې د ملي يووالی رمز او د هېواد د اجرائيه قوې رئيس وي.

- د هېواد د مقرراتو او لوايحو وضع، د دولت د بودجی او خط مشی تصويب او د هغه په اجراءاتو نظارت د شوری د غونډې له صلاحيتونو څخه دي.

- په اسلامي دولت کي د ټولو قوانينو، مقرراتو، مناهجو او سياستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازنۍ مرجع اسلامي شریعت دی.

- د افغانستان په اسلامي دولت کي قضائیه قوه کاملاً مستقله ده چي وظیفه ئې د شریعت تنفیذ ، د عدالت تأمین او د فرد او اجتماع له حقوقو نه دفاع ده.
- قضائیه قوه حق لري چي د هري هغي فیصلې او قرار ابطال اعلان کړي چي د شریعت مخالف وي او یا د وګړو او اجتماع مسلم حقوق تر پښو لاندي کړي، هر فرد او ډله کولی شي د داسي فیصلو او پرېکړو د ابطال لپاره محاکموته مراجعه وکړي.
- د اسلامي دولت ټول اتباع د هېواد د قوانینو په وړاندي مساوی او یو شانته حیثیت او اعتبار لري او له هر راز تبعیض او امتیاز نه پرته له ټولو هغو سیاسي او مدني حقوقو او امتیازاتو څخه برخمن دي کوم چي بین المللي اعلامیې او پرېکړي ئې د وګړو او احزابو لپاره لازمي ګڼې او اسلامي شریعت ئې تائیدوی.
- د افغانستان په اسلامي دولت کي د هېواد ټولو اتباعو ته هر راز سیاسي آزادي، د بیان آزادي او د اجتماعاتو د تدویر او د احزابو او ټولنو د تشکیل د آزادۍ په شمول، د شریعت په حدودو کي مکفول او مضمون ده، خو هیچا ته به د دې اجازه نه ورکول کېږي چي لدې حق نه په استفادی سره د ملي یووالی د تضعیف او د هېواد د استقلال او خپلواکي د تهدید او د افغاني ټولني اسلامي هویت ته د تاوان رسولو په لار کي ناوړه استفاده وکړي.
- د افغانسان اسلامي دولت او د هېواد مؤمن اتباع په کلکه هڅه کوي ترڅو د اسلامي جهاد اهداف تحقق ومومي او د ملت جهادي روحیه حفظ او هغې ته مزید ارتقاء ورکړو. د هېواد د استقلال او خپلواکي نه د دفاع په خاطر او د ټولني د ملي یووالی او د اسلامي هویت د ساتني لپاره به د افغاني جامعی فرد فرد مکلف وي چي د عسکري خدمت قانوني دوره تر سره کړي.
- درنو هېوادوالو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤقت حکومت ته چي د نوموړې معاهدې د تطبيق ترڅنگ کوم ستر ستر فوری وظايف په مخکي دي او پکار ده د خپل لنډ عمر په موده کي ئې تر سره کړي، کولی شم پدې ډول ئې راخلاصه کړم:

د امنيت د تأمين په برخه کي

د جگړې فوری او دائمي خاتمه، په مرکز او اطرافو کي د ډاډمن امنيت تأمين، د لارو پرانيستل او د دولتي منظمو ځواکونو له خوا په لارو کي د مصئون تگ راتگ شرايط برابرول. د دې اهدافو د تحقق لپاره غواړو چي:

الف: ټولي ډلي د سولي لدې بهير سره يو ځای شي، دا معاهده تائيد کړي او په مؤقت حکومت کي عملاً برخه واخلي.

ب: گډه ډاډمنه امنيتي قوه جوړه شي ترڅو د ښارونو او لويو لارو امنيت د همدې قوې په ذريعه تأمين شي.

ج: ښارونه او کلی له وسله والو ډلو څخه تخليه شي.

د: هغو کسانو ته سخته سزا ورکړې شي چي خلك زوروی، وېره او خوف اچوی، شوکي کوي او د بې وزلو خلکو آرام ژوند تهديدوی.

د دفاعی چارو په برخه کي

د هېواد د خپلواکی، استقلال، ځمکنۍ بشپړتيا او ملي حاکميت نه د دفاع لپاره مکلف يو چي منظم اسلامي فوځ جوړ کړو. په کار ده ملي فوځ د پخوا په شان د مکلفيت د دوری له لاري جوړ شي او په دې ترتيب د افغان ولس د هر فرد عسکري روزنه وشي او له خپل هېواد نه د دفاع په مقدس کارکي برخه واخلي، خو لدې لاري د فوځ جوړول داسي قوي مرکزي حکومت غواړي چي په ټول ملك ئې تسلط قائم وي او د افرادو جلب او احضار ورته ممکن وي، حکومت داسي يوې مرحلې ته تر رسېدو پوري دې ته اړ دی چي محدود فوځ ولري او هغه هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

استخدام له لارې او د مناسبو حقوقو او امتیازاتو په بدله کې، پدې ځکله د حکومت پالیسي دا ده چې:

الف: د مرکز په شمول به هر ولایت ته د هغه د موقعیت، نفوس او نظامي اهمیت په نظر کې نیولو سره مناسب قطعات منظور شي.

ب: دا قطعات به په هر ولایت کې د همدې ولایت د جهادي شورى په مشوره، د همدې ولایت د افرادو نه جوړېږي، د اولویت حق به هغو مجاهدینو ته ورکول کېږي چې د هېواد د آزادۍ په قیام کې ئې مخلصانه برخه اخیستې ده.

ج: د دفاع وزارت به د نوموړو قطعاتو د اکمال او د پرسونل د روزنې دنده په غاړه لري.

د: د ولایاتو اداري به مکلفې وي چې په لنډه موده کې شرایط داسې برابرکړي چې د جلب او احضار له لارې د فوځ د جوړېدو امکانات میسر شي.

هـ: فوځ به په سیاسي مبارزاتو کې له برخې اخستلو نه ډډه کوي، نظامي افسران به دا حق نلري چې د سیاسي ډلوغړیتوب ترلاسه کړي. تېرو ترخو تجربو دا ثابته کړه چې په سیاست کې د فوځ مداخله او په تنظیمي روحیې د فوځ د قطعاتو تشکیل د خونړیو پېښو باعث، د توپ او ټانك په زور په ولس د حکومت کولو او مخالفین مسلحانه مقاومت ته د رابللو وسیله ده.

و: موږ د ولس د بې وسلې کولو طرفدارنه یو، نه غواړو چې وړه وسله له خلکونه راغونډه شي، دې ته ترجیح ورکوو چې د قانوني سند په مقابل کې هر څوك وکولی شي مجاز وسله د ځان سره وساتي، دنورو ملکونو تجربو همدا ښودلې چې د ولس په لاس کې د وړې وسلې شته والی هیڅکله بې امنیتي نه راولاړوي.

په اداري برخه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ته له کمونستي رژیم نه یوه کړکېچنه، ناسالمه او د هېواد د حالاتو سره نامتناسبه اداره په میراث پاتې ده، د دې اداري اصلاح، محدودول او د هېواد له اقتصادي وضعیت سره سم، په هغې کې ژوره تبدیلي راوستل، یو اهم او ضروري کار دی، لدې کبله چې د دولت امکانات هومره محدود دي چې حتی د مأمورینو د معاشاتو د اجراء لپاره څه په لاس کې نه لري، موږ مجبور یو په محدودو تشکیلاتو اکتفاء وکړو او اضافی غیر ضروري تشکیلات حذف کړو او هغو مأمورینو ته چې د تشکیلاتو د تقلیل په وجه وزګار پاتې کېږي، د تولیدی دندو د تر لاسه کولو شرایط برابر کړو. د مأمورینو معاشات باید هومره وي چې د دوی ورځیني حیاتي ضرورتونه رفع کړي او رشوت او خیانت ته اړ نشي.

کار اهل ته سپارل، د خلکو کارونه له هر راز ځنډ او تأخیر نه پرته او د هر راز سفارش او رشوت د اغېزې نه لیرې په سمه توګه او په خپل وخت تر سره کول، د اداري فساد په کلکه مخنیوی او د مفسدو او خائنو مأمورینو شدید مجازات، د سالمې اداري لومړنۍ غوښتنې دي.

د یوې معتبرې درنې مقننه قوې احیاء او د ملت رأیې ته د رجوع له لارې د منتخبې شورى تشکیل او د یوې داسې معتمدې قضائیه قوې جوړول چې د ټولنې فرد فرد د هغې پرېکړو ته په درنښت وګوري او د ټولنې د ټولو فردي او اجتماعي پېښو په هکله د وروستۍ پرېکړې صلاحیت او جرأت ولري، زموږ د حکومت له مهمو اهدافو څخه دي.

اجازه نه ورکوو چې په دولتي محافلو کې بې ځایه مصرفونه وشي، د توجیه وړ نده چې عام ولس دې وچه ډوډۍ نشي موندلی خو د واکدارانو په دسترخوان دې رنګ رنګ طعامونه پراته وي. باید په دولتي محافلو کې داسې ساده ګي غوره شي چې د عام ولس د اقتصادي ابتر حالت سره متناسب وي.

په اجتماعي برخه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام ټول انسانان برابر او د یوه بل ورونه ګڼي او هغه ژبني، قومي او مذهبي تعصبات حرام شمېرې چي اجتماعي عدالت تهدید کړي او د رنګ، ژبې او مذهب په اساس د چا انساني حقوق تلف کړي. ټول افغانان او د افغان ولس ټولي پرګنې او اقشار، د واحد ملت غړي دي چي اسلامي حکومت به دوی ته په سیاسي، اجتماعي او اقتصادي لحاظ یو شانته شرایط برابروي او د هر راز تعصب او تبعیض جرړې به باسي.

په اسلام کي ښځو ته تر بل هر مسلك نه زیات امتیازات او حقوق منل شوي، باید د ښځو ټول اسلامي حقوق احیاء او تضمین شي او د افغانستان په نوي اسلامي ټولني کي خپل اسلامي رول ترلاسه کړي. امید دی زموږ نوی اساسي قانون د ښځو د اسلامي حقوقو او اجتماعي فعال رول په هکله واضحه فیصله وکړي. موږ غواړو ښځي او نارینه خپل اسلامي هویت او شخصیت وساتي او د پردیو د سپك تقلید پرځای د یوه مستقل، تاریخ جوړونکي قوم د قهرمانو ځامنو په څېر نړیوالو ته نمونه او د تقلید وړ شخصیتونه وړاندي کړي. حقیقت دا دی چي د ښځي سقوط، د ټولني د سقوط مقدمه ده، که ښځه د ایمان او علم په ګڼې سنبال شوه، په خپلي غېږ کي به د تاریخ ستر ستر قهرمانان روزي.

موږ د اسلام په چوکات کي د مذهب په آزادي او د جومات او قضائیه قوې په آزادي باور لرو. همدا راز پداسي حال کي چي د احزابو تر منځ د شخړو او منازعاتو د سوله ایز حل طرفداری کوو، په احزابو کي د سالم سیاسي رقابت او ولس ته د انساني خدماتو په وړاندي کولو او خپل مرام، تګلاري، سیاسي او اجتماعي پروګرام ته د ولس د رابللو او د خیر په کارکي له یوه بل سره د تنافس خورا مساعد شرایط برابرول غواړو. د احزابو د سیاسي فعالیت د کاملي آزادي طرفدار یو. اسلامي سیاسي احزاب کولی شي د قانون سره سم، اخبار، مجلې او نور تبلیغاتي وسایل ولري. دوی حق لري چي د حکومت په کړو وړو او تصرفاتو نظارت وکړي او خپل اعتراض او انتقاد ولس ته وړاندي کړي. په هیڅ ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي او نشراتي فعالیت تر هغه بندیز نشي لګېدی چې د چا په عزت اوکرامت ئې تېری نه وي کړی، د ربښتیا په ځای ئې دروغ نه وي خواره کړي او د هېواد د ګټو په خلاف او د امنیت د مختل کولو لپاره ئې هڅوني او تحریکات نه وي کړي. هیڅ ډله حق نلري دولتي تبلیغاتي وسایل، راډیو او تلویزیون په خپل انحصارکي او د خاصي ډلي په ګټه وڅرخوی، دا وسایل په ټول ملت پوري مربوط دي، واکمن او مخالف احزاب له هغه نه د مساوی استفادی حق لري.

یتیمانو او د شهداوو کورنیو ته جدي پاملرنه، د جهاد له معلولینو سره دوامداره مرسته او د مهاجرینو د بېرته راستنېدو او په خپل ټاټوبی کي د دوی اسکان ته خاصه توجه د دولت د لومړنیو دندو څخه دي.

د ښووني او روزني په برخه کي

موږ په ټول جدیت سره هڅه کوو چي د هېواد د ښووني او روزني نظام په سالمي او اسلامي بڼه کي ډېر ژر فعال کړو. تعلیمي نصاب اصلاح او زموږ د اسلامي ټولني د نوو مقتضیاتو سره سم عیار شي، داسي چي زموږ د تعلیمي مؤسساتو نه د ایمان او عقیدی په وسله سمبال مؤمن افسران، داکتران، انجنیران، د خدای نه وېرېدونکي حاکمان او قاضیان او باایمانه فني او مسلکي پرسونل فارغ شي.

حکومت به خپل طویل المدت تعلیمي پلان داسي جوړوي چي د هېواد په ټولو ولایاتو کي د ابتدایي او عالی زده کړي مناسب شرایط برابر شي، د هېواد د ننه او بهر د ځوانو زده کوونکو د سالمي فکری روزني او ښه تنظیم او د دوی له ځوان ځواك او استعداد نه د اسلامي انقلاب د اهدافو د تحقق په لاره کي ګټه اخستل او د دوی د فکری ودی لپاره داسي مناسب شرایط برابرول چي زموږ ځوان نسل د راتلونکي اسلامي افغانستان لپاره سالم او مؤمن قیادت او مشرتابه وړاندي کړي، د حکومت د سترو اهدافو څخه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روغتیا په برخه کې

روغتیا او صحت ته پاملرنه ترهغه په زړه پوري نتیجه نشي ورکولی او د ناروغیو د خپرېدو مخه نشي نیولی ترڅو چې د فقر د معالجې لپاره متوازنه هڅه ونشي. فقر د اخلاقي او اجتماعي مفاسدو ترڅنګ د ناروغتیا او رنځ د خپرېدو ستر عامل دی. د روغتونونو او کتنځیو بیا ودانول او د دوا درمل د تسهیلاتو د برابرولو ترڅنګ څنګ، دولت په دې مکلف دی چې د خلکو د اقتصادي ستونزو د حل او د ولس د ژوندانه دسطحی د لوړولو په هکله ګامونه واخلي.

د کرهنې په برخې کې

د ځوارلس کلنې جګړې په ترڅ کې د هېواد کرهنې، بندونو، نهرونو، کاریزونو او ځنګلونو ته سخته صدمه رسېدلې او په همدې تناسب مالداری زیانمنه شوې، د هېواد دې اړخ ته جدي پاملرنه د حکومت له مهمو دندو څخه ده. متأسفانه تېرو مفسدو حکومتونو د هېواد د اوبو غني زېرمو، وسیع حاصل خیزو دشتو او د حاصل وړ شاړو ځمکو ته هیڅ پاملرنه نده کړې. زموږ د اوبو زیاته برخه بهرنیو ملکونو ته درومي، د اوبو د مهارولو او له هغه نه دشاړو ځمکو د آبادولو په برخه کې هیڅ استفاده نده شوې، زموږ هېواد د کرهنې په برخه کې د ډېرې کمې توجه په نتیجه کې د افغانستان د موجوده نفوس په پرتله څو چنده نفوس ته غله او میوه ورکولی شي، د هېواد لومړنی ضرورت همدا دی چې د غلې له خوا په خپلو پښو ودرېږي، نه یوازې دا چې له بهرنه د غلې او غوړیو او نورو حیواني محصولاتو له واردولو نه وژغورلی شو، بلکې خپلو ګاونډیو هېوادو ته ئې هم صادر کړو. دې هدف ته د رسېدو ټول امکانات شته، په لږ پاملرنه او زحمت سره دا اهداف ترلاسه کېدای شي.

د اقتصاد او تجارت په برخه کې

زموږ هېواد د جګړې او د کمونستانو د تسلط نه د مخه له اقتصادي پلوه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا تر ټولو وروسته پاتې هېواد وو. د جګړې په نتیجه کې زموږ محدود اقتصادي تأسیسات هم له منځه ولاړل، د بې امنیتي په وجه تجارت کلکه صدمه ولیدله، تجارانو او بډایانو خپلې شتمنۍ بهرته انتقال کړې. نن نن زموږ نادار هېواد له اقتصادي پلوه له سختو ستونزو سره مخامخ دی، د جګړې له پیل نه ترنن پورې دولت د بانك نوټونو د چاپولو له لارې خپل مشکلات حل کړي، پدې سره د افغاني نرخ ورځ په ورځ راټیټ شوی او پدې تناسب قیمتونه لوړ تللي، اتلس کاله د مخه د یوې ډوډۍ نرخ (۲) افغاني ووخو اوس د هغې بیه تر پنځه سوه افغانیو لوړه شوې، له دې دردوونکي حالت نه د هېواد ژغورل دا ایجابوی چې:

الف: د بانك نوټونو د بې دریغه چاپولو نه ډډه او د جعلی نوټونو مخنیوی وشي.

ب: په ملك کې داسې امنیتي شرایط برابر شي چې افغاني تجاران او بډایان خپلې پانګې هېواد ته راانتقال کړي او بهرني پانګې اچوونکي دې ته تشویق شي چې زموږ په ملك کې سرمایه ګوزاری وکړي. موږ د اقتصاد په برخې کې په آزاد بازار باور لرو، دولت په بازار او خصوصي تشبثاتو صرف دومره کنټرول لګولی شي چې له ناجایزو او حرامو تصرفاتو، احتکار، سود، جعلکاری، قمار او دوکې نه مخنیوی وشي او پری نږدې چې په ټولنه کې هغه حرامه راکړه ورکړه رایج شي چې د اسلام د اوچتو اخلاقی معیارونو منافی او بازارته د هغه څه د عرضه کېدو باعث شي چې د انسان صحت او روغتیا ته صدمه رسوی. باید په شرابو او مخدره موادو کلك بندیز ولګولی شي او ولس ته د مخدره موادو د تولید او تجارت په ځای د معیشت د تأمین پتمني او حلالی لارې پرانستلی شي. زه خپل مؤمن ولس ته بلنه ورکوم چې د مخدره او نشه ئې موادو په خلاف په پراخ جهاد کې له حکومت سره لاس یو کړي.

موږ له بهرنه د پور د ترلاسه کولو له لارې د دولتي پانګې اچولو په ځای دې ته ترجیح ورکوو چې کورني او بهرني پانګه لرونکي دې ته تشویق کړو چې زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې په مثمره او عام المنفعه پروژو کې پانګې واچوي. غواړو چې دولتي تصدیو ته یا انتفاعی بڼه ورکړو او یا ئې خصوصي سکتورته انتقال کړو، په تجارت او پانګې اچونې باندې د دولت هر راز انحصار پای ته ورسېږي او دولتي پانګه اچونه یوازې د ثقیله صنایعو په محدوده کې راخلاصه کړو.

پدې کې شك نشته چې د شوروي اتحاد د زوال او په نویو مستقلو جمهوریتونو د هغه د تقسیم په نتیجه کې زموږ هېواد یو ځل بیا خاص تجارتي او اقتصادي اهمیت ترلاسه کړي. که موږ پدې موفق شو چې ډېر ژر په ملك کې امنیت تأمین کړو او د نوو لارو په پرانستلو سره د مرکزي آسیا نوی جمهوریتونه د افغانستان له لارې له نورې نړۍ سره وصل شول، زموږ هېواد لدې نه د اقتصادي ودی په لار کې په زړه پورې ګټه اوچتولی شي.

د نفت، ګاز او نورو معدنونو د اکتشاف او استخراج او د صنایعو د تأسیس په ساحه کې پانګې اچولو ته په لومړی درجه کې اهمیت ورکوو، خو دا لازمه ګڼو چې لومړی دې نفت او ګاز په نازله بیه د هېواد والو د استفادی لپاره عرضه شي او بیا دې بهرته د صادرولو لارې ولټولی شي.

د بهرني سیاست په برخه کې

په بهرني سیاست کې هم په اسلامي اصولو ولاړ، فعال او مؤثر سیاست غوره کول غواړو. له حق نه دفاع، د مظلوم مرسته، د تېری او تجاوز غندنه، دنړۍ ټول وګړی د یوې ستري کورنۍ غړي ګڼل او د ټولو هېوادونو ترمنځ د ښو اړیکو ټینګول، له اسلامي ملکونو سره د دوستي او ورورولی ترټولو ښه روابط ساتل، په نړۍ کې د جګړې، تجاوز او تېری خاتمه، د سولې او اجتماعي عدالت تأمین او ولسونو ته د خپلې عقیدی او ملي مصالحو په رڼا کې د خپل برخلیك د ټاکلو او د خپلې خوښې سیاسي نظام د غوره کولو حق ورکول، د استکباری ځواکونو له خوا په مظلومو بې وزلو ولسونو باندې د پردیو د خوښې د حکومتونو په کلکه غندنه، د نورو په کورنیو چارو کې عدم مداخله او د دوی استقلال، آزادي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارضي تماميت ته په درنښت کتل او د بين المللي ستونزو په سوله ايز حل تأکېد کول، زموږ د بهرني سياست اساسي او اصلي کرښې جوړوي.

موږ له اسلامي هېوادو مخصوصاً پاکستان، ايران او سعودي عربستان او ټولو هغو ملکونو سره چې زموږ د اسلامي جهاد ملاتړ ئې کړي، زموږ مهاجرينوته ئې پناه ورکړي، زموږ په هېواد کي ئې د جګړي د پای ته رسېدو او د سولي د اعادي په لارکي مرسته کړي، د دوستانه اړيکو لازيات ټينګښت غواړو.

د بين المللي سازمانونو غونډو کي به افغانستان د يوه فعال او مؤثر غړي په حيث د خپل اسلامي رول ادا کولو هڅه کوي، داسي چې بين المللي سازمانونه د سترو ځواکونو د اغېزي نه آزاد او د بين المللي شخړو په آوارولو، د جګړو په پای ته رسولو او د بډای او نادارو ملکونو ترمنځ د ژوري فاصلي په راکمولو کي مؤثر نقش ترسره کړي او دنيا ته د يوه نوي عادلانه نظام په وړاندي کولو مؤفق شي.

متأسفانه نن د نړۍ ټولي جګړي په اسلامي ملکونو کي او د مسلمانانو په خلاف رواني دي، د دې جګړو په ترڅ کي په اروپا، افريقا او آسيا کي مسلمان مري، د مسلمان کور ورانېږي، مسلمان هجرت ته مجبورېږي او د هغه په ملك کي د جګړي لمبې اوچتي دي. اسلامي هېوادونه د صنعتي ملکونو د وسلو د خرڅلاو او د مصنوعاتو د عرضې په مارکيټ بدل شوي، په اسلامي هېوادونو کي د جګړو، عدم استقرار او سياسي تشنج ستره وجه همدا ده. لدې دردوونکي حالت نه د امت د ژغورني لپاره موږ د اسلامي نړۍ د مزيد يووالي طرفداريو.

بايد په بين المللي پېښو او مخصوصاً هلته چي پر يوه مسلمان هېواد تېري کېږي او د اسلامي امت ګټي تهديدېږي، ټول اسلامي هېوادونه واحد، قاطع او فعال دريځ غوره کړي.

موږ د کشمېر د آزادي د تحريك سياسي او اخلاقي ملاتړ کوو او پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأکيد کوو چې د کشمير ولس ته د خپل برخليك د ټاکلو حق ورکړل شي او په هغه ملك کې دي د بې وزله کشميريانو په خلاف د تشدد او خشونت سلسله بنده شي.

موږ د فلسطين په آزادي او له ټولو اشغال شوو ځمکو څخه د اسرائيلو په وتلو تأکيد او د فلسطينيانو د روا مقاومت ملاتړکوو. په تاجکستان کې د کورنۍ جګړې پای ته رسېدل او د برمايي مسلمانانو په خلاف د تشدد او خشونت خاتمه زموږ د بهرني سياست عاجلې غوښتنې دي.

لکه څنګه چې موږ په خپل هېواد کې سوله، ثبات او استقرار غواړو، پدې سيمې او ټولې نړۍ کې د ثبات او امنيت غوښتونکي يو او له هرهغه حرکت سره مخالفت کوو چې د نورو ملکونو سوله او امنيت او سياسي ثبات تهديد کړي.

ګرانو هېوادوالو!

زه د افغاني ټولنې فرد فرد ته او ټولو هغو ډلو او ځواکونو ته چې پر خپل مظلوم ولس ترحم او عاطفه لري او له خدای نه وېرېږي بلنه ورکوم چې د جګړې د پای ته رسولو او په هېواد کې د تل پاتې سولې د تأمين لپاره لاس يو کړي، د يوې واقعی اسلامي ټولنې دجوړولو لپاره ملا وتړی او د ځوارلس کلن اسلامي جهاد هغه مقدس اهداف ترسره کړي د کوم لپاره چې زموږ زړه ور ولس يونيم مليون شهيدان ورکړل.

په ګران هېواد افغانستان کې د سولې د تأمين او د منتخب اسلامي حکومت د جوړېدو په هيله.

اقول قولی هذا استغفرالله لی و لکم و السلام عليکم و رحمة الله وبرکاته.

- د مسعود انډيوالانو په ټول کابل کې دا افواه خوره کړه چې د حزب اسلامي لخوا معرفي شوي د دفاع وزير د بګرام هوايي ميدان ته د تلو شوق کړي وو خو په نظام قراول کې انضباطانو ودرولو او ورته وئی ويل: دريش: شاګرځ ! غوښتل ئې خلکو ته ووايي چې د ده انډيوالان نه دا معاهده مني او نه د دفاع وزير.

(c) ketabton.com: The Digital Library

• له مانه د مخه چې څوک کابل ته تللي وو متأسفانه خلکوته ئې د ویلو لپاره څه نه درلودل، له ولس سره نشو مخامخ کېدی، د کمونستانو تر تأثیر لاندي تللي وو، په ځینو باندي خوکمونستانو داسي لوبی کړي وې چې نور نو د خلکو په وړاندي د اسلام او مسلماني په یادونه شرمېدل، ما دا اراده وکړه چې د هري جمعی لمونځ به د کابل بېلو بېلو جوماتونو ته رسوم، هلته به له خلکو سره یوځای لمونځ کوم، امامت او خطابت به هم په خپله کوم، په مهمو مسائلو به بحث کوم، د خلکو پوښتنو او سوالونوته به ځواب وایم، زیاتره وخت به غونډو، جلسو، وینا ګانو، لیدنو او کتنو ته ورکوم، له ځوانانو سره تفصیلي غونډې، له مأمورینو سره جلسې، د کابل ښځینه مأمورینو ته ویناګاني، د مختلفو سیمو له قومندانانو، سپینږیرو، مخورو او استاځو سره یوه په بل پسې غونډې. د دې غونډو، لمونځونو، خطبو او ویناګانو راپورونه د راډیو او تلویزیون له لاري خورېدل، په خلکو کي د هغو اغېزې ډېري څرګندي وې. مسعود او رباني لدینه سخت وېرېدل، کوشش ئې وکړ چې د راډیو او تلویزیون له لاري د هغوی د انعکاس مخه ونیسي خو د دوی دا هڅه شنډه شوه، د مسعود زړه هومره پړسېدلی وو چې آخر ئې د بی بی سي له لاري زما د هغې وینا مخالفت وکړ چې د کورنیو چارو د وزارت په لوی تالار کي مې د دولت مأمورینو ته درلوده او په هغې کي مې وویل: د دولت ټول نارینه او ښځینه مأمورین باید په کلکه او جدي توګه د اسلامي آدابو مراعات وکړي، هغه مأمور چې د اسلام په نسبت التزام نلري، د اسلامي دولت په اداراتو کي د کارکولو حق نلري، ښځي باید خپل اسلامي هویت وساتي او د دښمنانو تقلید ونکړي، اسلامي حجاب مراعات کړي، په کابل کي باید کامل امنیت وي، د خلکو سر، مال او عزت باید خوندي وي، غصب شوي کورونه او املاك باید خپلو خاوندانو ته مسترد شي، هیڅوك حق نلري د باصلاحیته او شرعی محکمې له حکم نه پرته څوك بندي کړي. شخصي بندي خانې باید ختمي شي ... د دې وینا د ځینو ټکو په هکله بی بی سیحساسه شوه، له مسعود سره ئې مرکه غوښتهء خو هغه د لومړی ځل په څېر د خلکو د حساسیت او مخالفت د راپارېدو له وېری خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نطاق معرفي کړ چې هغه وويل: دا د حکمتيار شخصي نظرات وو، موږ ورسره موافق نه يو...!!

• د وحدت سره زموږ په وساطت خبري وشوې په اوربند او د اسراوو په تبادلې او په حکومت کې د شاملېدو په سر توافق وشو او پدې ترتيب د باميان په لوري جګړه متوقف شوه.

• له جنبش سره مو خبري وکړې، جنګي اسراء تبادله شول، د کابل ـ حيرتان لويه لار پرانستلې شوه، پس له څو کلونو د شمال ولس وتوانېدو چې د سالنګ له لارې کابل ته راشي او له کابل نه شمال ته ولاړ شي.

• له وحدت او دوستم سره د مذاکراتو په هکله مو په کاريزميرکې جلسه وه، رباني او سياف هم حاضر وو، زما کوشش دا وو چې مسعود پدې قانع کړم چې په يوه وخت کې په څو استقامتونو جګړه نه ګټوره ده او نه ممکن، د خبرو په دوران کې هغه ما ته مخ کړ او وئی ويل: همدرد ته وظيفه ورکړه چې دوستم ترور کړي!! دوستم د ده له منطقې نه جوزجان ته ځی راځی، ډېر په آساني سره د هغه چاره کولی شي!! دا خبره ئې په داسي وخت کې کوله چې هيئت ئې له دوستم سره په مذاکراتو بوخت وو!! ما ورته وويل: موږ هغه خلك نه يو چې د دوستي په جامه کې دښمني کوي، زموږ دوستي او دښمني څرګنده وي. "ماهمدلته مسعود ښه وپېژندو! خدای خبر چې د څومره کسانو په هکله به هغه په همدې شکل له نورو نه غوښتي وي چې څه چاره ئې وکړي او څومره کسانو ته به ده د مذاکراتو په وخت کې د ترور منصوبې جوړې کړې وي" له هيڅ افغان نه ما د داسي چلند انتظار نه کولو.

• د مخلوع پاچا نطاق وزيری اعلان وکړ چې اعليحضرت غواړي په لنډو راتلونکو ورځو کې وطن ته ستون شي او د خپل ولس خدمت وکړي. دا اعلان پدې خاطر د پاملرني وړ وو چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف: د لومړی ځل لپاره د مخلوع پاچا نطاق د دې خبرې د کولو جرأت کوي.

ب: یوه امریکائي هیئت پدغو ورځو کې د افغانستان او پاکستان دوره کړې وه، له طالبانو، دوستم او مسعود سره ئې لیدلي وو، امریکائي هیئت له ستنېدو وروسته په یوه مطبوعاتي کنفرانس کې وویل چې ټولو هغو افغاني مشرانو د ظاهرشاه له ستنېدو او د مؤقت حکومت له ریاست سره موافقه کړې کوم چې دوی پدې سفرکې ورسره لیدلي.

ج: جنرال بابر د بی نظیر بوتو د حکومت داخله وزیر چې له امریکائیانو سره ئې ډېره نږدې او زړه دوستي وه هر چا ته ویل چې طالبان د ظاهرشاه لشکر دی.

د: طالبانو ټول غربي او جنوبي ولایات نیولي وو او اوس ئې په کابل د یوه برید لپاره ځان تیارولو.

هـ: په ټولو باخبره حلقو کې دا تبصره کېده چې امریکائیانو د طالبانو، دوستم او مسعود نه دا موافقه ترلاسه کړې چې په کابل کې د ظاهرشاه تر مشرۍ لاندې ائتلافي حکومت جوړ شي.

ما د دولت دعالی شورى په غونډې کې له مسعود نه پوښتنه وکړه چې د ظاهر خان نطاق په کوم جرأت او اطمئنان داخبره کوي، څنګه امریکایي هیئت وایي چې ټولو افغاني مشرانو د پاچا په هکله دوی ته اطمئنان ورکړې، امریکایي هیئت له تا سره هم لیدلي، پدې هکله څه وایې؟ ده په ماته ګوډه ژبه او لالهانده لهجه وویل: له ما نه امریکایي هیئت ځوځو ځله د پاچا په هکله پوښتنه وکړه، ما په پای کې ورته وویل چې که مشران موافقه وکړي زه اعتراض نلرم! د شورى نورو غړو ته مې مخ کړ او ومې ویل: زما وړاندیز دا دی چې د دې تشویشونو د رفع کولو لپاره باید رسماً د بدنام پاچا په هکله خپل دریځ څرګند کړو او ولس ته اطمئنان ورکړو چې موږ د پاچا د بیا مسلط کولو د امریکایي پلان په کلکه مخالفت کوو. د عالی شورى اکثرو غړو د دې وړاندیز ملاتړ وکړ خو د شورای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار غړو لدې سره مخالفت وکړ، د دوی له مخالفت نه څرګنده وه چې دوی په پټه کې له امریکائیانو سره پدې ارتباط ژمنه کړې وه، د دې ژمنې په اساس وو چې شورای نظار د رټل شوي پاچا له پلویانو سره په روم، آلمان او ترکیې کې داسې غونډې جوړې کړې چې ریاست ئې د شاه پرستانو په لاس کې وو.

- د شوروي اتحاد له زواله وروسته د افغانستان په اړه د مسکو ستراتیژی دا وه چې پدې هېواد کې باید جګړه دوام وکړي او د سولې او ثبات د قائیمدو او د یوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخه ونیسي، د دې لپاره چې د مرکزي آسیا نوی آزاد شوي هېوادونه د افغانستان له لارې له نورې نړۍ سره وصل نشي او د تیلو ستري زېرمې ئې د روسي کمپنیو په واك کې پاتې شي او دې هېوادونو ته د اسلامي پاڅون څپانده بهیر راانتقال نشي، باید په افغانستان کې جګړه دوام وکړي. کې جی بی مسعود د جګړو د ادامې لپاره د یوې ښې وسیلې په حیث انتخاب کړې وو. د نوی حکومت په دوران کې کې جی بی د سابق په څېر مسعود ته پیسې او وسلې لېږلې او پدې سره ئې غوښتل چې له هغه نه د دې حکومت د تضعیف او ړنګولو په لارکې کار واخلي. د شمال د جبهې ځیني نورو حامي هېوادونو هم له حکومت سره د تعامل په ځای د خپلې خوښې ډلو سره مخامخ معامله کوله او پدې سره ئې د حکومت د کمزوری کولو هڅه کوله.

- مسعود او رباني د معاهدې بند بند نقض کړ، رباني دې ته تیار نه وو چې زموږ مأمورین په دولتي اداراتو کې توظیف شي، د دولت د سقوط تر ورځې ئې د خارجه وزارت او داخله وزارت لپاره زموږ معینان قبول نکړل. مسعود نه غوښتل چې زموږ مسلح قطعات د معاهدې مطابق په کابل کې ځای په ځای شي، په ځای شوي مجاهدین ئې په مختلفو پلمو تنګول.

- د کابل له سقوط نه څو اونۍ مخکې ما د کابینې غونډې وځنډولی او په وروستۍ غونډې کې مې وزیرانو ته وویل: تاسو او دا تالار دې شاهد وي چې دا نظام به حتماً او ډېر ژر نسکورېږي، دې نظام د پاتې کېدو ټول مقومات له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، که سقوط ونکړي باید تعجب وکړو، ما ته وضعیت داسي معلومېږي چي که په کابل حمله وشوه له هغو ۴۵۰ زره کسانو نه چي اوس ئې مسعود اکمالوی ۴۵۰ کسان به هم د کابل دفاع ته چمتو نشي، زه پدې حالت کي د کابینې د غونډو دائرول عبث او بیهوده کارګنم. تاسو په خدای سپارم!!

له څو اونیو وروسته طالبانو د ازری له لاري خپل عملیات پیل کړل، له سختي جګړي نه وروسته ازره د دوی په لاس کي پرېوته، ورپسې جلال آباد د خاص مقاومت نه پرته سقوط وکړ، د جلال آباد په سقوط کي د دې ولایت د مشهورو او نومیالیو قومندانانو په شمول د ۷۲ کسانو یو ځائی وژني لویه ونډه درلوده، دوی له طالبانو سره د خبرو آترو په پلمه تورخم ته وغوښتلی شو، تورخم ته نږدې د مرحوم شمالي خپلوانو او مجاهدینو ورته کمین نیولی وو او ټول ئې د سړك په سر یوځائی په قتل ورسول. حاجی عبدالقدیر پېښور ته وتښتېدو، د حزب په مجاهدینو کي دا توان وو چي له جلال آباد نه دفاع وکړي. خو مسعود دا نه غوښتل چي دحزب ځواکونه فعال شي او د جلال آباد د دفاع قومنده په لاس کي واخلي، هغه د حضرت علی په لاس چي یو غیر پښتون او د مولوی خالص د حزب غړی وو د دې کار تر سره کېدل غوښتل، خو دا کار ممکن نه وو. جلال آباد په ۲۱ / ۲/ ۱۳۷۵ د طالبانو په لاس کي پرېووت.

له کابل نه چي د جلال آباد د دفاع په خاطر کوم دولتي قطعات لېږل شوي وو د درونټې د بند دوو خواوو ته مستقر شول، د لغمان مجاهدین لا د مخه په درونټې کي ځای په ځای وو، طالبانو په جلال آباد کي د لنډ تم کېدونه وروسته په لومړی خط خپل برید پیل کړ، د ډېرکم مقاومت نه وروسته دولتي قطعات په تیښته شول، د دوی خوا ته لومړی خط مات شو، د لغمان مجاهدین له دوو خواوو نه محاصره شول، ډېره مرګ ژوبله ورواوښته، په پای کي دا مهمه سیمه د طالبانو په لاس کي پرېوته، ورپسې ئې په دولتي قطعاتو حمله وکړه، د دې حملې په نتیجه کي پدغو قطعاتو کي داسي بدنظمي او ګډوډی خوره شوه چي د تیښتي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت کې ټانکستانو څو کسان تر چاینونو لاندې کړل، له تنګي ابریشم او له سروبی نه هم ووتل. سروبی ئې پداسې حال کې پرېښود چې د حزب اسلامي مجاهدین د ازری او بادپېښ په سنګرونوکې پاتې وو او د سروبی له تخلیه کېدو نه خبر نه وو.

دولت خپل جنګي قطعات جلال آباد او سروبی ته لېږلی وو، له ماتو نه وروسته پدوی کې نه د مقاومت شیمه پاتې وه او نه روحیه. پدې ترتیب طالبانو ته د کابل د فتحی لار پرانستلې شوه. د سروبی له نیولو نه وروسته له دوو لارو، لته بند او ماهیپر نه د کابل په لورې وخوځېدل، مسعود خپلو کسانو ته په مخابرې کې ویل چې د ماهیپر تنګی منفجر کړې، پل والوزوی او لاره بنده کړې، هر ځلې هغوی ورته ویل: صیب باروت مې تیارکړل، دا دی موټر هم تیار شو، همدا اوس خوځېږې، مطمئن اوسئ لار بندوو، خو تر پایه ئې دا کار ونه کړ. طالبان له دواړو خواوو پل څرخي ته راورسېدل. په پل څرخي کې محدود شمېرکسانو د څو محدودو ساعتونو لپاره مقاومت وکړ، کابل عملاً تخلیه شوی وو، ټول قومندانان او مسئولین وتلی وو، زه په صدارت کې وم، ورونو د مسئولینو د وتلو اطلاع راکړه، ارګ ته ولاړم، په ارګ کې له څو انضباطانو نه پرته هیڅوك نه وو، راته وویل شول چې استاد په بلنداژونو کې ستاسو انتظار کوي، هلته ورسېدم، ګورو چې ټولو بار بستره تړلې او د جبل السراج په لوري د خوځېدو لپاره تیاری نیسي. لدوی سره یوځای په هغه لوري وخوځېدو او پدې ترتیب مظلوم کابل په **۱۳۷۵/۷/۵** د پنجشنبې په ورځ د طالبانو په لاس کې پرېووت او د کابل منحوس ائتلافي حکومت رانسکور شو.

رابن رافیل د امریکا د خارجه وزارت معیني د طالبانو په لاس د کابل د سقوط په اړه وویل: موږ د هغه حکومت په نسکورېدو اوښکې نه تویوو چې حکمتیار ئې صدراعظم وو. هغې مسعود ته په یوې لیدنې کې ویلې وو: له کومې ورځې چې حکمتیار کابل ته ننووت موږ د افغانستان په اړه خپله مصرفي بودجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې برابره کړه، مسعود وايي: د دې دا خبره موږ ثبت کړې او کست ئې راسره ده. مس د رابن رافيل په همدې خبرې استناد کولو او ويل ئې: د کابل د سقوط اصلي عامل دا وو چې موږ د حکمتيار په شان له يوه داسې بنسټ پال سره روغه جوړه وکړه چې امريکا په هيڅ صورت کې هغه نشو زغملی، د همدې لپاره امريکائيانو له طالبانو سره خپلې مرستې درې برابره کړې او کابل د دوی په لاس کې پرېووت.

نور بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مات وزرو خېل کي

هغه شپه مي هېره نه ده
آ سره، تياره اوږده
تول په ژور خوب وو ويده
هره خوا چوپه چوپتيا
هد ېرې شانته فضا
*****
د ژوندو دې هد ېرې کي
نه خوځښت شو چا ليدلی
نه ئې ځوږ شو اورېدلی
د مات ځلي په سر ناست کونګ
وازو سترګو سره ويښ وو
خو ساکت او يخ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

سپينکۍ فاختې وې غلې
برګ کارغان شور نه لوېدلي
وزر مات د عقابانو
جګ پرواز نه وو لوېدلي

*****

سيلۍ يخې د سړې شپې
که هيبت د دې تيارې شپې
د ويدو د خوځولو په خاطر چا
د پرتو د هڅولو په غرض چا
نه پوهېږم چا راوينښ کړم؟
نه پوهېږم څنګه وينښ شوم؟

****

د ويدو د وينښولو
د پرتو د هڅولو
د کاروان د خوځولو
په دې هيله او خاطر مې
خپل وزرونه وڅنډل کلك
په وار وار مې په اوچت غږ
په هرچا او په هر لوري
دا نارې کړلې اوچتې:
که په منډه راوينښ نشو خوبولو
که خوځښت ته تيار نشو يخ وهلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وزرونه کرخت کېږي
لندې پښې مو کنګل کېږي
ننګين مرګ را ته کمين کي
سور صياد را ته مرصاد کي
*****
باري ربه!
زما دا هيلې دې شېرازه
زما خوبونه دې رښتيا کړل
زما وزرونه دې پياوړي
زما غږونه دې رسا کړل
*****
چي په چا کي څه شيمه وه
په کوم زړه کي د الوت چي تلوسه وه
په وزر کي ئې چي توان د الوتو وو
چي ئې عزم له تيارو نه د وتو وو
زما په غږ شو رابيداره
خپل وزر به ئې څنډلو
د الوت لپاره څرك او ناقراره
*****
د تياره سباوون هغه شور او ځوږ
د الوت لپاره هغه تياری
د يوه بل د هڅولو هغه هڅي
هله هله له هر لوري په جګ غږ
نه شور ځوږ د دې سحر د هېرېدو دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه داستان د دې سفر د هېرېدو دئ

*****

زه اوچت شو مه له ځمکې،
د سرلوړو خيل په ما پسې
ځنې نه پرته ټول اوچت شوو په هوا کي
هر يو پوه چي اوږد سفر لرو په مخکي
جگو غرو نه اوښتل لرو په مخکي
خړې ورېځې مو په لار کي
د رڼا په لوري تگ دئ له تور تم نه
د خپلواك او ډاډه ژوند او تودې هيلې
گران سفر دئ له ټاټوبي د ماتم نه

*****

ما ويل له دغو تورو غرونو آخوا
آ د سره شامار د ځالې،
جگې څوکې د مغرور غره
سر کوو بل لور ته اوړو
د سفر ياران هك پك شوو
لکه څوك چي خپل وزر کي
نه د لوړ پرواز زور گوري
نه سينه کي د اوږده سفر شور گوري
خو نه کوز شول نه په شا شول
نه له خيل څخه جلا شول

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنگ دنگ غرونه ټول زمونږ تر نظر لاندي
لوړې څوکې ټولې زمونږ تر وزر لاندي
ټولو غرونو نه تېر شوي
مزل پای ته نږدې شوی
سرمنزل را ته له لرې ځان ښودلو
زړونه شوق نه دربېدلو
رڼې اوښکې د شادۍ مو
په لېمو کې رغړېدلې
*****
ناڅاپي له یوې گوښې نه
یوه بوډا ، ضعیف، طماع
په پریوتې غږ ناري کړې
د سفر ستړو ملگرو!
نور وزر نشو وهلی
نور مزل نشو کولی
په یوې ساه خو اوږد مزل نشو وهلی
مگر نگورئ چې لاندي په دې خوړ کې
د مرغانو سیل کوز شوی
که له رنگه تور تور برېښي
خو زمونږ له خېله برېښي
*****
اندېښنې ئې را پیدا کړې
دې بلني د ستړیا او کوزېدا
له ضعیف زړه خو ټېدلې دې وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ مي واړاوو ملګرو ته چي پام کړئ
د سفر صبور ملګرو اوچت ګام کړئ
نه دا ځای د کوزېدو دئ
نه دا خيل د ملګرتيا
نور نو يو وزر وهل دئ تر هدفه
نور نو يوه ساه اخستل دئ تر تم ځايه
****
د ضعيف په رفاقت کي
د طماع متابعت کي
يو په بل پسې داسي کوز شول
چي ئې نه کتل زما خوا ته،
نه ئې غوږ وو زما وينا ته
نه ئې پام وو د دې ډلي دود دستور ته
چي له خپل امام نه مخکي کوزېدل ئې
حرام کړي دي هر چاته
*****
له ناچاري ورځي زه هم
هلته کوز شوم
پريشانۍ او انديښنې کي
د سپېره ډاګ يوې ګوښې کي
*****
کله زړه راته ويل چي دا خېل پرېږده
له درنې کرکي نفرت سره اعلان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زاري د نيمي لارې له يارانو
يا پرواز کړه د الله په لور يوازې
يا په لټه د بل خېل شه
د ملګرو مصممو وفادارو
*****
زه لا نه وم فارغ شوی له دې فکره
چې ناڅاپه ډزې پيل شوې
له ښي لوري، له کيڼ لوري
له شماله، له جنوبه
له ختيزه، له لوېديزه
له هغو لوريو هم
چې پناه ځای به مو ګڼلو
ځينې پرېوتل په ځمکه
ځينو وخوړل سرونه
د چا ماتې دواړه پښې شوې
د چا مات شولو وزرونه
ځيني والوتل پښې ماتې، وزر مات
سرو مرميو ئې ښکې سوځولې،
د دښمن ناڅاپه ډزو وېرولي
زه هم والوتم ناچاره
د مات زړو، مات وزرو په دې خېل کې
دا دئ ګورئ د هدف په لوري درومو
*****
په دې هيلي چې دا خېل به بيا جوړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا صفا یاران به بیا غونډېږي
تش ځایونه به ډکېږي
دا کاروان به روانېږي
هغه تول به ئې په لیکو کي ودرېږي
چي پیاوړي ئې وزرونه
له شوق او میني ډک ئې تاوده زړونه
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې رحمه ګاونډی

ګاونډیه خو بې رحمه!
له مېړاني او حیاء نه عاري خصمه!
د مظلوم ګاونډ په ضد دي
له ظالم سره لاس مل کړ
د خپل قصر له جګ بام دي
زما جونګړې کې اور بل کړ
د دې اور د لګولو اورلګیت دي
زما ناپوه ماشوم په جیب کې واچولو
د تالان لپاره راغلې
په پلمه د اور وژلو
*****
د دې مینې په ویجاړو سردرو کې
سوځېدلي ئې کورونه
نسکور شوي دېواونه
د یوه مات ځلي په څنګ کې
د یوې وچې وني لاندې
ورانې شوې خونې خوا کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شېبې مې آرام پرېږده
لږ د غور فرصت راکړه
یا د کړکې د اظهار لږ مهلت راکړه
له هغو چې ملك ئې وران کړ
په خپل ولس کې ئې د وینو سیل روان کړ
زما د کلیو ورانولو په بها ئې
زما د ورونو د وژلو په قیمت ئې
د غلیم پوره ارمان کړ
*****
لږ مې پرېږده د ستومانه خلکو خوا کې
چې جګړو ځورولي،
فقر وېرې کړولي
ځوریدلي لږ د زړه خواله ته پرېږده
شړل شوي لږ خپل کور کاله ته پرېږده
له یوه بل نه ئې د درد پوښتو ته پرېږده
د زخمونو د علاج پوښتو ته پرېږده
پلار د زوی د پرهارو لیدو ته پرېږده
*****
هغه وران هیواد چې تل ئې په لمن کې
کله ګورو طوفانونه له ختیځه
کله تېزې سیلۍ راشي له لوېدیځه
کله سره سیلونه راشي له ښې لوري
کله واورو د مرګ چیغې له چپ لوري
ټول کورونه راویجاړ کړي
ټولې ځالې کړي راورانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ موقع راکړه چې وو ايو په جګ غږ
لږ خاموش شئ سرو اورونو
لږ آرام شئ طوفانونو
ترڅو جوړې ورانې ځالې
ترڅو جوړ کړو وران کورونه
ترڅو وځنډو له مخ نه تور ګردونه
*****
ما تاوده سلام ته پرېږده
د سر لوړې سروې پېښو کې
چې ئې سر وي تل اوچت
مخ ئې تل د آسمان لور ته
چې ئې نشي طوفانونه لړزولی
نه سیلۍ ئې شي د ملا تیر کږولی
نه سیلاب ئې شي له ځایه خوځولی
*****
د پېښو ماتو وزر سوو په دې خېل کې
چې ئې ځالي طوفانونو ورانې کړې
سرو اورونو ئې منګولې وریتې کړې
نه د ونو په ښاخونو کښېنستی شي
نه وهلی شي وزرونه
نه ګامونه اخیستی شي
پرېږده واورو فریادونه یو د بل
پرېږده پاك کړو سره وزرونه یو د بل
د دعا او اسوېلیو په څپو
اووم اسمان کې د عرش ور وټکوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په چيغو چيغو وغوارو له خدايه
دا تياره شپه مو سبا کړې
د دښمن دا سرې لښکرې ټول په شا کړې
زمونږ دا مېنه نور خوندي کړې
له سيليو له طوفانه
د دې مېني زيړی منی
ته تلپاتې پسرلی کړې
او سمسوره پسرلی ئې
ته ايمن کړې له خزانه
*****

زما ګيله له غليم نشته
زه که ژاړم نو د دوست نادودي ژاړم
آ چې غوږ کې ورته وويل غليم پټ:
که ښيرازه ژوند دې خوښ وي زما خوا کې
که له غچ نه مې ځان غواړې په پناه کې
د ياغيانو د باغيانو قطار پرېږده
د سرتېرو، بې پرواوو قمار پرېږده
د غليم په وينا بېل شو له دوستانو
په غوږو ئې کړه حلقه د غلامانو
دښمن خپل ټوپك د ده په اوږه کېښود
زمونږ په لوري ئې خپل لاس په ماشه کېښود
دا دئ زمونږ وزرونه پښې ئې کړې راماتې
وروستي نسل ته ئې تور تاريخ کړ پاتې
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library